

Odprte strani Tje bomo najdlji pot...

ljubljanska banka
Gorejska banka Kranj
GORENJC IN BANKA FORMULA
PRIHRANKA

Slovenija

Prepričljivost plebiscita

je samostojna in neodvisna država

Za samostojno in neodvisno državo Slovenijo se je na plebiscitu izreklo 88,5 odstotka glasovalcev, proti jih je bilo 4 odstotke, le pičel odstotek glasovnic pa je bil neveljaven. Samostojnost in neodvisnost slovenske države je bila v sredo zvečer razglašena, sedaj pa sledijo koraki, ki bodo ljudsko voljo udeležili.

"Na temelju 10. člena Zakona o plebiscitu ugotavljam, da se je slovenski narod v smislu trajne in neodtujljive pravice do samoodločbe odločil, da

gane, vzpostavitev mednarodnih stikov in aktivnosti za priznanje samostojne in neodvisne Slovenije kot države in samostojnega subjekta mednarodnega prava ter zavarovanje ter obramba suverenosti Republike Slovenije.

Vse, kar smo doslej in kar nameravamo početi državljani Slovenije, ni nič nenavadnega, nič pregrešnega, nič škodljivega in nevarnega za sosede v Jugoslaviji in zunaj nje. S to Jugoslavijo se hočemo raziti mirno in sporazumno, vendar nikakor ne na račun popuščanja pri naših temeljnih postavkah državnosti. Skupščina je v sredo zvečer ponovno povedala, da bomo jugoslovanskim republikam in narodom ponudili skupaj s Hrvaško konfederalno pogodbo. Če bo odklonjena, bomo pač nadaljevali sami svojo pot, vendar ne zaprti do sosedov. Zaprti v državo, kjer politična in ekonomska demokracija nista na najvišjem tronu, v Evropi nimamo kaj iskati. Pogovarjali pa se bomo seveda z demokratično izvoljenimi oblastmi v drugih delih države, ki bodo imele mandat svojih ljudi in skupščin, nikakor pa ne z zveznimi organi, ki so tudi krivci za tako klavrno in za svet tudi ustrahujoče razpadanje Jugoslavije. Tudi naprej, ko bomo gradili svojo državo, delajmo složno in razumno, vendar pogumno. Uspelo nam bo

postane Republika Slovenija samostojna in neodvisna država," je dejal v sredo zvečer na slovesni seji slovenske skupščine njen predsednik dr. France Bučar. Slovenski narod se je izrekel za samostojno državo. To je dejanje njegove volje, za ka-

tero ni nikomur odgovoren, razen samemu sebi. In sam seveda prevzema tudi vse posledice te svoje odločitve. Sposobnost zrelega naroda so nam v preteklosti nemalokrat zanikali, tudi v imenu nekaterih večjih narodov, s katerimi smo živeli v so-

sedstvu, je dejal dr. Bučar. Slovenija je sedaj samostojna in neodvisna država, je dejal predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan. Odločitev, ki nam jo je naložil splet zgodovinskih okoliščin, smo sprejeli razsodno in pogumno, s častjo in dostojanstvom. Sprejeli smo jo demokratično, zato je obvezujoča za sedanjo in vse prihodnje slovenske oblasti. Odločitev je bi-

la častna in zgodovinska. Skupščina je v sredo zavezala sebe, predsedstvo republike in izvršni svet, da v najkrajšem času pripravijo in uresničijo plebiscitarno odločitev za samostojno in neodvisno državo. Predvideni rok je pol leta. Predsednik predsedstva je na osnovi zakona o plebiscitu in soglasja političnih strank ter izjave o dobrih namenih predlagal šest potez: pripravo in sprejem

ustave Republike Slovenije kot samostojne države na izhodiščih, ki jih je že sprejela skupščina, oblikovanje lastnega gospodarskega sistema, urejanje odnosov z drugimi republikami v Jugoslaviji, prevzemanje pristojnosti, katerih uresničevanje je bilo preneseno na zvezne or-

hitreje pozabiti rane preteklosti, mirno bomo lahko prepustili domovino naslednikom, nam pa bo v trajno čast, da smo bili zraven pri zgodovinskem dejanju slovenske državnosti.

• J. Košnjek

Foto: Gorazd Šinik

Srečno 91

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Od revolucije k evoluciji

V tem zapisu skušamo zarisati okvir in najvidnejše poteze zunanje-političnih dogajanj v minulem letu. Ko smo še pred njim (1989) pisali vse mogoče slavospeve in priobčali kritična razmišljanja ob 200-letnici francoske revolucije, se pravzaprav še nismo zavedali, da se je prav tedaj obdobje revolucij, ki ga je francoska začela in zaznamovala, tudi končalo. Posebej zato, ker se je v letih 1989 in 1990 zamajal in sesul realsocialistični red, ki ga je vzpostavila oktobrska revolucija, proletarska negacija in hkrati dopolnilo francoske meščanske revolucije. Dvesto oziroma sedemdeset let so bila glavna evropska in svetovna dogajanja v njunem znamenju. Zdaj, ko je vse to za nami, je upravičeno pričakovati, da nastopa mirnejše, evolutivno obdobje; spremembe na način nasilnih, korenitih in dramatičnih prevratov naj bi naposled nadomestilo bolj umirjeno in nepretirano razvojno dogajanje.

Revolucija je kakor potres, ki obrne in pretrese vso družbeno stavbo, nakar ta rabi desetletja, da se spet umiri. Tako ni čudno, da sta ta čas obe glavni krizni žarišči na svetu tam, kjer je bila prej revolucija: v ZSSR in v Zalivu, na tleh sovjetskega in v območju islamskega fundamentalističnega prevrata. Še manj čudno je, da si ravno tri najbolj razvita, umirjena in razvojno uspešna območja sveta (ZDA, ES in Japonska) prizadevajo, da bi položaj v obeh kriznih žariščih obvladali; v SZ s pomočjo Gorbačova in njegovim reformam, v Zalivu pa z iskanjem mirne rešitve oz. z vojaško intervencijo, če mirna ne bi uspela.

Ob navedenih dveh najbolj očitnih in zamejenih pa so še trije problemi, ki so globalni in se pojavljajo širom po zemeljski obli: razvojni prepad med bogatimi in revnimi, naraščanje rasizma in ksenofobije in ekološka kriza.

Razvojni prepad med bogatimi in revnimi, med svetovnim severom in jugom je tako globok, da ogroža prej napovedani mirni razvoj; kolaps svetovnega juga bi namreč slejkoprej prizadel tudi sever. Nas se še posebej tiče dejstvo, da se nasprotje med bogatimi in revnimi pojavlja tudi znotraj "razvitega" sveta samega - v Evropi smo po neandnem zlomu realsocializma kar naenkrat ugledali velikansko razliko med njenim vzhodom in zahodom. Jalsko "železno zaveso", ki je padla po pomiritvi obeh blokov, utegne kmalu nadomestiti "sanitarni kordon", ki bo zadrževal prebeg obubožanih množic iz vzhodne v zahodno Evropo. Zdaj gre za to, kdo bo ostal na eni in kdo na drugi strani. Drugače rečeno: za nas je vprašanje ali se po plebiscitu lahko še pravočasno "odklopimo" od Srbslavije in ostanemo na zahodni strani zapore?!

Kasizem in ksenofobija sta pojata, ki ju srečujemo povsod po svetu. Kasizem, trdnost do drugih ras, je z izgubo svoje južnoafriške trdnjave sicer utrpel hud udarec, ksenofobija, sovraštvo do tujcev, pa se neverjetno razrašča. Gre za sovraštvo do delavcev in beguncev, ki so jih svoj čas množično novacili v nerazvitih deželah in jih vozili v razvite industrijske države; zdaj, ko so zaradi kibernetične revolucije in razvojnega prestrukturiranja gospodarstva, ki ji sledi, postali tehnološki presežek, pa bi se jih radi znebili. Za primer navedimo le gospodarstvenike (in njihove številne družine!) iz dežel Magreba v Franciji, Turke in "Jugose" v Nemčiji, Vietnamce v bivši NDR in - ne nazadnje - "Bosance" v Sloveniji. Tudi v reševanju tega problema lahko pomagata strpnost in zdrav razvoj.

Ekološka kriza je tretja, ki ne pozna meja. V razvitem svetu se razmere počasi že izboljšujejo, ker imajo za to potrebna finančna sredstva. Drugače je v državah Vzhodne Evrope, kjer sta groba industrializacija, posvečena "dohitevanju in prehitvanju kapitalizma" in agrobiznisem (nasilni posegi v kulturno krajino, razne melioracije, prekopi, gradnje komunikacij, ipd.) opravila svoje. SZ, ta prostrana dežela, je danes prepredena z zastrupljenimi veletoki, jezera so kloake, celi predeli (Cernobil, Čeljabinsk) kar žarijo od radioaktivnosti... V "mrtvaškem trikotniku" med NDR, Češko in poljsko Šlezijo ljudje komaj se dihaajo in gozdovi so umrli. Oblaki s kislim dežjem, ki ne priznavajo državnih meja, morijo tudi po avstrijskih in naših gozdovih. Slovenija, katere okolje je preobremenjeno, se lahko pozdravi le, če prestrukturira svoj lastni razvoj...

Nekdanjo blokovsko razdelitev Evrope so vsi kritizirali, zdaj pa vidimo, da je bila faktor stabilnosti v tem prostoru. Ponočno združena Nemčija in ES sta preveliki evropsko vago na zahodno stran. Sovjetski imperij se razkraja in izgublja svojo težo; iz stabilne protiuteži se spreminja v majavo breme. "Zdrave sile", aparat sovjetske federacije in njene jugoslovanske pomanjšave, vidijo izhod v uvedbi "reda". Takšno "uravnoteženje" seveda ne bi rešilo ničesar, agonija bi se le podaljšala in naposled bi še najbolj prizadela ravno "rešitelje". - "Revolucionarni" posegi, taki in drugačni prevrati, danes ne štejejo več; zdaj gre za zagotavljanje obvladljivega razvoja, ki bo alternativa stagnaciji in možnemu nazadovanju.

Ob koncu in v premislek še črni scenarij, ki vsebuje nekatere zelo radikalne rešitve. Irak v dneh po 15. januarju 1991 uvidi, da bodo Američani in njihovi zavezniki napadli; zato udari najprej sam, potopi eno od letalonosilk in tako še bolj prizadene ameriški nacionalni ponos. Maščevanje sledi. V SZ maršali izkoristijo ameriško prezaposlenost, odstavijo Gorbačova in uvedejo diktaturo, ki jo je v svoji odstopni izjavi tako dramatično napovedal Eduard Ševardnadze, eden najvidnejših graditeljev svetovnega miru v zadnjem času. Jugoslovanski generali si seveda v tem primeru ne bi mogli kaj, da ne bi posnemali svojih sovjetskih vzornikov. Vsi navedeni bi seveda delovali po predpostavki, da bo vse skupaj trajalo le nekaj dni - v resnici pa bi sprožili spopade neslutnih razsežnosti!

Zato in dokler je še čas: pamet v roke! To pisanje pa sklenimo s stari božičnim voščilom: **Mir ljudem na Zemlji!**

Miha Naglič

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug s srebrno zvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj ČP Glas, Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana, TOZD TCR Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

naročnina za IV. trimesečje je 160,00 din

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Marko Valjavec (direktor), Stefan Zargi (v. d. glavnega urednika), Leopoldina Bogataj (v. d. odgovornega urednika), Vilma Stanovnik (sport, turizem, poslovne informacije), Danica Dolenc (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), Danica Zavrl - Žlebir (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, kronika, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Stojan Saje (družbene organizacije, ekologija), Jože Košnjek (notranja politika, sport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Ivo Sekne, Nada Prevc in Mirjana Drakster (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1, Kranj
Tekoči račun pri SDK: 51500-603-31999
Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Neobjavljenih pisem in slik ne vračamo. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Za otroke so lepo poskrbeli

Nova šola v rekordnem času

Osnovna šola Polde Stražišar se je preselila v nekdanje prostore Železarskega centra.

Jesenice, 27. decembra - Po večletnih prizadevanjih so na Jesenicah minuli petek končno le dobili nove prostore Osnovne šole Polde Stražišar, v nekdanjem dijaškem domu ŽIC-a. Ob lepem priložnostnem programu so odprli šolo s prilagojenim programom in delavnice pod posebnimi pogoji. Obenem imajo v telovadnici osnovne šole tudi alpinistično steno za prosto plezanje, ki so jo ob otvoritvi najprej preizkusili jeseniški alpinisti.

Nova osnovna šola ima osem učilnic za pouk, tri specializirane učilnice, razdelilno kuhinjo z večnamenskim prostorom, knjižnico s čitalnico, audio - video prostor, fototemnico, manjšo računalnico, upravne prostore z zbornico, telovadnico s stranskimi prostori in alpinistično steno ter prostore za oddelek delovnega usposabljanja.

V delavnicah pod posebnimi pogoji pa je pet manjših prostov za delo, prostor za strojno delo za lastne programe, so stranski prostori, skladišče materiala za delo delavnic in manjše asfaltno igrišče.

Jeseniška občina je prejšnji dom učencev Železarske izobraževalne centra s posebno kupoprodajno pogodbo odkupila od jeseniške Železarne, saj so projektanti ugotovili, da popolnoma ustreza zahtevam za delo šole. Staro stavbo so obnovili pod vodstvom arhitektke

Metke Velepce, dogradili pa tudi manjšo telovadnico, garažo in uredili okolico. Izvajalci so se zelo potrudili, saj so z adaptacijskimi deli začeli šele letos marca, zdaj pa je stavba obnovljena, šola pa pod streho.

V jeseniški občini je končno kar najbolj poskrbljeno za otroke in osebe s posebnimi potrebami. Za predšolske otroke so organizirali varstvo in usposabljanje v dveh sodobno opremljenih oddelkih v vrtcu Angele Ocepkeve, za otroke, ki ne zmorejo šolskega prilagojenega programa pa imajo oddelek delovnega usposabljanja

Ministra Rejc in Brezar v Tržiču

Slabe obljube

Tržič, 24. decembra - V ponedeljek sta tržiške gospodarstvenike, direktorje in obrtnike obiskala ministra za gospodarstvo in obrt Izidor Rejc in Viktor Brezar. Sprejemanje zakona o davkih pred plebiscitom je zgrešena poteza.

Znova so tržiški gospodarstveniki skupaj z obema ministroma ugotavljali, da je gospodarstvo preobremenjeno, posebej pa je nadpovprečno obremenjena delovno intenzivna dejavnost. Tipični sta prav čeljarstvo in tekstilna industrija, ki sta v Tržiču pretežno zastopani. Nekaj novosti se sicer nakazuje pri davčnih obremenitvah, vendar premalo. Direktor Peka Franc Grašič je predlagal, da bi še za letošnje leto morali pustiti večji znesek teh osebnih dohodkov neobdavčenih. Drugo pa je problem podkapitaliziranosti, ki se spet močneje javlja pri pospešenem izvozu: več ko podjetje izvažajo, več izgublja zaradi precenjenosti di-

narja. Minister Rejc je pripomnil, da bodo v prihodnje bolj stimulirali izvoz, vendar pa bodo davki spet vzeli več.

Franc Snedec je poudaril, da enako kot v gospodarstvu, postaja akutno v obrti. Delavec bo ob novih davkih v kuverti pričakoval enak znesek, vendar, kdo mu jo bo lahko dal. Ob manjših dohodkih se bo zmanjšala tudi delovna intenzivnost in tudi inventivnost ne bo, ker bo tudi ta obdavčena. Sprašuje se tudi, kateri tujec bo ob takih davčnih pogojih, kjer ne bo mogel videti profita, še hotel priti k nam s kapitalom. Sploh pa je sprejemanje zakona o davkih pred plebiscitom zelo zgrešeno. Najhuje od vsega pa obrtnike prizadeva neplačevanje računov.

Likvidnost je v tržiškem gospodarstvu vse manjša, trenutno so od 15 firm le štiri brez izgub. Minister Rejc je poudaril, da bi morale bolj stoječa podjetja biti agresivnejša v razvoju, da bi se v prihodnje izognili večjim pretresom, kajti časi se obetajo težki in to bo za nas nekakšna trda šola gospodarjenja: če ne bomo zdržali, bomo ostali na obrobju Evrope. Vsekakor pa moramo vsi skupaj zahtevati, da bo država cenejša. Po plebiscitu ne bo lažje, bomo pa bolj samozavestni in tudi zato bolj uspešni. ● D. Dolenc

Spreminjali bodo imena

Škofja Loka, 26. decembra - Občinski izvršni svet je obravnaval priporočilo republiške vlade glede ravnanja ob spremembah imen ulic, cest, trgov, naselij. V škofjeloški občini bodo ustanovili posebno komisijo, ki bo pripravila predloge za spremembe imen, vendar pa bodo s spremembami počakali do aprila, ko bo popis prebivalstva, da ne bi s preuranjenimi spremembami imen povzročili preveč težav ali celo ogrozili rezultate popisa. ● H. J.

Zadnja letošnja seja tržiškega parlamenta

Slovesno ob razglasitvi rezultatov plebiscita

V nedeljo, 23. decembra 1990, zvečer so se poslanci tržiške občinske skupščine zbrali na zadnji letošnji skupni seji, ki je bila posvečena po tradiciji prednovoletnem srečanju, tokrat pa je bila še posebej svečana, saj je parlament spremljal tudi objavo rezultata uspešnosti v občini Tržič. Ob 21.20 uri, so bili s strani občinske volilne komisije celotni rezultati objavljeni v skupščini, pred tem pa kot prvi od slovenskih občin posredovani republiški volilni komisiji.

V občinskem volilnem imeniku je bilo vpisanih 11.096 volilcev, od tega je bilo zdomecev in vojakov v JLA 247, tako da so upoštevali za izid 10.848 volilcev. Skupaj je glasovalo 10.220 volilcev ali 94,2 odstotka, »za« samostojno in neodvisno državo Slovenijo pa je glasovalo 9.632 občanov ali 88,8 odstotka. Proti je bilo 469 občanov ali 4,3 odstotka, neveljavnih pa je bilo 111 glasovnic ali 1 odstotek. Po pregledu 23 volišč v občini je bil najslabši rezultat dosežen na volišču Tržič prostori Pihalnega orkestra z 71,1 odstotka »za«, najboljši izidi pa so bili v krajevnih skupnostih na obrobju občine Brezje pri Tržiču 97,8 odstotka, Leše 97,4 odstotka, Lom 94,7 odstotka, Sebenje 94,2 odstotka, Senično 94,1 odstotka. Uspešen občinski rezultat je bil ljudem sporočen s prazničnim odzvanjanjem cerkvenih zvonov.

Tržiški župan g. Peter Smuk je v slavnostnem nagovoru dejal, da je po glavu na vrsti delo brez počitka, z usmeritvijo rešitev gospodarskih vprašanj. »Večina tržiškega gospodarstva je v rdečih številkah, razbremeniti ga moramo prispevke za ostale dejavnosti, da mu omogočimo preživetje, vsaj do takrat, ko bodo začeli dajati rezultate gospodarski ukrepi slovenske vlade. Reševanje gospodarstva ne bo neboleče za posameznike. Te stiske pa bomo najhitreje in najbolj realno rešili s fizičnim delom vsak na svojem delovnem mestu ter odgovornostjo...« je poudaril Peter Smuk.

Ob tej priložnosti se je izven programa vključil v oddajanje tudi lokalni Radio Tržič, ki je sicer ves dan preko novinarjev na terenu poročal o poteku odeležbe in vtisih v zrak, ter tako na svoj način bodril tekmovalnega duha med volišči ter spodbujal ljudi k izrekanju. Sicer pa je bilo povsod na 23 voliščih praznično okrašeno, večje centre je obiskovala s promenadnim nastopom tržiška godba, v Kovorju in Lomu so postavili mlaje, zvečer pa so zagoreli kresovi in Lomu in Brezjah.

Drago Papler

Živila posodobila trgovino na Bledu

Bled, 22. decembra - Živila Kranj so v soboto na Ljubljanski cesti na Bledu odprla povečano in obnovljeno trgovino Center. Iz petindvajset let stare trgovine so z dozidavo in poso-

dobitvijo naredili sodobno samopostrežnico, ki ima še enkrat toliko prodajnega prostora kot prejšnja, pridobili pa so tudi skladiščni prostor za sodobno transportiranje in skladišče-

nje blaga. V prvem nadstropju je dvorana velikosti 230 kvadratnih metrov, ter pisarniški in skladiščni prostori, ki pa jih ponujajo v najem.

V trgovini bodo prodajali vse, kar gospodinjstva potrebujejo pri vsakodnevnem delu. Posebnost so hladilnice, ki zaradi svoje velikosti zadoščajo za oskrbo Bleda in okolice tudi v času največjih potrošniških konic. Gre za hladilnice sadje in zelenjave, mlečnih izdelkov, svežega mesa in delikatenskih izdelkov.

Naložba je vredna devet milijonov dinarjev. Načrt za trgovino je izdelalo Projektivno podjetje Kranj, gradbena, obrtniška in instalacijska dela pa je prevzel jeseniški Gradbinec, ki je skupaj s kooperanti delo opravil v stotih dneh. Največ notranje opreme sta prispevala LTH Škofja Loka in Alprem iz Kamnika. ● C. Z.

Zbiralna akcija v KS Gorje

Pomoč štirim družinam

Gorje, 21. decembra - 531 darovalcev iz krajevne skupnosti Gorje je v zbiralni akciji, ki jo je za pomoč poplavljenim območjem pripravila krajevna organizacija Rdečega križa Gorje, prispevalo 121.330 dinarjev. Zbrani denar so namenili štirim družinam, ki so po novembrski povodnji ostale brez strehe nad glavo - družinam Jožeta Breznika (Luče), Olge Vršnik (Luče), Marjana Rakuna (Ljubno) in Neže Solar (Ljubno). Denar je v Luče in Ljubno s pomočjo prevoznika, ki se je tudi odrekel plačilu, odnesla Nada Kuralt, predsednica gorjanskega krajevnega odbora Rdečega križa, ki je tudi povedala, da se družine zahvaljujejo darovalcem iz krajevne skupnosti Gorje za pomoč. ● C. Z.

V slovenski skupščini nazdravili rojstvu države

Poravnani je dolg do častnih dejanj preteklosti

Govornika na skupni seji vseh zborov slovenske skupščine sta bila predsednik skupščine dr. France Bučar in predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan. Objavljamo izvlečke iz njihovih govorov.

Ljubljana, 26. decembra - Na slovesni seji ob razglasitvi rezultatov nedeljskega plebiscita in slovenske samostojnosti in neodvisnosti hkrati so se poslancem pridružili člani slovenskega predsedstva, član predsedstva Jugoslavije dr. Janez Drnovšek, vlada Republike Slovenije, predstavniki znanstvenih in kulturnih ustanov, ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, delegacija hrvaškega sabora, predsednik Hrvaške dr. Tudjman je poslal opravičilo in pozdravni telegram, zastopniki zamejskih Slovencev, šefi strank in številni drugi gostje. Za uvod je zadonela Zdravljica, pesem pa je bila tudi gostja srečanja po slovesni seji.

Res smo kot ljudstvo s svojimi značilnostmi preživeli, kar dokazuje našo življenjsko moč, je dejal dr. France Bučar. Vendar je bilo to le preživetje, ne pa zavestno življenje nacije. Pravica malih narodov do enakosti je bila zaradi prevladujočega kvantitativnega modela, ne pa kvalitativnega, poniževana, zato je izginilo mnogo malih narodov, tudi večjih od slovenskega. Srečno naključje za Slovence je bilo dejstvo, da je Avstrija kot nosilec germanizacije postala zamudnik in je prej razpadla, preden je lahko ponemčila podložne narode. V glavo nam je bila zabita teza, da smo premajhni za svojo državo, zato nismo razumeli položaja leta 1848, niti po prvi in po drugi vojni, ko smo po junaški NOB, Kočevskem zboru in SNOS, spet podlegli. Sedaj, na pogorišču te

države, se nam je postavila nedvoumna dilema: ali pristati na unitarizem ali narediti odločen korak k državnosti. Odgovor je dal plebiscit, je rekel dr. Bučar. Vse nacionalne interese ne moremo zadovoljevati samo v svoji državi. Tudi v okviru Jugoslavije jih ne moremo, ampak na evropski in svetovni ravni. Naša odločitev za samostojno Slovenijo niti zanikanje Jugoslavije, niti vnaprejšnje pristajanje nanjo. Lahko je le prostor za uresničevanje skupnih interesov, ki jih z drugimi opredelimo kot skupne, je dejal dr. Bučar.

Milan Kučan, predsednik predsedstva Republike Slovenije, je poudaril, da zdaj ni čas, da bi se prepuščali opoju zmagoslavja in narodni vznesenosti. Je čas spoznanja narodove zrelosti in samozavesti. Ko je naševal naloge

po plebiscitu, je navedel novo demokratsko ustavo po meri Slovencev in državljanov republike, zato mora veljati nadstrankarski pristop, oblikovanje svojega gospodarskega sistema v smislu gospodarske suverenosti, tudi s svojo valuto, urejanje odnosov z drugimi v Jugoslaviji, kjer moramo skupaj s Hrvaško takoj ponuditi drugim v Jugoslaviji konfederalno pogodbo, se neposredno dogovarjati z njimi brez prisrke državnih organov, ki za nas niso pravi sogovorniki, ampak so lahko, če se tako dogovorimo, le servis, prevzemanje vseh pristojnosti, ki jih je imela v imenu nas federacija, za poslovanje federacije v tem obdobju pa lahko dobi naš mandat le zvezni izvršni svet, ki pa ne sme zapuščati re-

formne poti. Naslednja naloga bo mednarodna uveljavitev in priznanje, ki bo hitreje tudi zaradi takega izida plebiscita, odvisno pa bo tudi od mirnega ali nasilnega razpada Jugoslavije. Pospešiti je treba priprave za sprejem Slovenije v OZN, Svet Evrope, OECD, EGS in EFTO. Seveda pa je pogoj za priznanje, da ima Slovenija na svojem ozemlju vso oblast. Zadnja, vendar nič manj pomembna naloga sta varnost in obramba. Upamo, je dejal, da se JLA ne bo prepustila zlorabi za službo le enega interesa. Težnja, da ostane JLA politični dejavnik, še ni presežena. Postaviti moramo svoj obrambni koncept, tudi v smislu kolektivne evropske varnosti, z zagotovili o nedotakljivosti naših meja. Če nas bo kdo ogrožal, se bomo Slovenci znali braniti, je dejal Kučan. Pozval je na enotnost političnega vrha pri prihodnjih dejanjih, kajti edina nevarnost, ki nam grozi, je od nas samih. Končno je ta pot edina, ki nam ostane. Slovencev nas je toliko, kolikor nas je in smo takšni, kakršni pač smo. Predsednik se je zahvalil poslancem, slovenskemu narodu in državljanom Slovenije in zagotovil, da bo predsedstvo zastavilo vse sile, da bo plebiscitarna odločitev uresničena. ● J. Košnjek, slike G. Šinik

Če v januarju drevje od mraza poka, jeseni s sadjem preobloženo stoka.

Redka priložnost

Z rezultati plebiscita in predvsem z množično udeležbo Slovencev na njem je slovenska vlada v svoje roke dobila enega najmočnejših argumentov v prihodnjih pogajanjih z ostalimi jugoslovanskimi republikami in Evropo. Resda je bilo že vnaprej jasno, da plebiscit praktično ne more propasti, vendar je le malokdo pričakoval tako visoke odstotke. Ti kažejo, da se je razmerje med Slovenijo in Jugoslavijo zaostri do največje možne mere, saj je tistih, ki v sedanji federaciji še vedno vidijo upanje za prebroditev krize izredno malo. Lahko celo rečemo, da je njihovo število zanemarljivo.

Plebiscit seveda še ni bil sam akt odcepitve od Jugoslavije, vsekakor pa je bil potreben test javnega mnenja, ki zdaj tudi slovensko vlado postavlja pred nove izzive. Če je namreč doslej slovenski vrh Jugoslavije grozil z odcepitvijo, je s tem predvsem pritiskal na ostale republike, da so tudi one krenile po poti demokracije, ki jo je ves čas utrjevala Slovenija. Zdjaj je takega taktiziranja konec, oziroma ga ni mogoče več nategovati v nedogled. Slovenska javnost je političnemu vrhu (ne samo Demosu, temveč tudi vsem drugim strankam - odločitev o plebiscitu je bila namreč skupna) dala novo zaupnico, seveda pa pričakuje, da bo že v kratkem prišlo do potrebnih sprememb.

Kakorkoli že, jasno je predvsem to, da po nedeljskem plebiscitu Jugoslavije, kakršno smo poznali doslej, ni več in da se začne novo obdobje preurejanja naših odnosov tako z ostalimi jugoslovanskimi republikami, kot tudi z Evropo. Ravno od slednje (bolj kot od Beograda) pa je odvisna bodoča slovenska usoda. Pri tem seveda ni nepomembno Evropo opozoriti na dejstvo, da so ravno Slovenci med slovanskimi plemeni prvi imeli politično državno ustanovo. Središče nekdanje slovenske ali karantanske države je bilo v Gospe Sveti, kjer je ljudstvo po demokratičnem načelu samo volilo svoje kneze. Evropo 21. stoletja bo treba spomniti tudi na to, da je to slavno ustoličenje knezov že v srednjem veku zaslovelo po vsej Evropi in da je celo papež Pij II. leta 1458 dejal, da je bil to »edinstven primer državnega simbolizma, kakršnega ne more pokazati noben drug narod«. Malokdo tudi ve, da je francoski zgodovinar Jean Bodin menil, da je bil koroški vojvodski obred edinstven na svetu in da je kasneje predsednik ZDA Thomas Jefferson ob prebiranju Bodinove knjige v njej posebej podčrtal opisovanje tega obreda. Vplive tega so kasneje opazili v Izjavi neodvisnosti ZDA (1776).

Slovenci pa žal svoje državnosti nismo uspeli obdržati in okrepiti. Izgubili smo jo s sprejetjem krščanstva (744), ko smo kot prvi izmed Slovanov stopili v zahodno evropski kulturni svet, obenem pa morali priznati germansko nadoblast. Že leta 828 so domače kneze zamenjali nemški fevdalci, grofi in vojvode...

Zaradi tega je sedanja plebiscitna odločitev nedvomno zgodovinskega pomena, saj takšne priložnosti že dolgo nismo imeli. Povojne Evrope ni več. Izginila je v tistem trenutku, ko je padel Berlinski zid, še posebej pa je bilo to jasno po združitvi Nemčije. Slej ko prej se bodo morali voditelji veseliti spet odločiti o risanju sodobne Evrope. Vendar se je pri tem treba zavedati tega, da so ravno večnacionalne države eden največjih sodobnih problemov (še posebej pa Sovjetska zveza in Jugoslavija), kajti medtem ko po vsem svetu potekajo integracijski procesi (Evropa 92), te države razpadajo. Druga kruta resnica je, da so si nekdanji sovražne velesile danes največje prijateljice, države, ki so bile potreben varnostni mehanizem hladne vojne pa so krizna žarišča. Jugoslavija je pred leti s svojo neblokovo politiko res bila nekakšna varovalka napetih mednarodnih odnosov. Danes pa je v mednarodni politiki popolnoma nepomembna, saj beseda o njej teče samo takrat, kadar govorijo o njeni krizi.

Ker so se Slovenci na plebiscitu tako nedvomno in v taki večini izjasnili za samostojnost mora svet s to željo in potrebo sedaj resno računati. Vsekakor pa je bilo to nedeljo storjen šele prvi korak, ki ga je kulturni minister dr. Andrej Capuder v svoji televizijski izjavi lepo primerjal s poročnim »da«. Vseslovensko delovna v smeri državotvornosti se šele začinja. To pa bo pogosto zelo naporen proces, vendar imajo Slovenci s plebiscitnimi rezultati v rokah močne adute.

Marko Jenšterle

GLOBAL
Global Kranj, d.o.o.
64000 Kranj, C. JLA 4
tel.: (064) 21-320
fax: (064) 28167

Francka Drobnič, ekonomski tehnik: "Zadovoljna sem, da je plebiscit uspel, saj sem to tudi pričakovala. Če smo se prej jezili, da je šlo vse na jug, mora sedaj vse to ostati za nas. Najbrž nas čakajo nekatere začetne težave pri priznanju države, vseeno pa je bolje, da smo na svojem."

Vili Ropret, delavec: "Pričakoval sem, da bo plebiscit uspel, nisem pa si mislil, da se bomo za samostojno Slovenijo opredelili v tako velikem številu. Kako se bomo uveljavili v svetu, je odvisno predvsem od Evrope. Mislim, da se nam kljub težavam ponujajo dobre perspektive."

Uroš Blaznik, študent: "Mislim, da je zelo pametno, da smo izvedli plebiscit, ker je bil takšen korak potreben. Vesel sem, da je uspel, hkrati pa mislim, da bi morali v naslednjih desetih letih resnično kaj narediti, da se bomo

Dunja Levstek, grafični tehnik: "Dobro bi bilo, če bi utrjevanje naše samostojnosti uspelo. Tako velike potrditve nisem pričakovala. Mislim, da je bolje, da smo se odločili za samostojnost, čeprav nas do samostojnosti čaka

še veliko dela. ● M. Gregorič, Foto: Jure Cigler

Gorenjci o samostojni Sloveniji

Kranj, 26. decembra - Plebiscitna mrlzica je za nami. Slovenci smo se opredelili za samostojno državo, ki bo izraz hotenja naše in prejšnjih generacij. Marsikdo ni pričakoval tolikšne udeležbe na plebiscitu, niti tega ne, da se bomo Slovenci tako množično izrekli za samostojnost. Seveda pa je plebiscit samo zelena luč za uresničevanje suverenosti, pri katerem bomo verjetno imeli tudi nekaj težav. Naši tokratni sogovorniki so z večine dejali, da so zadovoljni z rezultatom, ter, da nas sedaj čaka še več resnega dela.

Nada Fajfarič, delavka: "Zadovoljna sem z rezultatom plebiscita. Upam, da se bodo v samostojni Sloveniji stvari obrnile na bolje, predvsem na gospodarskem področju. Po mojem mnenju imamo kot samostojna in suverena država boljše perspektive, kot če ostanemo v federaciji."

Robert Prezelj, študent: "Prav je, da smo v Sloveniji izvedli plebiscit o samostojnosti in prav je, da je uspel. Takšen rezultat sem tudi pričakoval. Slabše, kot je bilo do sedaj, verjetno ne bo, kako pa bo z mednarodnimi odnosi, pa je odvisno predvsem od tega, kako nas bo sprejela Evropa."

Ivan Oblak, strojni tehnik: "V vsakem primeru je bolje, da smo samostojna država. Takšen izid plebiscita sem pričakoval, saj je vsak zaveden Slovenec glasoval za samostojnost. Kako nas bo priznala tujina, je odvisno od nas samih. Začetek bo najbrž nekoliko težak, očitno pa bomo imeli nekaj težav tudi z ločitvijo od Jugoslavije."

Franc Božnar, poštar: "Pričakoval sem, da bo plebiscit uspel. Vsekakor je bolje, če smo samostojni. Doslej so vse vode tekle proti jugu, sedaj pa jih bomo malo zajezili. Seveda se bodo pojavile nekatere težave. Predvsem bo zmanjkalo dela in tudi denarja."

Seje zborov skupščine občine Jesenice

Kmetom hitreje nadomestna zemljišča

Jesenice, 27. decembra - Minulo sredo so na sejah vseh treh zborov skupščine občine Jesenice sprejeli več predlogov odlokov in poročil. Kmetje na Blejski Dobravi še vedno niso dobili nadomestnih zemljišč. V novi muzejski skupnosti naj bodo zaposleni strokovnjaki. Na Plavškem travniku je 400 ton nevarnih snovi.

Delegati vseh treh zborov skupščine občine Jesenice so med drugim brez pripomb sprejeli informacijo o gospodarskem poslovanju v občini Jesenice, nekaj predlogov odlokov in predlog sklepa o izstopu občine Jesenice iz sveta gorenjskih občin.

Predsednik skupščine občine dr. Božidar Brudar je delegate seznanil z udeležbo in rezultati plebiscita na Jesenicah. Glasovalo je 21.593 volilnih upravičencev ali 91 odstotkov, za samostojno Slovenijo jih je bilo 78 odstotkov. Proti 11 odstotkov, ostali so bili

neveljavni. Predsednica izvršnega sveta Rina Klinar pa je delegate seznanila z aktivnostjo izvršnega sveta.

Janez Šebat je ob poročilu o kmetijstvu opozoril na problematiko otroških dodatkov in pokojninsko - invalidskega zavarovanja, Jože Šavor pa med drugim na probleme, ki se pojavljajo ob komasacijah. Božo Pogačar se je zavezal za to, da bi morali kmetje ob trasi avtoceste hitreje dobiti nadomestna zemljišča. Pavel Razinger pa za to, da bi moralj kmetje v jeseniški občini prav zato,

ker jih je malo, vzeti v posebno varstvo. Prišel je čas, ko bi se morali tudi na Jesenicah bolj zavedati dobrin, ki jih daje zemlja.

Ob poročilu o poslovanju komunalno-cestnega gospodarstva se je oglasil Vojteh Budinek, ki je dejal, da je krajevna skupnost Kranjska Gora sprejela moratorij na vsako novogradnjo v Kranjski Gori, saj se je v kraju v zadnjem času brez soglasja krajevnih skupnosti zgradilo 94 počitniških stanovanj.

Delegati so razpravljali tudi o elaboratu o družbeni upravičenosti ustanovitve občinskega muzeja. Božidar Lakota je bil mnenja, da je tehniški muzej last Zelezarne in če bi ga ta odstopila Jesenicam, naj bi bila prispevna stopnja za kulturo, ki jo plačujejo ze-

lezarji, za vrednost muzeja in zemljišča ustrezno manjša. Janez Markeš pa se je zavezal za to, da morajo biti v muzejski skupnosti zaposleni ljudje, ki imajo ustrezno izobrazbo.

Med delegatskimi pobudami in vprašanji naj omenimo le predlog predsednika skupščine občine dr. Božidarja Brudarja, da se ustanovi strokovna profesionalna komisija, ki bo usklajevala pomembnejša vprašanja razvoja v občini in opozorilo Zvoneta Mikliča, da je na Plavškem travniku uskladiščenih 400 ton nevarnih snovi, ki se ne smejo prepeljati preko Jugoslavije. Kaže, da je poslovni interes Interevrope pač večji, kot je skrb za varnost občanov...

● D. Sedej

Kranj, decembra - V Centru za usposabljanje vodilnih delavcev na Brdu so diplome podelili sedmi skupini slušateljev sedemtedenskega seminarja za vodenje poslovnih procesov, ki je potekal v angleščini. Predavala je polovica domačih, polovica tujih profesorjev z uglednih managerekških šol po Evropi. Diplome je 18 slušateljem podelil dr. Peter Tancig, slovenski minister za znanost in tehnologijo, med njimi so bili tudi trije z Gorenjske: Anton Jenko iz Iskre MKD, Boris Markelj iz žirovske Alpine in Darko Pretnar iz Iskre Terminali. Foto: G. Šinik

Če ptiči ujeti so tolsti, mesnati,
bo dosti snega še in mraza prestati.

Praznik KS mesta Škofje Loke

Most in priznanja

Škofja Loka, 21. decembra - Krajevne skupnosti Kamnitnik, Stara Loka - Podlubnik, Škofja Loka - mesto in Trata so v petek, 21. decembra, drugače kot običajno do zdaj proslavile skupni krajevni praznik. Slovesnost ob skupnem prazniku je bila pri novozgrajenem mostu čez Soro v Gostečah. V pičle pol leta ga je zgradil SGP Gradbinec iz Kranja, za kar so predstavniku Gradbinca na otvoritvi mostu podelili tudi priznanje. Sicer pa se je za to, da je bil za Gosteče čez Soro zgrajen nov most, najbolj zavzemal prav predsednik sveta krajevne skupnosti Trata Jože Galof, ki je, kot je na otvoritvi poudarila predsednica skupščine krajevne skupnosti Trata Irena Uhan, pravzaprav resnični pravi boter novozgrajenemu mostu. Sicer pa so izgradnjo mostu kot prednostno nalogo na območju mesta Škofje Loke letos podprle vse štiri krajevne skupnosti. Napol za šalo, napol pa zares, ko ga je Jože Galof odprl ob navzočnosti gostov, med katerimi sta bila tudi predsednik občinske skupščine Peter Hawlina in predsednik občinskega izvršnega sveta Vinko Demšar, so potem most imenovali Galofov most čez Soro.

Po otvoritvi mostu pa so v gasilskem domu v Gostečah podelili tudi priznanja ob letošnjem skupnem praznovanju. Iz krajevne skupnosti Kamnitnik so dobili priznanja Osnovna šola Peter Kavčič, Julijana Bergant, Jože Krmelj in Janez Ferlec; iz krajevne skupnosti Stara Loka - Podlubnik Slavko Vidic, Janez Rant, Ernest Lotrič, Jože Logonder in Gasilsko društvo Stara Loka; iz krajevne skupnosti Škofja Loka - mesto Oton Gaber, Jože Ušeničnik in Gasilsko društvo Škofja Loka in iz krajevne skupnosti Trata Hišni svet Frankovo naselje 70, Gradbeni odbor Draga, Balinarski klub Trata in Jože Gaber iz Trate. ● A. Ž.

Telefonija v Gorenji vasi

Vreme skrajšalo dneve

Gorenja vas, 24. decembra - Načrtov, da bo v krajevni skupnosti Gorenja vas do konca leta zazvonilo še 75 novih telefonov, žal ni bilo moč uresničiti. V krajevni skupnosti smo v ponedeljek povprašali, kako je z napovedanim dokončanjem telefonske akcije. Povedali so nam, da so si zelo prizadevali, da bi telefoni zazvonili do konca leta. Vendar je izvajalcu ponagajalo slabo vreme. Trenutno je položenega okrog 1400 metrov krajnjega in okrog pol kilometra medkrajnjega kabla od Gorenje vasi proti Hotavljam. Zaradi mraza pa so morali dela prekiniti in bodo zdaj počakali do ugodnejšega vremena (daljše odjuge). Ob tem so v krajevni skupnosti pripomnili, da je vreme prav gotovo glavni razlog, da akcija še ni končana. Slišali pa smo tudi, da se izvajalec PAP Ljubljana, ga trenutke, ko so bile vremenske razmere ugodne, ni najbolj potrdil, da bi izkoristil sleherno ugodno priložnost za delo. Kdaj bodo torej zdaj zazvonili telefoni, je ta trenutek težko napovedati. Sicer pa drugih težav (zdaj), razen vremena, za dokončanje akcije ni. ● A. Ž.

Prednovoletno veseljačenje

Gorenja vas - V Domu TVD Partizan v Gorenji vasi bo jutri, 29. decembra, prednovoletno veseljačenje. Z ansambлом Bigben se bo začelo ob 20. uri, ko bodo v dvorani prvič vključili tudi nov light show. Društvo TVD Partizan vabi stare in mlade na veselo prednovoletno srečanje. Vstopnice bodo po 50 dinarjev. ● (až)

Praznik v Poljanah

Poljane - Krajevni praznik so v soboto, 22. decembra, proslavili s spominskim pohodom čez Gabrško goro v Delnice in popoldansko kulturno razvedrilno prireditvijo v zahvalo poljanskim gasilcem tudi v krajevni skupnosti Poljane v škofjeloški občini. Po kulturnem programu so v kulturnem domu igrali domači ljudski godci. Dan pred praznovanjem so v šoli v Poljanah odprli tudi likovno razstavo dr. Antona Dolenca. ● (až)

Nova zasebna trgovina

Radovljica - Mlada zasebnika Primož Valand in Brane Štajmer sta pred nedavnim skupaj odprla prodajalno Royal v prostorih nekdanje Merkurjeve Akustike na Linhartovem trgu. Potrošnikom ponujata audio, video in računalniško opremo, mlade pa bo najbrž zanimalo, kaj se dobi v videoteki, kjer si lahko sposojajo filme različnih zvrsti. V Royalu imata družabnika tudi servis, za kupljeno blago oziroma aparature pa nudita garancijo. Pravita, da ne bosta konkurenčna le po izbiri, pač pa tudi po nizkih oziroma ugodnih cenah. ● (jr)

Gorenjski glas in Gorenjska banka Kranj na Breznici

Podelili smo priznanje krajevni skupnosti Žirovnica

Na Novinarskem večeru v dvorani kulturnega doma na Breznici smo novinarji debele tri ure v živo "predstavljali", kako se dela časopis, peli, plesali, igrali in žrebali zares lepe nagrade.

Breznica, 22. decembra - Za nas - novinarje Gorenjskega glasa, ki smo bili pred podelitvijo priznanja krajevni skupnosti Žirovnica že osemkrat na Novinarskih večerih v gorenjskih krajevni skupnostih, pravzaprav na Breznici v dvorani kulturnega doma Franceta Prešerna tudi tokrat ni bilo nič drugače. Polna dvorana, gostje in domačini, s katerimi smo se pogovarjali, vmes pa so nastopali pevci, se predstavili mladi folkloristi, da v tri ure dolgem večeru ni bilo preveč dolgočasno, pa je skrbel Ansambel Lipa, žrebali pa smo tudi številne nagrade.

Začeli smo seveda, po pozdravu direktorja ČP Glas Marka Valjavca, s pogovorom o krajevni skupnosti. Predsednik sveta KS Žirovnica Franc Vičar ni le potrdil, da so program, ki so si ga v krajevni skupnosti zastavili pred leti, s skupnimi močmi uspešno uresničevali, pač pa jih precej nalog čaka tudi v prihodnje. Ob takšni zavzetosti, kot so jo pokazali že zdaj, ni "bojazni", da nalogam ne bi bili kos. Sicer pa imajo izkušnje o delu in organizaciji posameznih akcij kar precej, kar sta potrdila v pogovoru tudi predsednik gradbenega odbora za izgradnjo telefonije Franci Pšenica in predsednik odbora za izgradnjo poslovnih vozov Ciril Dolar. In kako bo s širšo pomočjo pri uresničevanju progra-

Ciril Dolar

Čeprav v malce okrnjeni zasedbi, so člani ansambla Lipa tudi tokrat na prireditvi dokazali, da je njihov glavni adut, med precej pestro ponudbo raznovrstnih ansamblov pri nas, predvsem kakovost...

Med prijatelji

Naš dopisnik Ivan Petrič je v petek v Domu upokoencev v Kranju s prijatelji in nekdanjimi sodelavci proslavil 80. rojstni dan.

Ivan Petrič

Kranj - Ivan Petrič, ki je že vrsto let naš zvesti in redni dopisnik, je v petek proslavil svoj 80. rojstni dan. Rodil se je 24. decembra 1910. leta v Planini pri Cerknem v delavski družini. Med zadnjo vojno je bil kot zavedni Slovenec izseljen na Sicilijo, po vojni pa je bil potem zaposlen v kranjski Savi. Predvsem je bila njegova skrb izobraževanje v gasilstvu. O tem je veliko pisal v Gasilski vestnik, gasilstvo pa je bilo ves čas tudi tematika, o kateri redno že vrsto let piše v Gorenjski glas.

V petek popoldne so se v Domu upokoencev v Kranju zbrali Ivanovi prijatelji in nekdanji sodelavci iz kranjske Save...

Franci Pšenica

mov krajevne skupnosti v prihodnje? Jože Svetina iz občinske strokovne službe za cestno in komunalno gospodarstvo sicer ni obljubljal, ni pa tudi zanikal, da bodo njihovi programi ob zavzetosti vseh uresničljivi.

Po pogovoru o gospodarskih vprašanjih je potem kar lep časa tekla beseda o kulturi na različnih področjih. Če smo v eni od števil Gorenjskega glasa pred sobotnim večerom zapisali, da je Žirovnica med najbolj urejenimi krajevnimi skupnostmi, potem velja tudi, da je redko katera tako "kulturno bogata". Da je tudi tokrat šlo naše priznanje v prave roke, pa so z udeležbo na prireditvi in v pogovoru z odgovorno urednico Gorenjskega glasa Leopoldino Bogataj pred podelitvijo priznanja "pritrtili" tudi predsednik občinske skupščine Jesenice dr. Božidar Brudar, predsednica izvršnega sveta jeseniške občine Rina Kljinar; na neki način poseben sogovornik z Bogatajevo pa je bil tudi Jože Resman, ki ni le predsednik skupščine krajevne skupnosti Žirovnica, ampak tudi predsednik radovljiške občinske vlade.

In nenazadnje so Žirovničani, potem ko so se predstavili tudi z mešanim pevskim zborom pod

Franc Vičar

Jože Svetina

To je zdaj pravi čas

Odločanja na plebiscitu v nedeljo sta se udeležili tudi najstarejši kranjanci v krajevni skupnosti Voklo v kranjski občini.

Kranj, 25. decembra - Nemalo presenečeni sta bili v nedeljo volilni komisiji v krajevni skupnosti Voklo v kranjski občini, ko sta na Prebačevem in v Voklem prišli na volišče tudi najstarejši kranjanci iz krajevne skupnosti.

Franciška Rozman

se je Franciška namreč pri Aljančičevi izučila za šiviljo.

Franciška Belehar iz Voklega 73, ki bo to nedeljo praznovala 91. rojstni dan, pa nas je pričakala kar s pismom. "Po odločitvi parlamenta 6. decembra, da se Slovenci s plebiscitom odločimo za samostojno državo, nisem niti malo premišljevala. To je tista prava odločitev, bogata narodna dota in močna zaveza zanamcem za srečo in mir slovenskega naroda. Ko sem prišla volit, so bili vsi presenečeni in veseli hkrati; in z obrazov sem jim brala, da se ta dan dogaja nekaj velikega..." Se vedno čila in pri močeh nam je potem povedala, da si je zdravje in moč obdržala s knajpanjem in da je na ta način tudi sestro pozdravila. Bila je že čisto brez moči, po knajpanju pa je potem živela še 20 let. Zaupala pa nam je tudi, da je ena tistih, ki je delala na kmetiji, a danes nima nikakršnih dohodkov...

Obema Franciškama želimo, da bi zadovoljni in zdravega počutja uživali čas, kot pravita: velikega trenutka prihodnosti samostojne Slovenije. ● A. Ž.

Franciška Belehar

Obema Franciškama želimo, da bi zadovoljni in zdravega počutja uživali čas, kot pravita: velikega trenutka prihodnosti samostojne Slovenije. ● A. Ž.

Urbančevi dve družini

Delo z otroki je več kot samo služba

Pri Urbančevih na Rupi imajo kar devet otrok. Zakonca Sonja in Slavko, po starosti sredi tridesetih let, imata sicer samo dvoje potomcev, 13-letno Brigito in 12-letnega Jureta, toda družinski krožek izpolnjuje še sedmerica kratkohačnikov med prvim in drugim letom starosti, ki so pri Sonji v varstveni družini. In če bi v družino šteli tudi vse tiste, ki so pri Urbančevih v minulih desetih letih dorasli vrtcu - prva generacija danes že trga hlače v četrtem razredu osnovne šole - bi jih bilo gotovo blizu sto. To pa je že kar lepa žlahta!

Dopoldanska družina

Sonja Urbanc se je po šolanju, ki ga je tako kot mnogim mladim ženskam prekinilo rojstvo, ves čas ubadala za otroki. Delala je kot varuhinja v vrtcu in kot tovarišica v šolskem varstvu, zato pred

sodim pod Vzgojno varstveno organizacijo, mi povsem ustreza. Organizacija skrbi za prehrano mojih varovancev, tam jim perejo, meni pa nudijo vsakršno strokovno pomoč, od zdravniških in sanitarnih pregledov, obiskov patronažne sestre, do nadomestne varuhinje, kadar moram

rake, spregovorijo, na dan boleče pokukajo prvi zobki... Nič čudnega, če se Sonja (pa tudi njena lastna otroka in mož) tako naveže nanje, da jih težkega srca prepusti kasnejšemu vrtčevemu varstvu. Vseh malčkov se rada spominja, najbolj pa ji je prirasla k srcu skupina izpred dveh let: naglo so se odvadili plenicam, veliko so peli, plesali, razveseljevali oči in srce. Zaradi tega je bila Sonjina odločenost, da vztraja pri varstveni družini, čeprav so vse ostale varuhinje odnehale, najbrž še trdnjša.

Sonja Urbanc z Luko, Marušo, Tadejem in Dejanom...

desetletjem ni dosti pomišljala, ko se je pri kranjski Vzgojno varstveni organizaciji prijavila kot kandidatka za varstveno družino. Z možem sta pravkar dogradila hišo, prostora je bilo dovolj, njena otroka sta odrasla plenicam... In pri Urbančevih so sprejeli prvo skupnico malčkov.

»Danes moja prva generacija že obiskuje četrti razred osnovne šole,« pripoveduje Sonja, ki ji je vsakič žal za malčki, ko dveletni zapuščajo njeno družinsko gnezdo in začnjenjajo v vrtcu. »V najboljših časih je bilo v Kranju osem varstvenih družin, danes sem sama. Pred približno dvema letoma so se namreč nenadoma odločili, da jih zaradi materialne stiske večinoma ukinejo. Tedaj sem spričo negotovosti tudi jaz mislila na drugo službo. Toda starši mojih tedanjih otrok so me spodbujali, naj ne odneham. In res nisem, poslej pa tudi nič več ne razmišljam, da bi počela kaj drugega. Zadnje leto me nekateri starši, ki jim varujem otroke, sicer nagovarjajo, naj začnem z nekakšnim zasebnim varstvom in obdržim skupnico malčkov tudi po drugem letu starosti. Toda sedanj način dela, ko

v bolniško ali sem na letnem dopustu.«

V zlatih časih, ko so bili vrtci, jasli in varstvene družine v Kranju polni do zadnjega kotička, so morali povsod kršiti normative. Zato se je tiste čase tudi pri Sonji gnetlo do deset otrok, medtem ko jih je danes sedem, kolikor dopušča normativ. Toda manjša skupina je tudi varuhinji prijetnejša. Gašper, Maruša, Dejan, Tadej, Luka, Petra in Sebastjan, ki so trenutno njena dopoldanska družina, so kar primerna družina, da ni pretežno prebiti ur od zgodnjega jutra pa tja do tretje ure popoldne, ko zadnji starši prihitiijo iz službe po svoje najmlajše. Ko smo pred prazniki obiskali to uglašeno družinico, smo nekoliko vznemirili njen vsakdanji utrip. Nega, hranjenje, igra, spanje, ob lepem vremenu sprehod po bližnjem gozdičku (dvoje najslabših hodcev se gosposko vozi v otroškem vozičku, ostali pa drobenceljavajo za Sonjo) ali vsaj tekanje po vrtu pred Urbančevih hišo, sestavljajo utečeni ritem njihovega skupnega življenja. Vmes pa se zgodi še veliko novih stvari. Malčki se navdijo kahlice, storijo prve ko-

Dopoldanska družina

Sedmerica drobcenih bitij je Sonjina dopoldanska družina, je njena služba in kruh. Kot varuhinja, zaposlena pri Vzgojno varstveni organizaciji Kranj, za ta posel zasluži mesečno plačo okoli 6.500 dinarjev, po stotaka na otroka pa ji priznajo materialnih stroškov. Za vse delo, ki ga ima v desetih urah z otroki, in pozneje, ko se iz varuhinje prelevi v snažilko in hišnika, zasluček ni kdove kolikšen. Pa ne zveni kot pritožba, bolj kot ugotovitev, ko svojo plačo primerja z zaslužki mnogih enako zaposlenih garščev, ki nimajo niti polovico tega zneska, ob tem pa še trepetajo za delo.

Slednje tudi v Urbančevi pravi družini, ki jo sestavljajo

...z Brigito in Juretom.

še mož Slavko ter otroka Jure in Brigita, ni povsem neznan. Družinski oče je namreč zaposlen v Iskri, nekdanji Telematiki. Nedavno tega je bil na prisilnem dopustu, ker ni bilo dela. Zdap pa so se okoliščine povsem spremenile in ko smo hoteli pred prazniki Urbančeve ujeti v tipični družinski idili, nam ni uspelo. Slavko je bil ves čas zaposlen. Na tistem so njegovi najbrž malce negotovali, po drugi strani pa jim je bilo prav, da ima spet dovolj dela.

Videti je, da so Urbančevi zadovoljni s svojim načinom življenja. Sonja in Slavko imata delo s povprečnima zaslužkoma. Hiša, ki sta jo pred desetimi leti postavila tako rekoč z lastnimi rokami, sicer še ni zgrajena do popolnosti, vendar je prijeten dom. Ko bi

Alenka Aljančič s Kokrice ima pri Urbančevih sina Gašperja, starega 20 mesecev. Pred prazniki je zaradi boleznih žal manjkala, da se mali korenjak v varstveni družini dobro počuti. »Zgodilo se je že, da ob dveh, ko smo ga prišli iskat, ni hotel domov. Ker je skupina majhna, se otroci navežejo drug na drugega, pa tudi na varuhinjo, saj svojo naklonjenost porazdeljuje na manjše število otrok, kot bi bilo to v jaslih. Že hčer, ki je zdaj šolarica, sem imela v varstveni družini, in sicer pri Butaličevih, zato se mi tudi pri sinu ni bilo težko odločiti. Škoda le, ker je zaradi boleznih večkrat odsoten.«

Slavko vsega ne delal domala sam, je danes najbrž ne bi imela. Tako pa je glava družine tudi spretnih rok in se ne boji niti pribijanja lesenih opažev niti polaganja keramičnih ploščic. Brigita in Jure sta v šoli prav dobra učenca. Te dni sta začela uživati prve zimске počitnice: sprva se jima kar ni dalo izpred televizorja, kjer si na video rekorderju vrtita najljubše filme, potem pa je najprej Jure odhitel med vrstnike na vasi, kmalu pa je tudi Brigito zvalilo v jasen zimski dan. Med počitnicami bosta kdaj pa kdaj nedvomno pokukala tudi k mami v njen vrtec in se poigrala z malčki. Vse imata rada, najdlje pa se pomudita s tistimi, ki že prijetno čeblljajo. Že zdaj se jezita, ker bosta največja dva kmalu odšla v vrtce, pravi Sonja. Ponujajo se namreč že trije novi otroci.

»Kljub gmotni krizi je namreč še vedno veliko povpraševanja po organiziranem varstvu otrok. Resda se veliko staršev odreka vrtcem, jaslim, varstvenim družinam, če imajo na voljo druge, cenejše možnosti. Veliko pa se jih tudi zaveda vrednosti zanesljivega varstva. Tisti z najnižjimi prejemki za varstvo

Če marec prah okrog pometa,
nam dobro letino obeta.

DELAVSKI ODVETNIK ODGOVARJA

Čakanje na delo doma in nadurno delo

Vprašanje:

V naš pravilnik o delovnih razmerjih so med primeri, ko so delavci dolžni delati preko polnega delovnega časa (nadurno delo), zapisali tudi primer: »da nadomestijo 50 odstotkov časa, ko so čakali na delo doma«. Tako nadurno delo pa naj se ne bi štelo kot poseben delovni pogo. Ali je to zakonito?

Odgovor:

Vprašanje dopustnosti odreditve nadurnega dela delavcem je v zakonu o delovnih razmerjih urejeno zelo restriktivno. Po določbi 48. člena zakona sme izjemoma trajati delo preko polnega delovnega časa v primerih naravne ali druge nesreče, pri kateri je ogroženo življenje in zdravje ljudi ali premoženje, vendar le toliko časa, dokler je nujno, da se rešijo človeška življenja, obvaruje zdravje občanov ali obvarujejo materialna sredstva pred nepopravljivo škodo. Le v teh izjemnih okoliščinah se po zakonu nadurno delo šteje kot poseben delovni pogo, kar pomeni, da delavcem ne pripada dodatek za nadurno delo. V vseh drugih primerih, ko je po zakonu mogoče delavcem odrediti delo preko polnega delovnega časa, pa se takšno delo vedno šteje kot poseben delovni pogo. Teh primerov zakon sicer ne našteva taksativno, ampak jih je mogoče dodatno opredeliti tudi s kolektivno pogodbo oziroma splošnim aktom, pri čemer pa pridejo v poštev le »izjemni, nujni ali nepredvideni primeri«.

Uspoštevanje omenjene kogentne in napolitne določbe zakona o delovnih razmerjih, bi lahko rekli, da primer, ki ga omenjate v vprašanju, nikakor ne sodi med primere, ko bi bilo mogoče delavcem določiti obveznost nadurnega dela v pravem pomenu besede. Razloge za uvrstitev takšne določbe v pravilnik o delovnih razmerjih je sicer mogoče razumeti, vendar pa gre po mojem mnenju za popolnoma napačen pristop. Če pride do stanja, ko v določenem obdobju dela ni, v drugem obdobju pa ga je za redni delovni čas preveč, je potrebno rešitev iskati v delovnopravni inštitutu »začasne prerazporeditve delovnega časa« po določbi 2. odstavka 40. člena ZDR in ne v inštitutu nadurnega dela. Gre za to, da se razporeditev delovnega časa med letom lahko prilagaja potrebam delovnega procesa in drugim okoliščinam tako, da se upošteva določen polni delovni čas kot povprečna delovna obveznost delavca v obdobju, ki ne sme biti daljša od enega leta. Če se ta problem rešuje enkrat s čakanjem na delo doma, drugi pa z nadurnim delom brez dodatkov, pa so delavcem vsekakor kršene pravice iz delovnega razmerja. Delavci so namreč v tem primeru neupravičeno materialno prikrajšani najmanj za toliko, kolikor je nadomestilo OD za čas čakanja na delo doma (70 odstotkov od osnove) nižje od plačila za redno delo.

Vodja pravne službe
Sveta kranjskih sindikatov
Mato Gostiša, dipl. iur.

POMISEL

Dedek Mraz

O otroškem dobrotniku, ki je zadnjih štirideset let obvladoval svet otroške domišljije, je bilo letošnje decembrske dni veliko razmišljanj. Dvom je zasejala misel o primernosti pravljicnega lika, ki smo ga v povojnem obdobju namesto ideološko spornega Miklavža in Božička prevzeli od Rusov. Moja mama, predšolski otrok tedanjega režima, še pomni predstave o severnih jelenih, zapreženih v sani dedka Mraza, ki je iz daljne Sibirije prinašal darila pridnim otrokom. Moji generaciji je bilo rečeno, da možak s svojo kučmo, belo brado, toplim kožuhom in zvrhanim košem prihaja s Triglava. To podoba smo otroci pestovali v svoji domišljiji skupaj z Miklavžem, ki ga režim v štirih desetletjih ni zatrl, kakor tudi novi ne bo zlahka in hitro opraviil z dedkom Mrazom. In oba dobrotnika (Božiček v skromnejše družine v mojem otroštvu ni zahajal) sta obvladovala otroško domišljijo vse do praga odraslosti. Na lepem je prišlo spoznanje, da sivobradi mož, ki je delil zavitke vaškim otrokom in z roko pridrževal slabo prilepljene brke, ni dedek Mraz, pač pa preoblečeni stric Janez. Miklavž pa sta po nezmotljivem prepričanju starejših vrstnikov tako in tako ata in mama. Mit o Miklavžu in dedku Mrazu se je porušil kmalu za Sneguljčico, Trnuljčico, Rdečo kapico, Petrom Panom, teto Pehto in Bedancem... Tako pač otroci plačajo svoj davek odraslosti. DLetošnji poskusi ukinjanja dedka Mraza, ker v novih idejnih okoliščinah ni več primerna mitološka figura za naše potomstvo, pa se zdijo preveč nasilno poseganje v otroški svet. Ponekod (hvala bogu tudi v Kranju in na Gorenjskem) so se sicer zavedeli, da bi takšno maščevanje za pred leti storjeno krivico Miklavžu in takratnim otrokom, prizadelo samo otroke, ki nimajo nič pri preteklih zablodah. Spet drugod pa so se z vso resnostjo lotili razčiščenja s pravljicno osebnostjo dvomljivo ideološke in etnografske vrednosti, ne meneč se za dejstvo, da jo imajo generacije otrok že dolgo za svojo. Je dedek Mraz res umrl, so spraševali otroci starše in vzgojiteljice, ko so slišali za časopisni naslov z omenjeno vsebino.

Kdor ima otroke rad, jim bo pustil njihove pravljicne predstave, pa naj se dotikajo medvedka Puja, Pike Nogavičke, Miklavža ali dedka Mraza. Ko bo čas, se bodo osebe iz domišljije neboleče poslovile. Spomin nanje pa naj ne umaže grobo poseganje odraslih, ki si vsakih nekaj let izmišljajo nove simbole in primernejše vrednote. ● D. Z. Žlebir

Tanja Žumer s Primskovega ima z varstvenimi družinami enake izkušnje kot Alenka. Zdap štiriletni sin je bil v varstvu pri Štefetovih, zato si je enako dobrega varstva želela tudi za Marušo. Deklica ima zdaj dve leti. »Prednost varstvene družine je domače okolje, otroci tam manj obolevajo, popoldne jih starešem izroča ista vzgojiteljica, ki jih zjutraj sprejema. Vsak dan znova izveš, kaj se z otrokom dogaja, kako napreduje, kaj je ušpičil, vzgojiteljica se jim lahko resnično posveti. Za tako varstvo bi bila voljna dati celo kar dinar več, če bi bilo treba. Pred časom so zaradi pomanjkanja denarja uknili večino varstvenih družin. Ne zdi se mi moralno, da tako varčujejo ravno pri stvarih, ki so za otroke dobre. Morda se bodo kasneje pojavile zasebne varstvene družine - gospo Sonjo večkrat nagovarjam, naj se tega oprime, vendar se ne more odločiti.«

APRIL

MALI TRAVEN

Če v dežju drevo cvete,
nikdar sadja ne daje.

Alojzij Žibert

Rojen leta 1924 na Suhi pri Kranju.
Živi v Kranju.
Poročen, oče štirih otrok.
Do upokojitve zaposlen kot inženir v finančni in organizacijski službi Iskre.

V prostem času se največ ukvarja s fotografijo. Napisal je več strokovnih priločnikov, knjižico o izumitelju Janezu Puharju. Svoje slike je večkrat razstavljal, podeljenih mu je bilo nad petdeset plaket in več častnih naslovov. Vodil je več kot sto fotografiskih tečajev. Zbranih ima veliko starih fotografij. Zbira tudi zgodovinsko gradivo za župnijsko in krajevno zgodovino. Alojzij Žibert je veren človek. Že kakih dvajset let predava po župnijah o družini in vlogi laikov v cerkvi. Ljubljanski nadškof ga je odlikoval s plaketo ljubljanske stolnice s posebno diplomom.

Več kot sedem tisoč fantov v nacističnem Oberkranju, rojenih med leti 1916-1926 je bilo od januarja 1943 začetka leta 1944 nasilno mobiliziranih v nemško vojsko.

Sedem tisoč usod, tisoč smrti, invalidi. Tudi Alojzij Žibert je stooštnotni vojni invalid. 11. avgusta 1944 mu je razbilo kolk in koleno. In po vojni jim je bilo ukazano molčati. Tako je Alojzij Žibert upokojen kot bolezenski in ne kot vojni invalid. Zdaj naposled imajo pravico biti v jav-

nosti in spregovoriti o svoji usodi v nemški vojski.

V ponedeljek, 17. decembra letošnjega leta, je bil Alojzij Žibert izvoljen za predsednika iniciativnega odbora združenja Gorenjcev, ki so bili med drugo svetovno vojno nasilno mobiliziranih v nemško vojsko. Okoli petsto zbranih mu je tako izrazilo priznanje za njegovo dolgoletno zavzemanje za njihove pravice. S svojimi članki v Demokraciji in Gorenjskem glasu se je Alojzij Žibert med prvimi javno zavzel za pravico mobiliziranih v nemško vojsko do javnega spomina in za izenačitev nemških mobilizirancev kot žrtev vojne z vojnimi žrtvami na drugi strani.

Alojzij Žibert je svoje spomine na vojne dni in svoj pogled na vojne zločine napisal v več kot tristoletih straneh tipkopisa. Za objavo v Gorenjskem glasu je izbral okoli sto strani svojih vojnih doživetij.

Pot Alojza Žiberta skozi vojni čas je bila pretresljiva. Njegovi spomini so eno najboljših spominskih besedil o vojni pri nas. Pisec opisuje, kaj se je z njim in okoli njega dogajalo.

Grozote vojne:

»V hiši, poleg katere smo stražili v strelskem jarku, smo že takoj prvo noč čuli pritajeno vzdihovanje. pregledovali smo hišo, vendar nismo našli ničesar. Hiša ni bila naseljena. Ko se je zdihovanje ponovilo, smo izvedli ponovno temeljit pregled. Opazili smo, da je pred pečjo skopan vhod v klet, toda ta prehod je bil sedaj zaprt in skrbno kamufliran. Z naperjenimi pištolami in baterijskimi svetilkami smo vstopili v klet. Odprl se nam je grozljiv pogled. V kleti na tleh sta ležali dve mladi dekleti, do gola slečeni in oblitni s krvjo. Prenesli smo jih na svetlo. Ena je bila mrtva. Strel jo je zadel v prsi, druga prav tako s prestreljenimi prsmi je bila še živa, vendar popolnoma izčrpana. Ko so jo zdravniki toliko spravili k sebi in ko so ji tudi domačini povedali, da nismo več tisti, kakor »oni drugi«, je spregovorila.

Obe dekleti sta bili kuharici v oficirski kuhinji vojakov enot SS. Ko se je približala fronta, so jima začeli groziti s smrtjo pri tem pa so ju po vrsti na silo spolno izrabljali. Noč pred umikom, preden smo mi prišli v vas (vojaški SS so bili večnoma zadaj v drugi liniji in so le redko posegali v boje prve frontne črte), so ju še enkrat spolno izkoristili, potem pa postrelili in zmetali v klet, misleč, da sta mrtvi. Zdravniki so preživeli nudili prvo pomoč in dali priporočilo za civilno bolnico. Skupaj z vojaškimi ranjenci so jo odpeljali v Proskurov.«

Te sličice vojne so pripovedno bogate in izpovedno prepričljive. V skladu s svojimi prepričanji pisec obsoja vojno. Tudi bratomorno na domačih tleh, s katero je bil soočen, ko je prišel domov na dopust in so ga tako partizani kot domobranci silili v svoje vrste.

Skratka, težko bi za vstop prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko v javno življenje in spominjanje našli boljšega pričevalca, kot je Alojz Žibert.

Jože Dežman

Zbor nasilno mobiliziranih v nemško vojsko med drugo svetovno vojno v Kranju

Zbora Gorenjcev, prisilno mobiliziranih v nemško vojsko med drugo svetovno vojno, ki je bil v veliki sejni sobi skupščine občine Kranj v ponedeljek, 17. decembra 1990, ob 10. uri se je udeležilo okoli 500 ljudi.

Zbrane je pozdravil predsednik IS SO Kranj. Poudaril je, da so bili med vojno prisiljeni se boriti na napačni strani, potem pa so bili zaradi tega ožigosani doma. Čas je, da se krivice odpravi.

Alojzij Žibert je nato poudaril, da so se znova zbrali po letih 1951/52, sivi, upognjeni. Šele v zadnjem času se usoda prisilnih mobilizirancev z njegovimi prispevki in razstavo s katalogom v Celju širše pojavlja v javnosti.

Nato je orisal potek mobilizacij in usodo mobilizirancev med vojno. Po vrnitvi domov so doživeli očitke, zapostavljanja. Gradivo, ki so ga zbirali po več virih (milica, Rdeči križ, sami mobiliziranci v Kranju in Braslovčah), je izgubljeno, po letih 1951/52 so jim ga zaplenili in jim prepovedali zbiranje. Invalidi niso dobili pravic vojnih invalidov. Večina mobiliziranih nima priznane delovne dobe med vojno. Bolj ali manj skrivaj so pisali kakih petdeset dopisov na več strani: zvezne organe v Jugoslaviji, organe v ZRN, združenja vojnih veteranirov. Osebo so se pogovarjali z veljaki: npr. Kardeljeva sta jih grobo zavrnila, do Tita niso prišli.

Iz ZRN so po letu 1963 začeli odbravati delno oskrbo invalidom in

odprli arhive. Jugoslavija ni hotela odpreti uradnih poti za odobritev pomoči. Še do danes te stvari niso urejene. Po spravi maši v Teharjih je Alojz Žibert opozoril nadškofa Alojzija Šuštarja, da ni omenil padlih v nemški vojski. Ta je pojasnil, da ni bil seznanjen s problematiko. V nedavnem pogovoru za Demokratico je Alojz Peterle omenil, da še ni bilo formalnih zahtev s strani prizadetih do vlade.

Nato so navzoči predlagali in izvolili iniciativni odbor, ki naj januarja 1991 izvede ustanovni občni zbor prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko z Gorenjske in tako ustanovi njihovo združenje.

Predsednik Iniciativnega odbora Alojz Žibert je kot osnovne naloge združenja opredelil:

- pripravo pravilnikov
- zbrati članstvo
- izvoliti odbor in dobiti prostore
- povezati se s Štajerci v skupni slovenski odbor
- definirati osnovne zahteve: zahteve zaradi žrtev, delovna doba, invalidske zahteve
- vprašati Alojza Peterleta, kdaj se bo uresničila njegova izjava o izenačenju vseh invalidov
- postaviti ostale formalne zahteve do vlade
- zagotoviti svetovalno službo
- reševati težave posameznikov, zlasti v Fuldi
- poiskati dokumente, predvsem v tujih arhivih in v arhivu RSNZ

V razpravi je sodelovalo več razpravalcev. Tako je Franc Jakelj iz Kranjske Gore poudaril, da je že pisal o težavah mobilizirancev v Nedejskem Dnevniku in se zahvalil vsem, ki so mu pisali.

Slavko Mežek iz Žirovnice je opozoril, da so po 2. odstavku 2. člena kazenskega zakonika SFRJ še vedno vojni zločinci kot vojniki okupatorjeve armade. Sprejet je bil sklep, da dajo ustrezno pobudo republiškim organom za spremembo teh določb. Navzoči so podprli tudi njegovo pobudo, da imajo kot nasilno in protipravno mobilizirani v okupatorjevo armado vso pravico zahtevati odškodnino od ZRN kot naslednice povzročitelja krivice. Ker pa so mnogi iz nemške vojske dezertirali, je treba uveljaviti njihovo pravico do dezertacije.

Več razpravalcev se je ustavilo ob vprašanju, ali je Nemčija dejansko že plačala odškodnino, ki jo je ugrabila Jugoslavija ali ne, vendar trdnih podatkov o tem nimajo.

Zadnji razpravaljec je utemeljeno opozoril, da je predvsem potrebno zbrati podatke o žrtvah, ki so padle v okupatorjevi armadi.

S svojo množično udeležbo so prisilni mobiliziranci dokazali, da jim ni vseeno, kako jih obravnavajo oblasti in kako jih ocenjuje zgodovina.

Jože Dežman

Alojzij Žibert

Pod Marijinim varstvom

Spomini Slovenca - nemškega vojaka - na drugo svetovno vojno v letih 1941 - 1945.

Moje prvo vojno leto

Kako smo mi doživljali začetek vojne

Bilo je lepo pomladno jutro - cvetna nedelja leta 1941. Lep pogled je bil na že ozelenelo pokrajino, kjer so ptice po grmovju in drevju oznanjale zgodaj nastopajočo spomlad.

Ljudje so nedeljsko razpoloženi vrel po ulicah in cestah. Nekateri so že bili pri jutranji maši, otroci pa so si doma pripravljali butare, da jih poneso k blagoslovu v cerkev. Kazalci na uri so se pomikali proti sedmi. V zraku se je zaslišalo brnenje letalskih motorjev.

Ljudje doma, na ulici in v cerkvi so se vprašujoče spogledovali, kaj neki se dogaja in kaj naj to brnenje pomeni. Morda so to nenajavljeni letalski manevri? Ne, odgovori nekdo. Poglejte, saj imajo letala vendar nemške oznake. Ljudem zastaja dih ob pogledu na tolikšno množico letal. Kmalu za tem pa strahotne detonacije pretresejo ozračje. Protivionska artilerija nekje bruha obrambni ogenj proti letalom, toda štuke kakor železne lastovke nemoteno švigajo med šrapneli. Ni čuda, da je nemška obveščevalna služba (Nachrichtendienst) naslednji dan poročala: »Pri napadu na jugoslovansko ozemlje je naša aviacija izgubila izgubila samo bombe.«

Trhla stavba stare Jugoslavije je kaj hitro propadla. Dne 9. aprila je bila razpuščena vojaška enota na Žirovskem vrhu. 10. aprila 1941 pa je bila vojska že povsod v razsulu. V Kranju je bil ta dan miniran glavni most preko Save, v Škofji Loki most pri Puštalu, Lahov in Kapucinski most. Italijani so te kraje zasedli šele 14. aprila, potem ko je bilo nekaj časa že brezvladje.

Vojsko so ljudje pričakovali, saj je že dalj časa zvenkotalo jeklo po Evropi. Na brusu in na nakovalu je pela ostrina, namočena v strupu. Iz dneva v dan so pri nas in v drugih državah naraščali polki čilih ljudi, trdo je udarjal korak. Izzivajoče so rožljale sablje rejenih oficirjev. Ljudje so se zbirali ob radijskih sprejemnikih, obračali gumb, poslušali vesti in zmajevali z glavami.

Iz nemške dežele je prihajalo zlo, tam so kovali zločine. Zazugala je skrčena pest, udarila bahaško ob prsi, iz katerih se je iztrgal krik, kakor jeklo trd in preteč: »Mi in mi sami in nikogar drugega ni. Udari po Avstriji, Poljski, Franciji, Češki, Angliji in končno je napočil april 1941, ko je Hitlerjeva vojska oklopnikov pridivila tudi nad nas. »Naprej, nezmagane armade,« se je slišal Hitlerjev klic po zvočnikih. Pomendrajte vse, kar se vam upre. Vse od vzhoda do zahoda mora na kolena pred nami. Kdor ni z nami, je proti nam!«

Vonj sveže krvi in smrad zažganega smodnika je napolnjeval ozračje. Padale so bombe in strelji na ubogo jugoslovansko uniformirano in civilno prebivalstvo.

Odhod v nemško vojsko v Kranju

Cvetna nedelja je postala veliki petek. Nemir je naraščal od ure do ure. Vozovi so ropotali in vlačili iz skladišč novo obleko, zastarelo orožje in po cestah so se drenjali kamioni, konjske in volovske vprege. Zaukazana je bila splošna mobilizacija.

Verniki so odhajali iz cerkve z okrašenimi butaricami in oljčnimi vejicami. Duhovniki so brali s prižnic evangelij o Jezusovem slovesnem vходу v Jeruzalem in govorili, kako je tik pred svojim trpljenjem sedel na oslici in blagoslavljal ljudi. Brali so tudi Pasijon - opis trpljenja našega Gospoda Jezusa Kristusa. Kako pomenljivi so bili stavki iz teh beril, ko pravi: »Glejte, prišla je ura, ko bo Sin človekov izdan v roke grešnikov. In pristopil je Juda Iskariot in izdal Učenika za nekaj srebrnikov«. Že med tem branjem so se slišale bombne eksplozije, nekdo pa je prinesel v cerkev vest: »Nemčija je napadla!«

S strahom so množice začele to trdo vest. Zaihtele so in padle na kolena. »Šibe vojske, reši nas, o Gospod! Odvrni od nas to strašno gorje! Prizanesi nam ubogim in nedolžnim, prizanesi nam siromakom, ki nočemo in ne želimo nikomur nič hudega!«

Po cestah in v vaseh so hodili ljudje preplašeni in obupani postajali na oglih, segali v roke, se poslavljali od svojih dragih, ki so hoteli na bojišče in si želeli skorajšnjega - toda zmagovitega srečanja. Prestrašeni so pričakovali prihodnost.

Po vlakih in cestah je mrgolelo vojaštva. Hrbiti so se jim krivil pod težo svinčeno težkih telečnjakov (tornister). Vedno nove trume fantov in mož so se stekale v mesta. Po vojašnicah in šolah je vrel vse križem noter in ven.

Od očeta, ki je bil mobiliziran, že nekaj dni nismo imeli vesti. S kolesom sem se odpravil iz Suhe proti Kranju, da bi ga poiskal v Ljubljani. Že pred hotelom Jelen v Kranju me je ustavilo vojaštvo, takoj za tem pa me je silovita eksplozija vrgla na tla. Vojska je vkljub ugovarjanju vrgla v zrak Majdičev most preko Save, ki se je v celoti zrušil v strugo. Hitro sem se odpeljal v Struzevo, da bi prečkal Savo preko železniškega mostu, toda tudi ta je bil pripravljen za miniranje. Moral sem se vrniti domov.

Že ob velikonočnih praznikih so se po mestih in vaseh valili težki železni tanki. Z zidov so visele rdeče zastave s črnim kljukastim križem. Za jugoslovanske narode je tako nastopila dolga noč trpljenja in smrti, začela se je najhujša doba terorja, preganjanja in suženjstva.

Okupirana Gorenjska

Minila je velika noč. Težki oblaki so se spuščali nad polje. Zrak je stiskal pljuča in srce ter otežkočal dihanje. Čemerno vreme in nenehni novi odloki nove okupacijske oblasti so spravljali ljudi v obup. Iz okoliških vasi mesta Kranja so ljudje šele nekaj dni po zasedbi upali v mesto. Kakšno spremembo smo videli. Povsod vise rdeče zastave z okroglim belim poljem v sredini in na tem polju zverženi križ črne barve. Po ulicah in cestah grme umazanosivi kamioni in ropotajo motorna kolesa s prikolicami, na njih pa sede široko razkoračeni nemški vojniki. Nekje v oblakih brni letalo z globoko kovinskim zvokom. Povsod je smrad po nafti, umazanozelenkaste uniforme in čelade, tanki, blindirani avtomobili, topovi, puške, strojnice, ob vsem tem pa pesem: »Singend wollen wir marschieren in die neue Zeit, Adolf Hitler soll uns führen...«

Priključitev Gorenjske k nemškemu rajhu

Šef civilne uprave za Gorenjsko dr. Rainer (Gauleiter und Reichsstadthalter) je 27. sept. 1942 izdal Proklamacijo prebivalstvu Gorenjske, v kateri obsoja vse boljšeistične zločine in povišuje nemški narod. V svoji proklamaciji pravi:

»Kakor že mnogokrat v zadnjem tisočletju se je tudi v tej stiski postavil Nemec na branik Gorenjske dežele.«

V nadaljevanju proklamacije omenja dr. Rainer, da je preseljevanje zaključeno in da bo vse Gorenjce priključil k veliki Nemčiji z veljavnostjo od 1. oktobra 1942 ter podelil državljanstvo. Dr. Rainer nadaljuje:

»Kot pripadniki nemškega rajha so Gorenjci dolžni zvestobo führungu in rajhu, poslušnost postavljenim organom, opravljanje državne delovne službe (Reichsarbeitsdienst), odslužitev kadrovskega roka (Wehrpflicht) in spoštovanje zakonov in odredb...«

Po objavljeni proklamaciji smo fantje dobili pozive za vojaški nabor in v državno delovno službo. Vsi prebivalci so se morali ponovno prijaviti pri občinskih uradih zaradi osebnega popisa in izdaje novih osebnih izkaznic.

Revija najbolj svežega pogleda na svet

KURIRČEK OSTANE KURIRČEK

Literarna revija za otroke in mladino, ki pod imenom Kurirček izhaja že več kot tri desetletja pri založbi Borec (zdaj preimenovani v Mladiko), sodi prav gotovo med najboljše tovrstne revije pri nas. Z odpiranjem svojih strani literarnim in likovnim ustvarjalcem - tistim uveljavljenim in zagotovo najboljšim, pa tudi začetnikom na obeh področjih, ter ob prispevkih otrok, se vsekakor uvršča med revije, ki bi jih še kje v svetu radi imeli. Kurirček skratka blesti in prejema priznanja od vsepovsod; zadnje čase pa ob vsesplošnih priznanjih v političantsko razgretim ozračju prileti tudi kakšna neprijazna puščica. Tudi o tem smo se pogovarjali z glavnim in odgovornim urednikom revije Kurirček, pesnikom in pisateljem Borisom A. Novakom.

Na naslov otroške literarne revije Kurirček je v zadnjem času priletelo nekaj očitkov na račun ideologizacije vsebine. Kaj se lahko razume s tem?

"Če na kratko razložim uredniško zasnovano revijo, za katero skrblim od leta 1986: to je literarna revija za otroke in mladino. Takšen koncept je že pred menoj zastavil urednik Janez Kajzer, ki se je s tem izognil ideologizaciji, sicer poprej značilni za revijo. Toda tudi že dosti prej so imeli nekdanji uredniki revije zelo dober literarni občutek, kot na primer Leopold Suhodolčan, Ivo Zorman, Marjan Manček in drugi. Kurirček je bil zastavljen na začetku izhajanja pred tridesetimi leti kot revija za ohranjanje in krepitve revolucionarnih tradicij in tradicij NOB, v svojem razvoju pa je postal povsem literarna revija. Še več - uveljavil se je kot poglobljena ustvarjalna delavnica za najbolj ploden del pisateljev in pesnikov za otroke in mladino, to pa velja tudi za ilustratorje. Prostor radi odpiramo tudi ustvarjalcem, ki še niso uveljavljeni. Takšna je tudi sicer vloga revij, saj so glede objavljanja neprimerno bolj gibčne in prilagodljive, kot pa je to knjižna oblika. Mladi ustvarjalci težko pridejo do prve knjige, preko revije pa se je nato že lažje preselili med knjižne police. Danes priznani pisatelji in pesniki, da ne rečem že kar klasiki, so v veliki meri prvič stopali s svojimi prispevki v javnost prav na Kurirčkovih straneh. In seveda tudi pri drugih tudi zelo kvalitetnih revijah, kot je na primer Ciciban. Toda Kurirček je specializiran, je literarno umetniška revija za otroke."

In kje je potem očitana ideologizacija revije?

"Kaže, da jo nekateri vidijo v naših svežih idejah, predvsem v poeziji, pa tudi prozi, ko s svežino umetniške govornice vzpostavljamo dialog z značilnim neobremenjenim otrokovim pogledom na svet. Skupni imenovalec med umetniškim in otroškim videnjem sveta je pač čudenje, je tista svežina, ki svet in vse stvari znova ugleda z otroško začudenimi očmi kot prvokrat. Na straneh revije prihaja do izraza prepričanje, da je svet po svojih vsebinah neskončno bogat in pisan, in to se seveda da povedati literarno in likovno. Literarno se kaže v razponu od vezane, rimane besede do skrajne nadrealistične šproščnosti in nonsensa, oboje pa ustreza otroški duši. Bogastvo likovne govornice pa se kaže v razponu od realistične ilustracije pri naravoslovnih rubrikah do visoke umetniške stilizacije, po drugi strani pa od nenavadne in neskončno smešne duhovitosti in humorja ilustratorjev, kot so Manček, Čoh, Erič in drugih, do lirične prefinjenosti, značilne za Demšarja, Majcnovo in druge. Značilne so tudi naslovnice revije, vsakič jih vse leto oblikuje isti ilustrator; letos je na naslovnici vsake številke pesem, ki je povezana z neposredno otroško izkušnjo. Predzadnja naslovnica - novembrska, avtorica je Jelka Schmidt Godec, se mi zdi prav antologijska - sijajno likovno predstavljena glasba besed, ki na fin način govori o otrokovi senzibilnosti in njegovemu odnosu do jezika. Odrasli pa v tej podobi na ver-

ze Andreja Rozmana lahko razberejo še kaj."

Najbrž je imeniten uredniški občutek, da si najbolj znani slovenski pisci kar podajajo kljuko na uredništvu Kurirčka?

"Pisci in ilustratorji. Kajti tudi likovni del je nadvse pomemben. Rišejo pa ne le pravi ilustratorji, pač pa k temu spodbujamo tudi otroke. Najbolji dosežek je bila lanska otroška številka, pravzaprav katalog razstave Mali malarji z izborom risb, prispelih na naš Natečaj za najlepše čačke in packe, vse pa se je še zaključilo z razstavo v Moderni galeriji. Zdaj pripravljamo številke, kjer bodo otroci ilustrirali prispevke pisateljev in kjer bodo ilustratorji opremili otroške tekste in znova bomo vse razstavili v Moderni galeriji. Pripravljamo tudi tematske številke, posvečene invalidnim otrokom z njihovimi prispevki, tako da bo njihov svet bolj znan širokemu otroškemu bralstvu. Ena takih številke je že bila posvečena slepim in slabovidnim otrokom. Skratka, revija misli na vse otroke."

Na straneh revije ni več literarnih prispevkov na temo NOB. Ste jim zaprli uredniška vrata ali jih pa preprosto ni?

"Zavestno takih prispevkov nikoli nismo zavračali. Prišlo je pač do sprememb, kar je popolnoma naravno. V vseh letih mojega uredništva je prispele mogoče deset prispevkov na partizansko temo. Razumljivo - generacija pisateljev, ki je to pisala, se je izpela, vse manj je avtorjev, ki se ukvarjajo s tem. Tudi za prispevke s temo NOB pa veljajo enako visoki literarni kriteriji kot za vse druge prispevke v reviji. Mislim, da sem objavil nekaj dobrih tovrstnih besedil izpod peresa naših najboljših avtorjev, na primer Toneta Partljiča in Marjana Tomšiča. Nekatere tekste, ki takšnim visokim kriterijem niso ustrezali, sem pa odklonil. Ne gre, da bi jih objavljal samo zato, ker govorijo o NOB in ker je bil Kurirček pred desetletji ustanovljen pretežno za objavljanje takšnih tem."

Ne pomeni pa seveda vse to, da zgodovina in preteklost ne sodita v revijo Kurirček. Nasprotno, prizadevam si ohranjati zgodovinski in kulturni spomin tudi na druge načine: skozi vrsto letnikov je Kurirček prinašal prispevke s področja slovenske mitologije, odkrival je neskončno bogato ljudsko izročilo, ki je v današnji urbanizaciji in prevladi znanosti in tehnike porinjeno na rob spomina in prepuščeno pozabi. Skratka, trudimo se vzpostaviti tisto vez med otroško igro in

kulturnim in zgodovinskim izročilom, ki seveda obstaja, a se je premalo zavedamo."

Glede vsebine prejimate priznanja, toda nekateri se spotikajo ob ime revije. Kaj ga niste že spreminjali?

"Lani je bil objavljen natečaj za spremembo imena, predvsem zaradi tega, ker se mi je zdelo, da ime ne ustreza vsebini revije. Toda pozneje, ko je prišlo v Sloveniji do političnih sprememb, bi zamenjava imena gotovo imela določene politične konotacije, ki pa si jih ne želim. Spreminjanje imena bi bilo v teh novih razmerah oportunistična, konjunkturalna poteza in temu se želim izogniti. Zato sem spremembo imena najprej odložil za poznejše, politično bolj nevtralne čase, ko bo mogoče spremeniti ime brez takih in drugačnih političnih prizvokov."

Otroci, naši bralci, seveda sprejemajo ime brez ideološke obremenitve, tako značilne za odrasli svet. Otroci ne povezujejo imena revije s partizansko, enobejevsko tradicijo, zanje je pač samo ime. Na koncu koncev je v svetu ogromno časopisov, ki imajo isti koren, vse skupaj pa pomeni glasnik, sel itd. Najbrž ga bodo tudi odrasli čez nekaj časa lahko doživljali povsem nevtralnno. Kaže pa, da so s tem obremenjeni nekateri starši in pedagogi, ki so revijo poznali iz prvih let nastanka in so tudi malce alergični na na NOB, to pa izkašljujejo še na otroške revije. Takšno alergijo seveda zavračam, prepričan pa sem čedalje bolj, da je ime zelo dobro in dobro in ga sploh ne kaže menjati. Skratka, dokler bom jaz urednik, bo Kurirček ostal Kurirček."

Pri tem kulturnem poslanstvu revije podpira tudi republiški komite za kulturo?

"Podpira, tako kot druge revije, čeprav zadnje čase čutimo spremenjeno obnašanje. Na sestanku upravnega odbora slovenskega kulturnega zbora z vodstvom Demosa je minister za kulturo dr. Andrej Capuder izjavil, da revija s takim partizanskim konceptom in imenom v novih razmerah ne more biti več deležna takšne podpore kot pod prejšnjim režimom. Očitno je minister glede tega docela neobveščen, zato sem mu kar tam razložil uredniški koncept Kurirčka in pokazal nekaj številke. Dr. Capuder je pripomnil, da je ime problematično, na kar sem mu odvrnil, da imena pa ne bom spremenil, in sicer - zanalasč!

Moram pa reči, da je revija že od poletja sem dobivala precej manjšo subvencijo od republiškega komiteja za kulturo ka-

kor prej; krčenje subvencij je zadelo tudi druge revije, toda Kurirčka najbolj. Revija Kurirček bi z naklado 19.000 izvodov preživela tudi brez pomoči

Komiteja za kulturo, vendar bi zmanjševanje ali ukinitve subvencije zadela prav otroke in njihove starše, saj bi bili prisiljeni zvišati prodajno ceno. Ob vseh teh nepotrebnih konfliktih sem čedalje bolj prepričan, da je menjava imena Kurirček nesmiselna. Je pa seveda sramotno, da hočejo političantski, površni in zgrešeni občutki nekaterih spreminjati uredniške odločitve pri reviji s povsem kulturno vsebino. Navsezadnje je Kurirček revija, ki bi morala biti še bolj, ne pa manj deležna podpore, saj gre za umetnost v najožjem smislu besede. Ves ta odnos do kulture, ki ga spoznavamo v izjavah ministra Capudra, pa je, milo rečeno, katastrofalen za kulturno politiko sploh."

Kurirček se torej ne bo 'premalal'?

"Ne glede imena ne glede vsebine. Z veseljem namreč opažam, da ga bere tudi vse več odraslih, cenjen je v pisateljskih krogih, tudi tistih, ki so se včasih zmrdovali nad njim - češ to je za otroke, pa še enobejevska literatura itd. Ne bi našteval vseh znanih in pomembnih intelektualcev, ki ga redno spremljajo. Predvsem pa je Kurirček uveljavljena in priljubljena literarna revija za otroke."

Tisto o 'malanju' ali 'premalanju' pa mi sploh ni po duši. Bil sem namreč tudi glavni in odgovorni urednik Nove revije, in to v času najhujše gonje proti njej, po 57. številki, pred tremi leti sem bil zaradi tega celo v policijski preiskavi. Takrat se mi je zdelo, da je treba zastaviti ves državljanski pogum za demokratizacijo naše družbe: zdaj pa sem na podlagi iste logike prepričan, da mora Kurirček absolutno slediti čisti umetniški in kulturni logiki."

Revija Kurirček si potemtakem prizadeva s pokončno držo zagovarjati svoje kulturno poslanstvo v vseh političnih razmerah?

"Vsekakor. Tudi glede teme o NOB sem prepričan, da se bo o tem pri nas še pisalo, pesnilo, uprizarjalo, saj gre za izredno bogato, tragično snov. Prepričan sem, da se bo literatura, najbrž tudi mladinska, še pogosto vračala k tej temi. Narodnoosvobodilni boj je bil - kljub vsem strašnim, obžalovanj vrednim napakam - pač eno največjih dejanj slovenskega naroda. Kljub temu da zdaj doživlja določeno razvrednotenje, bo tragična veličina borcev ponovno dobila mesto, ki ji pripada v naši zgodovini."

Če se je bilo treba še pred leti boriti proti kultu NOB, ki se je spremenil v popoln plakat in nasilje nad povojnimi generacijami, sem zdaj prepričan, da bo treba ponovno rehabilitirati pogum borcev za svobodo slovenskega naroda. Bolj kot kdajkoli sem prepričan, da slovenske državnosti, samostojnosti in neodvisnosti, za kar se danes borimo, ni mogoče utemeljiti na kvizilinskih formacijah, temveč na velikem dejanju partizanske vojske. To je dejanje, ki daje bistveno zgodovinsko legitimiteto slovenski državi." ● Lea Mencinger

MAJ VELIKI TRAVEN

Slana v začetku maja,
zorenju sadja nagaja.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V gradu Kieselstein bodo v okviru lutkovnih sobot jutri, v soboto, 29. decembra, ob 10. uri uprizorili zadnjo lutkovno predstavo v tem letu - *Zlato ribico* v izvedbi koprškega lutkovnega gledališča *Papilo*.

KRANJ - Danes, v petek, ob 18. uri bodo v Prešernovi hiši odprli *spominsko razstavo fotografskih del Toneta Marčana*, mostra EFIAP. Ob 18.30 pa bo v galerijskih prostorih Mestne hiše na ogled razstava *Slovenska predvojna planinska fotografija*.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava ilustracij akad. slikarja *Zvonka Čoha*. V Kosovi graščini razstavlja tudi *Jernej Ručigaj* - unikatne ročno tkane izdelke.

V razstavnem salonu *Dolik* je odprta *skupinska razstava* likovnih del članov likovne sekcije *Relik* Trbovlje.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši je odprta *novoletna prodajna razstava* likovnih del.

V fotogaleriji Pasaža je na ogled *klubsko razstava črnobelih fotografij* Foto kinokluba Radovljica.

PODNART - Jutri, v soboto, ob 19. uri bo v Domu kulture *novoletni glasbeni večer*.

BLED - V Festivalni dvorani nastopa danes, v petek, ob 19.30 *Jani Kovačič z gosti*. Jutri, v soboto, ob 18. uri pa je na sporedu *Novoletni vrtljak*.

ŠKOFJA LOKA - V Groharjevi galeriji je odprta razstava del članov *Zdrženja umetnikov Škofja Loka*.

V galeriji ZKO - Knjižnica so na ogled slike *Vojka Svetine*.

ŽELEZNIKI - Jutri, v soboto, 29. decembra, ob 18. uri bo v Kulturnem domu tradicionalni *novoletni koncert*, na katerem sodelujejo tamburaški orkester Bisernica iz Reteč, FS Sava, Gorenjevaški oktet in sekstet Dekleta z Bukovice.

TRŽIČ - V Paviljonu NOB so na ogled fotografije podvodnega sveta avtorja *Franca Golteza*.

ZIRI - V dvorani Svobode bo v torek, 1. januarja, ob 19. uri *novoletni koncert Pihalne godbe Alpina*. Nastopile bodo tudi ljubljanske maržorete.

KOLEDVA 90

Niko Kuret piše v knjigi *Praznično leto Slovencev*, da so bili Kroparji in Kamnogoričani glavni koledniki na Gorenjskem. To bo vsekakor držalo, še bolj pa bo gotovo držalo to, da so v Kropi veliko naredili, da stari običaj - koledvanje - ne bi zamrl. Pri tem imamo pomembno vlogo tudi njihov moški pevski zbor, ki že najmanj petindvajset let ne le prepeva kropske in kamnogoriške kolednice, pač pa njihova Koledva postaja že samostojna prireditel.

Še posebej je zanimiva zadnje čase - takšna je tudi letošnja - ko ob pevcih nastopajo tudi komorni orkester in pa solista Zlata in Dragiša Ognjanovič. Vodja pevskega zbora Egi Gašperšič se je pred dvema letoma lotil poenotenja zapisa vsega zbranega gradiva o kolednicah, še posebej tistega, ki doslej še ni bilo zapisano. Vse skupaj je zdaj predstavljen v zbirki kolednic z naslovom *Preč je zdej to staro leto*.

Prav ta kolednica, ki jo v Kropi zna staro in mlado in jo ob vsakoletnem koncertu skupaj z nastopajočimi zapoje za zaključek vsa dvorana, nekako izstopa po svojem resnobnem, že kar žalostnem zvenu in besedilu; za kolednice, tudi s tega konca, je namreč značilno, da so ob nabožni vsebini tudi pretežno vesele, celo nagajive - da bi pač koledniki za svoj trud prejeli kakšen "krajcar, če ne cvangarco". No, tega pač za prepevanje današnji kropski pevci ne bodo dobili: bodo pa po starodavni navadi tudi koledvali pred kropskimi hišami in želeli srečo za novo leto.

Pri letošnji Koledvi 90, promocija je bila minulo nedeljo v Kropi, sodeluje Godalni kvartet (Alenka in Natalija Popov, violina, Ilija Popov, viola, Vojka Lavrič, čelo). Glasbeniki so v prvem delu koncerta spremljali oba solista Zlato in Dragišo Ognjanoviča ob izvajanju najbolj znanih slovenskih in tudi tujih kolednic, drugi del koncerta pa izvajali kolednice predstavljajo skupaj - zbor, godbeniki in solista. Koledvo 90 bodo v enaki zasedbi ponovili še nekajkrat, tudi po novem letu in sicer 2. januarja v Kamni Gorici, koncert bo tudi 6. januarja, dogovarjajo pa se tudi za nastop v Železni Kapli. ● L. M.

4. ZVEZEK ENCIKLOPEDIJE SLOVENIJE

Četrty zvezek Enciklopedije Slovenije je pri Mladinski knjigi izšel v prav blebitnih dneh, kar je bilo seveda mogoče uporabiti - brez tega pač niti pri knjigah ne gre - tudi v knjižno propagandne namene.

Toda, če je nova knjiga Enciklopedije Slovenije v sedanjem času prišla kot darilo ob slovenskem korakanju v samostojnost, pa bo darilo zares postala takrat, ko bodo "pod streho" prav vsi načrtovani zvezki. Že zdaj se je ta nacionalni knjižni program, kar izdajanje enciklopedije vsekakor je, znašel razen skromnejše finančne podpore od drugod domala v celoti na plečih ene založbe, to je Mladinske knjige. Na to so se brez grenkega prizvoka opozorili tudi na svečani predstavitvi novega zvezka v Cankarjevem domu, še posebej zato, ker slovenska enciklopedija izhaja brez državne, to je slovenske pomoči, le-ta pa je odhajala za izhajanje jugoslovanske enciklopedije.

Čeprav z velikimi težavami, pa načrt izhajanja enciklopedičnih zvezkov za sedaj še ni zastal in, kot je dejal glavni urednik enciklopedije Marjan Javornik, naj bi peti zvezek izšel prihodnje leto ob ljubljanskem knjižnem sejmu. Četrty zvezek Enciklopedije Slovenije v nakladi 30.000 izvodov prinaša nekaj več kot 1000 gesel z več kot 750 ilustracijami. Pri nastajanju četrtega zvezka je sodelovalo 487 piscev besedil ter okoli 150 drugih sodelavcev in okoli 100 ustanov. Posamezna področja v novem zvezku so v približno enakem razmerju kot v prejšnjem: okoli 17 odstotkov vsega besedila sodi na umetniško področje. Vrsta najpomembnejših gesel v zvezku pa seveda po naključju razgrinjajo vrsto zgodovinskih dejstev, ki jih je treba poznati prav v sedanjem trenutku; to velja posebej za gesla, ki obravnavajo jugoslovansko idejo, jugoslovansko gibanje v dosedanjem razvoju gledano skozi kar najbolj mogoče objektivno in zgodovinsko opcijo. Kaže pa opozoriti tudi na obširno obdelan pojav in zgodovino slovenskega izseljenstva. ● L. M.

Na Novinarskem večeru v soboto, 22. decembra, zvečer v dvorani kulturnega doma na Breznici smo že devetih podelili priznanje Gorenjskega glasa najboljši krajevni skupnosti. Tokrat je direktor ČP Glas Marko Valjavec (levo) izročil priznanje predsedniku sveta KS Žirovnica Francu Vičarju.

Ajdna:

Priložnost in kulturni izziv

Najslabše, kar bi se lahko poznoantičnemu najdišču Ajdna nad Potoki zgodilo, je samevanje. To bi bila vsekakor najslabše izkoriščena možnost predstavljanja zdaj že povsem zaščitenega objekta iz 5. in 6. stoletja.

Vsekakor se na Breznici, vsaj tako je povedal Janez Menter, ne mislijo le iz doline ozirati tja gor na imeniten kulturno zgodovinski spomenik, ki jim je takorekoč na dosegu roke. Upajo tudi, da tako razmišljajo tudi v jeseniški občini, ki že doslej ni stala ob strani tako ob raziskovanju najdišča kot ob konservaciji. To, kar se je v letih izkopavanja, vodil jih je Andrej Valič, višji kustos Gorenjskega muzeja Kranj, pokazalo, je zdaj tudi zaščiten pred propadom in pripravljeno za ogled. Zadnje dni oktobra letos so bila dela, ki jih je vodil arheolog Milan Sagadin z Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Kranj, sodeloval pa je tudi Restavratorski center Slovenije, končana, ostanki sakralnega objekta pa so dobili zaščitno strešno konstrukcijo. In zdaj? Reprezentativni objekt vsekakor potrebuje propagandni material - tiskanega vodiča, panoje, kažipote do objekta in sploh vse ostali kulturni "videz", ki potem priteguje ne le radovedneže nasploh, pač pa tudi icalce pravih kulturnih vrednot nekega kraja in dežele. Vse to so naloge za bodočega nosilca projekta, pri katerem poleg muzeja, Gorenjskega ali pa morda bodočega jeseniškega, jeseniške občine in še koga, ne bi kazalo pozabiti tudi krajevno skupnost Breznica. ● L. M.

Jože Klun:

Vzdrževanje sakralnih objektov

Ni ravno malo krajev, ki bi se lahko pohvalili z objektom, ki se ga je dotaknila roka znamenitega arhitekta Jožeta Plečnika. Breznica pa ima že dolga leta pred farno cerkvijo znamenite posevečeno padlim v prvi svetovni vojni, izdelano po načrtih znamenitega arhitekta. Jože Klun, župnik na Breznici, sicer ni najboljšje volje, če beseda nanese na vzdrževanje tega spomenika.

Jože Klun

Sploh je vzdrževanje sakralnih objektov, med njimi tudi nekaterih posebno pomembnih za našo kulturno zgodovino tudi na Breznici večni problem. "Upam, da se bo kaj spremenilo, saj pri nas domala vsaka stara hiša skriva še kaj pomembnega na svojih zidovih. Tako je tudi stara cerkev na Studenčih, kjer je pod sedanjo podobo po vsej verjetnosti skrita ena najstarejših fresk pri nas, vsaj po prvih raziskavah se zdi tako. Ne vem, kdaj bo vse to prišlo na vrsto za obnovo, ko pa imamo še z drugimi objekti preveč dela: mislim še posebej na Markovo cerkvico v Vrbi, ki je že dve leti zaradi obnavljanja zaprta. Rad bi se zahvalil vsem, ki vedno radi poprimejo za delo pri takšnih obnovah, ni jih sicer veliko, teh udarnikov, ki brez plačila naredijo, kar je treba, zraven pa včasih na svoj račun še kakšno zbadljivo slišijo." ● L. M.

Na večeru, katerega pokrovitelj je bila Ljubljanska banka - Gorenjska banka Kranj, med številnimi sponzorirani pa je bila tudi Zavarovalnica Triglav, smo izžrebali več kot 130 lepih nagrad. Žrebala sta Maruša Jagič in Boštjan Sulgoj, žrebanje pa je vodila komisija: Manca Mrak, Zofka Polak in Tomaž Gruden. Na sliki: novinar Andrej Zalar (levo) je med povezovanjem na večeru kar nekajkrat "moral" prepustiti mikrofon Tomažu Grudnu iz uprave ČP Glas, ki je sproti objavljala rezultate žrebanja.

Soseda si morata pomagati

JOŽE RESMAN je predsednik skupščine krajevne skupnosti Žirovnice in obnem predsednik izvršnega sveta sosednje radovljiške občine, RINA KLINAR je predsednica jeseniškega izvršnega sveta, dr. BOŽIDAR BRUDAR pa jeseniški župan. Z njimi se je pogovarjala odgovorna urednica Gorenjskega glasa LEOPOLDINA BOGATAJ.

Jože Resman

Treba bo še bolj sodelovati, saj je dela še veliko.

Rina Klinar

Jože Resman, radovljiški izvršnik in žirovniški župan je povedal, da ta dvojnost težav ne povzroča, neprijetnosti je pa toliko, kolikor je več dela, kar pa tudi poimaga, da dobiš več izkušenj in se kaj več naučiš. Toliko stvari je bilo povedanih, kaj bo treba še narediti. Brez jeseniške občine to ne bo šlo. Pričakujem, da bo jeseniška občina pomagala tako pri organizaciji kot zagotavljanju materialnih sredstev. Mi v kraju se že izkažemo, veliko denarja znamo zbrati, vendar bodo morale občine vedno bolj pomagati.

Zimska in letna sezona še ostaja

Breznica, 22. decembra - Elektrifikacija podeželja v Sloveniji se je začela prav v Žirovnici, z izgradnjo vodne elektrarne Završnica leta 1914, je dejal Janez Pšenica, direktor Elektro Žirovnica.

Janez Pšenica

Tedanje omrežje je poseglo v Radovljico, Trzič, Gorenjesavsko dolino in v Bohinj, elektrike je bilo toliko, da so razmišljali celo o elektrifikaciji bohinjske železnice. Danes je omrežje sodobno, na območju radovljiške in jeseniške občine imajo dve sodobni razdelilni transformatorski postaji, omrežje je daljinsko vodeno, imajo 27 tisoč odjemalcev, dežurna služba skrbi, da ne ostanejo brez elektrike.

Janez Pšenica je predsednik delavskega sveta Elektrogospodarstva Slovenije, zato smo mu seveda zastavili tudi vprašanje o cenah elektrike. Dejal je, da žal še vedno ostaja zimska in letna sezona, kar bega ljudi, upa pa, da tako ne bo več dolgo. Električna se bo po Novem letu podražila, sistem je žal tako obubošan, je dejal, da drugače ne gre, saj tudi v odnosu do marke ni več realna. Za gospodinjstva se bo podražila bolj, vendar pa deloma odložena do 1. aprila, ko ljudje podražitev na začetku letne sezone ne bodo tako občutili. ● M. Volčjak

Knjižnica, pevski zbori, dramska skupina

Knjižnica Matije Čopa, ki po večkratnih preselitvah zdaj gostuje v domu TVD Partizan v Žirovnici, bo prihodnje leto stara 75 let. Vsa ta leta, razen med drugo svetovno vojno, je s pisano besedo in tudi drugače prosvetljevala krajane. Ladislav Peter Mežek, ki je v njej mentor in organizator, je takole povedal:

Slavko Mežek

»Leta 1965 je bilo vpisanih 1064 članov, letos jih je že 1644. Do leta 1965 smo imeli 4767 knjig, v naslednjih 25 letih se jih je nabralo še 2943. Pomeni, da je razvoj knjižničarstva v tem obdobju v primerjavi z leti po vojni nazadoval. Tudi s prilivom knjižnih novitet iz matične občinske knjižnice na Jesenicah ne moremo biti zadovoljni. Bolj razveseljiv je podatek o številu prebranih knjig. Lani, denimo, so krajanje vzeli v roke 4129 knjig, kar pomeni, da je povprečno vsak krajan prebral prebral eno. Za majhno knjižnico, kakršna je naša, je to veliko.«

Miro Feldin

Leta 1975, ko je bila knjižnica obnovljena, so jo na pobudo Slavka Mežka, kot mu pravijo domačini, knjižnico preimenovali po Matiji Čopu. To je bila prva ustanova, ki je nosila Čopovo ime.

Žirovniška knjižnica pa ni zgolj sponzorirana knjig. Za to skrbi Slavko Mežek. »Imamo čitalniški klub, v knjižnici smo pomagali na noge številnim društvom, na primer, turističnemu društvu, društvu gojiteljev malih pasemskih živali, tu so vznikle ideje za bolj urejeno okolje, za markacijske tablice, tu se je začela tudi širša akcija za rešitev in obnovo Čopove rojstne hiše. V njej bo dobila svoj prostor tudi knjižnica,« je povedal Slavko Mežek.

dr. Božidar Brudar

Dr. Božidar Brudar, predsednik jeseniške občine, je dejal, da po plebiscitu verjetno ne bo dosti drugače. Vzroki so starejši in segajo več let nazaj. Za prihodnje sem tudi jaz optimist. Ko poslušam besede o dejavnosti v tej krajevni skupnosti, sem lahko samo optimist in krajano samo čestitam k temu. To je garancija za delo v prihodnje. Podpredsednik vlade dr. Mencinger je rekel: če bo vlada sestavljala program, bo zanesljivo zanič. Sestaviti ga morajo ali podjetja in društva ali posamezniki. Tega pa v žirovniški krajevni skupnosti ne manjka. Zato sem za prihodnje leto optimist, je povedal dr. Božidar Brudar. ● J. Košnjek

Varčevalci imajo tretjino sredstev

Breznica, 22. decembra - Jeseniška enota Ljubljanske banke je zelo razvejana, po velikosti je tretja enota Gorenjske banke, je dejala Marija Miklič.

Marija Miklič

Ljubljanska banka - Gorenjska banka Kranj je vselej navzoča na naših novinarskih večer, saj je njihov pokrovitelj, tokrat jo je predstavljala Marija Miklič iz jeseniške enote.

Jesenjska enota ima štiri ekspoziture in sicer na Koroški Beli, Hrušici, Plavžu in v Kranjski Gori, pokriva torej veliko območje, po velikosti pa je tretja v sistemu Gorenjske banke.

Na bančnih okencih je bilo zadnje tedne veliko gneče, v zadnjih novembrskih dneh so se dvigi dinarskih, seveda tudi deviznih, nekoliko umirili, je povedala Marija Miklič, zlasti zdaj, ko je zvezna vlada začasno ukinita prodajo deviz.

Sicer pa so naši občani dobri varčevalci, je dejala Marija Mikličeva, saj je njihov delež sredstev, s katerimi upravlja jeseniška banka, 37- odstoten. ● M. Volčjak

Pri izgradnji viadukta v Mostah so sicer nekaj v zamudi, sicer pa izgradnja poteka po planu in ni bojazni, da ne bi bil dokončan v roku. Zanesljivo je to trenutno nasploh največja investicija v Sloveniji, saj gre za 1.500 do 1.700 milijard dinarjev. Na gradbišču je stalno zaposlenih 500 do 600 ljudi, seveda pa se z izgradnjo ukvarja še veliko drugih.

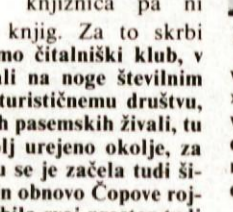
Andrej Rihtaršič

Težave z lastniki zemljišč seveda so, je na naše vprašanje odgovoril Andrej Rihtaršič, saj so posegli na celi trasi na 1.500 parcel, nekaterih ni doma, so v Avstraliji, Kanadi, zgodi se, da v katastru ni vpisan pravi lastnik. Zaradi likvidnostnih težav je tudi izplačila škod včasih zavlečejo. S krajevno skupnostjo pa lažje sodelujejo, pomagali so pri asfaltiranju in telefonski centrali. ● M. Volčjak

»Društvo je s pomočjo krajevne skupnosti obnovilo kulturni dom, ki nameravamo čim bolj izkoristiti. Naš cilj je najmanj ena prireditelja na mesec. November in december sta bila tako natrpana, da smo nekaj prirediteljev morali prestaviti celo na januar,« je dejal Franc Zupan.

»Razen domačih skupin, med katerimi je vsekakor vodilni moški oktet, nastopajo tudi gostje od drugod. Dvorana je skoraj vedno polna. Za podmladek se ne bojimo, zanj dobro skrbi ravnatelj šole Marjan Jemec.«

Pa še beseda, dve z Mirom Feldinom o mešanem pevskem zboru. »Zbor je star sedem let. Vodi ga Irena Kosmač. Pojemo pretežno ljudske, tudi drugih narodov, pa tudi umetne pesmi. Nastopamo povprečno enkrat na mesec, gostujemo tako rekoc od Vuzenice do Trsta, sodelujemo z drugimi zbori, letos smo gostili moški zbor iz Reutlingena.« ● H. Jelovčan

Franc Zupan

Jubilej okteta in obnova Čopove domačije

Žirovniški oktet praznuje

Marjan Jemec

Marjan Jemec je že 24 let ravnatelj osnovne šole v Zabreznici, vodja znanega žirovniškega okteta, ki praznuje naslednje leto lep jubilej: 30-letnico. Šola v Žirovnici se izredno vključuje v življenje kraja, med drugim pa je znana tudi po številnih interesnih dejavnostih. Kulturno društvo na šoli

je bilo vedno tudi pobudnik za kulturne akcije v kraju.

»Oktet bo praznoval svoj jubilej 8. februarja prihodnje leto,« pravi Marjan Jemec. »V teh tridesetih letih pa je pri oktetu pelo 18 pevcev, ostalo nas je še devet. Sodelujemo pa na raznih prireditvah tako v kraju kot v okolici, na zborovskih srečanjih. Radi pa se odzovemo tudi povabilom planincev in zapojemo visoko v gorah. Stalne stike imamo s Slovenci v zamejstvu, tako v Trbižu kot v Ukvah.«

»Tako kot že tradicionalno večina pobud za kulturne akcije izhaja iz kulturnega društva na šoli, tako je naša šola dala

pred leti pobudo za obnovo domačije Matije Čopa. Najprej si je za uspeh akcije zelo prizadeval Slavko Mežek. Domačija je bila popolnoma zapuščena in je zahtevala temeljito obnovo, predvsem pa odkup in kasnejša raziskovalna dela. Najprej so denar prispevali vsi slovenski šolarji, odzvala se je širša slovenska kulturna javnost, še posebej pa domačini, prebivalci desetih vasi pod Stolom. Tedaj smo zbrali tedanjih 6 milijard dinarjev. Lani so se pojavile prve kritike, češ da akcija poteka prepočasi, vendar moram povedati, da je Gorenjski muzej moral opraviti nekatera dela, ki pa so se zavlekla na več kot leto dni. Čopovo domačijo bomo obnovili, kakor hitro bomo mogli in kolikor bo denarja, saj že težko čakamo na Čopovo spominsko sobo, na knjižnico in na ostale prostore. Kljub vsemu pa smo veseli, da smo le-tos lahko dokončali nekatera nujna gradbena dela.« ● D. S.

Predsednik turističnega društva Ludvik Avguštin

Skrb za podobo kraja

Značilnost turističnega društva v Žirovnici je, da je bilo po vojni ustanovljeno že kar petkrat. Zadnjič leta 1980. Pred osmimi leti je postal predsednik Ludvik Avguštin, ki takole opisuje delo društva:

Ludvik Avguštin

»Petkrat smo organizirali živinorejski bal, vendar pa nismo imeli sreče z vremenom. Ob počastitvi krajevnega praznika smo organizirali baklade, letos pa smo se odločili za piknik. V društvu imamo 108 montažnih miz in deset stojnic, ki jih posojamo za prireditve. To pa je tudi edini dohodek društva, saj je izkupiček turistične takse res skromen. Sicer pa je v naši krajevni skupnosti 92 turističnih postelj. Sobe so druge kategorije, vendar pa so precej slabo zasedene. Društvo pa pri odajanju sob nima veliko opraviti, saj vsako leto pripravimo le cenike in seznamimo lastnike turističnih sob in apartmajev z višino turistične takse. S predstavniki večjih turističnih društev se posvetujemo le občasno, včasih jih prosimo za navet ali pomagamo pri prireditvah.«

Vrsto let pa Žirovnici v tekmovalju za najlepši mali turistični kraj pripada prvo mesto. ● V. Stanovnik

Predsednik gasilskega društva Zabreznica Pavle Burja

Uspešna obnova gasilskega doma

Med bližnjima gasilskima društvoma, kot sta Smokuč in Zabreznica, je večkrat, predvsem ob naravnih nesrečah, potrebno sodelovanje.

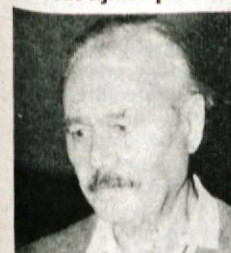
Pavle Burja

»Če je požar ali kakšna druga nesreča, ni meja med našima gasilskima društvoma. Tako je bilo naprimer lani, ko je bil požar na Ajdnu, pa tudi letos ob poplavih. Pred časom smo imeli skupaj tudi izobraževanje članov za izprašane gasilce. Sicer pa smo letos na našem gasilskem domu končali fasado in glavna zidarska dela, tako da upamo, da bo prihodnje leto, ko bo petindesetletnica našega gasilskega društva, dom obnovljen. Moram pa reči, da je bilo tukaj opravljenih več kot 3500 prostovoljnih delovnih ur naših članov, pomagali pa so tudi občani in delovne organizacije. V zadnjem času smo dobili tudi dva avtomobila z eno cisterno. Društvo je tako lahko zadovoljno.« ● V. Stanovnik

Milan Polak, predsednik Društva upokojencev Žirovnica

Žirovčani so korenine, imajo dolgo življenje

V krajevni skupnosti Žirovnica, v desetih vaseh od Rodin do Brega, živi kar 650 upokojencev. Na šest prebivalcev pride en upokojenec. In tako rekoč stoo odstotno so vpisani v društvo upokojencev, nam je povedal njihov predsednik MILAN POLAK.

Milan Polak

Ali to pomeni, da se kraj stara ali da so Žirovničani tolikšne korenine, da žive dlje od drugih? Milan Polak je pritril obojemu. V krajevni skupnosti je več kot sto krajanov, ki so si naložili osmi križ. Sicer pa se imajo stoo odstotnemu članstvu v društvu zahvaliti aktivnim poverjenikom v vsaki vasi ter zanimivemu programu, ki vključuje krožek ročnih del, rekreacijski krožek za ženske (ženske pač prevladujejo v društvu, saj očitno žive dlje od moških, ker jih slednji »crkljajo«), pa športni krožek, upokojence pa popeljejo tudi na izlete. Društvo skrbi tudi za počitniški dom na Selu, kamor so radi prihajali zlasti vrstniki iz Ljubljane in industrijskih krajev Slovenije, zdaj pa imajo tam težave z gostilničarjem, tako da dom in več na dobrem glasu kot nekoč. ● D. Z.

Predsednik gasilskega društva Smokuč Marjan Dobnikar

Radi bi zgradili nov gasilski dom

Za gasilce marsikdo misli, da so le redkokdaj potrebni. Vendar pa imajo tisti, ki hočejo biti vedno pripravljeni, dosti dela s preventivno vzgojo, predvsem vzgojo mladih.

Marjan Dobnikar

»Rad bi rekel, da imamo gasilci dosti dela tudi, kadar ni ognja. Veliko dela je s preventivo, gradimo protipožarne bazine, uspešno se udeležujemo najrazličnejših tekmovalj. Radi pa bi zgradili nov dom v Smokuču, kajti sedanji je premajhen. Zaenkrat še nimamo lokacije, za katero se borimo že deset let. Ko pa bomo začeli z gradnjo, bi želel, da bi se krajani čimbolje odzvali povabilom za delovno akcijo,« pravi Marjan Dobnikar.

Janez Šebat, kmet iz Smokuča:

Negotovost s plačilom

Janez Šebat

»V krajevni skupnosti Žirovnica je 113 kmetij. Prevladujejo mešane kmetije, le osemnajst kmetov oz. trinajst družinskih članov je pokojninsko invalidsko zavarovanih in jim kmetijstvo pomeni edini vir zaslužka. Kmetije iz naše krajevnega skupnosti smo lani oddali v zadrugo 504.153 litrov mleka (36 odstotkov vsega odkupa v jeseniški občini) in 55.473 kilogramov mladega pitane goveda (32 odstotkov vsega odkupa v občini). Na območju krajevnega skupnosti pa deluje tudi šest pašnih skupnosti, ki gospodarijo z okrog 575 nižinskih in visokogorskih pašnikov,« je dejal Janez Šebat iz Smokuča, kmet, ki se ukvarja s prirajo mleka in z zrejo plemenskih telic in na leto oddaj okrog sto tisoč litrov mleka.

»Kmetije smo zadnje čase v vse večji negotovosti, ali bomo še pravočasno prejeli plačilo za živino in mleko. Klavnica Jeneze Šebat iz Smokuča, kmet, ki se ukvarja s prirajo mleka in z zrejo plemenskih telic in na leto oddaj okrog sto tisoč litrov mleka. »Kmetije smo zadnje čase v vse večji negotovosti, ali bomo še pravočasno prejeli plačilo za živino in mleko. Klavnica Jeneze Šebat iz Smokuča, kmet, ki se ukvarja s prirajo mleka in z zrejo plemenskih telic in na leto oddaj okrog sto tisoč litrov mleka. »Kmetije smo zadnje čase v vse večji negotovosti, ali bomo še pravočasno prejeli plačilo za živino in mleko. Klavnica Jeneze Šebat iz Smokuča, kmet, ki se ukvarja s prirajo mleka in z zrejo plemenskih telic in na leto oddaj okrog sto tisoč litrov mleka.« ● C. Z.

Angelca Noč, amaterska pesnica

Pesmi za vrstnike in lastno dušo

Angelca Noč

Angelca Noč, upokojenka in aktivna članica krožka ročnih del pri žirovniškem upokojenskem društvu, nam je za uvod prebrala pesem o naravi in človekovem odnosu do nje. Kako da je začela pesniti na jesen življenja in ne v mladih, zaljubljenih letih?

»Pišem deset let, odkar sodelujem v krožku ročnih del. Tam za vrstnice spenim kako prigodno pesem, bodisi aktualno, čustveno, bodisi sonete (prepsnila sem tudi Prešernove Sonete nesreče). Pesmi ne objavljam (nekoč so jih zapisali v občinskem listu na Vrhniki, od koder sem doma), pišem jih bolj za kolegice v krožku in za svojo dušo. Sicer pa me je k pesnikovanju spodbudila Julka Reje. Poezijo imam rada že od mladih nog, pogosto poslušam radijski literarni večer. Moja poezija pa pride med ljudi na kaki proslavi ali izletu, za katere napišem tudi govor, če je treba. Pero mi je teklo že v šolskih letih in to mi je ostalo. Do zdaj sem napisala okoli 30 pesmi.« Angelci želimo še veliko pesniškega navdiha! ● D. Z.

Šport je pod Stolom doma

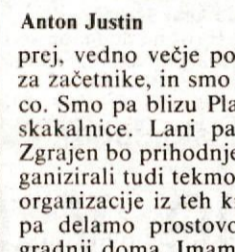
Šport po tradiciji dosti ne zaostaja za kulturo, sta na novinarskem večeru povedala predsednik TVD Partizan Žirovnica DANILO KLINAR in predsednik Smučarskoskalkalnega kluba Stol ANTON JUSTIN.

Danilo Klinar

Naš kraj ima nekaj lepih športnih imen, ki se jih ne bi sramoval nihče, je povedal Danilo Klinar. Imamo smučarja Benedika, pozabljam na Vikija Krevslja, ki je bil trener državne odbojbarske reprezentance, pa tudi igralec odbojke, in skakalca Petka in Lotriča, ki sta sicer doma drugod in v klubu Stol gostujeta. Skratka, nismo zaprti, ampak odprti tudi za druge. Partizan je nastal iz predvojnega Sokola, imel sprva široko dejavnost, ki pa se je z uvajanjem vrhunškega športa zožila. Dom je postal pretesen, čeprav je lep, velik in lepo vzdrževan, tekmovalni šport ne gre. Imamo štiri sekcije: odbojbarsko, balinarsko, sekcijo kegljačev na ledu in zadnje čase še teniško sekcijo, ki združuje domačine in prebivalce iz sosednjih vasi. Lani smo odprli dve novi teniški igrišči, kar se je pokazalo za pametno naložbo. Veliko smo naredili sami, ne smem pa pozabiti podjetij, ki so gmotno pomagala.

Z občinsko zvezo in Partizanom smo se dogovorili za skakalni klub in novo ime Stol, je povedal Anton Justin. Imamo kvalitetne skakalce, med njimi tudi enega najboljših v Jugoslaviji, Frenka Petka. Glenca je že star kraj za skakalnice in skakalce. Ko so bile še močne zime in še ni bilo plastike, smo tam naredili skakalnice iz snega. Na Glenci je skakalo vse, kar je ležlo in šlo, tudi starejši. V letih 70 - 75 smo začeli graditi, s plastiko je šel razvoj naprej, vedno večje potrebe so bile po manjših skakalnicah za začetnike, in smo zgradili še 12 in 20 metrske skakalnice. Sma po blizu Planice in lahko koristimo tudi planiške skakalnice. Lani pa smo začeli graditi dom skakalcev. Zgrajen bo prihodnje leto za krajevni praznik, ko bomo organizirali tudi tekmo tako kot vsako leto. Doslej pomagale organizacije iz teh krajev, za kar smo jim hvaležni, veliko pa delamo prostovoljno sami. Tako računamo tudi pri gradnji doma. Imamo pa tudi svojo sodniško ekipo. ● J. Košnjek

Anton Justin

Jaka Čop in Zlatorogovo kraljestvo

Jaka Čop

Vse spoštovanje gornikom, planincem, ki jih nezadržno vleče v naše gore, pa ne le na one tisočkrat prehojene poti, temveč v skrite, tihe kotičke, znane le gamsom. Jaka Čop je tak hribolazec, le s to razliko, da ima v nahrbtniku vedno nepogrešljiv fotoaparatus, s katerim lovi v objektiv svetlobe in sence gora. Štiri knjige svojih fotografij iz Julijcev je izdal. Svet med vrhovi je bila prva, 1968. je izšla, sledile pa so Raj pod Triglavom, Viharniki in nazadnje v barvni tehniki Kraljestvo Zlatoroga. Osemdeset jih bo imel prihodnje leto, a se še ne da. Še vedno je s fotoaparatom in nahrbtnikom na svojih gorskih poteh. Naslednja knjiga, ki jo pripravlja, bo pripovedovala o Trenti. Trenta je njegova posebna ljubezen. To ljubezen do gora pa Jaka Čop prenaša tudi na mladi rod. Po vsej Sloveniji je že imel predavanja, več kot 51 tisoč učencev je že po njegovo doživljalo Julijce. Vrsto nagrad je za svoje delo že dobil Jaka Čop, med drugim tudi Prešernovo nagrado Gorenjske, letos pa so se ga spomnili tudi televiziji in mu podelili turistični nagelj. ● D. Dolenc

Kranjska sivka je pridna živalca

Ciril Jalen

Težko je reči, kaj je Ciril Jalen dlje: čebelar ali gasilec. Oboje je že več kot šestdeset let. Ampak gotovo bo dlje čebelar, kajti roje je lovil še kot kratkohlaničnik. Oče je imel čebele, enajst otrok je bilo pri hiši in včasih jih je lakote reševal in oblačil le med. Z vsem srcem je pripet na svoje čebele, na kranjsko sivko. Pridna živalca je to. Ko so v tridesetih letih v Ameriki pripravili nekakšno tekmo med italijanskimi, kavkaškimi in kranjskimi čebelami, je zmagala kranjska sivka, je povedal zadnjič na Glasovem večeru v Breznici Ciril: povprečno so nabrale na leto 12 kg medu več kakor italijanske in prekosile kavkaške za celih 25 kg. Ta večer smo slišali tudi kolikšnega pomena je plemenilna postaja Antona Janše za vzrejo matic, ki jo na Smokuški planini že četrto stoletje vodi prav Ciril Jalen iz Rodin na Gorenjskem. Tu z vztrajno in načrtno odbiro in vzrejo matic uspešno drži našo čebelo sivko čisto in njihova dobra dedna svojstva še izboljšuje. Čebele matice s Cirilove plemenilne postaje so znane doma in daleč v tujino. ● D. Dolenc

Pri škofjeloškem županu Petru Hawlini

Družinskega in osebnega življenja ni več

Všeč mi je njihova stara kmečka hiša v Lipici. Okviri njenih majhnih oken so igrivo opleskani z barvo neba, ko je najbolj modro. Tudi v njej se rahločutno prepletata staro in novo; velika, topla kmečka peč, miza, umetelno izrezljana skrinja, s katero bi se ponašal marsikateri muzej, pa prostorna sedežna garnitura v usnju, televizor v kotu in slike sodobnih avtorjev na belih stenah.

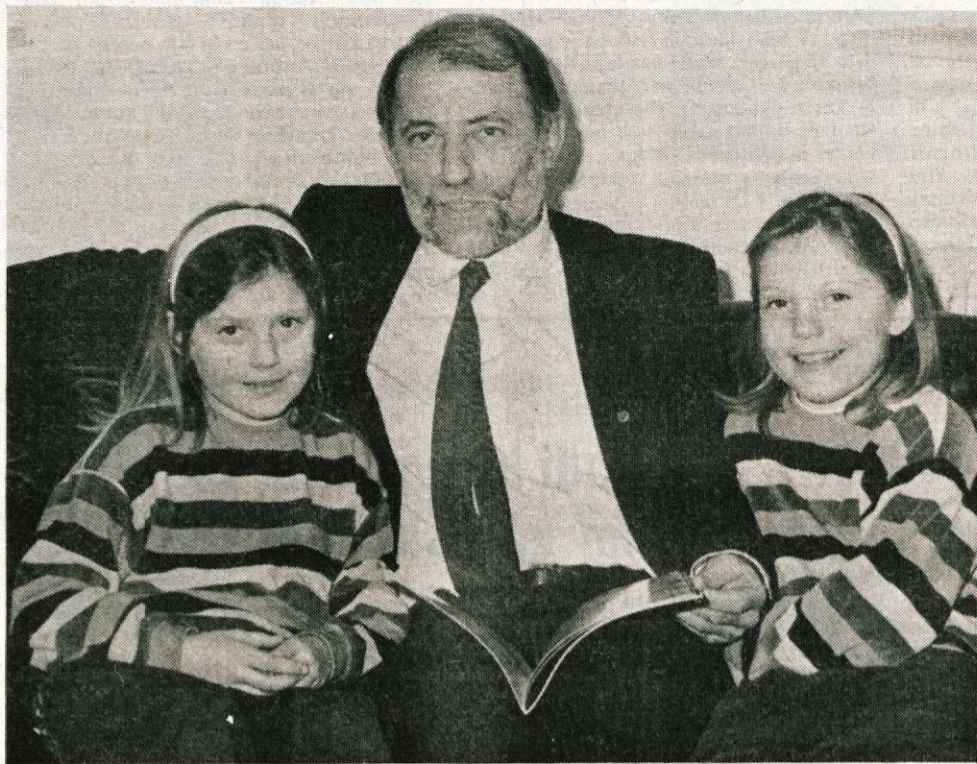
Iz izbice poleg "hiše", ki so jo spremenili v glasbeno sobo, prihajajo zvoki flavte, na katero vadi Liza. Najstarejši, Miha, študira saksofon na zagrebški akademiji. Vsi drugi so doma. Najmlajši štirje, dvojčki Eva in Iva ter Nace in Cene, za mizo prelistavajo note, Ana se uči v svoji sobi, Jaka prihaja domov skupaj z očetom. Kakšno minuto ju bo treba počakati, pravi mati Irena, ki je ravno prišla iz službe iz Ljubljane. Prijazno ponudi čaj, sočna jabolka iz domačega sadovnjaka in pošteno prizna, da ni pretirano navdušena nad možovo župansko funkcijo, ki je korenito spremenila njihovo življenje. Prej so bili "samo" Hawlinovi iz Lipice, zdaj so vsem na očeh. Še v trgovini se ne upa več skregati...

Ko pride župan Peter Hawlina, je zunaj že večer. Bil je v

Ljubljani, v Intertradu, kjer je kot ekonomist še vedno zaposlen. Županstvo v Škofjo Loko je prevzel nepoklicno. V Intertradu za ta čas nekdo drug opravlja njegovo delo, sam je obdržal le nadzor nad strokovno platjo.

»V škofjeloških razmerah funkcija župana zahteva celega človeka,« pravi. »Če bi imel še en delavnik zraven, pa ne bi bilo preveč. Ne vem, kako so delali prejšnji župani, Viktor Žakelj in Matjaž Čepin sta, kot so mi povedali, v tistem času celo magistrirala, meni pa časa vedno zmanjka. V začetku sem se tolažil, da je to prehodno, da se bo dalo z uigrano ekipo poklicnih sodelavcev na občini vlogo župana časovno skrajšati. Minilo je že dobre pol leta, pa slabo kaže, da bi bilo kdaj drugače.«

Irena Hawlina doda, da se z županskimi problemi moža no-

Župan Peter Hawlina z najmlajšima, dvojčicama Ivo in Evo - Foto: J. Cigler

Dr. Božidar Brudar, jeseniški župan

Najlepše je v družbi z vnukinjo Tino

Breg pri Žirovnici, 27. decembra - Dr. Božidar Brudar, jeseniški župan, je miren, preudaren in inteligenten mož, ki se redkokdaj razjezi ali vzkipi. Žena je nana jeseniška pediatrinja. Županstvo vzame veliko časa, v prostem času pa sta z ženo najraje v družbi s triletno vnukinjo Tino.

Dr. Božidar Brudar, diplomirani inženir elektrotehnike, je bil najprej zaposlen kot profesor v jeseniškem železarsko izobraževalnem centru, nato je delal vrsto let v železarni in nazadnje v kranjski Iskri. Kot kandidat socialdemokratske stranke Jesenice je po volitvah postal jeseniški župan.

Dr. Brudar, kaj bi bili danes raje - raziskovalec, profesor, župan?

»Mislim, da je v vsakem poklicu nekaj dobrega in nekaj slabega. Ker mi županstvo vzame veliko časa, najbolj pogrešam raziskovalno delo. Zato sem vesel, da sem ostal v raziskovalno - projektni skupini Iskre, skupini, ki z nekim projektom sodeluje z nemškimi partnerji.«

Kako so vaša izvolitev za župana sprejeli vaši znanci, vaši prijatelji?

»Kaj vem... Znancev imam zaradi sedanje funkcije zanesljivo več, morda pa sem kakš-

nega prijatelja tudi izgubil. Po izvolitvi sem opazil, da so nekateri do mene kar nekam zadržani, a ždaj so se najbrž že navadili.«

Znan ste kot umirjen in preudaren mož. Vam nikoli ne prekipe?

»Včasih vzrojam, a res prav redko. Poskušam poslušati in razumeti ter seveda pomagati. Najhujše mi je tedaj, ko se pri vsej dobri volji ne da ničesar napraviti.«

Vam novo delovno mesto daje kakšne privilegije?

»Sploh ne. Sprememba je morda le v tem, da me ljudje nekoliko bolj poznajo. Zadnjič sem bil prav presenečen, ko me je neka prodajalka ogovorila z imenom in priimkom.«

Na Bregu pri Žirovnici imate hišo, na Bregu pa vaščani marsikaj pogrešajo. Silno radi bi imeli trgovino. Lahko od svojega sovaščana pričakujejo kakšne premike v tej smeri?

»Vem, da se je govorilo, kjer naj bi stala nova trgovina. V zadnjem času je zelo težko, saj ni denarja. Če pa namigujete na to, da bi kot župan nekako »forsiral« svoj kraj, pa moram reči, so ti časi minili.«

Sprejmete vsakogar, ki se vam napove v pisarno?

»Sprejemam tudi vse, ki se sploh ne napovedo, ki se kar prikažejo pri vratih. Vsako pobudo in vsako prošnjo vzamem zares, vprašanje pa je potlej, kaj je sploh mogoče storiti.«

Predvidevam, da ste že navajeni telefonskih klicev tudi domov, saj je vaša žena znana jeseniška pediatrinja, otroška zdravnica, ki se ji zaradi narave njenega dela najbrž tudi moti zasebno življenje.

»Res je, da se mora včasih odzvati na zaskrbljene klice staršev, ki so jim zboleli otroci. Tako pač je in tega sva že navajena.«

Bi predstavili svojo družino?

»Imava hčerko in sina: hčerka Darja je zdravnica v Ljubljani na inštitutu za patologijo, sin Matjaž pa se je usmeril v računalništvo, je poročen in živi v Dolenji vasi v Selški dolini. Najbolj pa sva z ženo srečna v družbi najine zgovorne vnukinje, triletne Tine.«

Prostege časa imate zdaj občutno manj, pa vendar...

»Res je naporno. Še ob nedeljah je treba kam iti, tako, da sem malo doma. Najbolj me moti, da doma, pri hiši, ne morem čisto nič napraviti, saj ni nikoli časa. Žena je zato veliko bolj obremenjena, saj je večino časa za vse sama. Včasih smo hodili ob nedeljah na izlete, zdaj je še to odpadlo.«

Dr. Brudar, kje boste silvestrovali?

»Doma. V družbi domačih, sorodnikov in prijateljev.«

Kaj si želite v novem letu?

»Predvsem miru, politične in gospodarske stabilnosti. Vsem občanom Jesenic in vašim bralcem pa želim veliko zadovoljstva, osebne sreče in zdravlja.«

• D. Sedej

Predsednik skupščine občine Jesenice dr. Božidar Brudar z ženo - Foto: Jure Cigler

če obremenjevati. Pretirano vmešavanje je zaneslo že marsikatero ženo. Tudi nima rada, če ljudje njihov dom, ki je sicer vedno odprt za številne prijatelje, znance, zamenjujejo z občinsko pisarno.

»Družinskega in osebnega življenja ni več,« spet povzame

župan. »Prej, ko sem bil samo v Ljubljani, sem mislil, da imam malo prostega časa, zdaj vem, da sem ga imel veliko.«

Skrb za hišo, za družino z osmimi otroki je zdaj predvsem na ženinih plečih. Občudujem jo, na videz drobno, kako močna mora biti. Res, da so naj-

Vladimir Černe,

predsednik radovljiške občinske skupščine

Zadovoljen s standardom, neizbirčen, a tudi z grdo navado

»Tisti, ki so v politiki že vseskozi, od mladinskih let dalje, in imajo za sabo vsaj kumrovsko politično fakulteto, se verjetno v politiki bolje znajdejo, kot se jaz. To, kar zdaj delam, mi ni težko, pa tudi sicer sem nekaj izkušenj že pridobil,« pravi radovljiški župan Vladimir Černe.

Ste po rodu Radovljičan?

»Rojen sem na Jesenicah, po očetu izhajam iz Gorij, po mami s Hrušice. Veliko ljudi misli, da sem iz Bohinja, ker smo si tam v sedemdesetih letih zgradili počitniško hišico in ker sem tam nekaj, ko sem imel še več prostega časa, preživel precej časa. Občan radovljiške občine sem postal pred osmimi leti, ko smo se vselili v novo hišo v Radovljici. Preden sem prišel na občino, sem petnajst let delal na Bledu, v Inženiringu.«

Iz kakšne družine izhajate? Delavske, kmečke?

»Iz obrtniške. Oče je imel obrt, vendar se to bolj malo spominim, ker je bil hudo bolan in je bolezen tako ali drugače zaznamovala vso družino.«

Ste kdaj razmišljali, da bi nadaljevali družinsko tradicijo in začeli z obrtjo?

»O tem sem razmišljal 1968. leta, vendar za to v družinskem krogu nisem dobil soglasja. Te-

daj se je na obrt gledalo drugače, kot se danes, še danes pa mi je žal, da se nisem odločil, še toliko bolj, ker so rokodelske, obrtniške spretnosti nekako v rodu.«

Kaj ste po poklicu?

»Diplomirani strojni inženir. Vse, kar sem doslej delal, je bilo vezano na poklic; le to, kar delam zdaj, je zunaj moje poklicne dejavnosti.«

Imate brate, sestre?

»Sestro. Ostala je doma na Jesenicah. Vrsto let je bila poslovodkinja v Slovenijašportu na Jesenicah, pred nedavnim pa je odprla zasebno trgovino.«

Predpostavljam, da imate tudi družino. Jo lahko na kratko predstavite?

»Žena je zaposlena v bolnišnici Jesenice kot vodja laboratorija. Imava dva sinova. Starejši ima 23 let, mlajši 21. Ene mu je ime Štefan in drugemu Janez. Oba sta študenta elektro

starejši štirje že pri vrhu in da so tudi najmlajši zelo samostojni, pa vendar; ni lahko voditi doma, hoditi v službo in imeti župana, ki ga nikoli ni doma, za moža.

Vsi otroci, razen Ane, ki je že končala, hodijo v glasbeno šolo. Miha in Liza bosta, kot kaže, tudi živela od nje. Mlajše je še treba voziti v Škofjo Loko. Vsako popoldne je raztrgano, le ob sobotah in nedeljah so zares vsi skupaj, svobodni. Če seveda očeta ne kliče županska dolžnost...

»Včasih smo z otroki zelo veliko igrali v glasbeni sobi. Z glasbo smo komunicirali,« pravi Peter Hawlina, ki ljubiteljsko obvlada kitaro, boben, klavir, flavto. Bili so pravcati družinski koncerti, v orkestru je manjkala le mati Irena, ki "samo prenaša glasbo in pospravlja za njimi". Zdaj so, žal, takšni koncerti redki. Ana potihem zaupa, da oče, odkar je župan, ni več tako dober oče. Ne marajo njegove službe, ker jim ga preveč jemlje.

Hawlinovi so hišo v Lipici kupili. Uredili so jo tako, da ima lahko vsak svoj mir za učenje, študij, muziciranje, razmišljanje. Vendar niso vajeni, da bi se zapirali ali skrivali drug pred drugim. Radi so skupaj, bodisi v klepetu ob topli peči pozimi, ob glasbi v glasbeni sobi, v domači savni, na vrtu, bodisi na krajših izletih v naravo ali poleti na skupnih počitnicah ob morju.

Živijo kvalitetno, duhovno bogato življenje. In čeprav jih je deset, jim ob dveh plačah in štípendijah, ki jih imajo starejši otroci, tudi v materialnem pogledu nič ne manjka. Otroci smučajo, plavajo, veslajo, morda si privoščijo dosti več kot vrstniki iz manj številnih družin. • H. Jelovčan

fakultete v Ljubljani, oba sta že tudi odslužila vojaščino.»

Vas je bilo kaj strah, ko sta bila pri vojakih?

»Ženo bolj kot mene. Starejši je bil v Valjevu in v Subotici in se je težko navadil na tamkajšnje okolje, mlajši je vse skupaj lažje prenašal.«

Štiričlanska družina - povprečna slovenska družina. Povprečna tudi po zasluhkih?

»Standard, kakršnega imamo, smo ustvarili v preteklosti in smo z njim zadovoljni. Zdaj si tega ne bi mogli usvariti, plače so preskromne. Tudi županova ali "izvršnikova" ni takšna, kot govorijo nekateri. Dovolj pove že to, da vsak nekoliko spretnejši rokodelce zasluži na mesec več kot župan ali predsednik izvršnega sveta.«

Ste kaj dosti v počitniški hišici v Bohinju?

»Graditi smo jo začeli 1971. leta, dokončali nekako v petih letih. Dokler nismo imeli hiše v

Radovljici, smo bili tam vsak teden, potlej pa vse bolj poredko. Odkar sem se zapletel v politiko, skorajda nimam več časa. V Bohinj in počitniško hišico grem le še za kakšno urico, le toliko, da pogledam, ali je vse v redu."

Politika je torej kriva, da trpi tudi zasebno življenje?

"Zamujeno poskušam nadoknaditi vsaj ob sobotah in nedeljah. Če imam ob koncu tedna kakšne protokolarne obveznosti, vzamem s sabo tudi ženo, sinova pa sta že samostojna in gresta najraje po svoje."

V dobra pol leta, kolikor ste predsednik občinske skupščine, ste verjetno že spoznali, ali ste se odločili prav, ste za politiko ali ne...?

"Tisti, ki so v politiki vsekozi, že od mladinskih let dalje, in imajo za sabo vsaj kumovsko politično fakulteto, so

bolj izkušeni in se verjetno v politiki bolje znajdejo, kot se jaz. To, kar zdaj delam, mi ni težko, sicer pa sem nekaj izkušenj že pridobil."

V kateri stranki ste?

"Pri krščanskih demokratih oz. v Demosu."

Praznujete Božič?

"Vseskozi. Praznovali smo ga doma in praznujemo ga zdaj. Tedaj, ko božič še ni bil dela prost dan, sem dostikrat vzel dopust. Letos je bilo še posebej lepo: najprej plebiscit, nato božič, zdaj bo še novo leto."

Kje boste dočakali novo leto?

"Še ne vem. Verjetno pa kar doma."

Katero vino imate najraje?

"Ne bi rekel, da ga ne maram, nisem pa tudi tak, da bi ne vem kako hrepenel po njem. Kakšen kozarček ga že spijem. Raje imam boljša vina kot slab-

ša, sicer pa nisem posebno dober poznavalec vin."

...in s katero jedjo vas je mogoče najbolj razveseliti?

"Nisem izbirčen, tudi ne pojem toliko, kot bi kdo po moji postavi sodil, imam pa zelo grdo navado, ki je nikomur ne priporočam. Jem zelo neredno."

Kaj delate v prostem času?

"Zdaj ga imam bolj malo, še časopisa mi ne uspe več redno prebrati. Pozimi rad smučam, poleti planinarim, rad pa delam tudi doma."

Vam godi, če, denimo, kdo za vašim hrbtom preveč naglas prišepne drugemu: "Poglej našega župana!"?

"Ne bi mogel reči, da mi ne prija, pa tudi ne, da mi ne vem kako ugaja. Funkcijo predsednika občinske skupščine jemljem predvsem kot resno obveznost in nalogo." ● C. Zplotnik

Kranjski župan Vitomir Gros

Za dobrim konjem se vedno praši

Kranj, 26. decembra - Liberalec Vitomir Gros je kranjski župan in poslanec v slovenski skupščini, kot strojni inženir se ukvarja z izdelavo kmetijske mehanizacije.

"Včeraj je bil božič, kako ste ga preživel?"

"Doma sem bil, v krogu družine, ob petih popoldne pa sem šel k Lipi sprave."

"Koliko vas je sedelo pri božičnem kosilu?"

"Devet, tako kot vedno, šest otrok, mama in midva z ženo."

"Veliko družino imate?"

"Moja ni velika, velika je bila pri moji mami, bilo jih je petnajst."

"Majdičev ste Vi, ne Vaša žena, kakor ugibajo nekateri, Vaša mati je Majdičeva?"

"Saj ljudje to vedo."

"Vas je to pripeljalo v politiko?"

"Napletajo, da sem se v to spustil, da bi kaj nazaj dobili, javno sem že rekel, da se svojem delu tudi odrečem. Toda glede na to, kakšne barabe so nekateri pri nas, se mu ne bom. Vedno povem, kakšen je moj interes, kar za komuniste ne morem trdit. Oni niso nikdar povedali, kakšen interes imajo, v bistvu pa vsi vemo kakšnega, vladati in imeti."

"Koliko so Majdičevim vzeli?"

"To je neugotovljivo."

"Otok in..."

"Kar je bilo v Kranju, je le manjši del."

"Kako ste doživljali to?"

"Najprej je treba vedeti, da je bil moj oče štiri leta partizan. Vsa namigovanja, kakšni narodni sovražniki so bili Majdičevi, ali pa smo bili po Grosovi liniji, so zlonamerna, kar je oblast s pridom delala 45 let. Jasno je, da je moje sorodnike to zelo prizadelo, teta in stric sta v pol leta umrla drug za drugim, potem ko so jim vzeli še otok. Simptomatično je tudi to, da so moji teta zaprli takoj po prihodu partizanov v Kranj, čeprav jim je dobavljala moko."

"Kako je bilo s hišo, v kateri živite?"

"To je le ena od hiš, ki so jih imeli Majdičevi, po naključju je ostala, podedovala jo je moja mama, s strankami vred, za nas bi bilo bolje, da ne bi podedovali nič."

"Koliko strank je bilo v hiši?"

"44 ljudi, hiša pa razdrpana. Ko jo je mama dobila, je bil ta konec odprodan Rozmanu, podstreha gospe Muellerjevi."

"Torej ni čudno, da je bila hiša slabo vzdrževana, kar vam zdaj oponašajo?"

"Najprej, vsak naj se briga zase, tudi kot župan ne bom nikogar silil, naj kaj popravi, lahko mu le rečem. Druga stvar, spomeniško varstvo je imelo nemogoče zahteve, dajo pa tako nič, v isti sapi pa moram povedati, da je naša družina vsa leta po vojni plačevala prispevek za stanovanjsko gradnjo, nihče od mojih sorodnikov pa jih ni izkoristil. Financirali smo naseljevanje tujcev v naše mesto."

"Eden najbolj popularnih županov ste, celo v Mariboru Vas poznajo?"

"Verjetno zato, ker ima naša stranka tam več stikov."

"Kako doživljate popularnost?"

"V politiki nisem zaradi profita, zase lahko poskrbim s svo-

jim delom in znanjem. Drugo pa je, kako popularnost ovirajo, ne mojo, popularnost moje stranke. Enostavno nima možnosti, da se pojavlja v javnosti, vedno jo odrežejo, če enakovredno nastopijo naši predstavniki. V zvezi s plebiscitom je bila edina, ki je vse od ustanovitve trdila in ukrenila vse, kar je bilo v naši moči, da bi Slovenija postala samostojna država, neodvisna od kogarkoli, drugi so slovensko samostojnost ovijali v konfederalne pogodbe, asimetrične federacije."

"Socialisti so vas torej povzeli?"

"To je njihova stvar, v pravnem se ne bomo spuščali. Že 30. aprila smo pripravili deklaracijo o popolni samostojnosti slovenske države, skupaj z ustavnim zakonom, običajala je v proceduri v slovenski skupščini, nihče noče tega objaviti."

"Kje tičijo razlogi takšne zapostavljenosti?"

"Gospodarsko in sicer smo popolnoma neodvisna stranka, edina, ki je s svojim denarjem šla v volitve, naši člani v skupščinah delajo zastonj, kot kranjski župan ne vzamem plače, republiški poslanec sem, ne vzamem ničesar, kot predsednik ene do komisij prav tako nič ne vzamem, to se namerno zamlčuje, pa ne gre za to, da bi se hvalili."

"Zakaj ste se tako odločili?"

"To je zunanji odraz naše gospodarske in politične neodvisnosti, kar seveda ni všeč ne levim, ne desnim strankam."

"Je morda vaša stranka zapostavljena, ker ima sedež v Kranju?"

"Saj nimajo vse sedeža v Ljubljani, če mi rečejo kranjska stranka, drugim rečem šišcarska, saj nismo kranjski, temveč slovenski liberalci."

"Pa vendar, o Kranju se zdaj vendarle več govori, navsezadnje vsi vedo, da ste Gros iz Kranja?"

"Ko so prejšnji politiki odšli iz Kranja, jim ni pomenil nič več, kar se ujema z reklam vladati in imeti."

"Zelo ste angažirani, če Vas ne vidimo v Kranju, ste v Ljubljani, kdaj ste v delavnici?"

"Kadar imam čas. Eni so pa v gostilnah."

"V gostilno nikoli ne greste?"

"Prej nisem hodil, zdaj grem včasih zaradi protokolarnih razlogov."

"Delo piše o jastrebih v Kranju?"

"Za dobrim konjem se vedno praši, motijo pa me izjave ljudi iz Demosa, tistih, ki so se vključili šele, ko je bilo že vse pripravljeno. V Kranju smo opozicijo do življenja spravili kmetje in obrtniki in en sam krščanski demokrat, gospod Metlikovič. Ko smo hodili okrog in spraševali ljudi, če bi sodelovali, so imeli kup izgovorov, da si ne upajo, da še ni čas, danes pa so vsemogočni v svojih izjavah. Da o sprenevanju sedanje opozicije ne govorim, to so ljudje, ki so še pred leti govorili, da demokracija ni nekaj dobrega, danes pa nas učijo demokracije. To je paradoksn zgodovina, saj vemo, kam so nas pripeljali s svojo nedemokracijo, razmere so po-

polnoma enake, na Kamčatki ali v Baškiriji, v Altajski republiki ali za Kavkazom, v Sloveniji ali zdaj v Albaniji."

"Imate tudi v vaši stranki spreobrnjenec?"

"Ne, imamo enega, dva, ki sta iz partije izstopila že pred desetimi leti. V naši stranki je prišlo do razcepa, takrat smo počistili. Videli so, da ne gre-

mo skupaj, ustanovili so novo stranko."

"Očitajo Vam nestrpnost v kranjski skupščini?"

"Kdo pa je nestrpen. Tam ste stalni opazovalec, najbolje vidite. Kdo je nestrpen?"

"Zakaj naj jaz to rečem?"

"Včasih se na vprašanje odgovarja tudi z vprašanjem."

"Kranj je bil zelo realsocialističen, je zato zdaj nihaj večji?"

"Kranj je bil slovenska trdnjava. Bili ste novinar prej in zdaj, poznate razliko. Je po volitvah kdo na Vas osebno pritiskal?"

"Nihče. Vendar pa mislim, da govornice o čistkah porajajo strah."

"Poznate en sam primer?"

"Bajuk je govoril o pritiskih?"

"Sam je odstopil. Dokaže naj, da ga je kdo prisilil. Od njega sem 24. oktobra zahteval intencio, finančno poročilo in začetek postopka za določitev programskega sveta in organa upravljanja. Tedaj je prišel na dan samoupravni sporazum med cestno-komunalno skupnostjo in socialistično zvezo, sam pa je prišel s protokolom, s katerim je RTV Slovenija posodila Radiu Kranj opremo za pet let, da so se s tem izognili carini. Dejal je, da tudi sam sporazum prvič vidi in da se ne gre več. Vsa kampanja je bila za lase privlečena. To sploh ni bil pritisk na radio. Osebno sem že prej izjavil, da na radiu ne bom nastopil, dokler firma ne bo urejena."

"Tudi to so tolmačili kot pritisk?"

"To ni noben pritisk, tudi zdaj ne bom nastopil, ko je tam nov direktor, dokler stvari ne bodo urejene."

"Gospod Gros, zelo načelen človek ste, je to v politiki pametno?"

"Poslovnež sem, s politikom se ukvarjam brezplačno. Ko se bom nehal, bom spet poslovnež. Če že zaradi moralnih razlogov ne, tudi zaradi tega ne morem narediti tako kot nekateri, ki danes rečejo A drugič pa Z za isto črko, prvič je to nepošteno, drugič pa neposlovno."

● M. Volčjak

Peter Smuk, predsednik skupščine občine Tržič:

Vsi smo v isti kaši

Trikrat na teden, vsak ponedeljek, sredo in petek, je Peter Smuk kot tržiški župan na voljo svojim občanom. Polni dnevi so to, na gosto posejani s sejami, razgovori, da je komajda čas za kosilo. Prejšnjo sredo je imel že navsezgodaj razgovore z izvršnikom okrog ponedeljkovih sej, prednovoletni sestanek z župniki in prvoborci, plebiscitni razgovor in še novinarko na vratu, popoldne pa ga čaka skupščina, ki se zagotovo ne bo končala pred deseto zvečer. Naporen dan, zraven pa mora biti doma postorjeno vse v obrti in podjetju...

"Gospod Smuk, ste ob volitvah pričakovali, da boste imeli tako le "goste" dneve?"

"Nisem šel v volitve z namenom, da bi dobil kakšno predsedniško funkcijo, pač pa da v okviru Demosa ojačam listo. Take so bile želje stranke. Predsednik sem postal zaradi nepričakovano velike podpore volivcev."

"Biti samo predsednik, plačani funkcionar, je danes težko, biti volonterski predsednik in zraven še obrtnik in podjetnik, pa mora biti hudo naporno."

"Noben hud problem bi ne bil, če bi gospodarstvo normalno teklo. Velike težave ima trenutno BPT, tudi drugi slabo stojijo. Manj časa mi tako ostaja za tisto, kar naj bi bila vloga občinske skupščine. In zdaj je tu še plebiscit!"

"Kaj vas kot župana najbolj moti, skrbi?"

"Stanje v gospodarstvu, drugje ne vidim toliko problemov. Trenutno ni videti napredka, ki naj bi ga nova vlada pokazala. Ne gre čez noč."

"Česa ste pa veseli?"

"Vesel sem, da se odnosi med ljudmi izboljšujejo, da je dostop do republiških funkcionarjev lažji, kot je bil svoj čas. Nobenih protokolarnih zadržkov ni, so pa verjetno ti ministri bolj obremenjeni, kot prejšnji. Če pogledamo samo skupščino, kolikokrat je zasedala! Nihče več tega ne zdrži. Pri takih maratonskih sejah lahko kvaliteta odločitev tudi trpi. Je pa toliko stvari za pripraviti, zato taka naglica. Na občinah k sreči takih zadreg nimamo."

"Kakšno obrt oziroma podjetje vodite doma?"

"Obrt je Elektromehanika Smuk, sicer sem pa partner podjetja Inzas Tržič, ki se ukvarja z izdelki s področja elektronike za hišno rabo - protivlomna zaščita, zasilna raz-

svetljava majhnih moči in podobno. Trije partnerji smo."

"Žena vam je zagotovo v veliko pomoč?"

"Žena Ljiljana vodi obrt in tudi za vse drugo skrbi. Popoldne je ves čas pri telefonu, malo za obrt, mene iščejo..."

"Pravi, da se komajda še kaj vidita."

"No, tako hudo spet ni, sem pa res malo doma, kajti treba je tudi za poslom."

"Se otroka kaj vključujeta?"

"Kolikor jima pač dopušča čas. Alenka je zadnje leto na biologiji, Boštjan je bruc na strojni. S seboj imate dovolj opraviti. Težje bi bilo, če bi bila mlajša in bi bolj potrebovala starše. Tako sta pa samostojna. Sicer pa tudi ko nisem bil župan, nisem tičal doma."

"Kako pa vam kaj doma gredo posli?"

"Kot na splošno. Nihče nima denarja, firme ne plačujejo, kriza se pogloblja. Poznalo pa se bo tudi zaradi moje odsotnosti. Računam, da bo politika slovenske vlade podprla zasebni sektor, ki le prinaša določen dohodek in mu namenila tudi del sredstev, saj jih skorajda edini hitro oplaja in tudi vrača."

Letos je bilo slabo leto, obresti na kredite so drage, ampak zdaj kreditov sploh ni. To onemogoča hitrejši napredek sektorja drobnega gospodarstva. Želel bi, da bi se tiste obljube, ki smo jih pred volitvami dajali - liberalci jih nismo prebogato raztrosali - držali, da bi se začelo reševanje lastnine kmetov, obrtnikov, stanovanj, lokalov trgovcev in obrtnikov, ker mislim, da je to osnova za privatizacijo večjih objektov. Vendar do konkretnega dogovora v parlamentu, kot je bil to na primer plebiscit, še ni prišlo. Ljudje upravičeno negodujejo, da se te stvari prepočasno rešujejo. Je pa dosti raznih interesov,

nekaj tudi nerazumevanja, ljudje pa zapadajo v apatijo. Imajo občutek prepuščenosti na milost in nemilost, sedanje upravljalne strukture pa se ne obnašajo vedno kot dobri gospodarji, ker nad njimi ni kontrole. Vzpostaviti je treba trojni sistem, kot je normalno: prvi je lastnik, drugi upravljalec oziroma menager, tretji so pa izvajalci, zaposleni, povezani preko sindikata. Manjka nadzorne funkcije, zato prihaja do samovolje, tudi do kriminala."

"Ste se zdaj na občini že "poslihtali"?"

"Smo, le kritike padajo, da smo prepočasni. A samo omaro prestavite doma, pa boste videli, kaj vse to potegne za seboj. Mislim, da smo kar dobro naredili. Prostore na star Bračičevi soli, kjer so bili sisi, smo izpraznili, vse je locirano v občinskih prostorih, sektor za stanovanjska vprašanja, kjer je največ strank, deluje v nebotičniku spodaj, blizu avtobusne postaje, da imajo stranke te službe kar najbolj pri roki."

"Nekdanjo politiko ste dali v temo."

"No, res imajo prostore brez dnevne svetlobe, tam, kjer je bila prej TO, a ker se tu zadržujejo le krajši čas, smo menili, da je zanje primernejše, kot za nekoga, ki dela na občini polni delovni čas."

"Kaj želite Tržičanom ob Novem letu?"

"Predvsem to, da bi se gospodarstvo v letošnjem letu ojačalo, da bi ne prišlo do večje brezposelnosti in da bi dosegali podobne plače - ob upoštevanju kvalifikacijske strukture seveda - kot je to v ostalih gorenjskih občinah. Potrebno bo najti proizvodnjo, ki bo take želje tudi omogočala. Sicer pa želim čim bolj miren razplet jugoslovanske krize in upam, da bo ugodni plebiscitni rezultat dal novega poleta za delo."

"Kaj pa sebi in družini?"

"Podobno kot želim Tržičanom, saj smo tako ali tako vsi v isti kaši." ● D. Dolenc

Komisijna trgovina
METULJ
Janez Puharja 1 KRANJ
Tel.: (04)48-081
EDINA
VIDEOTEKA
ODPRTA MED
PRAZNIKI
Odprto vsak dan od
10. do 20. ure

Srečanje z mladim pesnikom Kozmo Ahačičem

Zgodaj odrasla duša

Škofja Loka, 24. decembra - "Vsaka duša odraščata, se oblikuje popolnoma neodvisno od telesa. Moja duša je pač odrasla nekoliko prej kot druge oziroma se je prej pokazala. Mislim, da nisem nikakršno posebej, mogoče sem nekaj naredil in pokazal malo prej kot drugi," je v uvodu najinega srečanja povedal mladi pesnik Kozma Ahačič iz Škofje Loke, osmošolec v šoli Cvetka Golarja na Trati. Pretirana samozavest ali lažna skromnost? Ne eno, ne drugo, pač pa pošteno spoznanje samega sebe. Pesnica Neža Maurer je ob njegovem prvem javno predstavljenem pesniškem opusu (v začetku meseca v šoli, nato še v škofoješki knjižnici) zapisala, da gre za eno od tvojih pesniških kroga Kozma Ahačiča, ki ji recimo začetek, čeprav, merjeno s časom, ni začetek.

Kdaj si napisal prvo pesem?

»Pesmi sem začel pisati v drugem razredu, ko smo živeli še v Pristavi pri Trziču. Bile so to otroške pesmi o rožah, knjigah, ki sem jih tudi pel in spremljal na kitari. Že pred osnovno šolo sem začel hoditi v glasbeno. Zdaj končujem šesti razred, torej nižjo glasbeno šolo. Največ sem nastopal prav v okviru glasbene šole, zadnji dve, tri leta celo po trikrat, štirikrat na mesec. Predlani sem bil na tekmovalju kitaristov iz slovenskih glasbenih šol drugi, tudi lani smo bili drugi. Skozi te nastope sem pridobil samozavest, spoznal veliko ljudi. S pesnico Nežo Maurer sva se spoznala v osnovni šoli, ko sem pel in igral lastne pesmi. Povabila me je domov, prinašal sem ji vedno nove pesmi, sprva otroške, potem tudi težje, pohvalila me je, me spodbujala, mi svetovala.«

di v duhovnih, ne samo materialnih stvarih.«

On

Prišel je.
Vsi so ga pričakovali.
Nihče ga ni opazil.
Zakaj bil je le eden izmed množice.
Ni bil ne elik,
ne majhen;
ne lep,
ne grd.
Zato je bil nihče od nikoder;
nič iz ničesar.
Odšel je.
Vsi so ga pričakovali...
A, kaj, ko niso vedeli,
da je tudi on človek.

"Zame, priznam, so pesmi malce hladne, ostre, skoraj komplementarne (dopolnjuje) k mojemu čustvenemu dojetanju sveta, ljudi, življenja (in tudi takšnemu odzivanju), prav zato pa zelo zanimive. Preveč so individualno obarvane, da bi jih lahko prisodili neki generaciji kar povprek... Imajo svojo resnico. In vsakemu govorijo drugače. Vsebinsko je bolj razmišljujoča kot čustvena; pretežno pa so (čeprav brez jokavih ali patetičnih besed) nagnjene v smer tragike, podzavestnega hotenja po spregledanju, spoznanju slednje ali celo poslednje resnice... Dostikrat nam letimo na občutek strahu - ne podzavestnega, slutnega, pač pa pogojenega s spoznanjem, da je katastrofa na Zemlji (ali katastrofa Zemlje) prav tako ali celo malce bolj možna kot srečen splet okoliščin, da nam bo ta zelena krogla na vekov veke dana v uživanje... Lahko se bomo leta in leta srečevali z upesnjem avtorjevim vetom, z njegovim malce nenavadnim (kasneje bomo morda rekli: izjemnim, enkratnim) stališčem do soljudi in sveta - ter z vedno globlje in više spiralasto išočo filozofijo planeta Almez. Ob vsaki predstavitvi se ljudje - glede na svojo naravo in naravnost - zaženemo v dve nasprotujoči si smeri: ali poskušamo dosežek, delo, umetnino čim bolj skritizirati in izničiti, ali pa vse poveljamo in nagradimo avtorju na glavo svoja pričakovanja (kasneje ga bomo obsodili, če jih ne bo izpolnil). V tem primeru je preuranjeno za eno in drugo. Nimamo pravice ne trgati ne zahtevati. Naša stvar je, da preberemo, uživamo, kar se nam plemenitega ponudi - in počakamo, kakšne sadove bodo obrodila prihodnja leta. Neža Maurer

Tvoje letošnje pesmi so že zelo odrasle, osebne, razmišljajoče, črne.

»Veliko ljudi me sprašuje, zakaj imam v pesmih tako črne misli. Meni se to ne zdi. Črno hočem odgnati od sebe prav z izpovedovanjem le-tega.«

Sicer pa pravijo, da so najstariška leta tipična za iskanja samega sebe, za dvome, strahove, črne misli.

»Ne bi rekel, da so moje misli super črne misli. Mislim, da samo kritiziram tisto črno, kar obstaja in nimam, vsaj nazven ne, mogoče v podzavesti, črnih misli. Ne pišem črnih pesmi, mogoče so bolj na to vižo pretresljive in mogoče preveč neposredne.«

Torej po naravi nisi pesimist?

»Sploh ne. Sem zelo velik optimist v določenih stvareh, sploh v tistih, ki bi se jih dalo spremeniti, če bi bili ljudje natančni, dosledni. Ni pesimizem, kar lije iz mene, ne gre za napovedovanje, ampak občutenje močne katastrofe. Na svet gledam kot na svet, ki obstaja, ki bi bil lahko doslednejši, natančnejši, ki bi znal bolj uživati tu-

Kakšne so ocene tvojih pesmi?

»Neža Maurer mi je pokazala pot za nadaljnje ustvarjanje, mi dala priznanje, da moje pesmi nekaj so. Nikomur nočem vsiljevati svojih misli, rad pa jih pokažem. Tudi Miha Mohor in Lojze Kovačič sta me pohvalila. V glavnem slabe kritike nisem slišal. Mogoče je to slabo znamenje, mogoče so prizanesljivi, ker sem mlad.«

Menda bi rad svoj letošnji pesniški opus izdal v posebni knjižici? Ali pesmi kje objavljajš?

»Zdaj zbiram sponzorje za pesniško knjižico, ki naj bi ugledala dan tik pred koncem šolskega leta. Doslej imam napisanih 64 pesmi. Seveda vse niso dobre, nekatere bo treba popraviti, prišle bodo tudi nove. Teh pesmi doslej nisem objavljala, razen v reviji Primorska srečanja. Morda bo katera objavljena tudi v Mentorju.«

Obiskuješ tudi Kovačičevo literarno delavnico v Ljubljani?

»Res je. V skupini sem najmlajši

V delavnici drug drugemu ocenjujemo dela, se pogovarjamo o njih, o pesniških slogih in podobno. Modernemu pesništvu brez rim je za spoznanje težje, ker ima takšna pesem, če ne paziš, veliko možnost, da se prelevi v malo lepše napisano prozo. Naloga modernih pesnikov je, da brez rim obdrži poezijo.«

Napisal si lutkovno igrico Volkec in lisička. Kaj je z njo?

»Za zdaj je še v hladilniku. Matjaž Loboda iz Ljubljanskega lutkovnega gledališča jo je ocenil kot primerno za izvedbo, torej ni slaba.«

Kakšen je odnos sošolcev do tebe in tvojega dela?

S tistimi, ki to želijo, takoj navežem stike. Sem čisto navaden učenec, brez posebnih problemov. Kot najboljši v razredu včasih čutim drobno nevoščljivost.«

Kaj te v šoli najbolj zanima?

»Slovenščina, književnost bolj od slovnice, ki jo sicer imam za koristno, zanimivo, angleščina, zgodovina, glasba. Umetnost imam na sploh rad, rad hodim na koncerte. Veliko berem, tudi slabše knjige, ki pa jih odložim, rad pešagam, zanima me politika.«

Labodji spev

*Tristo dni življenja.
En dan radosti.
Stal sem na dimu.
Padel sem.
Šel sem v drugo življenje.
Stopil sem na mizo.
Zdaj vidim vse drugače.*

Kot zrel osmošolec se najbrž z marsičem v našem šolstvu ne strinjaš. Kaj bi ti spremenil?

»Spremembe že gredo v pravo smer. Mislim, da se samo z diferenciranim poukom da doseči kaj več. Zdaj boljši na pol počivamo, srednji ne delajo ali se jim ne ljubi, slabši ne morejo slediti. Vsa v četrtem razredu bi morali učence diferencirati. Boljši res lahko napredujejo ob dodatnem pouku, vendar ne vidim smisla v dodatnih urah, ampak v zahtevnejšem delu pri rednem pouku. To sem tudi že na glas povedal in so me nekateri grdo gledali.«

Kam naprej, kaj želiš postati?

»Hotel bi postati novinar in po možnosti zraven pisatelj. Ze Prešeren je rekel, da je slep, kdor se s pesnjenjem ukvarja. Samo od knjig se zelo težko živi, sploh pri nas, ki smo majhen narod, z nizkimi nakladami.« ● H. Jelovčan, Foto: G. Šinik

Bohinjski otepovci

Zanimiv običaj katerega izvor sega daleč v zgodovino

Bohinjski koledniki so edinstvena posebnost na Slovenskem. Pravzaprav otepajo samo v Zgornji bohinjski dolini. Ta poganska šega je zares prastara, saj po mnenju strokovnjakov sega v kameno dobo. Razumljivo je, da je v štirih tisočletjih zbledelo njeno bistvo in z njim strahospoštovanje do našimljenih mladeničev, ki na sv. Stefana dan in na silvestrovo hodijo od hiše do hiše. Na Stefana otepajo v Stari Fužini in pod Studorom, v Srednji vasi, Češnjici in v Jereki pa zadnji dan v letu. Takrat so koledovali tudi na Gorjušah in Koprivniku, a je žal ta lepa šega po drugi vojni ugasnila. Zanimivo pa je, da se je ohranila njihova kolednica, ki so jo zapeli pri vsaki hiši.

Ljudje so že zdavnaj pozabili, da otepovci predstavljajo duhove umrlih prednikov, ki so živeli v teh krajih in se v skrivnostnih in dolgih zimskih nočeh vrnejo nazaj, da bi kaznovali svoje »rojake« za njihove grehe in jih tudi blagoslavljali, da bi bili zdravi in imeli srečo nasploh: v hiši, pri živini in na polju. Zato so jih morali tudi obdarovati. Starejši možakarji se vedo povedati, da, ko so se našemili, so občutili, kot da so jih ti šemski liki, ki so jih predstavljali, prevzeli z neko novo »energijo«, da bi izvrševali njihovo poslanstvo. Tudi zase vem, da sem se kot otrok šem hkrati bala in veselila. Ko se je pred hišo oglašil rog, me je pretreslo do kosti in me napolnilo z nekimi slovenskim strahom in prazničnim občutjem. Brez silvestrskih obhodnikov bi se mi zdeli noveletni prazniki prazni in neveljavni.

V Jereki sem slišala, da otepovci »koledujejo«, drugače jim do-

kaj podobnega, zdaj pa ni več tako. Kožuh je že kar za 'larfo' odgovarjal, če bi zrezal ven oči pa usta. Nekateri pa so si naredili 'larfe' iz 'popendeka' ali iz papirja, zdaj imajo pa kupljene. To smo včasih vse spravili doma na 'podstrešno' za drugo leto, potlej smo pa še kaj novega zraven 'prdjali'. Včasih smo otepali tudi po pet, šest let, zdaj so pa vsako leto drugi. Ponavadi so otepali bolj ta revni, ta bogatim se je to zdelo še 'spotljivo'. zdaj pa otepajo brez razlike.

Preden šeme pridejo v hišo, 'muzikontar mav zašpilja', pa eden zatuli na rog. Zato se jih ta mali otroci še bolj bojijo. Prvi, ki stopi v hišo, je tisti, ki nosi novo leto. Novo leto je lesena skatla, ki ima vrezano letnico in voščilo. Zadnje številko vsako leto zamenjajo, za deset let je dobro, potem morajo pa dve. Čez številke dajo rdeč papir. Notri je večih gorela sveča ali pa majhna 'ternca', zdaj imajo pa baterijo. Nove-

ga leta marsikdo ni hotel nositi, češ da je 'spotljivo'. Ponavadi ga je veliko let nosil kakšen tak, ki so ga imeli za manj vrednega. Tega so vsi ljudje poznali, drugih našemljencev pa ne. Moral je pa biti korajžen, ker je prvi stopil v hišo in prodajal roko. Voščil je novo leto in še kakšno 'hecno' je moral povedati. Zdaj pa je le 'en tak' nosi novo leto, ki le roko podaja, pa nekaj zagode; nič prav ne voščil. Za novim letom gre muzikontar; ni važno, ali je star ali mlad, samo da 'špilja'. On nima maske, le okoli harmonike ima pisane trakove. Po cesti igra stare koračnice, ko pridejo v hišo, pa zaigra kakšno okroglo. Prvi ples je namenjen gospodinji, potem pa pridejo domača dekleta na vrsto, če jih je kaj pri hiši. Nazadnje muzikontar zaigra še za odhodno. Včasih so v vsaki hiši zaplesali, zdaj se jim pa preveč mudi, da hitreje zaključijo; potem se gre pa vsak po svoje zabavati. Mi smo pa po hišah zbirali deklice, da smo potlej do jutra plesali tam, kjer smo se napravljali. Ženskam pa danes ni nič kaj všeč, če šeme preveč umežajo, zato jih nekatere kar v veži ali pa pred durmi 'odrignejo'.

Eden nosi koš za klobase, ta ima ponavadi kožuh, ker daje koš gor in dol, da mu kaj ne odleti od našemljenega. Tisti, ki pobira nošt, nosi 'sote' na krošnjah; pobirajo pa tudi 'šnops'. Nekateri se ga že kar mimogrede napijejo, da bolje govori. Eden ima na vratu obešen 'šparovec', zraven pa je baterija na 'fedru', da jo 'zabinglja', ko denar 'fehta'.

Baba pa pobira jajca s 'korbo'. V babo se mora našemiti kakšen tak, ki je bolj babjega vedenja, pa bolj 'švih' človek, da se mu v 'čiklji' ne vidi premočne noge. Baba je najbolj 'hečna', otroci se ji najbolj smeji in 'letajo' za njo.

Ko šeme začnejo otepati, gredo najprej v 'faroš' pa v zadrugo, potlej pa po vrsti po vseh hišah. Vsaka hiša da klobaso in denar, lahko pa tudi kakšno jajce in mošt. Ko oberejo vso vas, si v hiši, kjer so se šemili, razdelijo klobase in denar. Iz tega denarja plačajo muzikanta pa gospodinji vse, kar je kupila zanje. Nekdo se je nekdaj, ki je delil denar, tako uračunal, da zanj ni nič ostalo.

Ta drugi so jo pa šli, vsak s svojim deležem.

Ko sem bil jaz mlad, je bil prepričan med ta bogatimi in revnimi, zato smo se tisto leto oboji pripravljali za otepanje. Kmetje so se že prej napravili, že okoli druge ure so začeli hoditi po vasi, čeprav se je vseskozi začelo šele okoli 'stire'.

Nekaj nis so že obrali, imeli so že dvajset klobas. Mi smo jih pa počakali pod 'farošom' hlevom, pa tako pretepli, da smo jim vse gvante in 'lafre' strgali. Španov Janez je tako užigal po Sajmančkovem Ferjanu, kakor po 'žaklju', da se je kar kadilo od njega. Komaj mu je s klobasami ušel na farovski peter, pa tako jezen je bil, da je vpil, da bo vsakega zaklal, če bo prišel blizu. Homarjov Lojz je ušel na Zale in pod vasjo po polju domov. Nazadnje so vsi izignili.

Mi smo se pa šli napravljati. Ko smo obrali nekaj hiš, so nas ta bogati napadli izza Mežnarjevega hleva. Z njimi so prišli še bratje in očetje s koli pa vseh sort orodjem, kakor kakšni puntarji. Preželjnov šotar je prišel s šilom - še mene je 'ene' dvakrat 'stihnov'.

Potlej je pa Markoteljčev Jošč spraval ljudi skupaj, so nas spredaj in zadaj 'vahtali', da smo lahko brez skrbi naprej otepali. Po tabogatih hišah nam niso hoteli nič dati. Pri neki hiši se nam pa nalašč dali klobaso, ki je bila nabasana s hrustancem in zlezami. Kakšen 'spot' smo jim potlej naredili! Zjutraj na novega leta dan smo jo jim na ražnju pa z muziko nesli nazaj.

Tistim, ki nam pa niso ničesar dali ali pred nosom zaprli, smo pa ponoči dali voz v vodo, nekaterim smo jih pa narazen dali pa po 'lojtri' znosili na streho, na slemenu smo jih pa spet 'djalji skupaj'. Zjutraj so pa kleli, ko so jih ugledali tam gori. Mi smo se jim pa smejali, ker so jih morali spet razstavljati in po 'štikeljcih' dol znositi.«

Tako se je svojega otepanja spominjal ljudski umetnik in vaški »vseznalec« Kovačov Franc. Njegovi pripovedi bi lahko še marsikaj dodali, a na tem mestu ni prostora. Šeme naj bi predstavljale veliko družino, zato nista smela manjkati »voča in mat«. Voča je bil ponavadi »pukvast«, kožuh in »štekljarco«, na kateri je bil včasih kravji rog ali celo petelinova glava. Opiral se je na babo, kateri so izpod kmečke rute štrleli lasje iz prediva. V daljši rdeči 'čiklji', 'berhtu' in 'jiberjaku na škrice' ter s košaro za jajca je bila glavna atrakcija med ostalimi liki. Mladi par pa je znan po ostalih vaseh. Češnjani in jerekarji imajo tudi »pvatoša«. Ta je den izmed najstarejših likov tega obredja. Predstavlja nekega praharlekina, ki poskakuje in se zviža ter prevrača na vse načine. Pvatoš, to je zaplatari vse mora biti pošit s krpami ali pa je že obleka narejena iz samih koščkov. Od njegava nam je ostalo tudi reklo: je tak kot an pvatoš. Ta primera velja za čudno in zanamerno običajnega človeka.

Češnjani imajo tudi »brajfenkerjarja«. Prav nič se ne branijo, če ta koga namaže, saj prinaša srečo. Dohtar pa je že novejša figura.

Marsikdo se sprašuje, ali bo ta navada kdaj prešla. Upamo, da ne, saj je naravnost ganljiva njihova vztrajnost. Bolj kot izročilo o vsebini koledovanja in njihovi zunanji opravi se je ohranilo neomajno dejstvo:

»Ic navade ne smemo dat dol!« Franc Sodja, Kocjančov Francelj iz Jereke mi je pripovedoval, kakšna zadrega jih je doletela kot otepovce, ko je imel sovaščan na silvestrovo ženo »na parah«. Dejal jim je, naj vseeno opravijo »vorenje«, a niso hoteli zaliti njegovih čustev, saj bi se glas harmonike ves večer razlegal po vasi. Zato so si predrznili prikriti običaj, pravzaprav njegovo zunanjo lupino. Na novega leta dan so se oblekli v narodno noše in brez muzike od hiše do hiše voščili sreče, zdravja in vsega dobrega v novem letu. Njihova zanesljiva, zdrava kmečka pamet je sočutno in kulturno izpeljala nortranjo nujo tisočletne tradicije.

Marija Cvetek

Breda Gaber iz Radovljice:

Starost lepšajo spomini

Starati se ni umetnost, staranje dobro prenašati, to je umetnost!

J.W. Goethe

Tole iskrico si je Breda Gaber, upokojena učiteljica zemljepisa in zgodovine iz Radovljice, ki jih bo konec januarja našela že enainosemdeset, izrezala iz časopisa. Toliko resnice je v njej. Doživeti moraš ta leto in prilike tudi sam na ta zid spoznanja; da moči pešajo, da vsega ne zmoreš sam, če delaš dopoldne, popoldne ne moreš in če si za popoldne kaj zastaviš, se moraš dopoldne "šparat". Skratka, živi moraš svojim močem primerno. Moraš si znati odgovodovati. Pri delu, jelu in konjičkih. Potem ko ti odpoveduje vid, pojenjuje moč, si lahko le malo še privoščiš. Živiš le bolj od spominov. In če je bilo življenje bogato, so tudi ure samevanja v starosti krajše. Grozno pa mora biti, če se ljudje ne vdajo, če jih pri osemdesetih hočejo imeti petindvajset...

Stanovanje je tvoj svet

Prijetno malo stanovanje ima v vila blokkih v Radovljici. Proti travniku, Savi v globeli in Jelovici je obrnjeno. Ves dan sončno. Vse je na svojem mestu, urejeno, pri roki so vsi aparati, ki jih tudi gospodinjstvo enega zahteva.

"Veste, najbolj pomembno za starost je, da imaš pravo stanovanje. Majhno, urejeno in toplo. Samo stanovanje je tisto, kar v starosti res stoodstotno izkoristiš. Ne moreš jesti, piti, ne moreš si privoščiti napornih potovanj. Stanovanje je zdaj tvoj svet, s katerim se moraš sprijazniti. In bolj ko je to prijazno, lepše ti je. Vsi so se čudili, kako da sem menjala stanovanje pred dobrimi desetimi leti, ko sem se iz cenejšega stanovanja v bloku na drugi strani ceste preselila sem, v dražje. Udobije potrebuješ na starost in toploto, čeprav več stane. Kadar imam ponoči kakšen lažji srčni napad, se potuhnem in počivam. Velik balkon imam, rolete spustim, pa sem ves dan na zraku in v senci. Kot v letovišču!"

Na mladost jo v stanovanju spominja le malo stvari, kajti premajhno je, da bi tu skladiščila stvari. Vsaj videti jih ni, a po redu, ki vlada v vsakem kotičku, sem prepričana, da je tudi po predalekih in omarah vse racionalno zreducirano na najbolj potrebno. Pri njej ne bo treba kuriti, se spomnim Kozarjeve Ivanke z Jesenic. Ko sem jo nekoč obiskala, je ravno prav ogorčena prišla od neke pokojne žene, ki je živela sama in imela daljnega sorodnika nekje v tujini, njena komisija pa je morala popisati vso zapuščino, do razglednic iz njenih mladih let. "Zdajle bom začela pri sebi kuriti," je bila razburjena Ivanka, "da ne bo kdo imel za mano toliko dela!"

Počitnice pod Hudičevo brvjo

Na mladost jo spominja oljna slika njene matere izpod Sternenevega čopiča. Sedi na stolu, moder plašč ima vržen čez naračje. Na hitro je nastala slika, na nekem nedeljskem sprehodu z očetom. S plaščem je zakrila že opazno materinstvo: pod srcem je tedaj nosila Bredo, drugo hčerko. In druga slika, še veliko bolj impresivna, znani slikarski model Nuša Tauzesova v zelenem. Nedokončana slika, vendar kdor pozna ta iskani model slikarjev od Ljubljane do Pariza, bo v njej našel bogatost njenih rdečih las, prosojnost kože. Bili so družina, ki je imela tesne stike s tedanjimi slovenskimi umetniki, kajti oče, Finfarjev iz Škofje Loke, Ante Gaber, je bil umetnostni zgodovinar in novinar Jutra in Slovenskega naroda, mama pa Jesenkova, tudi prava Ločanka. Breda še danes ne more skriti loškega naglasa, pa čeprav je s starši živela v Ljubljani. Svoje so dale počitnice pri stari mami v Škofjo Loko, kopanje pod Hudičevo brvjo na Sori in tistih nekaj let

šolanja na meščanski šoli na loškem gradu.

Golnik je pomenil smrt

Hotela je postati učiteljica. To si je vtepla v glavo in ni odjenjala, pa čeprav se je vse zarotilo proti njej: zdravje in politika. Od otroka ven je bila srčni bolnik s hudo srčno astmo, kasneje se je razvila še tuberkuloza, in ko je imela tri odrpke kaverne na pljučih, so jo zdravilniki odpisali. Staršem so svetovali, naj jo dajo na Golnik, Golnik pa je tedaj pomenil samo smrt. Hūje, kot danes okološka. Zaradi obeh sestra, da bi njuju zavaroval, je dr. Volavšek omenil Golnik. Toda mama je odločila: če je tako, potem naj doma umrje.

Ostala je doma in - ozdravela. Na gore tablet je pojedla, obsevali so jo z nekakšnim višinskim soncem, največ pa je pomagala volja, razmišlja danes. Nalašč se ni dala! Tudi politiki ne! Zgodaj je okusila njena žela. Ker niso imeli naročenega klerikalnega časopisa Slovenec in je bil oče liberalec, je po uspešno zaključeni meščanski šoli niso vzeli na učiteljske na loškem gradu. Vmes je šla na dveletno trgovsko šolo. Lahko bi dobila službo na magistratu, toda ni si mogla zamisliti celo življenje ob eni knjigi. Za vse kaj drugega je bila rojena. Da je vendarle maturirala in prišla do učiteljskega, je pomagal stric, mamin brat, znani botanik dr. Fran Jesenko.

Šentjošt je njena bolečina

Prvo službo je dobila jeseni 1934 v Šentjoštu nad Vrhniko. Daleč od doma, v hribovih. A kako se je vživela v hribovske ljudi! Pošteni ljudje so bili to, razmišlja danes, resnično verni, čudoviti preprosti ljudje. Dojenčke so krstili prvo uro po rojstvu, da ja ne bi kdo ostal poganček. V navadi je bilo, da so bili sosedje za botre. Če je bil fantek, je šel prvi sosed za botra, druga sosedja pa za botro, pri punčki pa obratno. Tudi šola je šela za sosedstvo in Breda je morala kar nekajkrat za botrico. Oče otroka je za vse poskrbel: boter in botra dobila denar, da botra plača mežnarja, boter pa župnika. Najprej v cerkev, potem pa v oštarijo, otrok pa čaka na "povstru". Botra mora prinesiti materi od krsta pogačo, boter pa liter vina. Nobenih zlatih verižic, nobenih velikih obvez. Le da je bilo Bogu in navadam zadoščeno. Ena od njenih krščenj je Breda in tudi ona ima svojo Bredo. Breda Gaber je kljub kratkim trem letom, kar jih je preživela med Šentjoštani, tu pustila sledove. Koliko je bilo deklic, ki so za njenega učiteljevanja tu prvič oblekle hlačke. Kroje je preskrbela iz Ljubljane, šivilja je šla od hiše do hiše... Zaljubljena je bila v to vas, v njene ljudi. Še pred začetkom vojne je Breda morala v Zagreb na nadaljnji študij. Ta čas je vojna v Šentjoštu naredila svoje. Zgrozila se je, ko je v Slovencu od 16. oktobra 1942 prebrala o ustanovitvi beli

gardi, o pokolih na obeh straneh. Po vojni je z dekretom spet šla na staro službeno mesto, toda to, kar je našla, ni bil več Šentjošt. Vas je bila razbita, prebivalci zdesetkani. Mr-tva vas.

Njeni Šentjoštani so bili zapeljani, razmišlja danes. Če bi bila ona bila tista najhujša leta med njimi, se to zagotovo ne bi zgodilo, je prepričana, pa čeprav ni bila nikoli politik. Tega ne bi dovolila in toliko je imela vpliva na ljudi, da bi jo poslušali. Vseeno pa je po svoje ponosna nanje. Na tisto, kar so ustvarili potem tam daleč v svetu. Malovrhov Pavel, njen učencec, za mizarja se je izučil, je postavil celo tovarno stavbenega pohištva v Argentini. Za vse svoje ljudi je preskrbel delo, zgradili so svojo cerkev, kopalnice in še mnogo drugega. Kompaktno žive, tesno skupaj. Vabili so jo celo, naj bi prišla učiti v njihovo šolo. Ne bi zmogla, zaradi zdravja, lepo se ji je pa zdelo, da so se je spomnili. Breda jo pride obiskat. Letos, ob njeni 80-letnici so prišli in ji tamle v vežici zapeli. Pravi mali zborček. In mala rezbarija s pesmico v njen spomin bo za njenega življenja visela na najbolj vidnem mestu.

Najbolj zdrava sončna policca na Gorenjskem

Potem jo je življenje z dekreti metalo sem in tja. Z enim je prišla v Bohinjsko Bistrico, kjer so Bohinjci za živo glavo hoteli imeti srednjo šolo, internat in vse kar gre zraven. Ona pa je bila delegat, učitelj, ravnatelj. Preveč za dekle s tako rahlim zdravjem. Spet jo je izdalo. Ponovila se ji je tuberkuloza in vratni žlezi. Bohinjski zdravnik ji je tedaj dejal, da je najbolj zdrava sončna policca na Gorenjskem Radovljica. Če bi ne bilo vojne, bi bila v Poljčah večja bolnišnica za srce in pljuča, kot je Golnik.

Dobila je učiteljsko mesto na nižji gimnaziji v Radovljici. A zdravja ni hotelo biti. Doživela je infarkt, kompleten blok, kot pravijo zdravniki, precej je bila po bolnicah in pri 42 letih je že imela napisano odločbo za invalidsko upokožitev. Ni pristala. Kar bo, pa bo, si je dejala, če bom umrla, hočem umreti pokončno. Imela je srečo, preživela je najbolj kritična leta in pri šestdesetih letih na radovljiski šoli dočakala tudi upokožitev. "Vse življenje dohtarje bogat je strašno dolgčas," pravi, "koristno pa je."

Še nekajkrat je potem vskočila za pomoč na šole. Prelepo se ji je zdelo v Gorjah, kjer je bila pod prof. Bohincem čudovito urejena šola in na njej sami prijazni ljudje. Tudi kot varuška na blejski osnovni šoli se je dobro počutila. Vse drugače doživljal otroke, če to ni tvoja osnovna obveza. Bolj se jim posvetiš, bolj si sam sproščen. Otroška duša je nekaj najlepšega. Koliko izgubljajo matere, ko niso s svojimi otroki. Ko najbolj rabi starše, je sam. Kru-to življenje. Ona in njeni dve sestri sta imeli mater doma. To jim bo ostalo za vse življenje, pa čeprav je bilo denarja komajda toliko, da je vsaka en mesec prišla na vrsto za potemplanje čevljev. Lepenke so vtikale vanje, da so luknje zdržale do prvega.

Sosedska pomoč naj bo servis ljudi s srcem

Počasi, a neizprosno so prihajala leta in zdaj so tu. Če jih priznaš, če se z njimi sprijazniš,

je vse lažje. Dovoljš si pač tisto, kar smeš in zmoreš. Hvala Bogu, še jo nosijo noge, da pride do avtobusne ali do železniške postaje, se zapelje v Ljubljano, obere galerije, da si nahrani dušo, potem šele zavije k svojim. Kup nečakov in nečakinj ima, vsi so prijetni mladi ljudje, dobri zanj. Ne smeš pa zahtevati preveč, razmišlja. Ne smeš jim postati breme. Bolj bi morali pri nas razmišljati o sosedski pomoči. Ta servis bi moral biti od pametnih ljudi pripravljen, kajti opraviti bi imel s silno občutljivimi ljudmi. Srce moraš imeti za starega človeka, kajti včasih star človek tudi zaudarja, je čudak za navadami, ki jih ne bo nikoli opustil. Sprejeti jih je treba take, kot so. Za vsakogar bi se morala najti ta pomoč; tisti, ki ima dovolj sredstev, naj plača, za tiste, ki nima, naj tiho plača socialno. Kajti star človek navadno ne prenese milosti. A kaj, ko pri nas kar naprej nekaj snujejo razmišljajo, naredi pa nič in stari ljudje so prepuščeni sami sebi.

Tudi od spominov živiš

Na mizi ima v vazi še vedno vejice ciprese s storžki, ki jih je prinesla novembra iz Rabca. Veje forcijeje ravnokar cveto. Rada ima Rabac, njegove sprejalne poti. Kako dobro so se domislili pri Alpetouru, da organizirajo aktivno počitnikovanje. Koliko starejših žena bi šlo na takle dopust, če bi potem tam ne bi bile prepuščene same sebi. In srečo ima Alpetour, da ima takšnega fanta, kot je Dolharjev Frenk. Ima zelo redko vrednoto: čut za človeka, še posebej starejšega. Nepozabni so bili večeri ob Vidinih citrah in predavanjih Anke Bernardove. Če bo le toliko pri zdravju, bo šla na tisti otok cvetja, Mainau. Še bo hodila v Rabac, pozno jeseni, da bo krajša zima, pa enkrat spomladi. Kasneje je prevročje. Pa tudi vrt ima tamle spodaj pod Radovljico. Šest kvadratnih metrov in pridela vsega čez glavo. Le znati mora. Ljubezen do vrta je podelovala po očetu. Koliko lepega, tistega za dušo, ima po očetu. Ljubezen do umetnosti, narave, lepe glasbe. Nikoli ni bil materialist in danes mu je hvaležna za to. Nič ne neseš s seboj, starost pa ti lepšajo le spomini. In ona jih ima toliko... ●

D. Dolenc

VOLNA & PLETENINE

Blanka Kežmah
64000 Kranj,
Cankarjeva 4
tel.: 064/35-440

Če rožnika sonce pripeka, pohlevno de ži, veliko obeta žita, strdi.

Pripravimo se na najdaljšo noč v letu

KO DOBIMO GOSTE

Prebiram staro dobro Kalinškovo kuharico in posebno poglavje o slovesnih pojedinah. Lepi stari časi, ko so se še pisemo vabili na slavnostne večerje in kosila vsaj dva tedna prej. Na povabilo je bilo treba odgovoriti v osmih dneh. Danes pojejo telefoni, vendar še vedno je lepo, če k vsakemu pogrinjku položimo jedilni list, natisnjen posebej za to priložnost. Tudi vrstni red jedi je bil zanimiv: predjed, juha, topla predjed, meso (najprej klavniško, potem divjačina, nazadnje perutnina), izbrana zelenjava, sladica, sir, ki je lahko tudi pred sladico, pecivo, sadje in na koncu črna kava.

Pa pogledimo še primer slovesnega jedilnika: obloženi možgani v aspiku, ragu juha, nadevan goveji jezik s sardelno omako, marinirana svinina, milanski riž, smetanov puding, dušen stročji fižol, solata, pečen srnin hrbet, brusnice, kruhova klobasa, dalmatinsko zelje, ocvrti gosji zrezki, tatarska omaka, maslene testenice z nadevano cvetajo in paradižniki, pohorska omleta, razne vrste sira, mešano drobno pecivo, izbrano sadje, črna kava.

No, vsaj pol od tega danes zagotovo ne bomo pripravljali, niti za silvestrsko večerjo ne, kajti ni časa in ni denarja za tako drage jedi in v pripravi zahtevne jedi. Kaj bolj enostavnega od tega bogatega jedilnika pa bi morda vseeno poskusili narediti, da bo vsaj malo dišalo po lepih starih časih.

Nadevan goveji jezik v aluminijasti foliji

Goveji jezik; nadev: 14 dkg prekajene slanine, 5 žlic sesekljane čebule, 14 dkg svinjskega mesa, 14 dkg telečjega mesa, 14 dkg telečjih jeter, sol, poper, kos aluminijaste folije.

Goveji jezik, svež ali prekajen, skuhaj in olup. V kozici sprazi na kocke narezano slanino in čebulo, dodaj narezano meso in jetra ter duši do mehkega. Ohlajeno meso skozi male luknjice dvakrat zmelji, osoli, popopraj in dobro zmešaj. Oblikuj štručko v obliki jezika. Kuhaj goveji jezik nareži in med vsako rezino daj rezino sekanice. Stisni skupaj in položi na aluminijasto folijo, zavij in peci pri 200 stopinjah C 20 minut. Če pečeš brez folije, ga v pekaču dobro stisni, da je videti kot celota, polij ga s smetano in speci. Pečen jezik previdno preloži na ogret krožnik in postrezi s pečenkinjo omako. Lahko pa jezik ohladiš in ga okrašiš z aspikom in nastrganim hrenom.

Smetanov puding

6 jajc, 1/2 l kisle smetane, sol, 15 dkg moke. Stepi z metlico rumenjake, sol, smetano in moko. Zamešaj trd sneg in testo vlij v namazan pudingov model. Kuhaj v sopari 3/4 ure. Še vročega stresi na krožnik in potresi z naribanim parmezanom ali s kakšno drugo vrsto sira.

Kruhova klobasa

25 dkg belega kruha ali zemelj, 6 dkg margarine, žlica sesekljane zelene peteršilja, 2 do 3 jajca, 5 žlic mleka, sol. Zreži kruh na kocke, zabeli ga z margarino, v kateri si prepraži peteršilj, zmešaj in polij ga z raztepenimi jajci in mlekom. Testo naj počiva pol ure, oblikuj klobaso, zavij jo v navlaženo krpo in kuhaj v vreli slani vodi 3/4 ure. Da bi bila klobasa še bolj okusna, ji lahko zamešaš še naribanega parmezana.

Pohorska omleta

6 jajc, 2 žlici sladkorja, limonine lupine, 6 žlic mleka, 6 žlic moke; nadev: 15 dkg brusnic ali borovnic (ali drugega sadja), 1/4 l sladke smetane, 5 dkg sladkorja v prahu. Napravi trd sneg, dodaj sladkor, limonino lupino, rumenjake, mleko in moko. Iz tega testa napravi na namazanem pekaču 6 omlet in jih peci pri 180 stopinjah C. Še tople upogni in ohlajene najprej namaži s toleno sladko smetano, potresi s sadjem. Ob strani okraši s smetano.

Umešani šarkelj

14 dkg presnega masla, 5 rumenjakov, 6 dkg sladkorja, limonina lupina, pičila 2 dl sveže kavne smetane ali mleka, 30 dkg moke, vzhajani kvas iz 3 žlic mleka, dkg kvasa, drobec sladkorja, pol žličke soli, 7 dkg rozin.

V penasto umešano maslo zamešaj rumenjake, sladkor, limonine lupine in smetano. To in vzhajani kvas vlij v malo pogreto moko, prideni sol ter testo dobro vtepi. Nazadnje zamešaj rozine, stresi testo do polovice v pomazan model in postavi na toplo, da bo vzhajalo. Namaži ga z jajcem in speci.

Na slovesno mizo le vino

Tudi za serviranje veljajo pravila, še raje pa upoštevajmo želje gostov, pravi Felicita Kalinšek. Različne vrste pijač točimo v različne kozarce, ki jih postavimo nad nožem diagonalno na zunaj. Na mizi smejo biti le štirje kozarci, postavljeni tako, da s prvo pijačo napolnimo kozarec, ki je krožniku najbližji. Pri spremembi vrste vina uporabljene kozarce odnesemo in po potrebi prinesemo druge.

Aperitiv (konjak, dobro žganje, liker) lahko postrežemo takoj pri vstopu v obednico na servirni mizi ali pa ga točimo v kozarce, ki jih postavimo pri pogrinjku.

Na mizo pripravimo že pred gosti slatino, odcedke, navadno vrsto vina, druge vrste vina prinašamo sproti k posameznim jedem. K temnemu masnemu mesu postrežemo rdeče vino, k ribam, teletini, perutnini belo vino. K perutnini lahko točimo tudi penino, ob kateri so navadno slovesni govori.

K sladicam postrežemo sladko, desertno vino, k črni kavi konjak in liker.

Pivo postrežemo vedno pred vinom, npr. pivo k juhi. Nikoli vina pred pivom! Pri slovesnih pojedinah piva pri mizi ne strežemo.

JULIJ

MALI SRPAN

Če v tem je mesecu presuho, ostane grozdje prav drobno.

Dve klofuti

Kranjski sindikati povedali, kaj sodijo o programiranih stečajih.

Kranjski sindikati se ustvarjalno odzivajo na aktualne gospodarske probleme, tokrat so na predsedstvu določili svoj odnos do tako imenovanih programiranih stečajev, njihova stališča nameravamo še podrobneje predstaviti, za začetek kaže povedati vsaj bistvene stvari.

Do programiranih stečajev prihaja zaradi nepravilnega reševanja presežkov delavcev, zato gre v stečaj celotno podjetje, običajno pa ustanovijo novega, ki prevzame premoženje in potrebne delavce, presežni pa ostanejo na cesti. Zaradi vse težjih gospodarskih razmer so takšne rešitve razumljive, saj je 24 mesečna plača presežnih delavcev dokajšnje breme za podjetja, predstavljajo pa seveda bližnjico, ki ga omogoča obstoječa zakonodaja.

Preprečiti bi jo morali zaradi vsaj dveh razlogov, pravijo v kranjskih sindikatih. Najprej zato, ker se nam v kratkem obeta nova zakonodaja, ki bo presežnim delavcem socialno varnost zagotavljala le za šest mesecev, nato pa bodo potrkali na vrata zavodov za zaposlovanje, kar pomeni, da bo država prevzela večje breme. Drugič pa je razmah programiranih stečajev vprašljiv, saj država očitno še ni sposobna prevzeti celotnega bremena presežnih delavcev, zato takšen način reševanja predstavlja tempirano socialno eksplozijo.

Delavci, ki se zaradi programiranega stečaja znajdejo na cesti, v bistvu dobe dve klofuti. V kranjskih sindikatih sodijo, da gre za očitno kršitev njihovih pravic, saj jim bo po novem zakonu delovno razmerje uahnilo že po šestih mesecih, na drugi strani pa so izigrani tudi kot upniki v smislu 140. člena zakona o stečaju. Drugo klofuto jim torej primajejo v stečajnem postopku, saj ne morejo uveljaviti pravic do stečajne mase.

Kaj predlagajo v kranjskih sindikatih? Najučinkovitejša je seveda pravočasna preprečitev programiranega stečaja, ker pa so v nekaterih podjetjih razmere tako kritične, da tega ni več smiselno preprečiti, ponujajo novost: obveznice namesto odpravnine. Tako bi delavci, ki bi zaradi stečaja izgubili delo, vsaj čez čas dobili tisto, kar jim pripada. ● M. Volčjak

IZ LETA 1938

Adolf Prah, tovarna volnenih in bombažnih tkanin, Kranj

Podjetje, ki ima svojo tovarno na Primskovem pri Kranju, je bilo ustanovljeno po sedanjem lastniku l. 1930. Iz skromnih začetkov se je podjetje polagoma lepo razvijalo, tako da so prvotni obratni prostori v Crobathovi pristavi v mestu kmalu postali premajhni. Že l. 1934 se je podjetje preselilo v novozidane tovarniške objekte na Primskovem pri Kranju. Sedaj je tovarna najmoderneje opremljena in sestoji iz barvarne, tkalnice s 70 tkalskimi stroji, predpriprave in apreture. V vseh obratih zaposluje tovarne okrog 45 delavcev. Lastnik je Slovenec in je izšel iz bančne stroke. Slovensko je tudi vse ostalo osebeje. Dokaz, da inozemski strokovnjaki niso neobhodno potrebni. Glavni izdelki tovarne so: bombažna blaga, in sicer: vse vrste flanel in barhantov, oksfordi, cefirji, brisače, gradli, poplini itd. Prvotno je tovarna izdelovala tudi volnena blaga, kar pa je zadnja leta opustila.

Zabret & Ko., kranjska tovarna lanenega olja in firneža, Britof pri Kranju

Iz skromne domače oljarnice z ročnimi stiskalnicami je pod vodstvom Zabreta Blaža leta 1902 pričela rasti današnja tovarna. Leta 1905 je turbina nadomestila mlinsko kolo in leto kasneje je bila postavljena prva Andersonova stiskalnica. Za razširitev trgovskih zvez in povečanje obrata je bila istega leta ustanovljena družba Zabret & Huter. Leta 1912 je pričela tovarna s kuhanjem firneža. Svetovna vojna je obratovanje zavrla in podjetje skoraj uničila. Po vojni se je obrat oživil, a težka bolezen in zgodnja smrt je leta 1922 ustavila podvig delavnega in podjetnega lastnika. Z ustanovitvijo družbe Zabret & Ko. leta 1923 je pod vodstvom Joška Zabreta in Ivana Avseneka rastla tovarna do leta do leta. Izpopolnila in modernizirala se je tako, da more predlagati sedaj na 14 avtomatičnih in hidravličnih stiskalnicah letno 5000 ton lanenega, repičnega in ricinovega semena. Vodne turbine z 200 HP ženejo stiskalnice in generator, ki daje tok za pogon motorjev, za razsvetljavo in segrevanje stiskalnic. Generator je priključen tudi na omrežje KDE. Za rezervo sta dve lokomobili s 100 HP, ki dajeta obratu tudi potrebno paro. Jugoslovanska produkcija lanu more kriti le majhen del potrebe, večina lanu se uvaža iz Argentine in deloma iz Indije; repica in ricinus sta večinoma domača. Izdelke (laneno olje, laneni firnež, jedilno olje, repično gorilno in industrijsko olje in ricinovo olje) konsumira jugoslovanski trg, le fino mlete lanene tropine znamke »Kranjske lanene tropine« se izvažajo po večini v Nemčijo, ostanek se proda doma. Podjetje, ki zaposluje 50 ljudi, je organiziralo lastno nezgodno in starostno zavarovanje, ki ga vodi delavstvo skupno z lastniki.

V Elanu nova stečajna ekipa že vleče zanimive poteze

Upnikom bodo ponudili delnice

Begunje, 21. decembra - Nova stečajna ekipa Elana, za Igorjem Trillerjem na čelu, je držala besedo in še prej kot po štirinajstih dneh predstavila prve poteze. Poleg običajnega gradiva na časninarskih konferencah so nam ponudili tudi novo tovarniško glasilo, saj zaposlene sproti seznanjajo z delom stečajne ekipe, za kar so osnovali tudi delavski sosvet. Proizvodnja poteka brez večjih motenj, trenutno dela 698 delavcev, polovica več kot pred dvema tednoma, tuji dobavitelji jim gredo na roko, sklenili so že nekaj novih prodajnih poslov, odmevna je razprodaja v Brnci. Ustanoviti nameravajo dva holdinga, v Brnci in doma, ki bosta povezovala tuja in sedem domačih podjetij. Tja do srede januarja naj bi se izrekli upniki, ki naj bi terjatve spremenili v delnice, kar bo seveda odločilnega pomena. Kolikšna je luknja v Elanovih finančnih, bo dokončno znano na preizkusu terjatve sredi januarja, znesek se bo verjetno sukal okoli 500 milijonov mark, zaradi predstave velja povedati, da je to pet Iskrinih stolpnic v Ljubljani. Elanu pa drugi dolgujejo 30 milijonov mark, vendar pa so ti dolgovi vredni le od 3 do 5 milijonov mark.

Tudi z drugega srečanja z novo stečajno ekipo Elana, ki jo vodi Igor Triller, smo odhajali z občutkom, da je daleč najboljša, kar jih je doslej poskušalo rešiti Elan, in upanje, da bo preživel, je torej vse večje. Sodeč po prvih potezah Trillerjeve besede "prišli smo, da zmagamo" niso prazne obljube, prihodnost Elana je res še v marsičem odvisna od njegove preteklosti, predvsem pa od uspešnega dogovora z upniki, vendar pa je prihodnost Elana že razpoznavna.

Z upniki so že imeli nekaj razgovorov, članica stečajne ekipe Katarina Benedik je dejala, da bo upniški odbor ustanovljen na prvem naroku za preizkus terjatev, torej 14. januarja. Na naše vprašanje, kdo bo vodil upniški odbor je Igor Triller odgovoril, da so prosili Zlatka Kavčiča, direktorja Gorenjske banke, ki je njihov največji, še "živeči" upnik. Na Hrvaškem do povežovanja upnikov v konzorcij ni prišlo, obstaja le firma, ki za 10 in večodstotni delež ponuja posredništvo, vendar brez tveganja.

Črni računov ni več

Scenarij, ki dokončno še ni elaboriran, predvideva ustanovitev dveh holdingov, v tujini in doma. Elan International (kar je v tujini zveneče ime, ki mora izpolnjevati določene pogoje) bo imel sedež v Brnci v Avstriji, nanj bodo navezava vsa Elanova podjetja v tujini. S tem bodo dosegli preglednost njihovega poslovanja, saj so doslej nekatera poslovala vzporedno, spominimo se samo Elanovega holdinga v Münchenu. Pri tem velja povedati, da ima Elan poleg pri Zvezi bank na Koroškem le en račun, prav tako pri Laenderbank, ki je Elanova največja partnerica pri poslih. Tudi v Brnci črne računov ni več, direktorju Vinku Bogataju so vrnila vsa pooblastila, Igor Triller pa je sopodpisnik. Uresničujejo se torej njegove besede, da ga bo Elanova preteklost zanimala, kolikor je pomembna za prihodnost, vse ostalo naj postori drugi, za to pristojni.

Pri avstrijskih bankirjih je veliko pripravljenosti, da bi Elan izšel iz težav, je dejal Igor Triller. Podpora bo vsekakor dragocena, saj so posojila na tujem cenejša kot doma. Pri "čiščenju" bančnih računov so pri Zvezi bank "odkrili" 7 milijonov šilingov ustanovitvenega kapitala iz leta 1984, ki ga pred letom 1993 dvigniti sicer ne morejo, moč pa ga je seveda prodati. Zanimalo nas je, kaj avstrijski bankirji pravijo o dokumentaciji, ki jo je odnesel bivši Elanov finančnik Pavel Koder, pogovarjal sem se tudi o tem, je dejal Triller, mislijo, da je bila zažgana, in pravijo, da bi lahko naredili nove izvlečke. Vendar pa to ne bo zastoj, saj kopijo zara-

Igor Triller: Če bi se erozija Elana nadaljevala, v mesecu dni ne bi bil vreden nič več. Odslej bo vreden vse več, sredi prihodnjega leta skupaj z blagovno znamko in tehnologijo od 300 do 400 milijonov mark. Foto: J. Cigler

čunajo po šest šilingov, papirjev pa je verjetno milijon dvesto.

Sedem domačih podjetij

Doma pa nameravajo ustanoviti holding Elan Slovenija, ki naj bi povezoval sedem novih podjetij: Elan Ski, Elan Boat, Elan Flight, Elan Sport, Elan Commerce, Elan Tennis in Elan Servis. Delovala bodo samostojno z vsemi poslovnimi funkcijami, dobila bodo prostore, ki jih zmorejo najeti, delavce, ki jih potrebujejo, denar, ki ga lahko vračunajo v ceno izdelkov. S tem bo tudi domači del Elana postal pregleden, odločili so za idejo o več podjetjih, saj so druge rešitve preveč odmaknjene.

Nova podjetja bo ustanovil Elan Trade, edino zdravo Elanovo podjetje v Jugoslaviji, ki je v težave zašlo zaradi matične firme, uspešno pa je že izpeljalo prisilno poravnavo. Elan Trade naj bi kupil tudi Šport EL 2000, ki naj bi spremenil ime in postal eno od novih Elanovih podjetij.

Elan pa naj bi se nato spremenil v kapitalsko povezano delniško družbo, za kar bo potrebno doseči ustrezno kapitalizacijo. Kar največ upnikov skušajo pridobiti, da bi svoje terjatve spremenili v delnice, računajo na 15-odstotni lastniški delež zaposlenih, niso pa izključeni zunanji investitorji, saj zanimanje v tujini obstaja.

Takšna preobrazba je smiselna, saj Elan zaradi finančnega poloma ni izgubil tistega dela blagovne znamke, ki se nanaša na kakovost izdelkov. Elan jo je dosegel s smučmi, tega pa se bodo morali zavedati tudi drugi deli proizvodnje in zato doslej nerentabilni proizvodnji smučni namenjati del svoje akumulacije. Razmišljajo pa tudi o tem, da bi celotno proizvodnjo smučni prenesli drugam, kjer je delo cenejše, državne dajatve pa manjše.

V sedmih podjetjih bo do srede prihodnjega leta delo imelo približno 650 ljudi, do konca leta pa 800. Za nekatera podjetja so direktorji že predvideni, pogovarjajo se tudi z Elanovci, ki so odšli pred stečajnim postopkom ali pred prihodom nove stečajne ekipe. Vse nakupe bodo prenesli v Brnco, kar jim bo omogočalo najmanjše cennejših posojil, izgnili pa se bodo seveda tudi uvoznim dajatvam.

Tovarna je bila kot samopostrežba

Kriza Elana je posledica krize menedžmenta, ta pa je posledica popolne netransparenčnosti firme, levica ni vedela, kaj dela desnica, od organizacije dela do zadnje kalkulacije in varnostnega sistema, ki ga sploh ni bilo, tovarna je bila kot samopostrežba, je dejal Igor Triller.

Pred dvema mesecema so, denimo, dali v proizvodnjo dvanajst jadrnic Elan 33, zdaj jih je tam samo še osem. Zaposleni so včasih lahko enkrat letno kupili pet parov smučni tretje kakovosti, ko je izbruhnila kriza, so jih lahko štirikrat letno, kasneje vsak mesec, pred prihodom nove stečajne ekipe že dvakrat na teden, prodaja je potekala s pomočjo sindikatovega računa, saj je bil Elanov blokiran. Najbolj iznajdljivi so jih v proizvodnji spotoma zamenjali za prvovrstne in množično so se pojavile na nedavnih sejnih rabljene smučarske opreme, nekateri so jih prodajali kar doma. Po zamenjavi vratarjev (najeli so zasebno firmo) je sprva nastala zmeda, celo dva kamiona so morali razložiti, da so se v skladišču spet navadili na naročilnice, dobavnice in potrdila o plačilu, zdaj mimo vra-

Franci Perčič: Vse bo odvisno od upnikov, ki naj bi svoje dolgove spremenili v delnice, njihova sestava pa je zelo heterogena, skupina "proračunskih" upnikov vidi samo realni denar, ne razmišljajo o tem, da z ustavitvijo proizvodnje ne bi dobili nič, saj praznih zidov ne išče nihče, po Sloveniji jih je že dovolj. Foto: J. Cigler

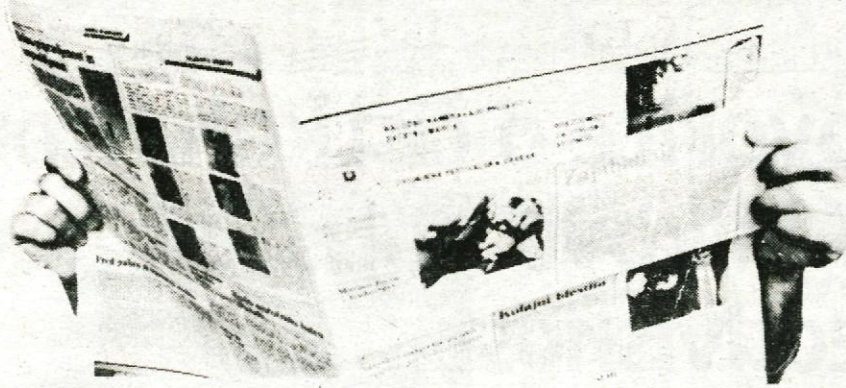
tarja ni več moč priti brez podpisa enega od članov stečajne ekipe.

Odmevna razprodaja v Brnci

Proizvodnja zdaj na vseh programih teče brez večjih motenj, prilagajajo jo razložljivemu materialu, na delu je 698 delavcev, pred prihodom nove stečajne ekipe jih je delalo le 350. Igor Triller je povedal, da so s tujimi dobavitelji že imeli trde, toda uspešne pogovore, za šest mesecev so jim odložili plačila dolgov izpred stečaja, tekoče pa redno plačujejo.

Pri prodaji imajo težave s konfekcijo, saj so zamudili sezono, zdaj prihaja iz skladišč tudi blago, ki je bilo zaseženo, ker niso plačali skladiščenja, čeprav je bilo blago veliko več vredno kot dolgovi. Delno so se založili z Almirinimi izdelki. V Brnci pa so imeli zelo odmevno razprodajo, smučni so prodajali po izvoznih cenah, Brnca pa se je odrekla trgovski marži, približno 40 odstotkov je bilo naših kupcev. Glas so dvignili avstrijski prodajalci, češ da gre za nepošteno trgovino, vendar v Elanu pravijo, da so razprodali stare zaloge, kar je v svetu običajno, prodali so smučni, ki že tri leta niso več v proizvodnji.

Na tujem je prodaja trenutno najboljša na ameriškem trgu, konec januarja se bodo na sejmu v Denverju dogovorili o novih količinah in cenah, letos pa bo prodaja tam rekordna, od 75 do 80 tisoč parov smučni in Elanovo podjetje v ZDA dosega boljše rezultate. Pomemben izvoz bo dosežen tudi v Nemčiji, 40 tisoč parov smučni bo prodanih preko podjetja A&E, ki so ga ustanovili skupaj z žirovsko Alpino. Pogovore so imeli že z italijanskim Vitalcom, prihodnje leto mu bodo dobavili 600 plovil, med njimi tudi 26 največjih jadrnic. ● M. Volčjak

Odprte strani.

Urednikova beseda

Novoletne Odprte strani začnemo s prispevkom Mihe Nagliča o prvih korakih samostojne Slovenije, nadaljujemo s pogovorom Marije Volčjak s sodnikom Antonom Šubicem o neodvisnem sodstvu ter z zapisom pogovora z Milanom Kučanom o poplebiscitni Sloveniji, na zadnji pa predstavljamo najnovejšo knjigo dr. Janka Prunka o Slovenski samozavesti. Želimo Vam veliko užitka ob branju in srečno 1991!

Leopoldina Bogataj

MIHA NAGLIČ

Leto po plebiscitu

Tje bomo najdlji pot...

Za nami je še en velik korak na poti zgodovinskega osamosvajanja Slovencev. In kaj je pred nami?

Tuta et praesentia quam futura et periculosa homines malunt. (1) Ljudje imajo raje tisto, kar je in je zanesljivo, kot tisto, kar bi sicer moglo biti, a je negotovo in nevarno. Take vrste ljudje so (bili) še do nedavna tudi Slovenci. "Bolje vrabec v roki kot golob na strehi," pravi njihov pregovor. Zdaj pa se zdi, da jim kar naenkrat še golob ne bo več dober!? Odločili so se, da pojdejo na svojo, čeprav negotovo in nevarno pot!

Narveč sveta otrokam sliši Slave, tje bomo najdlji pot, kjer nje sinovi si prosti voljo vero in postave.

Te besede je v (ob)upu boja za svobodo pred svojimi vojščaki izrekel Črtomir, v davnem osmem stoletju po Kristusu, ko se je začelo pokristjanjevanje Slovencev, zapisal pa jih je pred poldrugim stoletjem Prešeren. Zanosno so zvenele v ustih Črtomirovih in Prešernovih in še danes, ko se zdi, da se naposled uresničujejo, zvenijo tako. Pri čemer pa ne smemo pozabiti, da Črtomir svojega nagovora ni sklenil z navedenimi, temveč je dodal še te besede:

Ak pa naklonijo nam smrt bogovi, manj strašna noč je v črne zemlje krili, ko so pod svetlim soncam sužni dnovi!

Na poti zgodovinskega osamosvajanja Slovencev je bilo ob priložnostih, ko je šlo za biti ali ne biti in se ni vedelo, kakšen bo izid, storjenih nekaj odločilnih dejanj. V dneh pred plebiscitom je naša javnost soglašala v oceni, da je take vrste tudi odločanje za naposled samostojno in neodvisno državo Slovenijo. Ali se osamosvojimo ali pa bo šla pot navzdol in bogve, ali bo še kdaj priložnost za ponovni vzpon?!

Veličina naše odločitve je vrh tega v tem, ker se po njej številna zgodovinska dejanja in napore Slovencev, ki so jih doslej pogosto prikazovali kot dolgo vrsto porazov in ponižanj, zdaj kažejo v povsem novi luči. Ne štejejo le zmage, tudi porazi niso bili zaman. Pot je bilo pač treba prehoditi v celoti, tudi tedaj, ko je vodila po zdrsljivih robovih prepadov.

Pred Evropo

Pravijo, da smo prišli v te kraje z vzhoda, po poteh ob velikih rekah. Ustavili smo se na pobočjih Alp, ki so bila hkrati zidovi takratne Evrope, svetega rimskega cesarstva Karla Velikega, ki je bilo po svojem obsegu presenetljivo podobno ozemlju današnje Evropske skupnosti (brez Grčije). Prva samostojna država, Karantanija (7. stol.) ni bila za dolgo. Vladali so ji vojvode, ki so jih Karantanci volili sami in jih po demokratičnem obredu ustoličevali na Gosposvetem polju. Leta 743 je vojvoda Borut priznal bavarsko nadoblast in privolil v začetek pokristjanjevanja Slovencev. Drugače tudi ni mogel, saj so mu prav Bavarci pomagali v bojih z Madžari (Obri); zlo, ki je pritislo na vzhoda, je bilo očitno že takrat hušje od tistega, ki je prihajalo s severa ali z zahoda. Tedaj se je med nami in Evropo vzpostavil vazalni odnos, podložništvo in odvisnost. Ta-

ko je (v bistvu) ostalo do danes. Pot do naše osamosvojitve je stoletja trajajoči poskus premagovanja vazalnega odnosa. In še nekaj je, na prvi pogled nenavadno, a resnično: osamosvajanje se je vseskozi dogajalo kot evropeizacija; bolj, ko smo evropski, manj smo Evro-pi podložni.

Koraki v Evropo

Na naši poti je nekaj obdobj in dejanj, nekaj korakov, ki so posebno vidni, veliki in pomembni. Kolikor vem, jih je še najbolj dorečeno povzel Emil Milan Pintar na enem od zborovanih pred plebiscitom (2). **Prvi korak** je bil storjen v času reformacije, ko je Primož Trubar govorico slovenskega ljudstva povzdignil v knjižni jezik, prevedljiv v druge, velike evropske jezike. **Drugi** je bil moč še le po francoski revoluciji, v času Napoleonovih Ilirskih provinc, ko so slovenščino uvedli v šole, iz katerih je potem niso nikoli več izrinili. **Tretjega** so napravili leta 1848, z razglasitvijo temeljnega novodobnega političnega programa - Zedinjene Slovenije. Hotenje po osamosvojitvi je bilo tako ozaveščeno in zapisano. **Četrti korak**, odločitev za lastno državnost, storimo leta 1918 z ustanovitvijo Države SHS, ki pa traja le od 29. oktobra do 1. decembra, ko nastopi več kot dve desetletji trajajoča državniška prevara, imenovana Kraljevina SHS (Jugoslavija). Leta 1945 se v **petem koraku**, v zapletenih mednarodnih okoliščinah, Jugoslavija preuredi v zvezno državo, v kateri dobimo Slovenci svojo republiko. Darovi, ki jih moramo odtlej žrtvovati na oltarju zveznih malikov, pa so tako veliki, da načnejo substanco našega rodu in ko je mera polna, se leta 1990 odločimo za **šesti korak**, za osamosvojitve.

Vprašanje ostaja

A glej ga šmenta - še vedno smo le na robu Evrope! Zdaj je namreč vprašanje, če bo ta sploh priznala našo državo in njeno željo, da bi z leti postala enakopravna članica ES. Naš problem ni v tem, kako v Evropo - v njej že smo, odkar pomnimo - temveč v tem, **kako o(b)stati v Evropi kot svobodnjak in ne kot vazal?!** Star partizan, ki se je boril v brigadi in čigar kosti še vse do danes ni zapustil spomin na zime, prebite pod milim nebom in v bojih z "gospodarji s severa", je v neki predplebiscitni debati izrekel tole: "Sem za plebiscit in glasoval bom z 'da', saj gre za Slovenijo, za katero sem je šlo tudi med vojno, bojim pa se, da nas bo nova oblast prodala prav tistim, proti katerim smo se takrat borili!" To je bojazen, izrečena v grobih besedah, a v bistvu resnična. Nemcem zdaj ni več treba k nam s silo, saj nas lahko, v gospodarskem stanju, v kakršnem smo, zlepa in poceni kupijo. Možnosti sta tudi tokrat le dve: "tje bomo najdlji pot" in "manj strašna noč"; "sužni dnovi" pač niso rešitev.

Škofjeloški primer

Problematika, ki smo jo doslej zasledovali na vseslovenski ravni, se po svoje in na posebno zanimiv način izraža na ozemlju nekdanjega loškega gospodarstva freisinskih škofov, današnje občine Škofja Loka. Nemški vladarji so v stoletjih po izgubi karantanske samostojnosti svobodno razpolagali z našo zemljo in jo razdajali različnim velikašem, posvetnim in cerkvenim, da bi si s tem pridobili njihovo naklonjenost. Tudi škof Abraham je "znal s spretno politiko pridobiti naklonjenost nemškega vladarja Otona II., ki je z dvema zaporednima daritvama leta 973 bogato obdaril freisinsko škofijo s prostanim ozemljem na tleh Kranjske krajine." (3) Trideset let kasneje (1004) so briksenški škofje (iz mesta Bressanone/Brixen ob reki Isarco v severni Italiji) na podoben način pridobili Bled in Bohinj. Vpraša-

nje, ki se nam ob teh dejstvih zastavlja z vidika naše obravnave, pa je, ali je šlo le za utrditev vazalnega odnosa ali tudi za dejanje, ki je spodbudno vplivalo na razvoj naših krajev. Iz temeljitih zgodovinskih raziskav dr. Pavla Blaznika in iz nedavnih izjav akademika dr. Boga Grafenauerja (4) je namreč razvidno, da so freisinski škofje po pridobitvi poprej slabo naseljenega in s širnimi gozdovi poraslega ozemlja v porečju obeh Sor, v hotenju, da bi od njega tudi kaj imeli, začeli z močno kolonizacijo, z naseljevanjem raznorodnih podložnikov, kar je povzročilo močan gospodarski in kulturni razvoj teh krajev v naslednjih stoletjih. Dejstvo, da so ob Slovenceh s Koroške tod naseljevali tudi Bavarce in Tirolce, pravzaprav ni pomenilo germanizacije. Takratna ljudstva, ki so pač govorila vsako svoj jezik, še niso bila nacionalno ozaveščena v današnjem smislu in so se v skupnem jim odnosu podložništva in v povezujoči jih isti veri dobro prenašala in se v stoletjih zlila v en narod; nemški priseljenci so se asimilirali v slovenskem življu. Darilyna listina z dne 30. junija 973 je torej pomenila bolj nekakšno potrditev pripadnosti loškega svet Evrope kot podložnost Nemcem. Kar pa seveda samo po sebi še ne pomeni, da je spomin na ta dogodek "vreden" občinskega praznika, se pravi "več" kot spomin na dražgoško bitko, na junaški boj slovenskih partizanov z nemškim okupatorjem. Zgodovinski odnosi nemštva in slovenstva v tem prostoru so vsekakor zanimivi za nadaljnje proučevanje, nikakor pa jih ne kaže izrabljati v kovanju strankarskega prestiža.

Sicer pa bi se kazalo danes po nekdanjih loških meščanih in podložnikih zgledovati v nečem drugem. Že Valvasor piše: "Mestni prebivalci kupujejo z vsakovrstnim blagom po Nemčiji in Italiji. Zlasti izdelujejo tukaj prelepo belo platno v velikih množinah in ga poleg belega čistega sukanca često pošiljajo v druge dežele. Dalje je tu tudi mnogo trgovcev, ki prodajajo konje v Italijo ter poleg drugih obrtnij mestu precejšen

dobiček priskrbujejo..." (5) V tem je stvar: Zdaj, ko se z Nemci ni treba streljati, kar delajmo zanje - za dobiček seveda in ne le za lon!

V Evropi

Krepitev naše gospodarske moči in razvoj naše kulture bosta tako glavni nalogi v letu (-ih) po plebiscitu. Tisti, ki imajo pred očmi le stvaritev nacionalne države in njenih institucij, bi morali vedeti, da z njo končno dobivamo "le" tisto, kar so naši sosede imeli že v prejšnjem stoletju. Če bomo iz podalpske vojvodine res hoteli v ES, se bomo morali številnim elementom nacionalne suverenosti kmalu spet odpovedati. To zahteva proces evropske integracije, ki je po svojih razsežnostih nadnacionalen. Njegov notranji ustroj določa razvoj kibernetične civilizacije, ki ni naklonjen ohranitvi narodne samobitnosti in kulturnih posebnosti. "A ohraniti to posebnost je bilo naporno podjetje v zgodovini, je danes in bo v prihodnje... Naravna pot v združeno Evropo vodi Slovence prek intenzivnega medregionalnega povezovanja, ne le v sosesčini, ampak tudi širše po Evropi, in prek neposredne prisotnosti v mednarodnih združenjih in ustanovah. S takšnim pristopom k integrativnim procesom bi Slovenci nemoteče sledili, enkrat vendarle nezamudniško, osnovnemu razvojnemu trendu - k poenotenju planetarne kibernetične civilizacije." (6)

Z navedeno "čarobno formulo", katere avtor je publicist Peter Kovacič - Peršin, sklepam to razmišljanje. Vsem, ki ste ga prebrali, pa želim vse najboljše v letu po plebiscitu!

Opombe

- 1 Tacitus, Annales 1,2.
- 2 V domu Svobode v Žireh, 14.12.1990.
- 3 P. Blaznik, Škofja Loka in loško gospodarstvo (973-1803), 1973, 1.
- 4 Gorenjski glas, 14.12.1990.
- 5 Slava Vojvodine Kranjske, XI. knjiga, Škofja Loka.
- 6 Dnevnik, 20.11.1990.

MARIJA VOLČJAK

ANTON ŠUBIC: Stečaj Elana je zanesljivo pravni judikat

Govorice o čistkah hromijo sodnikovo notranjo neodvisnost

Kranj, 21. decembra - Politične in gospodarske spremembe v družbi vplivajo tudi na sodstvo, kranjsko sodišče pa je bilo letos zaradi stečaja Elana v središču pozornosti. Ob koncu leta smo se zato pogovarjali z ANTONOM ŠUBICEM, vodjem kranjske enote Temeljnega sodišča v Kranju, ki se je tudi kot sodnik stečajnega senata ukvarjal z Elanom.

"Iz teka se leto velikih sprememb, političnih in gospodarskih, kako so vplivale na sodstvo, posebej v Kranju?"

"Spremembe v družbi se seveda odražajo tudi v sodstvu, preprosto to pomeni, da se je zlasti na gospodarskem oddelku zelo povečalo število zadev, medtem ko na drugih povečanja ne beležimo, na kazenskem in v preiskavi celo rahel upad. To ne pomeni, da je kriminala manj, zmanjšanje je predvsem posledica spremembe kazenske zakonodaje, saj so lažja kazniva dejanja prešla v pristojnost sodnika za prekrške, tako, denimo, prometne nezgode z lažjo telesno poškodbo zdaj obravnava sodnik za prekrške, sodišče le še s hudo telesno poškodbo ali s smrtnim izidom. Težave so največje prav na gospodarskem oddelku, z letošnjo spremembo zakonodaje na področju izvršb beležimo bistveno večji pripad izvršilnih gospodarskih zadev, vse leto pa tudi intenzivno narašča pripad gospodarskih sporov, trenutno imamo neresenih približno 3.000, ob koncu lanskega leta pa je bilo neresenih 1.635. Ne pojenja tudi pripad registrskih zadev - register je prav tako kot gospodarski oddelki le na sedežni enoti - ob koncu lanskega leta je bilo neresenih 450, trenutno pa je neresenih približno 300 registrskih zadev."

"Koliko podjetij je bilo registriranih?"

"Povprečno prispe vsak mesec od 150 do 200 vseh registrskih zadev, približno toliko jih tudi rešimo."

"Kako hitro je moč registrirati podjetje?"

"Ravnano po načelu hitrega postopka registracije, nobena skrivnost ni, da sodnik vsakogar povabi na razgovor, če je potrebno vlogo popraviti, dopolniti, da se postopek torej začne tudi s slabo vlogo, ki bi morala biti v pravnem redu zavrnjena kot nesklepčna. Pričakovali smo, da bo val registriranja zasebnih firm pojenjal, vendar ne, še vedno je očitno mikavnih le 2.000 dinarjev ustanovitvenega kapitala in ljudje podjetja ustanovljajo tudi za vsak primer, zaradi drugih, postranskih ciljev."

"Sodnik ekonomske upravičenosti ne preverja?"

"Te presoje nima, presoja le, če so izpolnjeni osnovni zakonski pogoji glede dejavnosti, sedeža firme in njenega zastopanja in če so seveda vpisani na ustrezne obrazce."

"Postopek je torej lahko zelo hiter, sprašujem, ker je bilo kranjsko sodišče deležno očitkov zaradi hitre registracije kranjskega radia?"

"Če je zadeva sklepna po vsebini in papirjih ni nobenih zadržkov, da ne bi bila registracija hitra. Seveda obstaja glede na prispelost vrstni red, toda, če je vloga popolna in je ni treba popravljati in če stranka s

prošnjo na ustrezen način sodišču izkaže, da gre za velik ekonomski interes, je postopek resnično zelo hiter."

"Novost so tudi stečaji?"

"Kranjsko sodišče obravnava 23 stečajnih zadev, nekaj je že rešenih, najbolj odmevna in obsežna je zadeva Elan. Po stečajnih zadevah smo na drugem mestu v Sloveniji, takoj za Ljubljano, ker so prednostne narave, so gospodarski sodniki vključeni vanje kot člani ali kot stečajni sodniki, kar hromi delo gospodarskega oddelka, saj razumljivo zaradi tega trpi delo na registraciji, gospodarskih sporih in izvršbah.

Pri stečajnih zadevah se pogosto srečujemo z retoričnimi vprašanji in ugotovitvami, da je zakon slab, toda sodnik je dolžan delati po zakonu, čeprav je zakon slab. Kot posameznik ali kot institucija lahko tako kot vsakdo drug vpliva na spremembo zakonodaje, kot sodnika pa ga to še ne odvzema, da ne bi delal po zakonu."

"Kakšen je zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji?"

"Ta zakon ima primesi prejšnjih zakonov in nekaj novitet, po njem sodne prakse v Sloveniji do zadeve Elan praktično ni bilo. Dodatna težava pa je v pojmovanju stečaja, ki je najbolj rigorozna, vendar učinkovita oblika rešitve prezadolženega dolžnika, pri nas pa je še vedno nekaj negativnega, nekaj, proti čemu se je treba vnaprej boriti, čeprav so zanj izpolnjeni pogoji. Ko sodišče ugotovi, da je dolžnik po vseh zakonskih kriterijih zrel za stečaj, se ne more ozirati na lokalne, socialne, sicer boleče interese, temveč mora ravnati po zakonu."

"Kranjsko sodišče je postalo slavno z zadevo Elan, pogumno ste razsodili po zakonu in se odločili za njegov stečaj, čeprav so upniki izglasovali prisilno poravnavo?"

"Ne moremo govoriti o slavi sodišča, zaradi zapletenosti in obsežnosti je zadeva Elan dobila večjo publiciteto. Odločitev kranjskega sodišča, ki je bila, kot je znano na višjem sodišču potrjena, predstavlja pravno novost, saj tam je bila v pravni praksi presežena dilema ali je mogoče uvesti stečaj kljub pozitivno izglasovani prisilni poravnavi, do naše odločitve se z njo nihče ni ukvarjal. Če upniki iz kakršnihkoli razlogov izglasujejo prisilno poravnavo, je naloga sodišča, da po uradni dolžnosti takšni poravnavi ne sledi, če ugotovi, da je dolžnik tako prezadolžen, da pogojev prisilne poravnave ne bo mogel izpolniti. Zanesljivo gre za pravni judikat, upoštevajoč seveda sedanjo zakonodajo."

"Minister Rejc še vedno javno govori, da odločitev kranjskega sodišča ni bila dobra, slišimo tudi, da bo prav glede te dileme zakon spremenjen oziroma na

mesto zveznega sprejet slovenski zakon?"

"Takšne govornice so res navzoče, dokler ne bomo imeli novega bomo pač delali po sedaj veljavnem zakonu. Minister Rejc odločitev seveda lahko komentira, sodišče se na tovrstne komentarje ni oziralo in se tudi ne more, naše edino merilo je zakonito in strokovno delo."

"Kako izberete, bolje rečeno najdete stečajne upravitelje?"

"V vsakem primeru mora biti strokovnjak, v zadevi Elan toliko bolj, saj so vsi upi upri vanj, da bo rešil finančno polomijo, ki ni nastala čez noč. Iskali smo jih prek poslovnih informacij, gospodarske zbornice, ni ga bilo lahko najti, veliko jih je sodelovanje odklonilo, zaradi zapletenosti zadeve, nekateri tudi zaradi ocene, da je preveč vpletena politika."

"Je bil sedanji stečajni upravitelj adut v rokavu, dokler stečaj Elana ni bil potrjen na višjem sodišču, saj je po prvi oceni to daleč najboljša ekipa, ki rešuje Elan?"

"Ni bil skrit adut, angažiranje gospoda Trillerja in njegove ekipe je ugoden razplet ob odstopu prejšnjih dveh stečajnih upraviteljev, pred tem ni bil v igri, sovpadalo pa je to s pravnomočnostjo sodbe."

"Na kranjskem sodišču imajo torej gospodarski sodniki vse več dela?"

"Na gospodarskem oddelku je trenutno sedem sodnikov, kar je premalo, še pred dvema letoma pa ga praktično nismo imeli. Glede na število zadev je republiška skupščina jeseni kranjskemu sodišču odobrila pet novih sodnikov, s posebnim odlokom je sistemizacijo sodnikov povečala s 36 na 41, predsednik sodišča je že predlagal postopek izvolitve, večina novih sodnikov bo prišla na gospodarski oddelki. Vendar pa pet novih sodnikov potegne za seboj tudi nov tehnično administrativni kader in dejansko gre za najmanj 13 novih ljudi, ki pa jih nimamo kam namestiti. Prostorsko problematiko naj bi rešili s pomočjo republike in občine, ki sta interes že izkazali. Stvarno rešitev vidimo v preselitvi javnega tožilstva v ustrezne nadomestne prostore, tja pa naj bi prišla nova ekipa."

"Hkrati pa slišimo, da nekaj sodnikov odhaja med advokate?"

"Za sodstvo je to značilno, kar ni nič slabega, sedanji večji odliv je posledica neurejenih razmer v sodstvu, kadrovske in prostorske problematike, slaba je birotehnična opremljenost, slabe so plače. Delo sodnika je normirano, mesečno mora producirati toliko in toliko zadev, nihče ga ne vpraša, v kakšnih pogojih dela, njegova plača je žepnina glede na to, kaj se od njega pričakuje. Tudi delo strojepraj, nasploš administrativnih delavcev, je odgovorno in zahtevno, predstavlja materializacijo sodnikovega dela. Takemu obsegu dela je tudi njihov osebni dohodek neustrezen."

in zahtevno, predstavlja materializacijo sodnikovega dela. Takemu obsegu dela je tudi njihov osebni dohodek neustrezen."

"Koliko zasluži sodnik?"

"Plača sodnika začetnika za izpolnjeno normo znaša 12 tisoč dinarjev, sodnik z večletnimi izkušnjami je na istem, saj se mu praktično poveča le za odstotke minulega dela, gre torej za sodno uravnilovko. Vloga sodnika je zelo nevhvaležna in občutljiva, posega na najbolj občutljivo področje, na področje človekovih pravic in svoboščin, kar se lahko odraža tudi v odvzemu prostosti, zato je vedno izpostavljen kritiki, saj je v vsakem postopku kdo, ki z odločitvijo tako ali drugače ni zadovoljen. Proces demokratizacije ponuja tudi izkripljene poti, v odnosu do sodišča si jo nekateri predstavljajo tudi tako, da ne izbirajo besed, da sodnika žalijo, mu grozijo in podobno. V tako slabih pogojih dela mora imeti sodnik resnično veliko volje, dobesedno srčnosti, da vztraja in da ne zapade posrednim vplivom v obliki nekritičnih in neargumentiranih oznak njegovega dela."

"Širijo se tudi govornice o političnih čistkah v sodstvu?"

"Rdečih telefonov že prej pa tudi zdaj ni, osebno se mi zdi žaljivo in podcenjevalno, da se nam zaradi večinske pripadnosti prejšnji monistični stranki danes pripisuje vloga rdečih sodnikov in seveda v podtonu izvaja, da je šlo za dirigirano obliko sodstva, kar ni res. Za svojo enoto lahko rečem, da gre za ljudi, ki s politiko niso obremenjeni, da gre za strokovno usposobljene ljudi, ki upajo, da se bodo razmere za njihov delo le spremenile, ki vztrajajo, ker imajo svoje delo, res pa je seveda, da so odvetniške službe veliko bolj mikavne."

Zavzemamo se za nadstrankarskega sodnika, torej za sodnika, ki ne bi bil član katerekoli politične stranke, saj preprosto nečemo biti žrtve vsakokratne zamenjave oblasti, ki bi sebi prilagajala vsakokratno strukturo sodstva. Edino merilo za razrešitev ali ponovno izvolitev posameznega sodnika je zgolj in samo ocena, ali je delal po zakonu, je torej njegovo delo strokovno ali ne, takega ocenjevanja pa se ne bojimo. Želimo biti in ostati neodvisni sodniki, za kar je bilo v preteklih letih v resnici veliko storjenega, saj nas voli republiška skupščina, tudi financiranje je republiško, čeprav v tem trenutku neustrezno. Temu mi pravimo zunanja neodvisnost, notranja pa je v vsakem sodniku, zanjo mora imeti notranjo svobodo, ne sem biti preganjan, ne sme se počutiti ogroženega. Govornice o čistkah v sodstvu hromijo sodnikovo notranjo neodvisnost."

JOŽE KOŠNJEK

Milan Kučan o Sloveniji in Jugoslaviji po slovesu

Nihče nam ne bo jugoslovanskega

Tako je dejal predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan, ko je bil na skupni organizaciji Radio Kranj, nadstrankarski plebiscit in uredništvo Gorenjskega glasa.

"Moj odgovor na vprašanje, ali ne bo prevelik rizik, če Jugoslavije ne bo, je, ali ne bo veliko večji rizik, če bodo oni skušali s prisilnim jopičem ohraniti takšno, kot je danes. Slovenci imamo pravico izbirati, kako bomo iz tega prisilnega jopiča prišli," je dejal predsednik predsedstva. Njegova obljuba, ki jo je dal pred plebiscitom, da bo odstopil, če izrekanje ne bo pozitivno, saj bo to polom politike, ki ji je posvetil velik del svojega političnega življenja, pa dokaz, da ni delal v interesu večine, sedaj ni več aktualna. Plebiscit je bil prepričljiv dokaz, da ima sedanja slovenska politika zaupanje slovenskega naroda in drugih državljanov Slovenije.

"Visoka udeležba in visok odstotek tistih, ki bodo glasovali pozitivno, sta pomembna za naše kasnejše poteze, za avtoriteto tega dejanja o prihodnjih jugoslovanskih pogovorih o rešitvi krize in ureditvi prihodnjih odnosov. Prav tako nam to povečuje avtoriteto in prepričljivost v mednarodni javnosti. Pravi uspeh plebiscita bo šele prihodnost, ko bomo morali uresničiti in uveljaviti tisto, kar smo zapisali v skupščinski izjavo o dobrih namerah, ko se bo moralo to potrditi kot resničnost našega življenja, ko bo prihodnost to verificirala za nazaj."

Plebiscit ni odcepitev

Milan Kučan je dejal, da je velika podobnost med dogodki lanskega septembra in sedanjimi. Lani je hotela disciplinirati slovenski narod takrat še obstoječa Zveza komunistov Jugoslavije, ki je slovenskim komunistom naročila, naj preprečijo skupščini sprejem dopolnil k slovenski ustavi. Takrat so dejali, da je to razbijanje Jugoslavije, da je to protiustavno dejanje, da morata ukrepati zvezna skupščina in zvezno ustavno sodišče. Slovenski komunisti niso bili pripravljeni uresničiti tega naročila. Niso hoteli ravnati zoper svoje prepričanje in zoper interese slovenskega naroda. Tudi tokrat je bil scenarij enak, najprej zvezna skupščina, nato ustavno sodišče, pred tem predsedstvo države.

"V dokumentih slovenske skupščine, in samo ti so relevantni, jasno piše, da plebiscit sam po sebi ni odcepitev. Lahko se najde v Sloveniji posameznik, kakšen ugleden strankarski voditelj, ki trdi, da je to odcepitev. Lahko razlaga svoje stališče, vendar

Kakšen naj bo predsednik

Milan Kučan: "Predlagano je, da bi imela Republika Slovenija predsednika s približno enakimi pooblastili, kot jih ima sedaj predsedstvo. Bil bi formalni predstavnik države, imeti pa bi moral tudi moralni vpliv. Jaz mislim, da bo naše politično življenje oblikovalo ljudi, ki bodo imeli tak moralni kapital."

takšno stališče nima opore v stališčih slovenske skupščine, ne v izjavi o dobrih namerah, ne v sporazumu, ki so ga podpisale slovenske stranke. Vsak ima pravico do svojega mnenja, vendar mora povedati, da je to njegovo mnenje. Osnovna namera plebiscita je, da pridemo Slovenci in državljani Slovenije v položaj, da brez prevladujočega vpliva splošnega interesa določimo svoje dolgoročne nacionalne interese in njihovo uresničevanje in s tem zavarujemo obstoj in prihodnost slovenskega naroda. Po letih 1918 in 1945 se sedaj odločamo tretjič. To naše odločanje poteka v svetu, ki je medsebojno vedno bolj povezan in soodvisen. V tem svetu je vsakdo, ki misli, da lahko živi izoliran od drugih, da lahko odloča v celoti o svoji usodi sam, obsojen na izolacijo, provincializem in na počasno izginotje. Da pa bomo lahko sploh v te povezave stopili, moramo najprej svojo suverenost imeti. Ena od teh povezav je lahko tudi usmerjena k drugim jugoslovanskim republikam. Na ideoloških osnovah povezav ne bo mogoče graditi. Mogoče pa se bo povezovati na osnovi realnih interesov, predvsem

Kolumb ni ničesar spraševal

Milan Kučan: "Zame je bilo vedno najpomembnejše, kaj bi bilo z nami, če se za plebiscit ne bi odločili. Tudi Kolumb, ko je odhajal v svet, se ni spraševal, ali se mu splača ali ne. Vprašati se moramo, kakšno je sploh lahko življenje, ko se praktično ne moremo odločiti za nič na poti reševanja krize. Tudi vas gotovo zanima, kaj pomeni to, kar se je pred dnevi dogajalo na zveznem predsedstvu, v zvezni skupščini. Ali ni to stalno vračanje v okviru, v katerih ni mogoča nobena sprememba našega življenja, kjer ni pripravljenosti, da bi pogledali prave vzroke naše krize in se soočili s posledicami njihovega odpravljanja."

Kolodvorska 33, 64260 Bled
(pri železniški postaji)
**DRUŽINSKA
KOSILA**
180 din za 4 osebe
vsak dan od 11. do 17. ure
Informacije tel.:
064/77-365

GLAS

Gl16as so pripravili: Igor Pokorn - oblikovanje, Leja Colnar - sporedi in Darinka Sedej - zanimivosti in razvedrilo, Lektorirala je Marjetka Vožlič.

Šenčur
Delavska 18
tel.: 064/41-321

SPOŠTOVANI BRALCI!

Tudi pri Gorenjskem glasu se zavedamo, da bo v močni konkurenci uspešen le tisti, ki bo ponudil več, ki bo boljši od drugih, zanimivejši... Zato vam tokrat za pokušino, v novem letu pa vsak teden, ponujamo še eno redno tedensko prilogo časopisa. V njej bomo objavljali TV, radio, kino in druge sporede, predlagali, kam lahko greste zvečer, kam na nedeljsko kosilo, kje lahko tudi ob sobotah in nedeljah kupujete, razen tega pa še horoskop, gorenjski trač, predstavitev popularnih Gorenjcev, glashene lestvice, ježa, Darinkino Temo tedna in reportažo, zraven tega pa še kup koristnih nasvetov in zanimivosti. Pričakujemo tudi vaše predloge: najboljše bomo objavili in dobro honorirali. Odločiti se moramo tudi, ali bo priloga izhajala v petek ali v torek.

Želimo, da bi vam naša šestnajstica ugajala, vas razvedrila in vam pomagala pri izbiri časa, ki ga boste presedeli pred TV ekrani ali vas spodbudila, kje in kako preživeti popoldne ali večer, skratka, želimo si, da bi Gorenjski glas še bolj z veseljem jemali v roke. Hkrati vam voščimo tudi Srečno '91.

Leopoldina Bogataj

VREME

Vremenska slika kaže, da se nad večjim delom Evrope zadržuje območje nizkega zračnega pritiska. Hladna fronta se bo pomaknila preko Slovenije. Pred njo bo postopno dotekal nekoliko toplejši zrak.

V petek in soboto bo suho in postopno nekoliko topleje.

Franci Košir s Koroške Bele je na odru že štirideset let - Moped šou plus Franc Košir in tu je toliko smeha in zabave, da ti solze tečejo! Dvorana se je krohotala na prireditvi, ob 40 - letnici nastopov Avsenikove trobente in humorista Francija Koširja, ki je v teh letih imel 9.000 nastopov in z avtomobilom prevozil dva milijona kilometrov! - Foto: Jure Cigler

SNEŽNE RAZMERE

Kranjska Gora: 5 cm novega snega na 35 do 90 cm podlage, naprave vozijo od 9. ure do mraka, drsališče je odprto, tekaške proge so urejene. Smučarski avtobus vozi iz Martuljka do Podkoren. **Vogel:** 70 cm snega, nihalka vozi od 7.30 ure do 18. ure, druge naprave od 9. do 16. ure. **Kobla** do 30 cm novega snega na 30 do 110 cm podlage. Naprave obratujejo. **Velika planina:** 5 cm novega snega na 70 cm podlage, naprave obratujejo. **Stari vrh:** 50 do 30 cm suhega snega, smučišča urejajo, naprave obratujejo, smučarski avtobus vozi iz Škofje Loke. **Zatrnik:** 30 do 80 cm suhega snega, naprave obratujejo, smučarski avtobus vozi z Bleda. **Soriška planina:** 10 cm novega snega na 90 cm podlage, naprave obratujejo, koča je odprta. **Krvavec:** 5 cm snega na 60 cm podlage, kabinska žičnica in druge naprave obratujejo.

Mi se 'mamo radi

Foto: Jure Cigler

KAM NA NEDELJSKO KOSILO

V gostilno na Labore

Ste za dobro domačo govejo juho, takšno, da po vrhu plava tudi kakšen cink, zakuhamo z domačimi rezanci ali zdrobovimi žličniki, rahlimi kot sapa, pražen krompir, svinjsko pečenko ali kakšno drugo mesnino po želji? Ste? Potem se kakšno nedeljo, ko se vam ne bo dalo doma kuhati, odpravite v staro Drakslarjevo gostilno na Laborah pri Kranju. Dva kilometra iz Kranja proti Ljubljani, tesno ob cesti stoji. To je tista gostilna, o kateri smo nekoč zapisali, da v njej pripravljajo domače krvavice, ki najbolj dišijo. Kako tudi ne bi, ko pa je v njih toliko dišav, med drugim tudi majaron, poper, klinčki, cimet, piment, korijander in še kaj. Mladi gospodar Matej Plaznik vse koline sam naredi. Pa še nekaj dobrega kuha tu gospodinja Marija: golaž z veliko čebule iz bočnika in vampe, ki se jim stalni gostje zlepa ne odrečejo. V kleti pa čaka samo originalno domače vino: cviček iz Rake, rebula iz Brd in z medaljo odlikovan teran iz Dutovelj. Le oglasite se kdaj, ne bo vam žal! ● D. Dolenc

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 7.50 Video strani
- 8.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
- 9.00 Klub klobuk
- 11.00 Vojne usode, angleška nadaljevanka
- 13.55 Video strani
- 14.05 Svoje glavi Wilson, ameriški film
- 15.30 Sova, ponovitev
- 16.55 Poslovne informacije
- 17.00 TV dnevnik
- 17.05 TV mozaik: Tednik, ponovitev
- 18.10 Spored za otroke in mlade
- 18.10 Pravičnice iz mavrice: Čarodejni dimnikar
- 18.30 Waitapu, TV nadaljevanka
- 19.00 Risanka
- 19.15 TV okno
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Vreme
- 19.59 Zrcalo tedna
- 20.20 Mednarodno obzorja: Romunija 1989 - 1990
- 20.55 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
- 21.45 TV dnevnik
- 22.05 Ob obzorja do obzorja
- 22.20 Sova
- Družinske vezi, ameriška nadaljevanka
- Arhitekturni spomeniki Brna, češki kratki film
- Melvin in Howard, ameriški film
- 0.35 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
- 17.10 Slovenska kuhinja z Ansambлом bratov Avsenik
- 17.30 Regionalni programi TV Slovenija - studio Maribor: Tele M
- 19.00 Prišel čas je 'Krog božiča, oddaja z ansambлом Slovenija in Alpskim kvintetom, ponovitev
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Zarišče
- 20.30 Oči kritike
- 21.10 Gala koncert Čajkovski, ponovitev
- 23.10 Skupščinska kronika
- 23.40 Yutel
- 0.40 Satelitski programi - poskusni prenosi

TV KOPER

- 12.30 Raziskovalna baza
- 13.00 Evropski goli, oddaja o nogometu
- 14.00 »Veliki tenisa«
- 15.45 Ob ringu
- 16.45 Wrestling spotlight
- 17.30 Nogomet - mednarodna tekma
- 18.30 Program v slovenskem jeziku
- 18.45 Odprta meja
- 19.00 TVD stičišče
- 19.20 Čarobna svetilka - otroški program
- 20.00 Dokumentarna oddaja
- 20.30 SKAG - TV nanizanka
- 21.15 Mod squad, serija
- 22.00 TV dnevnik
- 22.15 Basket - Asisst
- 22.45 Supervolley
- 23.15 Izbor športnih oddaj
- 0.15 Nogomet - mednarodna tekma

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.15 Poročila
- 9.20 TV koledar
- 9.30 Kapetan Grom in vojaki prihodnosti, ameriška znanstvenofantastična nanizanka
- 10.00 Zimski šolski program
- 10.00 Risanka
- 10.15 Benji, ameriška nanizanka
- 10.45 Etnološke teme: Tkanje na Tari
- 11.20 Disneyjevi junaki, risanka
- 11.30 Platon in Atlantida
- 12.00 Poročila
- 12.10 Video strani
- 12.20 Škofova soproga, ameriški film
- 14.05 Ciklus opera
- 16.10 Video strani
- 16.25 Poročila
- 16.30 TV Koledar
- 16.40 Kapetan Grom in vojaki prihodnosti, ameriška znanstvenofantastična nanizanka
- 17.10 Izobraževalna oddaja
- 17.40 Hrvatska danes
- 18.25 Številke in črke, kviz
- 18.45 Polna hiša, ameriška nanizanka
- 19.10 Sneženi mož, risanka
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Moje najljubše leto, ameriški film
- 21.35 Folklorni ansambel Joža Vlahovič v Clevelandu
- 22.25 TV dnevnik
- 22.45 Poročila v angleščini
- 22.50 Slike časa, oddaja o kulturi
- 23.50 Poročila

MELVIN IN HOWARD

Melvin in Howard je ameriški barvni film iz leta 1980, v katerem glavne vloge igrajo Paul Le Mat, Jason Roberts, Mary Steenburgen, Elizabeth Cheshire, Michael J. Pollard in Gloria Grahame. Film je prejel Oskarja za scenarij in glavno žensko vlogo. Zgodba ponazarja ameriški način življenja, v katerega se nenehno vpleta boj za večjo uspešnost. Ameriški milijonar je že skoraj dve desetletji pod rušo, njegova dediščina pa še vedno ni razdeljena. Ogromna vsota te dediščine naj bi pripadla tudi Melvinu Dummarju, ki je bil nekoč naključni rešitelj življenja pokojnega bogataša, vendar vsa stvar sploh ni tako preprosta...

SUPER CHANNEL

7.00 Ob zori 8.30 Turistični magazin 9.00 World news / The mix 13.00 Japonske poslovne novice 13.30 The miks / Vročna linija 17.00 V etru 18.30 Blue night 19.45 Nit časa 20.00 Coca cola eurochart 20.30 Let s get personal 22.00 World news 22.20 Spin, CD lestvica 23.20 Posebni koncert 0.35 Blue night 1.30 Nit časa 1.45 Pozni nočni mix

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 9.05 Z glasbo v dober dan - 11.05 Pehtkovo srečanje + glasba - 12.00 Poročila - na današnji dan - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.30-23.00 Slovencem po svetu - 23.05 Literarni nokturmo - Vladislav Stres: Izgon iz raja - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

RADIO ŽIRI

16.00 Napoved programa - EPP - obvestila - 17.00 Radijski kviz - Mi in politiki - 19.00 Odpoved programa -

AVSTRIJA II

- 13.50 Leksikon umetnikov, kipar Franc Xaver Olzant
- 13.55 Krakovska poloneza, Obisk v Krakovu
- 14.55 Peneči se cianid, ameriška kriminalka, 1983
- 16.25 Borzna poročila
- 16.40 Bogatašinja, 2. del angleške nadaljevanke
- 17.30 Čudovite slike iz živalskega sveta, Skrivnostni jež
- 18.00 Zajček Dolgoušček, risanka
- 18.25 Dragocenosti iz Avstrije, božične jasi
- 18.30 Wurlizer
- 19.00 Lokalni program
- 19.30 Čas v sliki 1
- 19.53 Vreme
- 20.00 Kultura
- 20.15 Dežela gora, Med ledeniki na Grenlandiji
- 21.00 1990 - letni pregled informativne redakcije
- 22.00 Čas v sliki
- 22.25 Šport
- 22.50 Božič z dame Edno Megastar, najboljši nori show na svetu
- 23.50 Orkester, video umetnost
- 0.50 Time code II, Music - Transfer

DIVJA JAGA PRELOŽENA

Radovljica - Zaradi bolezni v ansamblu Linhartovega odra odpade premiera kabareta Linhartovega odra z naslovom Divja jaga ali odkritje spomenika A.T. Linhartu v letu gospodovem 2040. Kabaret je bil predviden jutri, v soboto, 29. decembra, pred radovljiško cerkvijo. ● L. M.

NOVO V KINU

DO KONCA IN NAPREJ

režija: Jure Pervanje
scenarij: Nebojša Pajkić

»Dolce far niente« zahteva dobro finančno podlago. Če človek ni bankir, kar Tone Hac ni, je pač razbojnik, kar Tone Hac je. Ob robinhoodovskem razbojniku seveda rada cvetijo lepa dekleta, po medijski slavi pa hlepi tudi policijski inšpektor Alojz Kranjc, ki mu zvesto brska za petami. Lov za svobodo je odprt.

SCREENSPORT

8.00 Rally, SP, Rückblick 9.00 Šport v Franciji 9.30 Sportshow 10.30 Boks 12.00 Hokej na ledu 14.00 Nogomet, Cotton Bowl 16.00 Športno leto 1990 18.00 Nogomet, Španska liga 18.30 Šport v Franciji 19.03 Rally Pariz - Dakar 19.15 Košarka 21.15 Go 22.15 Boks 23.45 Rally Pariz - Dakar 0.00 Hokej na ledu 2.00 Umetnostno drsanje / Nogomet

TV 5

16.05 Poročila 16.15 Striptease, ponovitev 17.15 Ko je dobro... recept 18.00 Program za otroke 18.20 30 milijonov prijateljev 18.50 Bons baisers des francofolles 19.00 Poročila / Šport 19.30 Poročila 21.35 Tous a la une 23.15 Nočni kargo, oddaja o kulturi 0.00 Hotel, literatura 0.30 Francosko govoreče celine

EUROSPORT

8.30 Evrobika / Umetnostno drsanje 10.00 Plavanje, SP v Perthu, ponovitev 11.00 Motokros 12.00 Rally Pariz - Dakar 13.00 Evrobika 13.30 Avstralija: SP v veslanju 15.00 Zgodovina nogometa 16.00 Lahka atletika, EP 18.00 Smučanje na vodi, World Tour 19.00 World sport special 20.00 Martial arts festival, v Parizu 21.00 Plavanje, SP v Perthu 22.00 Smučarski skoki, Innsbruck 23.00 Rally Pariz - Dakar 23.15 Golf 0.45 Rally Pariz - Dakar 1.00 Nogomet / Motošport

MUSIC TELEVISION

7.00Awake on the Wininside 10.00 Big Picture Special Edition, Kevin Kostner 10.30 Video 17.00 Coca cola report 17.30 MTV prime 18.30 MTV's greatest hits 19.30 Big Picture Special Edition 23.00 Sobotna noč v živo 23.30 Coca cola report 0.00 MTV's greatest hits 1.00 The MTV spotlight 3.00Nočni video

CENTER amer. znan. fant. pust. film VRNITEV V PRIHODNOST ob 10. uri, amer. kom. DUH ob 15.45, 18. in 20.15
STORŽIČ hongko. karate film TIGER V AKCIJI ob 10. in 16. uri, prem. amer. akcij. filma AMERIŠKI LOVEC ob 18. in 20. uri
ZELEZAR amer. kom. BOLNIČARJI NA KOLESIH ob 16. uri, amer. akcij. kom. ŠE 48 UR ob 18. in 20. uri
DUPLICA amer. pust. film ZLATI FANT ob 18. in 20. uri
TRŽIČ amer. znan. fant. pust. film VRNITEV V PRIHODNOST III. ob 18. in 20. uri
KOMENDA amer. akcij. film KLETKA ob 19. uri
LAZE amer. kom. MOŽ IZ CADILLACA ob 19. uri
ČEŠNJICA amer. akcij. thrill. UMRJI POKONČNO II. ob 20. uri
CERKLJE amer. ris. REŠEVALCI ob 16. uri
POLJANE amer. drama JEKLENE MAGNOLIJE ob 19. uri
ZELEZNIKI fran. avant. film VELIKA MODRINA ob 19. uri
ŠKOFJA LOKA amer. kom. SHIRLEY VALENTINE ob 18. in 20. uri
RADOVLJICA amer. akcij. film SMRTONOSNO OROŽJE ob 20. uri
BLEĐ amer. barv. film DRUŽINSKA STRAST ob 20. uri

NOVOLETNI GLASBENI VEČER

Podnart - Jutri, v soboto, ob 19. uri bo v Domu kulture v Podnartu novoletni glasbeni večer z Moškimi komornimi zborom iz Podnarta pod vodstvom Egija Gašperšiča. Koncertna gosta bosta nastopila znana operna pevca Zlata Ognjanovič s samospeli F. Schuberta in basist Dragiša Ognjanovič z arijami W. A. Mozarta in gorenjskimi kolednicami. Na sporedu je tudi spevoigra za soliste, zbor in klavir z naslovom Kovačev študent skladatelja Vinka Vodopivca, v kateri poleg Ognjanovičeve pojejo še Franci Primc, Stane Mihelič in Tone Peternel.

VABILO NA PRIREDITEV

Italijanske in ameriške v Black Jacku

Tisti, ki si konca tedna ne morete zamišljati brez tega, da bi svoj ušes ne izpostavili hrupni glasbi v diskotekah, boste prišli na svoj račun v diskoteki Black Jack na Titovi 351 v Črnučah. Diskoteka Black Jack je znana po tematskih večerih z različne okuse. Tako verjetno že poznate večere evergreenov, rock and rolla in ostalih V petek ob 21. uri boste v črnem Jaku lahko poslušali italijansko in ameriško lestvico uspešnic. Pripravili so vse tisto, kar gre najboljše v ušesa. Seveda pa tudi tokrat obiskovalci ne bodo samo poslušali, ampak bodo tudi sodelovali pri oblikovanju programa. Torej tisti, ki vam je italijanska in ameriška glasba pri srcu, v petek bo vroče v diskoteki Black Jack.

DEŽURNE TRGOVINE:

Diskont CENTER Tržič, Cankarjeva 24

30. 12., 9. - 12. ure

31. 12., 8. - 13. ure

1. 1. 91, zaprto

1. 2. 91, 9. - 12. ure

Delikatosa ŠPILA, Jaka Platiša 17, Kranj

31. 12., 8. - 15. ure

1. in 2. 1. 91, zaprto

Trgovina MRAVLJICA

Mestni trg 3, Škofja Loka

31. 12., 7. - 17. ure

1. 1. 91, 9. - 12. ure

2. 1. 91, 7. - 12. ure

Trgovina MAK,

Na Logu 12/a, Tržič

30. 12., 9. - 13. ure

31. 12., 9. - 20. ure

1. 1., 9. - 15. ure

2. 1., 9. - 15. ure

NOVOLETNA LESTVICA RADIA ŽIRI

LESTVICO UREJA NATAŠA BEŠTER, ki vam želi SREČNO NOVO LETO!

Novoletno glasbeno lestvico RADIA ŽIRI lahko slišite v sredo, 2. januarja 1991. To so skladbe, ki so bile v preteklem letu najvišje uvrščene na LESTVICI RADIA ŽIRI.

1. Marijan Smode - Sabina
2. Tajci - Hajde da ludujemo
3. Big ben - Nancy iz Ljubljane
4. Simona Weiss - Sanjam
5. Pop design - Na božično noč
6. Aleksander Mežek - Stari muzikant
7. Helena Blagne in Nace Junkar - Vrniva se na najino obalo
8. Agropop - Alpski sirtaki
9. Jasna Zlokič - Kad odu svi
10. Zlatko Dobrič - Ne joči Ančica

1. Kaoma - Lambada
2. Tina Turner - The Best
3. Roy Orbison - California blue
4. Martika - I fee the earth move
5. Phill Collins - Another Day in Paradise
6. Sinead O'Connor - Nothing Compares 2U
7. Toto Cotugno - Insieme 1992
8. Mili Vanilli - Girl I'm gonna miss you
9. Kylie Monogue - Never too late
10. Tinita Tinkaran - We almost got it together

Med glasbo pa boste lahko prisluhnili pogovoru s slovenskimi izvajalci naše zabavne glasbe. Vprašali jih bomo o njihovih uspehih, željah v prihodnjem letu in novoletni noči! Bodite z nami!

IZLET ZA KONEC TEDNA

Na Čepulje

Ta čas si ne bomo izbirali dolgih izletov z avtomobilom, pač pa jo bomo raje odrinili peš. Danes vam predlagamo Čepulje, malo vasico na robu med kranjsko in škofjeloško občino. Če ste za hojo, potem se odpravite peš že iz Stražišča, po lepo obnovljeni, razširjeni in zdaj že skorajda povsem asfaltirani cesti proti Čepuljam. Če vas zelo motijo avtomobili, se zapeljite z avtom malo dlje, lahko tudi do Javornika in ga pustite kje ob poti. Potem pa res pojdite peš, kajti najboljši sprehod je prav od Javornika do Čepulj. Sem gor se sonce najbolj upre in resje najprej vzcveti. Če je bilo premalo hoje, pojdite mimo Čavnarjeve gostilne še do Planice. Ves čas boste imeli lep razgled proti Kranju in Škofjeloškemu hribovju. Na Planici pri spomeniku se bo videlo vse do Ljubljane in na venec Kamniških Alp. Zdaj se lahko vrnete in obvezno oglasite v gostilni Na sedlu, pri Čavnarju po domače, kjer vam bo prijazna gospodinja postregla z vrsto dobrot. Posebna toplina je doma v tej hiši: veje od peči, od temnih opažev, iz vsakega kottička posebej. Domače kolone imajo navadno, sirove štruklje, včasih tudi kakšno obaro, vedno pa vam bodo radi narezali odlični kraški pršut.

In če boste šli s Čepulj peš, se lahko spodaj v Stražišču ustavite še v stari Benedikovi gostilni, kjer imajo na ogled vrsto zanimivih starih stenskih slikarij, tudi Napoleonovega vojščaka skoraj v naravni velikosti, lepo obnovljenega. Tudi pri Benedikovih vam ne bo treba lačen in žejen od hiše. Gostilničarka Maja ima, kot nekoč njena mama, na ogromnem štedilniku vedno kakšno sočno mesnino.

Morda vas zanese tudi v Šmartinsko cerkev v Stražišču, tisto, ki ima tako lepo modro obarvano uro v zvoniku. Okrašena je z deli Layerja, Langusa, Stroja in drugih umetnikov. Prav te dni pa so v njej postavljene umetniško izdelane prelepe lesene jaslice, delo znanega mojsta rezbarstva Janeza Vovka s Police pri Naklem. • D. Dolenc

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 7.50 Video strani
8.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
9.00 Spored za otroke in mlade
9.00 Čebelica Maja: Pajkovka se ušteje, risana serija
9.25 Alf, ameriška nanizanka
9.50 Tovarišija Petra Grče, nadaljevanje
10.15 Zgodbe iz školjke
10.50 TV mozaik
10.50 Večerni gost: Dr. Franc Rozman in Bogomil Gerlanc
11.40 Oči kritike
12.20 Ciklus filmov Walta Disneyja: Veliki lov lokomotiv, ameriški film
13.30 Zarišče, ponovitev
14.00 Sova, ponovitev
14.50 Sport v letu 1990
16.50 EP video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Ray Charles, koncert ob 40-letnici glasbenega delovanja, ponovitev
17.55 Muppet show: Roy Clark
18.20 EP video strani
18.25 Divji svet živali, ponovitev angleške poljudnoznanstvene serije
18.55 Že veste
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Utrip
20.20 Zrebanje 3 x 3
20.35 ONA + ON
22.10 TV dnevnik
22.30 Sova
Zlata dekleta, ameriška nanizanka
Neučakana pištola, ameriška nanizanka
Zadnje pismo, italijanski kratki film
Casanova, italijansko nemško ameriški film
1.25 Video strani

TV AVSTRIJA I

- 9.00 Poročila in Zajček Dolgoušek, ponovitev
9.30 Avstrijsko gospodarstvo od 1945 do danes, 5. del
10.30 Ti si moje življenje, ponovitev ameriškega filma, igra: Danny Kay
12.20 Zid, risanka
12.25 Teleskop: Sinovi Bountija, Osamljena dediščina Fletcherja Andersona
13.10 Poročila
13.20 Človek je pot, citat Janeza Pavla II
14.05 Spomladanski led na Finskem, dokumentarec
14.30 Zloglasna gora, italijansko-nemški film
16.00 Otroški Wurlitzer
16.55 Mini čas v sliki
17.05 Odštevanje, ekološka oddaja
17.30 Kapitan Smodnik na črni svinji, risanka
17.35 Kralj iz Narnije
18.00 Pogledi s strani
18.24 Vprašanja kristjanov
18.30 Milijonsko kolo, nagradna igra
19.53 Vreme
20.00 Kultura
20.15 Družinski praznik
21.45 Srček
22.10 Sport
22.45 Gospeli in spiritali, glasbena oddaja
23.45 Leonard Bernstein: Preludij, fuga in grebeni
23.55 Jazz international
1.10 Ex libris

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
17.05 Ex libris: Primorsko vinogradništvo in vinarstvo
18.10 Slovenska kuhinja z Ansambлом bratov Avsenik
18.30 Moj kolaček, kratki film
18.40 Koko - smučarski prvak, kratki film
19.00 Mati in sin, avstralska humoristična serija
19.30 TV dnevnik
20.15 Filmske uspešnice: Za brado jaz tebe, ti mene držiš, francoski film
21.50 Bojan Adamič (Šanson Rogaska '90)
22.40 Yutel
23.25 Satelitski programi - poskusni prenosi

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani + pionirski tednik - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Radijski kabaret - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Tedenski aktualni mozaik - 18.05 Znano in priljubljeno - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.00 Radio na dopustu - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Kratka radijska igra - 23.05 Literarni nokturno - Harry Kuhner: Pesmi - 23.15-5.00 Nočni program - glasba

RADIO ŽIRI

- 16.00 Napoved programa - EPP - obvestila - 17.00 Razvedrilno popoldne na valovih Radia Žiri - Novoletne čestitke - Gost programa - 19.00 Prenos osrednje oddaje Radia Slovenija - 19.30 Nočni program - 24.00 Odpoved programa

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 8.15 Poročila
8.20 TV koledar
8.30 Vesela sobota, spored za otroke
10.00 Izbor šolskega programa
10.00 Risanka
10.15 Benji, ameriška nanizanka
10.45 Risanka
11.00 Grška Sicilija
11.30 Danes skupaj
12.00 Izbrali smo za vas
12.50 Čarovnik iz OZA, ameriški film
14.30 Mikser M, zabavna oddaja
15.15 Narodna glasba
15.45 TV teden
16.00 Prepovedana igrača, dokumentarni film
16.15 Poročila
16.20 Sedmi čut, oddaja o prometu
16.30 Kralj Patagonije, francoska nadaljevanje
17.25 TV dražba
18.55 Rakuni, risana serija
19.30 TV dnevnik
20.00 Pogovor tedna
20.15 Po kanalu do zlata, angleški film
22.00 TV dnevnik
22.20 Poročila v angleščini
22.25 Ex libris, dokumentarna oddaja
23.15 Fluid, zabavnoglasbena oddaja
0.00 Športna sobota TV Novi Sad
0.20 Poročila

TV KOPER

- 11.15 Nogomet - mednarodna tekma
13.00 Football - NFL
14.30 Basket - assist
15.00 Supervalley
16.45 Nogomet - posebna oddaja - sportime
17.30 Nogomet: Angl. prv.
19.00 STVD stičišče
19.35 Carobna svetilka - otroški program Dan na dan
20.00 Kombatt Killer, film
21.40 MOD Squad, tf
22.30 Nogomet: Angl. prv.
00.15 Nogomet, špansko prv.

CASANOVA

Na nočnem programu Sova bo mo danes lahko gledali prvi del italijansko-nemško-ameriškega pustolovskega filma Casanova, v katerem glavne vloge igrajo Richard Chamberlain, Faye Dunaway, Sylvia Kristel in Ornella Muti. Skratka, odlična zasedba! Film se začne z značilnim prizorom: Casanova beži pred oblastjo in skoči v kočijo, v kateri potujejo madame Durfay in njeni nedolžni hčerki. Casanova se seveda ne predstavi samo z imenom, ampak tudi tako, kot se možu s slovesom ljubimca in pustolovca spodobi. Toda vsa njegova spretnost mu ne pomaga, da se ne bi znova znašel v beneški ječi. Tam pa obuja spomine na svoje predvsem erotične dogodivščine...

SUPER CHANNEL

7.00 The mix 15.00 Rimska cesta - francosko-italijanski pustolovski film, 1968; Igra: Laurent Terzieff 17.00 Videomoda 17.30 The Eurochart 18.00 Ultraš ort 20.00 Kapitan Grom 20.30 Išče se živ ali mrtev 21.00 Second chorus, ameriški musical, 1940; igra: Fred Astaire in Paulette Goddard 22.35 Zona somraka 23.35 Expres groze - španska srhljivka, 1972; igra: Telly Savalas in Christopher Lee, Music mix

SCREENSPORT

3.30 Boks 5.00 Hokej na ledu 7.00 Rally - SP v Rückblicku 8.00 Umetnostno drsanje 9.30 Sport v Franciji 10.00 Košarka na Nizozemskem 12.20 Motošport 14.00 Umetnostno drsanje, svetovni pokal v Ontariju 15.00 Kickboks 17.00 Borilni športi 18.00 Tenpin Bowling: Santa Claus 18.45 sport v Franciji 19.15 Košarka, prenos 23.30 Boks 1.30 Kegljanje / hokej na ledu

TV 5

16.05 Poročila 16.15 Zapiski s poti, ponovitev 17.15 Flash varicelle 17.45 Poti sveta, reportaže 19.00 Poročila 19.15 Kot bi trenil, oddaja o kulturi 19.30 Poročila 20.00 Thalassa, oddaja o morju 21.00 Poročila 21.35 Velik roman na malem ekranu - Viktor Hugo: Šestindevetdeset, igra Michael Echeverry 23.35 Poročila 23.50 Tisk, oddaja o literaturi

EUROSPORT

7.00 Barrier Riff 8.00 Fan Factory 10.00 Gimnastika 10.30 motošport 11.00 Motokros 12.00 Rally Pariz - Dakar, Lahka atletika, EP v Splitu, dokumentarna oddaja, Zgodovina nogometa, Tenis, Pokal Hopman, Perth, Avstralija 19.00 Sestredna dirka v Zürichu 20.00 Jadranje 20.15 Showcatchen 21.45 Boks 22.45 Tenis

MUSIC TELEVISION

8.00 Video 10.00 Klub MTV 11.30 Best of Swatchy, Next Ninety 11.30 US Top 20 13.30 XPO 14.00 Best of the Year, Inxs 14.30 Video, Malken Wexo 17.30 The Year in Rock 18.30 The best of the big picture 19.00 European Top 20 21.00 Best of Party Zone 90 23.30 Klub MTV 0.30 Video

Škofja Loka v prednovoletnih dneh
Romana, Duo Titicaca

Škofja Loka, decembra - Turistično društvo Škofja Loka pripravlja v soboto, 29. decembra, dve zanimivi prireditvi. V kinu Sora bo ob 16.30 za otroke nastopila Romana Krajncan (vstop prost!), v gostilni Homan pa se bo ob 19.30 začel južnoameriški večer. Za začetek bo kratko predavanje z diapozitivi, nato pa bo nastopil duo Titicaca z živo južnoameriško glasbo, znani loški kuhar Andrej Goljat pa bo za goste pripravil južnoameriško kulinariko. Vstopnice za Homana so v predprodaji v Turističnem društvu v Škofji Loki. ● D. D.

KINO

29. december

CENTER amer. pust. film ZLATI FANT ob 10. uri, amer. ris. REŠEVALCI ob 15. uri, amer. kom. DUH ob 16., 18.45 in 21. uri
STORŽIČ amer. pust. film ZLATI FANT ob 16. uri, amer. akcij. film AMERIŠKI LOVEC ob 18. in 20. uri
ŽELEZAR amer. akcij. pust. film LICENCA ZA UBIJANJE ob 17. uri, amer. akcij. kom. ŠE 48 UR ob 19. in 21. uri
DUPLICA amer. ris. AMERIŠKA PRAVLJICA ob 17. uri, prem. amer. kom. MOŽ IZ CADILLACA ob 19. in 21. uri
TRŽIČ amer. znan. fant. pust. film VRNITEV V PRIHODNOST III. ob 17. uri, amer. trda erot. ZALJUBLJENA SIRENA ob 19. uri
DOVJE amer. ris. REŠEVALCI ob 10. uri, amer. akcij. film KLETKA ob 18. uri
ŽELEZNIKI amer. melodrama JEKLENE MAGNOLIJE ob 20. uri
ŠKOFJA LOKA fran. avan. film VELIKA MODRINA ob 18. in 20. uri
RADOVLJICA amer. zab. film NIČ NE VIDIM, NIČ NE SLIŠIM ob 18. uri, amer. akcij. film TANGO IN CASH ob 20. uri
BLED amer. akcij. film JAMES BOND JE BILA ŽENSKA ob 18. in 20. uri
BOHINJ amer. barv. film DEVET IN POL NOČI ob 20. uri

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.25 Video strani
 8.35 Otroška matineja, Živ žav
 9.30 Muppet show
 9.55 Zgodovina smeha, ponovitev francoske dokumentarne serije
 10.45 Mati in sin, avstralska humoristična oddaja
 11.15 Jaz sem pa že 40 let en Franc Košir
 11.45 Obzorja duha
 12.00 EP video strani
 12.05 Kmetijska oddaja HTV
 13.05 Prislunhimo tišini
 13.45 Krizkraž, ponovitev
 15.15 Sova, ponovitev
 16.55 Poslovne informacije
 17.00 TV dnevnik
 17.05 Kakor v starih časi, ameriški film
 18.50 Risanka
 19.00 TV mernik
 19.15 TV okno
 19.30 TV Dnevnik 2
 19.55 Vreme
 20.05 Cvetje v jeseni, TV nadaljevanje
 20.55 Podarim - dobim
 21.15 EPP
 21.20 Zdravo
 22.40 TV dnevnik 3, šport, vreme
 23.00 Sova
 Spet ti?, ameriška humoristična nanizanka, Neučakana pištola, ameriška nanizanka, Kloun - Oleg Popov, sovjetski film
 0.40 Video strani

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska igra za otroke - 9.05 Pomnjenja - 10.05 Nedeljska matineja - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca domačih - 17.30 Humoreska tega tedna - 18.00 Priljubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturmo - Jems Tate: Pesmi - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

RADIO ŽIRI

- 9.00 Napoved programa - EPP - 10.00 Minute za športni rekreacijo - 10.15 Tednik - 11.00 Novice in dogodki - Obvestila - Alpetourovo turistično okence - 12.00 Čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 13.00 Novoletno voščilo obrtnikov in podjetij - 17.00 Odpoved programa

TV KOPER

- 10.00 Fish eye
 10.30 Raziskovalna baza
 12.15 Izbor športnih oddaj
 13.15 Rally: Pariz - Dakar
 14.00 Wrestling spotlight
 14.45 Eurogolf
 15.45 Umetnostno drsanje
 17.15 Odbojka
 19.00 TVD stičišče
 19.25 Čarobna svetilka - otroški program dan na dan
 20.00 »Tutti frutti«, glasbena oddaja, vodi: Alex Bini
 21.00 Aktualna tema
 21.40 Mod squad
 22.30 TV dnevnik
 22.40 Eurogolf
 23.30 Raziskovalna baza
 0.15 Odbojka (ponovitev)

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 10.00 Ko se korenin zavemo, oddaja za JLA
 13.00 Športno popoldne
 19.10 Slovenska kuhinja z Ansambлом bratov Avsenik
 19.30 TV dnevnik
 20.00 Svet vulkanov, francoska poljudnoznanstvena serija
 20.30 Stare ure, dokumentarna oddaja
 20.55 Portorož: Novoletni koncert, prenos
 22.05 Posnetek skokov
 22.50 Športni pregled TV SA
 23.35 Yutel

GORENJSKI GLAS

TV AVSTRIJA 1

- 9.00 Poročila
 9.05 Avstrijsko gospodarstvo od 1945 do danes, 6. del
 9.50 Čas teme, zanimiva dokumentarna oddaja o raziskovalnem delu klimatologov
 10.45 Tednik, z vremensko napovedjo za prihodnji teden
 11.00 1990 - letni pregled informativne redakcije
 12.00 Hallo Austrija, Hallo Vienna, tedenska oddaja o Avstriji v angleškem jeziku
 12.30 Ni toliko spon, ustanovitev jezuitskega reda
 13.15 Šepetanje iz samote, filmska poema Johannesa Fabrickega
 13.40 Zajček Dolgoušek, ponovitev
 14.05 Zdaj ga vidiš, zdaj ga ne, ameriška komedija 1972, igra Kurt Russell
 15.30 Hiša v Jeruzalemu, 30. del
 15.35 Helmi - otroški prometni klub
 15.40 Smrkci
 15.55 Če mene vpraša... Snežinke
 16.25 Mini čas v sliki
 16.35 Mapetki
 17.00 X - large, Rolling Stones - Urban Jungle: koncertni film turneje Urban Jungle, ponet v Braceloni
 18.30 Ron in Tanja, 5. del ljubezenske zgodbe
 19.30 Čas v sliki
 19.48 Šport
 20.15 Jaz o sebi, avtobiografski zapiški igralca Guida Wielanda
 21.15 Vizije

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.45 Poročila
 9.50 TV koledar
 10.00 Nedeljsko popoldne za otroke
 12.00 Kmetijska oddaja
 13.00 Poročila
 13.00 Serijski film za otroke
 13.05 Dakteri, serijski film
 13.55 Družinski magazin
 14.25 Sestanek brez dnevnega reda
 18.45 Risana serija
 19.10 TV sreča
 19.30 TV dnevnik
 20.00 Igrana serija
 20.50 Dokumentarni program
 21.50 TV dnevnik
 22.10 Poročila v angleščini
 22.15 Glasba za lahko noč
 23.15 Športni pregled
 0.00 Poročila

- 21.20 Kaj se smeje, 2. del kabareta
 22.20 Wolfgang Amade, skupna oddaja evropskih TV postaj
 23.50 Nočni klci
 0.35 Poročila
 % TV AVSTRIJA 2

- 9.00 Poročila
 9.05 Kulturni tednik
 9.20 Carpice Viennos, s spomin na Fritz Kreislerja
 10.40 Computeranimation, Prix Ars Electronica 88: Gates Maria Canalija
 10.45 Dragocene orgle, orgle cerkve benediktinskega samostana Altenburg
 11.00 ORF stereo koncert
 12.30 Dober dan, Koroška, oddaja za Koroške Slovence
 13.00 Športno popoldne
 Novoletna skakalna turneja iz Oberstdorfa
 17.15 Klub za seniorje, sestanek z vsemi, ki so po srcu stali mladi
 18.00 Zajček Dolgoušek, risanke
 18.25 Dragocenosti iz Avstrije, božične jasli
 18.55 Kristjan v času
 19.00 Avstrija danes
 19.30 Čas v sliki 1
 20.15 Možje iz K3, Pripril oči
 21.45 Kuharski mojstri
 21.50 Poročila / Sport
 22.00 Velika lahkomišelnost, ameriški film 1987, igrata Dennis Quaid, Ellen Barkin
 23.40 V sedlu s smrtjo, britanski western, igra Raquel Welch
 1.00 Poročila

KOT V STARIH ČASIH

Najvažnejši podatek, ki velja za ta film je, da v njem glavno vlogo igra Goldie Hawn... Torej je film lahkotna komedija, polna zapletov in srečno nesrečnih trenutkov. Goldie je bivša žena pisateljice Nicka, po poklicu je advokatinja in, kot se zanjo spodobi, ima kot zastopnica brezupnih primerov, v svoji hiši zaposlene svoje kliente in sicer pri raznih hišnih opravilih. Trenutno je z javnim tožilcem tudi srečno poročena, vsaj do trenutka, dokler v njeno hišo ne pride njen bivši mož Nick, ki se je, potem ko je nekoč že sedel zaradi vpletenosti v afero z drogo, sedaj vpletel še v bančni rop...

EUROSPORT

- 6.00 Poslovno poročilo 7.00 DJ Kat Show 8.30 Evrobika 9.00 Smučanje na vodi, s Floride, ponovitev 10.00 Nogomet, ponovitev 13.00 Evrobika 13.30 Veslanje 14.00 Umetnostno drsanje 15.00 Tenis, Pokal Hopman, polfinale 19.00 SP v artistiki 20.00 Šport z vsega sveta 21.00 Garmisch: Smučarski skoki 22.00 Boks 23.00 Rally Pariz - Dakar 23.15 Motošport 0.45 Rally Pariz - Dakar 1.00 Tenis, ponovitev

MUSIC TELEVISION

- 7.00 Awake on the Wildside 10.00 Video, s Paulom Kingom 14.00 Videi, s Pip Dann 16.30 Klub MTV, s Julie Brown 17.00 Coca cola report 17.30 MTV prime, s Martho Quinn 18.30 MTV's greatest hits, Sex Pistols 19.30 Video, Ray Cokes 23.00 Sobotna noč v živo 23.30 Coca cola report 0.00 MTV's greatest hits, Sex Pistols 1.00 Video, s Pip Dann 3.00 Nočni video

SUPER CHANNEL

- 7.00 Ob zori 8.30 Zdravo Avstrija, Zdravo Dunaj 9.00 The mix 13.00 Japonske poslovne novice 13.30 The mix / Vroča linija 17.00 V etru 18.30 Blue night 19.30 Novice / nit časa 20.00 Win, lose or draw 20.30 Russia eleven 21.30 Financial times 22.00 Novice / super sports 22.30 Inside view / Russia eleven 23.20 Financial times / World news 0.35 Blue night 1.35 Nit časa 1.50 The mix

SCREENSPORT

- 8.00 Rugby 9.00 Motošport 9.30 Boks 11.00 Rally, Rückblick 12.00 Šport v Franciji 12.30 Kegljanje, Santa Claus 13.15 Gop 14.15 Sportshow 15.00 Rallycross, Lydden Hill 16.00 Šport v Franciji 16.30 Boks 18.00 Umetnostno drsanje, Ontario 19.03 Košarka, Nizozemska 21.00 Kickboks, Hamburg 23.00 Rally Pariz - Dakar 0.00 Hokey na ledu

TV 5

- 16.05 Poročila 16.15 Posebni dopisnik, ponovitev 17.15 Ženski pogledi, portret 17.45 Ko je dobro..., recept 18.00 Program za otroke 18.20 Gore 18.50 Bon baisers des francosfolles 19.00 Poročila / Šport 19.30 Poročila 20.00 Sedenji časi 21.00 Poročila 21.35 Komedija, igra Jean-Paul Belmondo 23.30 Poročila

KINO

30. december

- CENTER amer. ris. AMERIŠKA PRAVLJICA ob 10. uri, amer. kom. DUH ob 16.45 in 19. uri, prem. amer. znan. fant. pust. filma VRNITEV V PRIHODNOST III. ob 21. uri
 STORŽIČ amer. ris. AMERIŠKA PRAVLJICA ob 16. uri, prem. amer. trde erot. TRENUTKI LJUBEZNI ob 18. in 20. uri
 ŽELEZAR amer. znan. fant. pust. film VRNITEV V PRIHODNOST III. ob 17. uri, amer. akcij. kom. ŠE 48 UR ob 19. uri, prem. amer. akcij. thrill. UMRI POKONČNO II. ob 21. uri
 DUPLICA amer. kom. BOLNIČARJI NA KOLESIH ob 17. in 19. uri, amer. kom. MOŽ IZ CADILLACA ob 21. uri
 TRŽIČ amer. akcij. film AMERIŠKI LOVEC ob 17. in 19. uri
 MEDVODE amer. ris. REŠEVALCI ob 16. uri
 POLJANE amer. akcij. film ROBOCOP II. ob 17. uri
 ŽELEZNIKI amer. kom. SHIRLEY VALENTINE ob 19. uri
 ŠKOFJA LOKA fran. avant. film VELIKA MODRINA ob 18. in 20. uri
 RADOVLJICA amer. akcij. film TANGO IN CASH ob 18. uri, amer. zab. film NIČ NE VIDIM, NIČ NE SLIŠIM ob 20. uri
 BLED aer. ris. film ČUDEŽNI GRM ob 16. uri, amer. barv. film DEVET IN POL NOČI ob 18. uri, amer. barv. film DRUŽINSKA STRAST ob 20. uri
 BOHINJ amer. akcij. film JAMES BOND JE BILA ŽENSKA ob 18. in 20. uri

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 7.50 Video strani
8.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
9.00 Klub klubok
11.00 Spored za otroke, Čebelica Maja: Sumljiva zgodba
11.25 Mozaik, ponovitev
11.25 Utrip
11.40 Zrcalo tedna
11.55 TV mernik
12.10 Hrestač, balet R. Nurejeva
13.45 Mozaik, ponovitev, Zdravo
15.05 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Kekec, slovenski film
18.40 Spored za otroke in mlade, Radovedni Taček: Glasbilo
18.55 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Silvestrski program, Tajči show
21.05 Silvestrski program v živo
22.15 Oto Pestner show, 2. del
23.00 Novoletni videomeh
23.30 Novoletni disco
0.00 Novoletna čestitka
0.20 Godba moje dežele
0.50 Sova: Modri grom, ameriški film
World's greatest magicians, ameriški film
Emanuela II, francoski film

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba
7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Izbrali smo... 12.30 Kmetijski nasveti - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovalnih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nokturno - Anka Petričević: Ponovno te kličem - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

RADIO ŽIRI

- 9.00 Napoved programa - EPP - Obvestila - 9.30 Otroci, vabljeni ste v našo družbo - 11.30 Silvestrski nasveti - 12.00 Novoletne čestitke in pozdravi - 13.00 Kontaktna oddaja - 14.00 Razglednica iz Prlekije - 15.00 Novoletne čestitke - 15.30 Prenos osrednje informativne oddaje Radia Slovenija - 16.00 Izbiramo naj naj glasbenega izvajalca in skupino - 17.00 Mladi za mlade - 19.30 Prenos osrednje inform. oddaje RA Slovenija - 19.30 - 1.00 Tudi nocoj smo z vami - 1.00 Odgovod programa -

TV KOPER

- 12.00 Umetnostno drsanje
13.30 Rally: Rariz - Dakar
13.45 Raziskovalna baza
15.30 Eirogolf
16.30 Wrestling spotlight
17.15 Nogomet
18.30 Program v slovenskem jeziku
19.00 TVD stičišče
19.25 Čarobna svetilka - otroški program
Obuti maček
20.35 The best 90 šport
21.50 »Nora družina«, celovečerni film
23.10 Istra show z Witz Orkestra, glasbeno-zabavna oddaja
0.10 »Tutti frutti extra«, glasbena oddaja

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 15.50 Podarim dobim, ponovitev
16.10 Svet v letu 1990, oddaja TV BG
17.10 Slovenska kuhinja z Ansambлом bratov Avsenik
17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio Ljubljana
19.30 TV dnevnik
20.00 Dežela smehljaja, opereta
21.40 Oto Pestner show, 1. del
22.10 Kako smo plesali
22.35 Hopalla, show program
23.25 Novoletni videomeh
0.25 Novoletni klub Helidon
0.55 MTV - osemdeseta leta
1.25 Satelitski programi - poskusni prenosi

TV AVSTRILIJA 1

- 9.00 Poročila
9.05 Solni princ, film po slovaški pravljici
10.30 Avstrijsko gospodarstvo od 1945 do danes, 7. del
11.30 Pri črnem konjičku, avstrijski film, 1961; igrajo: Karin Dor, Peter Kraus
13.00 Zgodba o smrekovi vejici
13.20 Hollywood party, ameriška komedija
14.25 Elektric dreams, ameriški film, 1984
16.00 Barbar, risanka
16.25 Charlie Brown, Srečno novo leto, risanka
17.35 Jaz in ti, iz oddaj v letu 1990
17.35 Kralj iz Narnije, Astanova zmaga nad zlom, po otroških knjigah
18.00 Strelci v pleča, leto 1990 v kariaturah
18.30 Ron in Tanja, 6. - zadnji del ljubezenske družbe
19.22 Znanje danes
19.30 Čas v sliki 1
20.00 Silvestrski govor kardinala dr. Hermana Groerja
20.15 Nekoč, Silvestrske zgodbe
21.45 Zabavna oddaja
22.00 Srečen skok v novo leto s Karlom Moikom in Dagmar Frederic iz dvorane v Garmnitztzu
0.35 Silvestrski klub, s plesom v novo leto

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.15 Poročila
9.20 TV kolebar
9.30 Otroška oddaja
10.00 Zimski šolski program
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program
14.05 Superman II, ameriški film
16.10 Videostrani
16.25 Poročila
16.30 TV kolebar
16.40 Čas za pravljico, otroška oddaja
17.10 Rezerviran čas
17.40 Hrvaška danes
18.25 7 dni v svetu, zunanja politika
18.55 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Novoletni program
Kolo sreče
Šampanjec, šampanjec
Novoletna čestitka

TV AVSTRILIJA 2

- 9.00 Poročila
9.05 Minister Manhattan - Woody Allen, newyorški režiser bo govoril o svoji mladosti in karieri
9.50 The purple rose of Cairo, ameriški film 1985, igrajo: Mia Farrow, Danny Aiello, Jeff Daniel
11.10 Cafe Electric, avstrijski nemi film, 1972
12.30 Večer Marlene Dietrich
13.20 Nizozemec, Herman van Veen v Gradcu
14.25 Netopir, opereta Johanna Straussa
16.45 Pustolovščina na severnem morju, Potovanja Vikingov
17.30 Lipova ulica, družinska serija
18.00 Zajček Dolgoušek, risanka
18.25 Dragocenosti iz Avstrije
18.30 Slika Avstrije
19.00 Avstrija danes
19.00 Otto - novi film, nemška komedija 1967
20.50 Zabavna oddaja
21.45 Z najboljšimi priporočili, komedija
0.05 To je nori, nori svet, ameriški film 1963, igrata: Spencer Tracy, Mickey Rooney
2.35 Outland - planet prekletih, britanski znanstveno-fantastični film, 1980, igrajo: Sean Connery, Peter Boyle, Frances Sternhagen

Novoletno dogajanje na kranjskem radiu

Gorenjski megasrček bo čez novoletne praznike utripal skoraj noč in dan, spremljal vas bo v pričakovanju letošnje zadnje polnočji, v prvo novoletno jutro in skozi ves dan do devetnajstih. Morda je to tudi znamenje, da bo v prvem Novem letu, ki ga kranjski radio praznuje s svojimi poslušalci, program podaljšal s sedmih na 10 ali več ur dnevno.

In kaj obljublja, pripravljajo, »naklepajo« neuničljivi sodelavci **Megasrčka**? Silvestrsko popoldne in večer bodo zapolnile kvizovske igranke in akcije. Kranjska in gorenjska podjetja in zasebniki so prispevali kup bogatih nagrad, voditeljici programa **Alenka Štebe in Vanja Borovac** pa obljubljata, da vprašanje ne bodo težka in tako bomo, trištiri- zajadrli v zadnje ure starega leta. Takrat bosta mikrofoni 97. megaherca prevzela **Lucija Grm in Damjan Perne**. Opolnoči vam bosta čestitala, nazdravila z vami na prijetnejše in mirnejše čase in poskrbela, da bo do dveh zjutraj glasba takšna, da se ne boste mogli upreti plesu. Vztrajnim praznovalcem, že utrujenim glavam pa tudi samotnim poslušalcem bo v zgodnjem novoletnem jutru delal družbo **Dušan Rogelj**. Glasba naj bi bila mirnejša, času in vzdušju primerna do približno osmih, ko bo na sveže zastavila **Jolanda Lebar**. S svojo veselostjo bo pregnala mačka, pomirila tigre, najbolj vztrajnim pa bo podarila še kakšen venček plesne glasbe. Novoletnemu popoldnevu bo dajala ritem **Lucija Grm**, potem pa bo program kranjskega radia počasi prešel v stare ali pa nove tire, kdo ve...?

EMANUELLE II

Če je tema prvega filma o Emanuele njeni postopno spoznavanje užitka, je tema drugega nje-nega filma erotična samozavest. V svoji želji po užitku zapeljuje in se prepušča, se predaja in jemlje. Tako kot v prvem filmu tudi tu glavno vlogo igra Sylvia Kristel, režiral pa je priznan fotograf, ki med drugim fotografira tudi za Lui in Esquire. Francoski cenzorji so film označili kot pornografski in tako omejili njegovo distribucijo in profit. Emanuela II ni ponovila uspeha prvega dela, najbolj uspešnega mehkega porniča vseh časov, vendar pa je film dovolj uspešen, da so posneli še nekaj nadaljevanj.

SUPER CHANNEL

7.00 Ob zori / Inside View 9.10 The mix 16.00 Vročna linija / v etru 17.30 Eurocart 18.30 Blue night 19.45 nit časa / tajska panorama 20.30 Unescov dosje, Bolivija - glas rudarjev 21.00 Perspektive 21.30 Fokus 22.20 Unescov dosje, Malta 22.50 Perspektive 23.20 Turistični magazin 23.50 Fokus 0.35 Blue night / Nit časa; The mix

SCREENSPORT

8.00 Borilni športi 10.00 Rally 11.00 Boks 12.30 Hipodrom 13.00 Umetnostno drsanje 14.30 Motošport 15.00 Go 16.00 Alpsko smučanje 17.00 Moto novice 17.30 Sport v Franciji 18.00 Športno leto 1990 20.00 Kegljanje 20.30 Nogomet, Španska liga 21.00 Boks 22.30 Sportshow 23.30 Umetnostno drsanje 0.00 Superbike, SP / Rugby

TV 5

16.05 Poročila 16.15 Generacija 90, ponovitev 17.15 Ženski pogledi, portret 17.45 Ko je dobro..., recept 18.00 Program za otroke / Noctua 18.50 Bons baisers des francofolles 19.00 Poročila / Sport 19.30 Poročila 20.00 Svetovna retrospektiva 21.00 Poročila 21.35 Noč trofej, športnica leta 23.00 Novoletni pozdrav 0.05 Musicales, klasična glasba

EUROSPORT

6.00 Poslovno poročilo 7.00 DJ Kat Show / Eurobics 10.00 Konjeništvu, iz Züricha 11.00 Bob dvojec 12.00 Smučarski skoki, ponovitev 13.00 Evrobika 13.30 Surfanje na Havajih 14.00 Nogomet, SP 90, ponovitev 16.00 Tenis, Pokal Hopman 19.00 World jet ski tour 20.00 Hokej na ledu 22.00 Nogomet 23.00 Rally Pariz - Dakar 23.15 College football 0.45 Pariz - Dakar 1.00 Tenis, Pokal Hopman

MUSIV TELEVISION

7.00 Awake in the Wildside, s Kristiane Backer 10.30 Video, s Paulom Kingom 14.00 Top 100 of 1990 20.00 Year in Tock 21.00 Sex in the 90, ob svetovnem dnevu AIDSa 22.30 Silvestrski program, koncert v živo in pre-senečenja 3.00 Party Night Videos

CENTER amer. kom. DUH ob 15.45 in 18. uri

VABILO NA PRIREDITEV

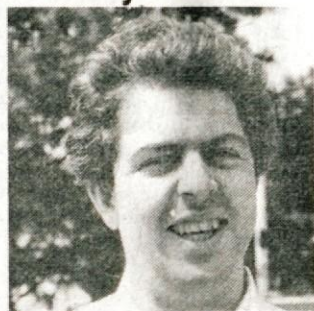
MENGEŠ -

V nedeljo, 30. decembra, bo po uspešnih koncertih v 20 slovenskih krajih v dvorani Kulturnega doma v Mengšu serija zadnjih finalnih nastopov prireditve pod naslovom Božično voščilo, ob 17., 20. ter zaradi posebnega zanimanja še ob 24. uri. Sodelujejo: Ansambel Marela, Franc Pestotnik - Podokničar, Sašo Hribar - Ga-Ga, citrar Miha Dovžan, Meta Malus, Silvo Teršek, Tomaž Novak in Ivica Oštir.

D. Papler

GLASBENI KOTIČEK

30 MILIJONOV NOSILCEV ZVOKA

Na tradicionalni prireditvi **Zlata kaset** '90 je bilo letos še posebej slovesno, saj so obeležili tudi 20-letnico te največje slovenske diskografske hiše. Čar temu je dala posebej pripravljena ljubljanska festivalna dvorana in sijaj ter blišč povabljenih elite predstavnikov založbe, elegancije televizijske hiše, glasbenih izvajalcev ter novinarjev.

Direktor in od polletja tudi odgovorni urednik **Ivek Krpač** (dolgoletni odgovorni urednik **Jure Robežnik** je odšel na svoje) je povedal, da je Založba kaset in plošč RTV Slovenija (prej Ljubljana) vsa leta v sestavu RTV, ustanovljena pa je bila z namenom, da ob radiu in televiziji obsežen glasbeni fond in arhiv javnosti ponudi še na **tretjem mediju - nosilcih zvoka**. Ob nastanku je bila prva založba v Jugoslaviji, ki je tržišču ponudila in **utirala pot glasbeni kaseti**, ki je med nosilci zvoka najbolj razširjena. Z založniško dejavnostjo opravljajo veliko vlogo in pomen arhiviranja glasbenih zapisov za narodovo zgodovino. Namreč brez komercialnih učinkov izdajajo plošče in kasete z izvajalci s področja **resne, jazzovske glasbe, ljudske pesmi** in različnih oblik govornega programa, za kar sredstva prelivajo iz komercialno uspešnih izvajanj največkrat **popularne zabavne glasbe**. Začetki segajo v **leto 1970**, ko je izšla prva glasbena kasete v Sloveniji, **ansambla Borisa**

Kovačiča z naslovom Leži vasica za goro: v tistem letu pa so izdali 9 programov na 5308 kasetah, prodali pa so jih 4270.

»V 20 letih delovanja je bilo izdelano **21 milijonov kaset, 120.000 video kaset, 6 milijonov velikih plošč, 2,5 milijona malih plošč**, v zadnjem času pa smo izdali in uvozili še **70.000 laserskih plošč**. Na nosilcih zvoka je izšlo 1900 programov, od tega 77 odstotkov domačih in 23 odstotkov licenčnih. Med programi so močno prevladovali glasbeni, govornih je bilo le za 7 odstotkov. Kot prva založniška hiša smo tudi začeli izdajati **kromdiodne kasete**, ki so veliko kvalitetnejše od navadnih. Ob tem smo začeli izvajati tudi **kasete z računalniškimi programi**. Danes s posodobljeno tehnično bazo in z enakim ali celo manjšim številom zaposlenih razvijamo, povečujemo in racionaliziramo proizvodnjo, ki obsega razmnoževanje audiokaset in video kaset s proizvodnjo več kot 2,5 milijona primerkov letno. Čeprav nas »tepe« krčenje in nestabilnost tržišča ter finančna nedisciplin, je načrta za prihodnje leto s kar 63 odstotkov domačih programov še vseeno neokrnjen,« je dejal v orisu razvoja ZKP RTV Slovenija njen **direktor Ivek Krpač**.

Na Zlati kaseti '90 so nagradili 31 najuspešnejših izvajalcev, od tega 17 domačih. Od posameznih glasbenih zvrsti oz. izvajalcev po podeljenih »lesketajočih« kasetah in ploščah najbolj izstopajo **Zlatko Dobrič** med pevci sezone s platinasto ploščo in **Andrej Šifrer** kot najbolj hitro prodorni izvajalec (47.000 prodanih kaset v 2 mesecih), med skupinami **Pop design** iz Kranja (zlata in srebrna plošča) in **ansambel bratov Avsenik** s področja narodnozabavne glasbe.

Drago Papler

OVEN

Dolgo ste bili prepričani, da ste neobčutljivi za ljubezenske težave, sedaj pa se bo izkazalo popolnoma nasprotno. V trenutku, ko bo vaše hrepenenje največje, se vam bo vse skupaj kar naenkrat porušilo.

BIK

Pustolovščina, ki vas mika, je precej manj zanimiva, kot pa ste pomislili na prvi pogled. Seveda pa je vse odvisno predvsem od tega, ali vam je v ljubezni važnejša stabilnost ali pa trenutna zabava.

DVOJČEK

Spotaknili se boste ob lastno zanko, ki ste jo tako vneto pripravljali nekemu drugemu. Drugič bodite raje malo bolj odkritosrčni in pošteni, pa se vam to ne bo zgodilo. Popazite raje na svoje-ga partnerja.

RAK

Ker ste si vse premalo prizadevali, ste izgubili nekaj tistega, kar vam je veliko pomenilo. Toda nikdar se ne delaj užaljeno, temveč se raje posveti prihodnosti, ki ti lahko prinese še kaj lepšega.

LEV

Sicer vam bo uspelo, da se boste dokopali do nekoga, ki ga že dalj časa prav bolešno obožujete, vendar pa si nikdar ne delajte prevelikih utvar, saj bo to le prehodna avantura. Raje uživajte, dokler še lahko...

DEVICA

Naj vas občutek zadovoljstva ne zaziba v lenobnost, saj si lahko s takšnim ravnanjem zapravite res čudovito priložnost. Nekdo, ki vam veliko pomeni, vas bo docela zmedel, a predvsem v pozitivnem pomenu besede.

TEHTNICA

Nikar ne zamudite priložnosti, ki se vam bo ponudila. S prijatelji se boste odpravili na zanimiv potep, ki pa se bo končal na povem nepričakovan način. Toda kaj hitro boste sprevideli, kam pes tacco moli.

ŠKORPIJON

Nepričakovano boste prišli do nekega srečanja, ki pa bo v prihodnosti postalo kar navada. Partner se bo temu od začetka sicer upiral, vendar pa se bo na koncu vendarle uspel sprijazniti z novo situacijo.

STRELEC

Dosegli boste tisto, kar si prizadevate že dalj časa, a kaj hitro boste spoznali, da ste se ponovno zmotili. Bilo bi veliko bolje, če bi del te energije posvetili tudi svojemu poslovnemu življenju, ki je trenutno pravi obup.

KOZOROG

Končno se boste uspeli sprijazniti z dejstvom, da vaša čustva niso tako izjemna, kot bi si želeli sami. Je že res, da boste imeli spočetka manjše težave, vendar pa se boste kaj kmalu znašli in uspeli.

VODNAR

Človeška nevoščljivost nima meja in to boste kaj kmalu poskusili na svoji koži. Bilo bi koristno, da bi za nasvet prosili nekoga pametnejšega, saj se bosta v nasprotnem primeru kaj hitro zapletli v popolno zmedo.

RIBA

Prijatelju boste naredili ogromno uslugo, ki vam jo bo povrnil na najlepši možen način - najlepši vsaj za vas. Toda nikdar se ne zanašajte na kakršnokoli trajno kombinacijo, ampak raje uživajte, dokler še lahko.

KO PRIDE POLNOČ

Ko pride polnoč...

Ah, ko pride polnoč, ali bomo siti in napiti vsaj tistih pet sekund zares pozabili na vse grdote, zoprniye ter coprniye našega vsakdana: na vse laži in spletke, ki smo jih tako obilno gojili, na politična podtikanja in špekulativna spotikanja strank, na ekzistenčno bedo in nemoralo... Skratka: ko pride polnoč, pride naših evforičnih pet sekund čiste krščanske ljubezni do bližnjega, pet sekund zaobljub, da bomo poslej dobri in plemeniti, modri in preudarni. V tistih petih sekundah se globoko v duši pokorimo tudi za vse zasebne grehe in strasti in se zaobljubimo, da poslej ne bomo več toliko kadili, toliko jedli. Ob prijetni sodružici, ki je za Silvestrovo napekla toliko dobrot, se v petih sekundah lahko celo skesano pomisli, da bi bilo dobro rahlo omejiti skoke čez plot.

Oh, kako bi bil zame tak svet pust in dolgočasen; če bi se vsaj desetinka polnočnih upov, želja in obljub kasneje tudi uresničila!

Samo pomislite: po tej deželi bi hodili sami lepi, fini in trezni ljudje, od prvega do zadnjega lojalni državljani, ki bi imeli en lep in fin parlament, v katerem bi poslanci s cmokci na lička dosegali same koristne in družbeno perspektivne konsenze. Parlament ne bi bil pesem, parlament bi bil ena sama ljubezen. Enako seveda v nižjih rajonih, v občinskih skupščinah, kjer zdaj strankarski poslanci skačejo kot vrtavke in s ponigliavo jezikavostjo oponirajo strankarskim konkurentom.

Meni bi se čisto zares podrl svet, če bi kar naenkrat izumrla slovenska »fovsija«, če bi se, denimo, mi, ki smo gospe in gospodje, kar naenkrat začeli še spoštljivo vikati. Saj ste zanesljivo že opazili tudi tovrstni slovenski unikum: najprej ti na TV omizju predstavijo gospe ministre te in te. Gospodje ministri se najprej držijo tako pomembno in so tako važni, da brz pomisliš, da zjutraj še sami sebi voščijo dobro jutro. Nakar se razpene vročekrvna debata, v kateri pa mahoma pozabijo na vsa vikanja in onikanja, na vse spoštovane gospe in so samo še: ti Dimitrij, ti Jure, ti Janez. Saj res zaveje iz tega vljudnostnega zasuka iz Vi na ti neka domačnost, neka prisrčnost, olikano pa ni, če se že grejo gospe ministre in so pred javnostjo..

Da bi ta družba nasploh v doglednem času doživela nujno moralno prenavo - kje pa! Tudi če pride iz ilegale v začasno zunajparlamentarno opozicijo ves intelektualni potencial, ki se zdaj skriva in nemo opazuje burkaške spektakle v parlamentu, je do znosnih in civiliziranih gest na tej strani Alp še dolga pot. Malo zaradi značajskih odklonov, ki jih imamo Slovenci v genih, malo zaradi uvoženih balkanskih manir, največ pa zato, ker smo iz enoglasnega zborčka brez prakse in vaj čmoknili v večglasno petje - zdaj pa imamo pred nosom neka pravila, notni zvezek, pa se še vsak dere po svoje..

Zlati časi! Zlati vek za tiste, ki so zapriseženi individualisti in nočejo v noben lok in v noben blok. Za tiste, ki se v plitke vode in v pritlikave reči ne spuščajo - naj ortodoksni bojovníki nove demokracije izbojujejo svojo vajeniško dobo! Moralna prenova se bo morda začela šele tedaj, ko bodo vajeti naše kočije v rokah dobrih mojstrov.

Zato v tistih petih sekundah pokore in dobrih želja kar pozabite na dostojnejšo držo bojevitih slovenskih strank! Še se bodo drli in še se bodo žrli, tako kot so se lani!

Ko pride polnoč, se dobro najejte in napijte in nakadite. Saj je poslednjič! Kaj več, kako grozen bo prvi dan zaobljubljene vzdržnosti! Lahko boste silno trpeli in komaj dotrpeli do petih popoldne, ko vam bo vse skupaj spet »zapasalo«.

Ko pride polnoč, je vseeno še najbolje, da jo prespite. Če je pa že ne boste, pomislite le na najbližje, na tiste, ki so vam dragi, pa ob tako prelomni polnoči iz raznoraznih vzrokov nedosegljivi. Dovoljena je tudi kakšna skrita solzica ob pesmi Ko pride polnoč.. Saj je ljubezen, legalna, nedovoljena ali spretno prikrita, v tej deželi še edino, kar drži.

Pa srečno novo leto! ● D. Sedej

Dol s svetniki, gor z grički!

Okrajni zbor Okrajnega ljudskega odbora Kranj je razpravljal tudi o predlogu za preimenovanje posameznih naselij v kranjskem okraju. Do preimenovanja je prišlo zato, ker posamezni nazivi in imena naselij niso več v skladu z današnjo družbeno stvarnostjo. Preimenovanja so prediskutirali tudi vaščani. V kranjskem okraju bi se preimenovala posamezna naselja v sledečih občinah takole: Sv. Jošt v občini Besnica bi se po mnenju volilcev moral imenovati **Joštova gora**. Vendar je bilo mnenje okrajnega zbora, da bi bilo dovolj, ko bi se Sv. Jošt preimenoval v **Jošt**, ker tako ali tako nihče v Besnici in v Kranju in okolici ne reče drugače kot **Grem na Jošta**. V občini Cerklje se po predlogu preimenuje Sv. Lenart na **Rebri**, Sv. Ambrož v **Ambrož pod Kravcem**, Andergas pa v **Malo Velesovo**. Občani iz **Gorenje vasi** so predlagali, da se Žirovski vrh, sv. Urbana preimenuje v **Zali vrh**, Žirovski vrh sv. Antona pa v **Partizanski vrh**. Selčani so predlagali ime **Lenartov grič**

za sv. Lenart in Tomaževo za sv. Tomaža. V trziški občini se bo odslej imenovala Sv. Neža Brezje pri Trziču, Sv. Ana pod Ljubeljem Podljudel, Puterhof pa **Jelendol**. Volilci občine **Zminec** pa so iz same konservativnosti vztrajali pri starih imenih svojih vasi, vendar je bil sprejet predlog občinskega ljudskega odbora, da se sv. Florjan preimenuje v **Florjanov hrib**, sv. Andrej v **Andrejev hrib**, sv. Ožbolt v **Ožboltov grič**, sv. Petra hrib pa v **Petrov hrib**. Besede hrib in grič so dodane zaradi tega, ker te vasice ležijo na območju hribov in gričev.

V občini Žabnica za preimenovanje naselja sv. Duh ni odgovarjajočega predloga, ravnotako tudi ne za sv. Barbaro. Za sv. Duh je bilo več predlogov, vendar bi bila najbolj umestna združitev Sv. Duha in Virmaš, ker tvorita ti dve naselji neko celoto. Toda ta sprememba bi povzročila spremembo upravne meje, kar se sedaj ne more izvesti; piše Glas Gorenjske septembra 1954.

NAGRADNA IGRA

HELENA PRI VAS DOMA?

Helena pri vas doma? Zakaj pa ne, je veselo rekla simpatična pevka Helena Blagne, ko smo se dogovorili za malo nagradno igrico, v kateri lahko sodelujete vi, dragi bralci.

V priloženi kupon morate napisati vsaj dve skladbi z najnovejše kasete Helene Blagne, kuponček pa poslati na uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj (Helena pri vas doma). Kupone pričakujemo do 10. januarja.

Simpatična Helena bo obiskala srečnega izžrebanca na domu, mu poklonila svojo najnovejšo kaseto in z njim pokramljala o sebi in svoji glasbi. Mi pa bomo seveda obisk spremljali, Helena z nagrajencem fotografirali in vas o obisku seznanili v eni izmed naslednjih števil Gorenjskega glasa.

Kupon

Ime in priimek

Naslov

Odgovor

Elita 35

NA VSAKEM KORAKU V STA

TUDI V LE

Dober dan: jaz sem pa Andrej Šifrer...

Če boste kdajkoli iskali Bečanovo ulico v Trziču, nas prej vsekakor pokličite! Zakaj? Da vam bomo za vodiča!

Nimate namreč nobene možnosti, da jo najdete prej kot v dveh ali treh urah, čeprav vam bodo priskočili na pomoč tržiški poštarji ali mimoidoči domačini. Bečanova ulica je ena izmed tržiških posebnosti, kajti s prvimi številkami se začneja na enem koncu mesta, se za tri ali štiri ulice in prehode prekine in nadaljuje na povsem na drugem koncu.

In tako smo to skrivnostno ulico debelo uro iskali tudi mi, ki smo z našim pevcem Andrejem Šifrerjem želeli obiskati naši nagrajenki Šifrerjevega kviza: mali Tino in Katko Kremžar na Bečanovi 11 v Trziču. Potem ko smo dobili debelo goro - kakšnih 500 - odgovorov na Šifrerjev kviz, ki je izzrebancu obljubljal obisk Šifrerja na domu, smo pošteno žrebali in z Andrejem odbrzeli k Tini in Katji.

Bili smo tembolj živčni zato, ker smo vedeli, kako »svojeja« pevca nagrajenki težko čakata. In res so bile pri hiši strašne napetosti in muke že od jutra naprej. Pri Golobu sta bili Katja in Tina na trnih že ob osmih zjutraj in ničolikokrat je morala mamica pogledati na uro in povedati, da ura še ni enajst, čas, ko naj bi se prikazal Andrej Šifrer.

Ze tedaj, ko smo prihajali k hiši, so se zavese na oknih gugale sem in tja, za njimi pa sta kukala dva obrazka, dve nestrpni deklici v lepih modrih žametnih oblekah.

Ko smo vstopili, Šifrer z velikima posterjama za nagrajenki in z buteljko za gostiteljico, sta bili Katja in Tina kot ukopani.

Dejstvo, da je končno le pred njima, »ta pravi« Šifrer in ne tisti s kasete, je bilo naravnost neverjetno, šokantno... Andrej ju je, molčeči in otrpli, posadil na kolena in nekaj časa smo zaradi presenečenja od tapravega Šifrerja samo kimali. Andrej jih je potem malo požgečkal in izvabil prvi sproščujoč smeh...

Andrej nam je med drugim povedal, da imajo proti vsem pričakovanjem otroci najraje njegovo pesem Umrla je država, da je polno zaseden, da je vesel, da ima njegova najnovejša kasetka tak uspeh.

Andrej je bil pri Golobovih tak, kot vedno je; prijazen, sproščen, neposreden, predvsem pa zares zna z otroki. Njihov je in oni so njegovi, kar se čuti tudi v pesmih, kar se je potem še kako čutilo v sproščnem vzhduju pri Golobovih, pri fletnih in pridnih deklicah Katji in Tini Kremžar v Trziču, ki najbrž še dolgo ne bosta pozabili, da ju je obiskal »tapravi«, NJUN ANDREJ ŠIFRER! ● D. Sedej

KOŠIRJEVIH 40 LET: 9.000 JAVNIH NASTOPOV IN 2 MILIJONA KILOMETROV

ČE GA ZDAJ KAJ POLOMIM, SE VSI SMEJIJO

DALI bi lahko verjeli, da ima sploh kdaj slavna Avsenikova trobenta, Franc Košir treeemo? Pa jo je imel, kot je sam dejal, oni večer, ko je skupaj s svojo ženo Tatjano, moped šovom in napovedovalcem Radom Časlom priredil »svojemu«, jeseniškemu občinstvu zabavni večer v dvorani gledališča na Jesenicah.

Občinstvo se je krohotalo Koširjevim vicem in Tofovemu moped šou, da je kar odmevalo! V uri in pol je bilo v dvorani zares zabavno, kajti nastopajoči so se ekstra potrudili in napravili dober program - predvsem Koširju v čast, kajti Franci je na zabavnih odrih že natančno 40 let, obenem pa mineva leto, v katerem je njegova zvesta življenjska sopotnica Tatjana, igralka jeseniškega gledališča, doživela tisočo predstavo na amaterskem odru.

»Leta 1950 sem se vpisal v Ljubljani v glasbeno šolo,« je povedal Franci, »kjer sem začel igrati v ansamblu Veseli be-rači. Dve leti kasneje sem se vključil v Adamičev ansambel,

leta 1953 pa so me za trobentarja vzeli Avseniki, s katerimi se prepotoval vse celine: z avtom sem prevozil 2 milijona kilometrov in imel več kot 9.000 javnih nastopov.

Ko pa sem moral dati trobenti slovo zaradi zdravstvenih razlogov, je bilo kar malo hudo. Najprej sem ostajal na odru vedno manj časa, ko pa sem za odrom poslušal, kako je nekdo drug igral na trobento, sem pa vse skupaj kar težko preživljal...

Zdaj sem kot humorist kar »kontent«: pri igranju trobente se nisem smel zmotiti, če ga pa zdaj kot humorist na odru kaj polomim, se sploh nič ne vidi, saj vsi mislijo, da sem napako zanalašč naredil...«

Slavljenec jih ima tako kot vedno veliko za ušesi: od lovskih do tistih iz otroških let, ki jih je preživljal na rodni Koroški Beli pri Jesenicah:

Franci s Koroške Bele, še na mnoga leta! Na naslednjih štiri-deset veselih Koširjevih let! ● D. Sedej

REM DELU MESTA KRANJA
ETU 1991!

Elita 35

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.05 Video strani
8.15 Spored za otroke
8.15 Živ Žav (božični), ponovitev
9.10 Zgodbe iz školjke
10.15 Srečno Kekec, slovenski film
11.35 Video strani
11.40 Novoletno žrebanje 3 x 3
12.10 Postojnska jama
12.15 Dunaj: Novoletni koncert, prenos
13.30 Zakon in red, ameriški film
15.55 Namesto koga roža cveti, koncert Vlada Kreslina za Amnesty international
16.50 EP video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik 1
17.05 Laura Lansing je živel med nami, ameriški film
18.45 EP video strani
18.50 Spored za otroke in mlade, Lonček kuhaj: Skutna pita
19.05 Risanka
19.20 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Prepričevanje, angleška nadaljevanka
20.55 EPP
21.00 Kavarna
22.05 TV dnevnik
22.25 Sova
Polijski oddelek, ameriška nanizanka
Neučakana pištola, ameriška nanizanka
23.40 Šanson Rogaška '90
0.45 Video strani

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 10.00 Praznična oddaja - 11.00 Danes smo izbrala - 14.05 Čestitke poslušalcev - 17.00 Praznična oddaja - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.39 Glasbeni intermezzo - 22.00 Zrčalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - Jan Kochanowski: Pesmi
23.15-4.30 Nočni program, glasba

RADIO ŽIRI

16. - 17.00 EPP - Obvestila - 17.00 Začimo novo leto z glasbo - 19.00 Odgovor programa -

TV AVSTRJA I

- 11.05 To je nori, nori svet, ponovitev ameriškega filma
13.35 Strelji v pleča, ponovitev
14.05 Zajček Dolgoušek, ponovitev
14.30 Walt Disney predstavlja: Otroci kapitana Granta
16.00 Charlie Brown, risanka
16.25 Grozljivi fotoaparati
17.15 Kralj iz Narnije, serije po otroških knjigah
17.40 X-large: Future News 91, satirična poročila iz prihodnosti
18.30 Tujec in kit, 1/3. del ameriške nadaljevanke, igra Peter Stratus
19.30 Čas v sliki
20.00 Šport
20.15 Ladja sanj, počitniške zgodbe na morju
21.55 Mozartovi evergreeni, odlomki iz priljubljenih Mozartovih del
23.00 Baldu Moulin Rouge, slavna predstava ob 100-letnici slavnega pariškega zabavišča
0.30 Poročila

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.00 Satelitski programi - poskusni prenos
10.00 Iz novoletnih programov
13.30 Garmisch-Partenkirchen: Novoletna skalalna turneja, prenos
15.30 Lojtrca domačih '90
17.00 Iz novoletnih programov
19.10 Slovenska kuhinja z Ansambлом bratov Avsenik
19.30 TV dnevnik
20.00 Žrebanje lota
20.05 Umetniški večer, Portret Miloša Formana, ameriški dokumentarni film: Ragtime, ameriški film
23.40 Yutel
0.40 Iz novoletnih programov

TV AVSTRJA II

- 4.20 Največji primer Sherlocka Holmesa, britanska kriminalka, 1965
9.00 Poročila
9.05 Trailer, Čarovniki s svinčnikom in čopičem
9.45 Gibljive slike - knjige iz treh stoletij
10.15 1000 mojstrov, Juan Gris: Zajtrk
10.25 Dunajske pesmi, glasbena oddaja
11.15 Novoletni koncert dunajskih filharmonikov
13.30 Šport, Novoletna skalalna turneja iz Garmisch-Partenkirchena
15.50 Leksikon umetnikov, slikar Ernst Fuchs
16.00 Je po preobratu vse dobro? Kristjani na zahodu - leto dni po revolucijah
16.45 Avstrijska baročna slava, 2. - zadnji del
17.30 Dediči faraonov - kultura iz puščave
18.00 Zajček Dolgoušek, risanke
18.30 Avstrija danes
19.30 Čas v sliki
20.00 Temna molitev, pesmi
20.15 Družina, italijanska tragikomedija
22.20 Profesionalec, francoski film 1981, igra Jean Paul Belmondo
0.05 Alfred Hitchcock predstavlja: Peng, ki si mrtev!
0.30 Poročila

TV KOPER

- 13.30 The best 90 šport (ponovitev) Obzori maček, risani celovečerni film
15.30 Istra show z Witz orkestra, glasbeno-zabavna oddaja
16.30 Justice
17.30 Skupni program z 2. mrežo TV Slovenije primorski regionalni program
18.45 Odperta meja
19.00 TVD stičišče
19.15 »...da nas ne bi opazili« - celovečerni film
21.00 Žrebanje lota
21.05 »Tutti frutti extra«, glasbena oddaja

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Program za otroke
10.00 Šolski program
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Izbrali smo za vas
16.10 Video strani
16.25 Poročila
16.30 TV koledar
16.40 Program za otroke
17.10 Šolski program
17.40 Hrvaška danes
18.25 Številke in črke
18.45 Preteklost v sedanosti
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Serijski film
20.55 Žrebanje lota
21.00 V velikem planu, kontaktna oddaja
22.30 TV dnevnik
22.50 Poročila v angleščini
22.55 Kino-klub
0.25 Poročila

ZANIMIVO EKTRANU

NA

V teh prazničnih dneh je v poldanskem terminu na drugem programu TV Slovenija vsak dan na sporedu oddaja Slovenska kuhinja z Ansambлом bratov Avsenik. Zvrstilo se bo deset dvajsetminutnih oddaj, kjer bo predstavljen kuharski recept, za humor skrbita Franc Košir in Tone Fornezzi - Toff, ob dobri jedi pa za zabavo poskrbi še Ansambel bratov Avsenik z eno od svojih domačih viž. Novoletni Zdravo, v nedeljo zvečer na prvem programu TV Slovenija bo malce drugačen od ostalih. Rdeča nit bo pogovor voditeljev z gledalci o tem, kaj si želijo v prihodnjem letu. Za vse sodelujoče so pripravili presenečenja, v oddaji pa bo veliko slovenske zabavne glasbe... Silvestrski program so naslovili Srečno in veselo v letu 1991 - na prvem programu bo živo voden program, v program pa se bodo vključevali studiji Ljubljana, Maribor in Koper. Čez vsa oddaja bodo predvajali spote iz lestvice najbolj gledanih video spotov. Na zalogi so že posnete oddaje: Tajči show, Oto Pestner, Videomeh, Pop rock. Na drugi televizijski mreži pa se bodo zvrstile že vnaprej posnete oddaje, omenimo: Oto Pestner, Videomeh. V novoletnih dnevih bo silvestrski program ponovljen, prenašan pa bo tradicionalni novoletni koncert dunajskih filharmonikov, koncert iz Portoroža in Maribora, predvajan pa bo tudi rock koncert iz Rotterdama.

D. Papler

RAGTIME

Leta 1906, ko se Amerika zabava v ritmu ragtimea, se nehote povežeta usodi bogate industrijske družine in bogatega ter upornega črnca Walkerja, ki se z vsemi sredstvi upre rasizmu. Družina sprejme v varstvo dekle, ki je Walkerju rodilo otroka in čaka na njuno skorajšnje poroko. Toda na poti k nevesti Walkerju gasilci umažejo avto in stvar gre tako daleč, da Walker s tempopoltimi pripadniki zasede knjižnico in grozi, da jo bo razstrelil, če mu ne pripeljejo očiščenega avtomobila... Prav, ko se zadeve bolj ali manj uredijo, napoči vojna - časi ragtimea so kočani. Kljub navidezno tragičnemu sporočilu, je Formanov film Ragtime dramatična in intimna komedija.

SUPER CHANNEL

7.00 Ob zori 8.30 Russia eleven 9.00 World news 9.10 The mix 13.00 Japonske poslovne novice 13.30 The mix / vroča linija 17.00 V etru 18.30 Blue night 19.30 World news 19.45 Nit časa 20.00 Ultrašport 22.00 World news 22.15 Ultrašport 0.15 World news 0.30 Blue night 1.45 Nočni mix

SCREENSPORT

8.00 Umetnostno drsanje 9.30 Moto-novice 10.00 Hokej na ledu 12.00 Košarka 14.00 Rugby 16.00 Hipodrom 16.30 Boks 18.00 Borilni sporti 19.03 Nogomet, španska liga 19.30 Nogomet, prenos iz Cotton Bowla: Texas - Miami 23.30 Snooker, Norwich Union Grand Prix 1.30 Šport v Franciji 2.00 College football, Orange Bowl: Colorado - Notre Dame

TV 5

16.05 Poročila 16.15 Svetovna retrospektiva 17.15 Ženski pogledi, portret 17.45 Ko je dobro..., recept 18.00 Program za otroke 18.20 Kanada na dveh cestah, serija 18.50 Bon baisers des francofolles 19.00 Poročila / Šport 19.30 Poročila 20.00 Posebni dopisnik, reportaže 21.00 Poročila 21.35 Variete de prestige, Gipsy Kings 23.35 Poročila / Ciel mon mardi!

EUROSPORT

8.30 Evrobika 9.00 Smučanje na vodi / Hokej na ledu 11.00 Motošporty 12.00 Nogomet 13.00 Evrobika 13.30 Veslanje 14.00 Umetnostno drsanje 15.00 Tenis, Pokal Hopman, polfinale 19.00 Nogomet, Španska liga 20.00 Showcatchen 21.00 Boks 22.00 Nogomet 22.45 Rally Pariz - Dakar 23.00 Nogomet v živo, iz Pasadene 2.00 Rally Pariz - Dakar 2.15 Tenis, Pokal Hopman, ponovitev

MUSIC TELEVISION

7.00 Awake on the Wildside 11.00 MTV rewind 81, The Top 12.00 MTV rewind 82, Boy George 13.00 MTV rewind 83, Eurhythmis 14.00 MTV rewind 84, Madonna 15.00 MTV rewind 85, Mick Jagger 16.00 Sobotna noč v živo 17.00 Coca cola report 17.30 Sobotna noč v živo 18.00 MTV rewind 86, Madonna 19.00 MTV rewind 87, Michael Jackson 20.00 MTV rewind 88, 89, 90 23.00 Sobotna noč v živo 23.30 Coca cola report 0.00 Video

CENTER amer. kom. DUH ob 16.45 in 19. uri, prem. amer. akcij. filma KLETKA ob 21.15 uri
STORŽIČ hongkon. akcij. film ROKA SMRTI ob 16. uri, amer. trda erot. TRENUTKI LJUBEZNI ob 18. in 20.k uri
ZELEZAR amer. akcij. thrill. UMRI POKONČNO ob 18. in 20. uri
DUPLICIA amer. akcij. kom. ŠE 48 UR ob 18. in 20. uri
ŠKOFJA LOKA amer. kom. ČEDNO DEKLE ob 20. uri
RADOVLJICA amer. akcij. film SMRTONOSNO OROŽJE ob 18. in 20. uri
BLED amer. akcij. film TANGO IN CAHS ob 18. in 20. uri

TORKOVO VABILO

Muc, muc, kako si...

...se boste spraševali v torek, ko bo najdaljša noč že celih nekaj ur, tistih, ki jih boste uspeli prespati, za vami in se boste pogledali v jutranje ogledalo in vas bo od strahu pobralo. En pameten nasvet ne bo odveč, kajne. Primerno se opremite za zimsko idilo in brez oklevanja na Šmarjetno goro. Le pohitite, da boste do poldneva v Hotelu Bellevue, kjer vas bo čakalo prekrasno banketno kosilo. Kuharski virtuoz Andrej Fric obljublja, da bodo mize polne jedi in pijač, ki jih novoletni mačkoni sploh ne marajo. ● I. K.

GORENJSKI GLAS
več kot 60 opus

PRI VAS DOMA

Oblakova mama

Te dni so jo spet obiskali s krajevne skupnosti, Tavčarjev Jože in dve Cvetki, Pirhova in Golobova, tista komisija, ki ob novem letu po Orehku in Drulovki obišče vse bolnike in stare nad osemdeset let. Tokrat je bilo denarja malo manj, le za zavitek kavice in nageljček spravili skupaj, in čestitko so vsakemu napisali in napisali orehovški šolarji. A zato dobre volje vseeno ni manjkalo. Oblakova mama Francka jih je sprejela kot vedno, za svojim punkljem s celo vrsto klekljev, s prelepim "muštrom špic" in pisanimi bucikami. Triinosemdeset jih je bila že letos, a še vedno brez očal kleklja. Izredno lep vzorec ima v delu za prt, z zvončki v vogalih. Ko ji je bilo šest let, se je že naučila prvih verižic doma pri Premetovcu v Zadobju pri Lučinah. Kje so že tista leta! Koliko prtov, prtič-

kov, vogalčkov, ovratnikov, golobov, lastovic in kdo ve še česa je skrbno snela s svojega punklja. Tudi svoje hčere je naučila čipkarske umetnosti. Zdaj, ko je Milka upokojena, delata skupaj. Ni jima dolgčas, veseli pa sta, če pride kdo na obisk, da je le malo manj monotono, kot premetavanje klekljev. O, včasih pa je bilo pri njih živo. Pet otrok je bilo pri hiši, mladi so prihajali. Najbolj živo pa je bilo, ko je prišla televizija. Prvo televizijo v tem koncu Orehka so imeli prav pri Oblakovih. In to čudo je takrat prihajala gledat vsa vas. Kar vrata so sneli, klopi so postavili po kuhinji in veži, da so lahko vsi sedeli. Tudi po petdeset jih je bilo včasih. Jože se živo spominja teh večerov. Še čaj jim je skuhal Oblakova mama, da jim je bilo prijetneje v njihovi domači kinodvorani.

Zdaj so zaprti vsak v svojo dnevno sobo, k svojem televizorju. Skupno gledanje Oblakove televizije je le še spomin. Oblakova mama pa ostaja vedno ista. Malce posušila se je, res, nobena hrana ji ne tekne, največ moči ji dajo še navadne čokoladne napolitanke. Te pa poje, kadar hočete, tudi sredi noči, če se oglasi lakota. Malo čudno se sliši, da nekdo živi le od politank, toda prava seča je, da je našla tisto, kar ji pri teh letih dobro dene. Še bo zdržala, še bodo peli kleklji, še bo vrtela punkelj po mizi in vedno znova se bo razveselila Jožeta in njegovih deklet. Lepo je, če se starega človeka takole spominjo. ● D. Dolenc

NOVI KAVA BAR NA PRIMSKOVEM

Magnum, buuum

Kranj - V Sloveniji, na Gorenjskem in temu primerno tudi v Kranju v zadnjem času kot gobe po dežju rastejo novi lokali, še posebej s hrano in pijačo, katerim ponavadi rečemo gostilna, bistro, kava bar, cocktail bar, bife, pivnica... Le-tem, po statistikah jih je v Kranju kakih šestinštirideset in pol, se je pred kratkim pridružil tudi kava bar **Magnum**, lociran v strogem kranjskem predmestju, na Primskovem v neposredni bližini Merkurjeve Gradbinke. Nekoč stanovanjska hiša je danes večnamenski objekt, v katerem se nahaja že omenjeni kava bar **Magnum**, trgovina z elektroinstalacijskim materialom **Amper**, v gornjih prostorih hiše pa je delavnica. Nekaj metrov stran je v gradnji nov objekt, v katerem naj bi bili štirje lokali namenjeni prodajnotrговski dejavnosti.

Pa vstopimo v kava bar **Magnum**. V prvem prostoru je "šank" in pa "stojišča", za tiste, ki so prišli na "tahitrega", v zadnjem prostoru pa je mogoče tudi posedeti in v miru predebatirati vroče teme, ki so v zadnjem času vse bolj pogoste. V prvem prostoru prijetna glasba, v zadnjem bolj mirno, celotni

interier pa pravi biser po zamisli arhitekta Igorja Martinoviča in izpod rok mizarja Toneta Beštra. Zakaj ime **Magnum**? "Vedno, kadar pridemo z jage, se zberemo pri meni," je povedal lastnik lokala **Marko Oblak**, tudi sam lovec. K imenu lokala pa je prispevalo predvsem njegovo zanimanje za orožje. Ponudba je standardna, poleg več vrst whiskeyja, likerjev, vina, piva in brezalkoholnih pijač, vam lahko prijazna natakara Romy pripravi tudi sendvič. **Marko Oblak** pa v prihodnje obljublja tudi specialitete iz divjačine, predvsem tako imenovane "jelenove klobase". Za **Magnum** se je v Kranju očitno kar hitro izvedelo, saj je lokal kar dobro obiskan, še posebej s strani obrtnikov in podjetnikov, kar se je resnici na ljubo dalo sklepati že po avtomobilih, parkiranih pred kava barom. Poleti je v načrtu ureditev terase, pozneje pa tudi taverne.

Še to. Lokal obratuje od pol osme do dvaindvajsete zvečer, v sobotah do trinajste, ob nedeljah in praznikih pa je zaprto.

● I. Kavčič

LESTVICA »NAJ« KASET '90

Na prireditvi Zlata kaset '90 je Založba kaset in plošč RTV Slovenija za prodajno uspešnost podelila posebna priznanja: **srebrno kaseto za 25.000 prodanih primerkov, zlato kaseto za 50.000 prodanih primerkov in platinasto kaseto za nad 100.000 prodanih primerkov.**

Zajeten kupček bleščočih se priznanj je po ponovnem podpisu enoletne pogodbe odnesel v Veliko Britanijo predstavnik licenčne založbe **SONY - CBS David Main**, s katerim je posle sklepal urednik licenčnih izdaj pri ZKP RTV Slovenija **Tomaž Domicej**. Domačim izvajalcem pa sta priznanja podelila **Ivo Umek**, urednik za zabavno glasbo in **Tomaž Tozon** za narodnozabavno glasbo.

Najuspešnejši izvajalci za leto 1990 so:

Platinasta kaset: Zlatko Dobrič (Piši mi, Mari)

Platinasta videokaseta: Shyhrete Behlulu

Platinasta plošča: Kaoma (Lambada)

Zlata kaset: Andrej Šifrer (Hiti počasi)

Zlata video kaset: ansambel bratov Avsenik (Na Robleku), Zyle Krasniqi

Zlata plošča: Agropop (Cirkus), Pop design (Slava vojvodine Kranjske), Alice Cooper (Trash), Richard Clayderman (Sanjarjenje), Jason Donovan (Between the lines), New Kids on the Block (Step by step)

Srebrna plošča: Čudežna polja, Bratje iz Oplotnice, Helena Blagne in Nace Junkar (Vrniva se na najino obalo), Iztok Mlakar (Štorije baldorije), Zoran Cilenšek (Slovenec sem), Big Ben (Nancy iz Ljubljane), Marjanca '90, Pop design (Poletni hiti), Ansambel Henček (Očetova navadica).

Srebrna video kaset: Profesor Baltazar, Ansambel Lojzeta Slaka

Srebrna plošča: Martika, Rolling Stones (Steel wheels), Bob Dylan (Oh mercy), Kylie Minogue (Enjoy yourself), Bros (Time), Gipsy Kings (Mosaïque), New Kids on the Block (Hanigin tough), Depeche Mode (Violator).

Srebrne laserske plošče (CD): Koroški akademski oktet, Green-town jazz band.

D. Papler

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 7.50 Video strani
8.00 Satelitski programi - poskusni prenos
9.00 Klub klobuk
11.00 TV mozaik, ponovitev: Prepričevanje, angl. nadaljevanka
11.50 Novoletni videomeh
13.35 Iz novoletnih programov
14.10 Kekčeve ukane, slovenski film
15.30 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV Dnevnik 1
17.05 Dirkač, francoski film
18.50 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.19 Postojnska jama
19.30 TV Dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Film tedna, Prostori v srcu, ameriški film
22.00 EPP
22.05 TV dnevnik
22.25 Sova
Alf, ameriška nanizanka
Neučakana pištola, ameriška nanizanka
Zgodovina smeha, francoska dok. serija
0.30 Video strani

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 9.05 Glasbena matineja - 10.00 Praznična oddaja - 12.10 Pojemo in godemo - 14.05 Športna novoletna oddaja - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nokturno - Leonardo Boff: Zakrament cigaretnega ogorka - 23.15-4.30 Nočni program - glasba -

RADIO ŽIRI

16.00 Napoved programa - EPP - Obvestila - 17.00 Glasbena sredi - 19.00 Odpoved programa -

TV AVSTRILIJA I

- 9.00 Poročila
Zajček Dolgoušek
9.30 Avstrijsko gospodarstvo od 1945 do danes, 8. del
10.30 Otto - novi film, ponovitev nemškega filma
11.50 Risanka
12.15 Čudoviti svet Barja
13.20 Univerzum: Duhovi pragozda na Madagaskarju, odprava v kraljestvo lemurjev
13.55 Medvedki se ne dajo, ameriški film 1977
15.30 Otroški program
15.35 Charlie Brown, risanka
16.00 Poskočni duh, lutkovna igrice
16.20 »Jaz in ti«, zimske igre, glasba
16.55 Mini čas v sliki
17.05 »Jaz in ti« zimske igre, 2. del
17.35 Kralj iz Narnije, Princ Caspian se bori za prestol
18.00 Mi
18.30 Tujec in kit, 2. del ameriške nadaljevanke
18.22 Znanje danes
19.30 Čas v sliki
20.00 Šport
20.15 Dobro, da imamo Marijo
21.05 Pogledi s strani
21.15 Pravi Dunajčan se ne da, Silvestrovanja
22.10 Sugarland expres, ameriški film 1974, igra Goldie Hawn
23.55 Poročila
0.00 Nočni klici
0.45 Poročila

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 11.00 Trije mušketirji, ameriški film
13.05 Iz novoletnih programov
18.10 Novoletni koncert iz Maribora
19.10 Slovenska kuhinja z Ansambliom bratov Avsenik
19.30 TV dnevnik
20.00 Gala koncert Pavarotti, Domingo, Carreras
22.05 Yutel
23.05 Šanson Rogaška '90

TV AVSTRILIJA II

- 15.20 Leksikon umetnikov
15.30 Karibska skrivnost, ameriška kriminalna 1983, igrajo: Jelen Hayes, Bernard Hughes
17.10 Dediči faraonov, 2. - zadnji del
17.30 Zemlja in ljudje
18.00 Zajček Dolgoušek, risanke
18.30 Wurlitzer
19.00 Lokalni program
19.30 Čas v sliki
20.00 Fantom iz opere, 1. del TV filma
21.45 Novo v kinu
22.00 Čas v sliki
22.25 Šport
22.50 Moskovska mafija, reportaža britanske TV ekipe
0.15 Poročila

Kranj, 24. decembra - Za vse tiste, ki so se bali, da dedka Mraza ne bo več, objavljamo tale dokaz izpred zasebne trgovine Marjana Jagodica v krajevni skupnosti Vodovodni stolp v Kranju. Otroke iz tamkajšnje soseske je obiskal dedek Mráz in jim delil sladkarije, ob slovesu pa jim je objubil, da ga bodo lahko še ves teden videvali v Kranju, kamor bo ob popoldnevih prihajal s svojimi pravljimi in spremstvom. - Foto: D. Ž.

KO GRE SULTAN V TRGOVINO...

Najbogatejši človek na svetu, sultan, je pred kratkim v New Yorku šel nakupovat... V neki trgovini je kupil 40 srajc, šest parov hlač za jahanje, dva para kavbojskih in en par navadnih čevljev.

Nato je na svoje neizmerno presenečenje doživel, da ga je blagajnik prosil, naj se izkaže z dokumenti, s katerimi bi potrdil, da ima njegov ček tudi kritje... Sultanu je takoj prikočil na pomoč njegov osebni tajnik, ki je blagajniku pod nos pomolil denarnico s sultanovim likom.

Najbolj popularna razglednica. Ameriški in britanski vojaki, ki so v Zalivu, prijateljem najraje pošiljejo prav posebne razglednice: kos »šmirgl« papirja. Nanj pa pišejo: Mapa Saudske Arabije.

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.15 Poročila
9.20 TV Koledar
9.30 Otroška serija
10.00 Šolski program
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Izbrali smo za vas
16.10 Video strani
16.25 Poročila
16.30 TV koledar
16.40 Otroška serija
17.10 Šolski program
17.40 Hrvaška danes

- 18.25 Številke in črke, kviz
18.45 Dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Filmski večer
22.00 TV dnevnik
22.20 Poročila v angleščini
22.55 Intervju
23.55 Poročila

TV KOPER

- 15.30 Simbadove čudežne pustolovščine, risani celovečerni film
17.00 UIIR: Festival 90 - koroške pesmi
18.30 Program v slovenskem jeziku
18.45 Odprta meja
19.00 TV dnevnik
19.25 Čarobna svetilka - otroški program
20.30 »Vsi so bližnji sorodniki«, gledališka predstava
21.30 TV movie: Zgodbe E. A. POA
22.15 TV dnevnik

PROSTORI V SRCU

Zgodba ameriškega filma, posnetega leta 1984, je postavljena v trideseta leta, v čas gospodarske krize. Pijani deček po nesreči ustrelji šerifa, ki zapusti vdovo Edno z dvema otrokoma, 116 dolarji v banki in dolgovi, ki grozijo, da bo Edna morala prodati hišo in zemljo. Trmasta Edna se s pomočjo nekega črnca, ki ga je nekoč rešila zapora, loti gojenja bombaža. Bančni uradnik, ki naj bi ji odobril posojilo, sicer ne verjame preveč v uspeh, vendar Edna vztraja. Film o socialni družinski drami je poleg številnih nominacij, prejme tudi dva Oskara in sicer za glavno žensko vlogo (Sally Field) in za izvirni scenarij (Robert Benton).

SUPER CHANNEL

7.00 The mix 11.00 Eurochart 11.30 The mix 13.30 Zdravo Avstrija, zdravo Dunaj 14.00 The mix / Zapisano je 15.30 Win lose or draw 16.00 Turistični magazin 16.30 Verska oddaja 17.00 The mix 18.30 Russia eleven / Roving report 19.30 Videomoda 20.00 Spin, CD lestvice 21.00 Kraljevska romanca Charlesa in Diane, ameriški romantični film, 1982; igra Charterine Oxenberg; Music mix

SCREENSPORT

4.00 Motošport 5.00 Snooker / boks 9.30 Motošport 9.00 Šport v Franciji 9.30 Go, oddaja o motošportu 10.30 Snooker, SP 12.30 Rally, SP 13.45 Košarka, Nizozemska 18.00 Kegljanje 18.45 Šport v Španiji 19.00 Go 20.00 Motošport 20.30 Hokel na ledu 22.30 Rallycross 23.30 Kegljanje 0.00 Umetnostno drsanje

TV 5

16.05 Poročila 16.15 Special Francois Silvant, show 17.15 Sola za oboževalce, show 18.00 Ni treba sanjati! 19.15 Kot bi trenil 19.25 Dobra dan, Francija - dober dan, Evropa 19.30 Poročila 20.00 Generacija 90 21.00 Poročila 21.35 Gospod Vincent, francoski igrani film 1947, igra Pierre Fresnay 23.30 poročila 23.45 Svet ki na 0.35 Črni kvadrat, kratki film

EUROSPORT

7.00 Hour of Power 8.00 Fun factory 10.00 Šport z vsega sveta 11.00 Boks 12.00 Drsanje na ledu, ponovitev poslovnih predstav plesnega para Torwill in Dean; Obersdorf, novoletna turneja v smučarskih skokih; Königssee; bob dvojec; Perth, Avstralija; Tenis za Hopmanov pokal 19.00 Motošport 20.00 Nogomet, Italija - Anglija, posnetek s SP 90 22.00 Smučarski skoki 23.00 Rally Pariz - Dakar, Start 23.15 Bob dvojec, ponovitev 0.15 tenis, Pokal Hopman

MUSIC TELEVISION

8.00 Video 10.30 Klub MTV 11.00 The Year in Rock 12.00 European Top 20 / XPO 14.30 Best of the Year, Led Zeppelin 15.00 Video, Malken Wexo 18.30 Best of the Year, Neil Young 19.00 US top 20 21.00 Bets of 120 minutes 1990 23.00 XPO / Klub MTV 0.00 Best of Headbangers ball 2.00 Nočni video

CENTER amer. kom. DUH ob 16.45 in 19. uri, prem. nem. biograf. filma STEKLENA TIŠINA ob 21.15
STORŽIČ amer. akcij. film KLETKA ob 16. uri, amer. trda erot. TRENUTKI LJUBEZNI ob 18. in 20. uri
ŽELEZAR amer. akcij. thrill. UMIRI POKONČNO II. ob 18. in 20. uri
DUPLICA amer. akcij. kom. ŠE 48 UR ob 18. in 20. uri
DOVJE amer. znan. fant. pust. film VRNITEV V PRIHODNOST III. ob 18. uri
ŽELEZNIKI amer. akcij. film ROBOCOP II. ob 20. uri
ŠKOFJA LOKA amer. kom. ČEDNO DEKLE ob 18. in 20. uri
RADOVLJICA amer. zab. film NIČ NE VIDIM, NIČ NE SLIŠIM ob 20. uri
BLED amer. akcij. film SMRTONOSNO OROŽJE ob 20. uri

SLOVENSKE VRAŽE

Na Slovenskem verjamemo, da bo tisti, ki bo zgodaj vstal na novega leta dan, zgodaj vstajal vse leto. Na novega leta dan tudi ni priporočljivo jesti perutnine, ampak le svinjino, kajti kokoši brskajo nazaj, kar pomeni, da gre potem gospodarstvo nazaj. Svinje pa rijejo naprej in tako gre tudi gospodarstvo naprej. Če boste pa na novega leta dan slišali grmenje, morate pri priči leči na tla, da ne boste imeli bolečin v trebuhu.

Pišete nam vi, dragi bralci. Pišete nam šale, anekdote in dovtype. Vsako objavljeno šalo seveda honoriramo.

Filip iz Kranja: »Ko sem pred leti vodil skupino najmlajših ob morju, v koloniji, se je pripetil naslednji dogodek.«

Neki tihi, sramežljivi fantič šestih let je nekje staknil ekcem in se venomer na skrivaj praskal, ker ga je bilo sram. Ko sem to le opazil, preden sem ga peljal k zdravnici, sem ga vprašal, kaj mu je in zakaj se praska. Tiho in zbegano je odgovoril:

«Tovariš, ko me pa tako skrbi!» - Revež se je zmotil in je zadnji besedi dodal še črko K.....

OBISKALI SMO

TRGOVINA AMPER

Na Cesti Staneta Žagarja 34 v Kranju (nasproti Gradbinke na Primskovem) je bila odprta nova trgovina z elektroinštalacijskim in elektrotehničnim materialom - Amper. Na dvajset kvadratnih metrih lepo opremljenih prodajnih površin vam po zelo ugodnih cenah nudijo ves potreben material pri gradnji in opremljenosti stanovanja in hiše, na sindikalne kartice kupljeno blago nad vrednostjo 500 din pa nudijo tudi 10-odstotni popust. Na zalogi imajo raznovrstne lestence, stikala, vtičnice, vodnike, cevi, varovalke in varovalne avtomate, luči, zvonce, senzorske luči iz uvoza (ki služijo tudi za varnost), stikala z regulacijo svetlobe, telefonske priključne vtičnice, raznovrstne podaljške, gradbiščne in razdelilne omarice... Tudi manjše aparate za različne namene priporočajo. Vodja in lastnik trgovine Amper **Niko Lalič** vam zagotavlja, da boste dobro postreženi in da vam bodo poskušali ustreči z artikli, ki bi si jih izbrali iz kataloga. Za večje količine kupljenega elektromateriala vam le-tega dostava

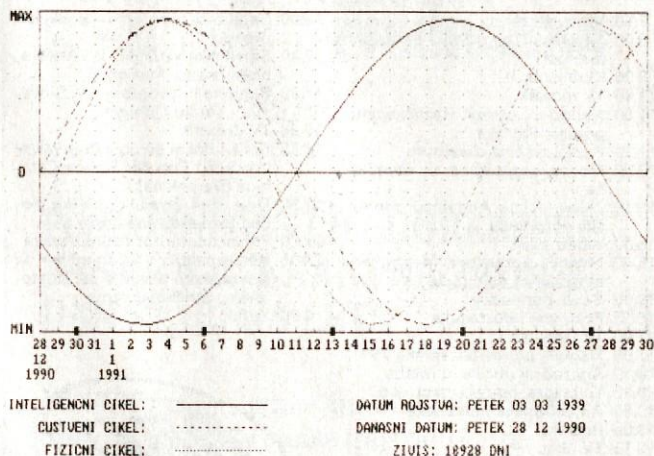
Trgovina Amper vam nudi ves potreben elektromaterial, svetuje izvedbo in po želji zagotovi kvalitetno izvedbo. - Foto: Drago Papler

vijo na dom. Glede na to, da je **Niko Lalič** elektroinštalater, kupcem tudi svetuje in priporoča najekonomičnejšo izvedbo napeljave, če pa izvajalca še nimate, lahko po dogovoru opravi vgraditev materiala in napeljavo elektroinstalacije.

Drago Papler

BIORITEM

BIORITEM

V teh težkih časih nam mora biti dobrodošel vsak koristen nasvet, še posebej pogled v prihodnost. Ker na tem svetu na žalost jasnovidci ne visijo na vsaki kljuki, tozadevno pride prav tudi bioritem.

Objavili bomo mesečni bioritem vseh gorenjskih županov. Županov zato, ker so na zelo izpostavljenih mestih, pod neposredno komando imajo več kot sto uslužbencev, pod posredno pa vse občane.

Ljubi naši predsedniki! Za dragocene brezplačne bioritemse navsete se nam ni treba nič posebej zahvaljevati, saj že vnaprej vem, da nam boste od srca hvaležni. Tako Vi kot vaša uprava, ki bo zdaj natančno vedela, kdaj se vas splača kaj prositi, kdaj pa se vam skriti pod mize in za in za omare...

Prvi je na vrsti jeseniški župan dr. Božidar Brudar. Gremo po abecedi, da slučajno ne bo kakšne »fovšarije«.

Dr. Božidar Brudar! Na današnji dan živite že 18.928 dni. Naslednjih enajst dni bo s fizično kondicijo vse v redu, nekaj dni dalj boste tudi prijazni, nakar bo nastopilo slabo razpoloženje, dvomi in razdražljivost, ter slabše - tudi fizično - počutje. Intelligenčni cikl ima 16 dni in pol: ustvarjalnost bo na višini nekje med 12. in 29. januarjem.

Če bo v teh kritičnih dneh udarila še neprijazna Luna, se bodo zadeve do trikrat poslabšale. Na srečo nimate vseh krivulj hkrati v minusu, sicer bi vam padlo še 20 odstotkov življenjske energije, kar bi bila totalna polomija.

Nasvet: pred jeseniškega župana nikakor ne 9., 11., 21., 15. in 27. januarja! Priporočamo, da v tem kriznem obdobju na Jesenicah ne sklicujete sej, držite ga stran od vseh važnih podpisov in pogodb, vi, občinarji, pa vato v ušesa!

TUDI DRUGOD GA LOMIJO

PONEDELJEK 17. 12.

24.35 SLOVENIJA I

Klub Paradiz

23.40 SLOVENIJA I

Alfred Hitchcock
vam predstavlja

Bralci Gorenjskega glasa se včasih jezite, ker nam v uredništvu ne uspeva vselej, da nam ne bi ponagajal tiskarski škrat. Ko smo urejali poskusno številko naše nove priloge, smo škrata poslali v Ljubljano. In kar takoj mu je v sporedu TV Slovenija I. za ponedeljek, 17. decembra, uspelo podaljšati dan za dobre pol ure, saj je uvedel merjenje časa po sistemu "24.35". Še dobro, da je bil na televiziji uro prej Alfred Hitchcock in podaljšanje dneva ni bilo tako grozno.

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 7.50 Video strani
- 8.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
- 9.00 Klub klobuk
- 11.00 TV mozaik
- 11.00 Nadarjeni otroci: Raziskovalna postaja Petnica
- 11.30 Pustolovščina slikarstvo
- 12.00 Muzzy, angleščina za najmlajše
- 12.20 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
- 15.30 Video strani
- 15.40 Mozaik, ponovitev, Muzzy, angleščina za najmlajše
- 16.00 Sova, ponovitev
- 16.55 Poslovne informacije
- 17.00 TV Dnevnik 1
- 17.05 Mozaik, ponovitev šolska TV
- 18.10 Spored za otroke in mlade
- 18.10 To je igra, oddaja za otroke
- 18.30 Alf, ameriška nanizanka
- 19.00 Risanka
- 19.15 TV okno
- 19.30 TV Dnevnik
- 19.55 Vreme
- 20.05 Vojne usode, angleška nadaljevanka
- 21.10 Slovenci v Vatikanu danes
- 21.40 Večne mojstrovine
- 22.00 TV dnevnik
- 22.20 Sova
Vse razen ljubezni, ameriška nanizanka
Neučakana pištola, amer. nanizanka
- 23.50 Video strani

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba
- 8.05 Znanja široka cesta - 9.05 Z glasbo v dober dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Oddaja o jeziku - 14.25 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big bandom RTV Ljubljana - 18.30 Zborovska glasba - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napევov - 21.05 Literarni večer - J. W. Goethe: Faust - 22.20 Iz naših sporedov - 23.05 Literarni nočno - Todor Rosić: Ikona svetega konstantina - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

RADIO ŽIRI

- 16.00 Napoved programa - EPP - 17.00 Šport in rekreacija - 17.15 Dobro je vedeti in znati - 18.00 Novice in dogodki - Obvestila, mali oglasi 19.00 Odpoved programa

GORENJSKI GLAS

TV AVSTRIJA II

- 14.35 Leksikon umetnikov, slikar Gerhard Gutruf
- 14.45 Homo Austriacus, Nadškof Josef Schoiswohl ob 90. rojstnem dnevu
- 14.45 Umor z ogledali, britansko-angleška kriminalka
- 17.15 Nebu naproti, 12. - zadnji del
- 18.00 Zajček Dolgoušek, risanke
- 18.30 Wurlitzer
- 19.00 Lokalni program
- 19.30 Čas v sliki
- 20.00 Kultura
- 20.15 Fantom iz opere, 2. - zadnji del TV filma
- 21.45 Novo v kinu
- 22.00 Čas v sliki
- 22.25 Klub 2
Poročila

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
- 17.10 Slovenska kuhinja z Ansambлом bratov Avsenik
- 17.30 Regionalni program TV Slovenija - studio Ljubljana
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Split - Pokal evropskih prvakov v košarki Pop 84: Banca Catalana (Barcelona)
- 21.30 Divji svet živali, angleška poljudnoznanstvena serija
- 22.00 Plesni nocturno: Tatinka sraka
- 22.15 Retrospektiva »Komedija na slovenskem odru« F. M. Dostojevski: Stričkove sanje
- 0.20 Yutel

TV KOPER

- 16.00 Čarobna svetilka - otroški program
Dan na dan
Laurel in Hardi
- 16.45 Družina Smith
- 17.15 Človek in zemlja, dokumentarna oddaja
- 17.45 Mod squad
- 18.30 Program v slovenskem jeziku
- 18.45 Odprta meja
- 19.00 TV dnevnik
- 19.25 Čarobna svetilka - otroški program
- 19.50 Aktualna tema
- 20.30 »Tutti fruttii«, glasbena oddaja
- 21.30 Justice
- 22.15 TV Dnevnik

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 9.15 Poročila
- 9.20 TV koledar
- 9.30 Otroška serija
- 10.00 Šolski program
- 12.00 Poročila
- 12.10 Video strani
- 12.20 Izbrali smo za vas
- 16.10 Video strani
- 16.25 Poročila
- 16.30 TV koledar
- 16.40 Otroška serija
- 17.10 Ljubitelji narave: Robin Baker in Jan Mather, poljudnoznanstveni film
- 17.40 Hrvaška danes
- 18.25 Številke in črke
- 18.45 Popularnoznanstvena oddaja
- 19.15 Male skrivnosti velikih mojstrov kuhinje
- 19.30 TV Dnevnik
- 20.00 Spekter, politični magazin
- 21.05 Popularnoznanstvena serija
- 22.05 TV dnevnik
- 22.25 Poročila v angleščini
- 22.30 Glasbena oddaja
- 23.30 Poročila

AVSTRIJA I

- 9.00 Poročila
- Zalček Dolgoušek, ponovitev
- 9.30 Zemlja in ljudje
- 10.00 Avstrijsko gospodarstvo od 1945 do danes, 9. del
- 10.45 Fantom iz opere, ponovitev 1. dela TV filma
- 12.15 Klub za seniorje, ponovitev
- 13.00 Poročila
- 13.10 Mi, ponovitev
- 13.45 Bagdadski, tatič, britanski film, 1940
- 15.30 Otroški program
- 15.35 Charlie Brown, kaj smo se učili, Charlie Brown? risanka
- 16.00 Am, dam, des
- 16.20 »Jaz in ti«, zimске igre, Vesoljski poleti
- 16.55 Mini čas v sliki
- 17.05 »Jaz in ti«, zimске igre, 2. del
- 17.35 Kralj in Narnije, na koncu sveta
- 18.00 Krestače v puščavskem pesku, dokumentarni film
- 10.30 Tujec in kit, 3. - zadnji del ameriške nadaljevanke
- 19.22 Znanje danes
- 19.30 Čas v sliki
- 20.00 Šport
- 20.15 Kraj srečanja oder, večer z Dagmar Koller in njenimi prijateljeli
- 21.50 Pogledi s strani
- 22.00 Daisy Miller, ameriški film 1974, igra Cybill Sheppard
- 23.30 Poročila
- 23.35 Pokopališče brez križev, francosko - italijanski western
- 0.55 Poročila

STRIČKOVE SANJE

Novelo ruskega pisatelja Fjodorja Mihajloviča Dostojevskega je za gledališko uprizoritev priredil Georgij Paro, v ljubljanski Drami pa je uprizoritev pripravil režiser Jože Babič. V komediji spremljamo prigode senilnega starca, ki bi se rad oženil. Igra ga Danilo Benedičič. Njegova ljubezenska koprnjenja so predvsem komična, za komedijo pa se razkriva groteskna slika izrojene in skorumpirane družbe.

SUPER CHANNEL

7.00 Ob zori 8.30 Financial times / World news 9.10 The mix 13.00 Japonske poslovne novice 13.30 The mix / Vročna linija 17.00 V etru 18.30 Blue night 19.30 Novice / Nit časa 20.00 D.O.A., ameriški triler, 1949, igrata Edmond O'Brien, Pamela Britton 21.35 Hollywood stars / World news 22.15 P.S.I. Factor, ameriški znanstveno fantastični film, 1980; igrata Peter Mark Richman in Gretchen Corbett 0.15 Blue night 1.30 Nit časa, Nočni mix

SCREENSPORT

8.00 Umetnostno drsanje, Ontario 9.00 Hipodrom 9.30 Boks 11.00 Rugby 12.00 Snooker, Grand Prix 14.00 Košarka, Nizozemska 16.00 Hokej na ledu 18.00 Moto novice 18.30 Oddaja o avtomobilizmu 22.00 Rally Pariz - Dakar 22.15 Nogomet, Španska liga 0.15 Rally - Cross 1.15 Keglanje, Santa Claus Open

TV 5

16.05 Poročila 16.15 Sedanji časi, ponovitev 17.15 Ženski pogledi, portret 17.45 Ko je dobro..., recept 18.00 Program za otroke 18.20 Turizem 18.50 Bons baisers des francofolles 19.15 Poročila / Šport 19.30 Poročila 20.00 Striptease, družabne igre 21.00 Poročila 21.35 La marche du siècle, diskusija 23.00 Poročila / Viva 0.05 Arts magazine, oddaja o literaturi

EUROSPORT

6.00 Poslovno poročilo 7.00 DJ Kat Show / Evrobika 9.00 Umetnostno drsanje 10.00 Smučarski skoki 11.00 Umetnostno drsanje 12.00 Golf, Salzburg, Austrian open 13.00 Evrobika / Veslanje 14.00 Rally Pariz - Dakar 15.00 Teniški Pokal Hopman 19.00 Motošport 20.00 Surfanje - funboard, SP na Havajih 21.00 Plavanje, Perth, SP 22.00 Zgodovina nogometa 23.00 Rally Pariz - Dakar 23.15 Nogomet, Španska liga 23.45 Surfanje, na Havajih 0.45 Rally Pariz - Dakar / Teniški

MUSIC TELEVISION

7.00 Awake on the Wildside 10.00 Video, Paul King 14.00 Video, Pip Dann 16.30 Klub MTV, Julie Brown 17.00 Coca cola report 17.30 MTV prime 18.30 MTV's greatest hits, John Lennon 19.30 Video, Ray Cokes 23.00 Sobotna noč v živo 23.30 Coca cola report 0.00 MTV's greatest hits, John Lennon 1.00 Video, Pip Dann 3.00 Nočni video

NE IZGUBLJAJTE GLAVE

NAPRAVITE PRAVI KORAK.

OBJAVLJAJTE V GORENJSKEM GLASU

EKONOMSKA PROPAGANDA:

CESTA JLA 16

MALI OGLASI:

tel.: 28-463
fax.: 25-366

tel.: 27-960
fax.: 25-366

OBLIKOVANJE: IGOR POKORN

CENTER amer. znan. fant. pust. film VRNITEV V PRIHODNOST III. ob 16. in 18. uri, amer. melodrama JEKLENE MAGNOLIJE ob 20. uri
 STORŽIČ amer. trda erot. TRENUTKI LJUBEZNI ob 18. in 20. uri
 ZELEZAR amer. kom. DUH ob 17.45 in 20. uri
 DUPLICA nem. biograf. film STEKLENA TIŠINA ob 20. uri
 ŠKOFJA LOKA amer. drama SENATOR IN STRIPTEASETA ob 20. uri
 RADOVLJICA amer. zab. film VELIKAN ob 20. uri
 BLEED amer. zab. film NIČ NE VIDIM, NIČ NE SLIŠIM ob 20. uri
 BOHINJ amer. akcij. film SMRTONOSNO OROŽJE ob 20. uri

"Kaj pa zdaj?"

...se boste vprašali, ko boste prvič v novem letu prišli iz službe in ne bo nič dobro kazalo, da bi še večkrat prišli iz nje, saj se kaj lahko zgodi, da boste kmalu na cesti. Vendar brez strahu. Saj nam vsak dan ponujajo toliko zabave, kulture in športa, da se sploh ne moremo odločiti, kam bi šli. Tudi danes v četrtek, bo bolj suša na tem področju, zato kar v toplo posteljo, kjer se najlepše razmišlja, kam za konec tedna. Ali pa v Ljubljano v Cankarjev dom na pijačo, če že prireditve ni nobene.

● I. K.

NAŠE ZVEZDE:

HELENA BLAGNE:

NISEM ZALJUBLJENA, NE BOM SE ŠE POROČILA

Helena Blagne, vedno bolj popularna pevka naše zabavne estrade - lahko bi rekli: prva dama slovenske festivalske scene - je po svoji prvi plošči Voljela sam, voljela in po zmagi na Melodijah morja in sonca v Portorožu v duetu z Nacetom Junkarjem dosegla izjemen uspeh s portoroško skladbo Vrniva se na najino obalo. Po srebrni kaseti je izšla že nova Piši mi, ki se odlično prodaja...

Heleno je danes kar težko ujeti, saj je nenehno na poti, na nastopih ali na snemanjih.

»Helena, veliko nastopaš...«

»V zadnjem času imam vsak dan po dva nastopa. Res veliko in včasih me spravljajo že v pravi obup...«

»Začela si na Jesenicah, odkrili so te na prireditvi Prvi glas Gorenjske. Si mislila, da bo šlo tako strmo navzgor?«

»Oh, saj ni bilo niti malo lahko. Iz leta v leto sem se morala dokazovati in trmasto vztrajati...«

»In zdaj si zvezda, zdaj so te Slovenci sprejeli.«

»S slavo na Slovenskem je bilo in bo vedno tako: če se zunaj ne izkažeš, če te zunaj najprej ne priznajo, te domače občinstvo ne opazi. Šele po uspehih zunaj te dežeje te tudi Slovenci potrdijo.«

»Na radiu te danes kar naprej vrtijo, na domačih Jesenicah si se na javnem nastopu predstavila šele po trinajstih letih.«

»No ja, prej pač ni šlo. A ne zaradi mene! Moram pa reči, da sem ogromno delala in si ogromno prizadevala, da je zdaj tako, kot pač je.«

»Te slava kaj moti?«

»Saj me ne sme, slava je del estrade. Uspeš - ali pa ne uspeš!«

»Zdaj ko si slavna, nas seveda tudi zanima, ali se boš res poročila?«

»O bog, kdo je pa to rekel?«

»Šušlja se pač, da si se odselila, da si zaljubljena v enega...«

»Bilo je, pa je minilo. Kdo pa bo trpel žensko, ki je nikoli ni doma? Odselila sem se pa res v Ljubljano, a domov se pa vedno najraje vračam. Zaljubljena sem v glasbo in samo v glasbo, ne morem biti žena in mati - vse skupaj bi bilo polovičarsko.«

»Načrti?«

»Spet se odpravljam v Avstralijo, na tretjo turnejo, seznanila sem se pa tudi z znanim češkim pevcem Karlom Gotom in skupaj bova v Pragi pripravila velik koncert...« ● D. Sedej

GORENJC IN BANKA
 FORMULA i PRIHRANKA

POSLOVNI ČAS LB - GORENJSKE BANKE d. d., KRANJ NA ZADNJI DAN STAREGA LETA

Poslovni čas za stranke dne 31. 12. 1990 v vseh
 ekspoziurah naše banke traja do 14. ure

V osrednjih enotah:

- ☆ Kranj, C. JLA 1
- ☆ Jesenice, C. Maršala Tita 8
- ☆ Radovljica, Gorenjska cesta 16
- ☆ Škofja Loka, Titov trg 3/a
- ☆ Tržič, Trg svobode 1

pa bo ena blagajna poslovala do 16. ure

VSEM KOMINTENTOM LB - GORENJSKE
 BANKE d. d., KRANJ ŽELIMO VELIKO
 SREČE IN USPEHOV V LETU 1991

Gorenjska banka d. d., Kranj

NAGRADNA KRIŽANKA

ŽITO *Gorenjka* LESCE

Za pravilno rešitev križanke, bodo tokrat izžrebanci do-
bili kvalitetne izdelke ŽITO Gorenjka Lesce:

**Čokolado Gorenjka
Triglav pecivo
Bali čokoladni desert**

1. nagrada
izdelki v vrednosti 1.500,00 din

2. nagrada
izdelki v vrednosti 1.000,00 din

3. nagrada
izdelki v vrednosti 500,00 din

Rešitve pošljite do petka, 4. januarja, na naslov ČP
Glas Kranj, Cesta JLA 16, s pripisom »NAGRADNA
KRIŽANKA«.

BALI je čokoladni desert, izdelan iz riza in
mlečne čokolade. BALI je čokoladni
posladek. BALI je namenjen najrazličnejšim
prilikam, še posebno primeren je kot
poobede in seveda darilo. Prijetna
hrustljivost riza v mlečni čokoladi človeka
odnese v deveto deželo, Koromandijo, daljne
kraje, v svet domišljije...
BALI, čokoladni okus domišljije

ŽITO *Gorenjka* LESCE

<i>Gorenjka</i>		FR. FILM REŽISER (JEAN LUCI)	OGIBANJE	OBROK OD- PLAČILA POSOJILA	HERCE- GOVEC	KRAJ IN JEZERO NA JUGU KITAJSKE	JANEZ TROJNA	OBŽALO- VANJE	PREBI- VALKA AMANA	GORENJSKI GLAS	SOD SLOV. GRAFI- ČARKA (ADRIANA)	ANDREJ STOJAN	VELEME- STO V SEV ITALIJI	VRSTA ZEMLJE	<i>BALI</i>	
MATEMA- TIČNI POJEM										IT MESTO OB VZNOŽJU DOLOMITOV					SLOV EPSKI PESNIK ASKERC	
ZALOŽNIK						REKA V POSARJU						GORNJA OKONČINA				
DEŽELA IN DRŽAVA SASEJCEV					RIM 2 TOVARNA TESTENIN V MARIB			ZNAČAJ ANTON LAJOVEC						UNITED NATION KRAJ NA KOČEVSKEM		
CIRIL RIBIČIČ			SMUČARSKI CENTER V ZDA	STANJE PO IZNAKAZITVI NEZNANKA V MATEM												
PEVE POPEVK FLISAR						VNEMA POLET BAVARSKI POLITIK					OKROGLA CVETNA GREDECA GLASBENIK SOSS					
								OKRAŠNI KAMEN NEFRIT					NEŠKONČ- NA DOBA, VEČNOST			
								PEVKA HEYBALOVA								HAZARDNA IGRA S KARTAMI
SISTEM BARVNE TV														IVAN BRATKO GERMAN- SKI OREL		
EINO LENG			NEKD ME- STO MAJEV V GVA- TEMALI	KARTE IZ- KLICANE BARVE PRI KARTANJU	LACI CIGOJ			LOVRO KUCHAR			VISOKO- GORSKI BOR CEMPRIN		PREMOGOV- NIK IN REKA V ISTRI			
VRSTA OGLJIKO- VODIKA													SMUKEC ŽLAHTNI PLIN (Ne)			
OČESNA ŠARENICA IRIS															SOVRAŽNI- CA ŽELEZA TAUFER VENO	
VRSTA LAME									MUSLIM MOŠ IME						IRIDU IVAN LEVAR	
RUS SKLA- DATELI LJADIV																
GORENJSKI GLAS	SAHISTKA MARIC															PREMIKA- NJE PO ZRAKU

plebiscitu

ataknil risilnega jopiča

Milan Kučan na predplebiscitnem zboru v Kranju, ki
dabor za organizacijo politične dejavnosti pred

Predsednika je spraševal glavni in odgovorni urednik kranjskega
radia Dušan Rogelj. - Foto: G. Šinik

ekonomskih, kot je na primer nastala Evropska gospodarska skupnost. Preveriti je treba, ali imajo te interese in možnosti tudi druge jugoslovanske republike, ali je zanje sprejemljiva naša konfederalna ponudba. Če se bo izkazalo, da take povezave niso mogoče, jih bo pač Slovenija iskala drugod. O odcepitvi od Jugoslavije lahko govori le dr. Šuković in njemu podobni, ki mislijo, da je Jugoslavija nadnacionalna skupnost z originalnimi pristojnostmi, ki jih potem razdeljuje republikam kot admini-

razvojno politiko z vsemi instrumenti uresničevanja. Ekonomska politika nas mora zavarovati. To ne bo odvisno samo od enega leta. Ravnanje moramo tako, da bomo živeli brez strahu, ali bodo šalterji na bankah odprti ali zaprti, ali bodo vrata drugim zaprta ali odprta, ali bodo otroci, ki končajo šolo, dobili službo ali ne. Konkurenca bo morala postati vsebina in kriterij našega življenja. Najtežje bo z našo predstavo o socialni pravičnosti. Prišli smo tako daleč, da se je socialna pravičnost spremenila v soci-

Pomembne regionalne povezave

Na vprašanje Jožeta Ahačiča, kakšen pomen bodo imele v prihodnje povezave v delovni skupnosti Alpe Jadran in v novonastajajoči Pentagonali, je Kučan odgovoril, da nam je sodelovanje v skupnosti Alpe Jadran odprlo s pomočjo italijanskih regij omogočilo vstop v Evropo in v skupnost evropskih regij. Tudi če bomo država, bomo še potrebovali sodelovanje v tej skupnosti. Pentagonala je odgovor na povezovanje Francije in Nemčije, je dejal Kučan. Vse cestne povezave bodo šle prek Slovenije. Sicer pa je Evropa še v fazi preurejanja. Če veliki narodi malih ne bodo enakopravno sprejeli medse, bodo regionalne povezave zelo važne.

strativnim enotam. Če en narod iz Jugoslavije oddide, potem sedanje Jugoslavije ni več in nastaneta dve novi državi. To je urejeno v mednarodnih dogovorih o pravni sukcesiji držav, o pravnem priznanju držav. Pristati na koncept odcepitve od Jugoslavije bi pomenilo, da ti drugi diktirajo pogoje, po katerih lahko uveljavljajš pravico do samoodločbe, ki je nadstavna in obsega ob pravici do odcepitve tudi pravico do ponovne združitve."

Država socialne pravičnosti

Milan Kučan je govoril o potezah Slovenske države po plebiscitu. Dejal je, da bo republiška skupščina verificirala okvir in postopke odklapanja od gospodarskega in političnega sistema federacije.

"Republika Slovenija je že doslej sprejela nekatere ukrepe za zavarovanje svojih interesov. Samo na načelni politiki ljudje ne morejo zagotavljati svoje socialne varnosti in perspektive. Določiti bo treba ekonomski sistem. Predvsem pa gospodarsko in

Povabite predstavnike vlade

Na vprašanje, kaj bo Slovenija storila, da ne bo vedno novih in novih brezposelnih, da se ne bodo zapirale tovarne, je predsednik Kučan odgovoril: "Razumem probleme in predlagam, da povabite na razgovor predstavnike vlade in se pogovarjate na način, ki ga omogoča parlamentarna demokracija, tudi prek poslancev v republiški skupščini."

je srbski grob. Mi, vsaj zase tako mislim, gradimo družbo in državo na demokratičnih načelih, kjer so vsi ljudje po svojih pravicah enaki, ne glede na nacionalno poreklo, versko in rasno pripadnost, da o drugih elementih ne govorim. Če Slovenci kot večina v svoji republiki in bodoči državi nismo sposobni dokazati take demokratične drž,

Modro stališče skupščine

Odnos do zvezne ustave je popolnoma enak tako v Srbiji kot na Hrvaškem in v Sloveniji, je dejal Milan Kučan, ko je odgovarjal na vprašanje o slovenski ustavi.

"Mi smo svojo pot v neodvisnost skušali sproti zavarovati z ustavnimi akti, z lanskimi dopolnili republiške ustave, letos z dvema deklaracijama in ustavnimi dopolnili ter ustavnimi zakoni za izvedbo teh dopolnil. Republika Srbija je sprejela svojo ustavo in to je ustava suverene nacionalne države. Samo v prehodnih določbah govori o povezavi z Jugoslavijo. Hrvaška ustava, ki so jo sprejeli konec tedna, ima prav tako končno določbo, ki pravi, da je Hrvaška v okviru Jugoslavije do sklenitve novega sporazuma, oziroma dokler savorbor ne odloči drugače. To pa je lahko vprašanje enodnevnih odločitev. Med potjo do hrvaške ustave in slovenskega plebiscita ni nobene razlike. Nas razprava o slovenski ustavi še čaka. Skupščina

Suverenost moramo varovati

Milan Kučan: "Problem zavarovanja in oboroževanja slovenske države je še odprt. Svet je protisloven in še ni stabiliziran. Res se je po simbolni zrušitvi berlinskega zidu marsikaj spremenilo, vendar bloki še obstajajo. Nastaja nova evropska arhitektura, katere del je tudi sistem kolektivne varnosti, znotraj katere je mogoče govoriti o pasovih, območjih, kjer bi bila oborožitev povsem odveč. Slovenija je na takem območju. To ni odvisno samo od naših želja, ampak tudi od realnih procesov. Treba bo ubirati postopno pot."

če nismo pripravljeni zagotoviti teh pravic, potem ne moremo računati, da bomo dobili vstopnico za družino demokratičnih narodov Evrope. Vstopnica pa je prav visoka stopnja spoštovanja in zavarovanja človekovih pravic.

Jaz ne trdim, da vsi Slovenci mislijo tako. Trdim pa, da je večina Slovencev za takšno demokratično držo. To pomeni: v polni meri zavarovati in priznati manjšine, ne samo nacionalne, italijansko in madžarsko, ampak gre za zavarovanje druge vrste manjšin, miselnih, ideoloških, religioznih. Tega je sposobna samo notranje trdna družba.

Zakon o državljanstvu je občutljiva stvar, stvar naše demokratičnosti. Na nedavni konferenci s tujimi in domačini novinarji je na to vprašanje odgovarjal predsednik republiškega izvršnega sveta Lojze Peterle. Dejal je, da je za dvojno državljanstvo in da bi morali ta institut z zakonom o državljanstvu uvesti.

Tudi moje prepričanje je takšno. Tako pa ne mislijo vsi slovenski politiki. Prav na Gorenjskem ste pred časom lahko slišali drugačna mnenja."

se je odločila pravilno, ko ni pristala na zahtevo: če ne bo sporazuma, bo ustava takšna, kot jo hoče Demos ali katera stranka. Pravilno je stališče skupščine, da mora biti ustava ustava slovenskega naroda. Razprava mora razčistiti nekatera strokovna, politična vprašanja. Glavna dilema je v tem, kaj naj ustava sploh bo. Predsedstvo republike je predlagalo skupščini, naj sprejme kratek, sodobni ustavni dokument, ki naj vsebuje načela o organizaciji države, temeljne postavke ekonomskega in političnega sistema, in natančno izpeljan blok o človekovih svoboščinah in državljanjskih pravicah, s postavljenjo mejo, ki jo država v odnosu do državljanja ne sme prestopiti. Ker pa imamo žal formirano zavest, da mora biti v ustavi zapisano vse, ker smo pač živeli v nepravni državi, želimo tudi v novo ustavo zapisati čim več."

Kdo bo vrnil dolgove

Predsedniku Kučanu je voditelj razgovora, glavni in odgovorni urednik kranjskega radia Dušan Rogelj, zastavil tudi vprašanje zapuščinske razprave med člani sedanje Jugoslavije.

Zaprta bančna okenca

Milan Kučan: "Tudi zaradi zaprtih bančnih okenec je bil potreben plebiscit. Pa ne samo zaradi tega. Tudi zaradi drugih stanj, kot so grožnje z armado, z vojnim udarom, diktaturo in tako naprej. Živeti ob takih grožnjah in v taki državi, ki grozi, je njena slaba legitimacija. So bile priložnosti, ko bi lahko reformirali jugoslovansko federacijo. Spuščale so se iz rok. Ponavlja se tudi stara pesem, da je slovenski narod dober, vendar je zapeljan od politikov. Mislim, da bo plebiscit na to jasno odgovoril."

"Če ste poslušali nastop Šukoviča v zvezni skupščini, je vendarle reagiral kot tipični Jugoslovan. Problem slovenske samoodločbe je zreduciral na materialna vprašanja, na problem, ki je še vedno pripeljal do neplodne diskusije, kdo koga v Jugoslaviji izkorišča, na problem odnosa med razvitimi in nerazvitimi. S tem je pokazal, kje je osnovni problem, ki ga Jugoslavija ni znala rešiti tudi zato, ker je to povezano z mednacionalnimi odnosi. Kadar gre v sodobnem svetu za delitve držav po mirni poti, kar se je doslej redko dogajalo, je osnova Dunajska konvencija o sukcesiji držav. Pravne naslednice bivše države so nove države, ki morajo sporazumno urediti nova razmerja.

Sporazum morajo v primeru dolgov priznati tudi upniki. Zelo hitro bi se lahko zmenili, če bi nam dolgove odpisali. Žal jih ni samo za 20 milijard dolarjev, ampak se bo pokazalo, da jih je veliko več. Lahko se dogovorimo s sporazumom, konsenzom, kje in zakaj so bili ti krediti porabljeni. V velikem delu Jugoslavije, pa tudi v Sloveniji, je bil s tem uspešnim zadolževanjem kupovan socialni mir. Kredite smo obračali v svoj želodec, ne pa v naložbe, ki bi ustvarjale dohodek, s katerim bi tudi napolnili želodce. Mislim, da bo kredite treba plačati, odvisno od tega, koliko jih je posamezna republika dobila. Vse skupaj bo odvisno tudi od tega, koliko interesa bodo tuje države pokazale do Slovenije in Jugoslavije. Tudi zato je po-

pogoje izpolnila. Vendar smo del Jugoslavije, kjer pa tega niso povsod storili, zato to bremeni tudi nas. Posebej obremenjujoče je, da se v Jugoslaviji kršijo individualne in kolektivne človekove pravice. Mednarodne ustanove sprejemajo resolucije, ki hudo bremenijo Jugoslavijo. Slovenci smo žal skupaj z Jugoslavijo prišli v predčakalnico za vstop v evropske ustanove, skupaj z Albanijo in Romunijo. Če bi se mi spametovali pred dvema letoma, bi nas sprejeli odprtih rok. Spremenjen odnos do nas je kazen za to, česar nismo naredili."

Zoper nekontroliran razpad Jugoslavije

"Slovenija ni zainteresirana za blokado federacije, za nekontroliran razpad, ker bi to lahko ustvarjalo razmere, ki bi ogrožale interese drugih, ne samo nas. Tak razpad lahko tudi prekine proces demokratičnega razhoda Jugoslavije. Žal pa je tako, da tudi dokumenti skupščine in posebna njena deklaracija o ureditvi prehodnega stanja, želijo vrniti Jugoslavijo v staro pravno stanje, v okviru katerega bi se iskale rešitve. Ta formula se za Slovenijo ne izide. Spet bi odločala dvotretjinska večina v zveznem zboru, soglasje vseh republik. Po taki formuli nobena stvar v Jugoslaviji ne bi bila sprejeta. Kriza bi se samo poglabljala. Slovenija in Hrvaška vztrajata, da institucionalni okvir zvezne ustave ni pravi. Tudi sam Jovič je v neprebrnem referatu pred zvezno

Tri predsednikove želje

Milan Kučan: "Želim, da se v nedeljo vidimo na voliščih in da se bomo videvali tudi po tej nedelji pri tistih dejanjih, ki jih bo treba narediti pri uresničevanju plebiscita. Vsem želim prijazne praznike in veliko bolj toplo leto, kot je bilo to, ki ga zapuščamo. In tretje. Vsi se gotovo spomnite Martina Krpana, ki je lahko glasnik slovenske identitete in suverenosti na Dunaju v tistih časih, ko ga je bilo treba braniti pred Turki. Ko je Martin Krpan zmagovito zapuščal Dunaj, je dejal: pa lepo pozdravite mater županjo. Jaz vas prosim: lepo pozdravite gospoda župana."

membrna prepričljivost plebiscita. Zahod danes postavlja štiri pogoje za sprejem v svoje vrste: pluralno demokracijo in parlamentarni sistem, večstrankarske volitve, varovanje človekovih pravic in svoboden trg. Slovenija je te

skupščino dejal, da je država pred novim zgodovinskim dogovorom, dejal je, da so nosilci dogovarjanja narodi oziroma republike in da so vse izbire enakopravne in dovoljene. Zvezne organe bi kazalo ohraniti samo v funkciji priprav za te dogovore. Demokratično izvoljene oblasti v republikah bi morale določiti pogajalske ekipe z mandatom. Za nas je sprejemljiva samo konfederacija ali nekag gospodarska skupnost. Ugotoviti je treba, ali ta možnost sploh obstaja. Srbija je ukini-la pokrajini in s tem ukini-la tudi konstitutivne elemente federacije. To stanje je treba ugotoviti in potegniti ustrezne posledice. Tako v zveznem zboru, zboru republik in pokrajini, predsedstvu države. Srbija bi morala imeti povsod samo enega predstavnika in ne treh. Pred tem organi federacije v teh pogovori ne morejo sodelovati."

Predsednika predsedstva Slovenije Milana Kučana smo v Kranju pozdravili predstavniki stranke SDP, kranjskega radia in Gorenjskega glasa. Foto: G. Šinik

Pogovor z borci

Milan Kučan: "Včerajšnji sestanek z delegacijo republiškega odbora Zveze borcev je bila izpolnitev naročila borčevske organizacije svojemu predsedstvu, da pride na dnevni red seje našega predsedstva načelno vprašanje odnosa slovenske oblasti do narodnoosvobodilnega boja, potem pa še konkretna vprašanja: nova ustava in NOB, 27. april kot nacionalni praznik vstaje in vprašanje borčevskih pokojnih. Prvo vprašanje bo šlo na razširjeno sejo predsedstva republika januarja prihodnje leto. Na pogovoru je s strani predsedstva sodeloval še akademik Ciril Zlobec, s strani skupščine pa predsednik dr. France Bučar. Jasno je bilo povedano, da je bila vstaja leta 1941 in boj slovenskega naroda eno redkih velikih zgodovinskih dejanj slovenskega naroda, ki nas je postavilo v vrsto zgodovinsko zrelih, demokratičnih evropskih narodov."

Prejeli smo

GOZD - Naša slovenska domačija

Beli človek, kakor da sploh ne opazi zraka, ki ga diha, podobno kot človek, ki vse dni umira, ne občuti več smrada...

Vsaka lesketajoča se borova iglica, vsako peščeno nabrežje, nežni vonj temnih gozdov, vsaka jasa in sleherni brmeči insekt je svet spomina in doživljanja mojega naroda. Zavedamo se, da beli človek ne razume našega življenja in običajev...

Mi ne posedujemo svežine zraka ne lesketanja vode. Kako boste vi to kupili od nas? Vsak košček te zemlje je svet mojemu narodu...

Nadaljujte z onesnaževanjem svoje postelje in neke noči se boste zadušili v lastnih smeteh...

Ti stavki so iz pisma, ki ga je indijanski poglavar Seathl leta 1855 napisal predsedniku ZDA. Njegovo pismo je preroško, saj takrat še noben avto ni spuščal plinov v ozračje in velike industrije še niso onesnaževale zraka in rek. Njegovemu pismu so se tokrat rogali in posmehovali. Kaj pa danes?

Prijetno nam je, ko zaslišimo ali preberemo besedo domačija. Prenekaterim se ob tem stoži po nekdanjih dneh, ko je še prebival na domačiji obdani z gozdovi. Pogrešamo domačnost, odtujili smo se domačijam in samemu sebi. Pa vendar, zakaj ne bi o domačiji spregovorili vneseno: domačija je tudi domovina. Živelih bomo v svobodni domačiji. Vrnili se bomo v domačijo. To je naša domačija, ki je hvala Bogu, gozdnata. Kakšno zeleno razkošje, ki mnogim narodom ni več dano. Merilo kulture naroda se lahko meri tudi po tem, kako je ohranjal in vzdrževal gozdove, to zeleno bogastvo. Lahko rečemo, da smo narod kulture in etike do gozda, vsaj, če se primerjemo z drugimi. Kultura do narave pa je podvig človeka preko lastnega egoizma, materializma ter njenega izkoriščanja in onesnaževanja.

Vprašamo se lahko, kako so naši predniki živeli v gozdu, da so ga nam zapustili še dokaj ohranjenega in deviškega. Niso vedeli za pojme ekologija, varovanje naravne in kulturne dediščine, varstva gozdov in še kaj. Nekdaj so jih učile izkušnje. Gozdu vzemi le toliko, kolikor je najbolj nujno. Ostalo pusti, ker ni tvoje, ampak je njegovo. Ne ruši ga, narava se ti bo maščevala. In več je bilo spoštovanja, ne samo do gozda, ampak tudi do drevesa. Ne, da bi sekali dreve za nujno vzdrževanje, še zasajali so ga. Spomnimo se, koliko lip je bilo nekdanj na podeželju. Kaj pa danes? Ja, drevo je urbanizmu kvečjemu v napoto. Med človekom, drevesom in gozdom je vladala harmonija. Človek je poznal rojevanje in umiranje gozda. Vse to je izključevalo absolutno gospodarstvo nad gozdom.

Se pravočasno se je pojavila gozdarska stroka. Pri nas že s 100-letno tradicijo. Stroka je takoj postavila železno pravilo: trajnost gozdov za najmanj 100 let. Še bolj pa to poudarja današnja stroka, ki je med prvimi prinesla naravovarstveno misel. Temelji na ekološkem razumevanju gozda. Zavrača le goščanje gozdov, ker samo zemlja je gozd. Načelo pa je, da moramo gozdu vrniti, kar smo mu odvzeli. Gozd ni objekt, predmet samo za pridobivanje lesa, ampak je ustvarjen, da lahko živimo. Torej mora biti lastnina nas vseh. Pa ne samo nas, ampak tudi tistih življenjskih oblik, ki ga tvorijo (rastlinstvo, živalstvo). Za zdravje moramo piti čisto vodo, vdihavati kisik in ne strupnin. To so »dobrine« gozda, ki si jih ne more nihče lastiti, ampak so nujnost (pre)živeti. Ze Rimljani so poznali reklo: In silva salus - v gozdu je zdravje. Sodobna gozdarska stroka pri izbiri posegov v gozd (nega gozda) upošteva njegovo mnogonamembnost.

Spoznali smo, da je narava gozd do popolnosti »izklesala« in s tem nam odmerila kruh življenja ter še nešteti rastlinski in živalski vrstam. Kolikšno je bogastvo življenjskih oblik v gozdu, nam ponazoriti panj (stor) smreke. Do popolnega razpada v humus, tega »obdela« več kot 30 različnih vrst. Začeni s podlubniki in z verigo lestvičarjev, os najezdnik, gliv in do končne poraslosti s praproti. To je le primer, koliko življenja je le v tem delu gozda. V njem je le eno samo življenje, kjer si umiranje in rojevanje podajata roke. Pri negi gozda upoštevamo in priznavamo vsem oblikam in vrstam nujnost sobivanja in soudeležbe za skupno mizo gozdne domačije. Drobnič drugega ne pobira nihče. Ne tako, da se le eni mastijo ob skominah drugih.

Življenjsko skupnost gozda lahko zmoti le človek, ki ene prebira, druge pa zatira. Klasičen primer za to so zasmrečeni gozdovi, malikovanje le smreke povsod od nižin do gozdne meje. Bukovje pa se je izsekavalo. Pri divjadi pa iztrebljanje nekaterih zveri in ujed. Ekologija ne pozna pojmov koristnosti in škodljivosti. Priznava vse v vsem.

V ekonomiji gozda je najbolj priznan proizvod lesa. Ta pripada po pravu neposredno lastniku. Usodnejšega pomena kot les je za človeštvo sproščanje kisika in akumulacije vode v gozdu. Danes pa še čiščenje zraka. Mehanični drevnega sidranja zadržujejo zemljo v stirminah, da se zaradi gravitacije ne premika in da je voda ne izpiira. Poleg tega pa zadržujejo lavine in kamnite plazove. Zaradi gozda smo torej v dolinah na varnem. Prav zaradi teh eksistenčnih pomenov moramo biti za gozd občutljivi. Smo že osupli, da na Slovenskem že več kot polovica gozdov kaže znake propadanja. Na kranjskem območju je delež ogroženih dreves že 63-odstoten. Od tega 82 odstotkov iglavcev in 37 odstotkov listavcev. Nekaj že moremo storiti, da se ta morija gozda prične zaustavljati. Ali si lahko predstavljamo, da bi bili brez gozda? Več se ne gospodarji z gozdovi samo za pridobivanje lesa. Prednost pri gospodarjenju ima že pridobivanje pitne vode. Za mesto München so vodnjaki v gozdovih. V ta namen je država odkupila od lastnikov ogromno gozdov, samo za pitno vodo. Tudi okrog mesta Dunaj je država že odkupila 30.000 ha gozdov z vodnimi izviri, kjer velja poseben način gospodarjenja. Te gozdove so začeli varovati in odkupovati že leta 1873. Ohranjanje dobre pitne vode je največja zapoved.

Pravijo, da jo bo že v prihodnjih 50 letih močno primanjkovalo. Kaj, ko bi tudi pri nas nekaj gozdov država odkupila ali zavarovala pred krčivami, npr. na Kranjsko-Sorškem polju. To je bogato s podtalnico, vendar na žalost že onesnaženo.

Gozdove moramo ohranjati. Moramo jih spoznavati. Potrebujemo zaveznike za gozd. Gozdarji že vodijo mladino po učnih poteh. Kranjski gozdarji so novembra tega leta odprli prvo Gozdno učilnico v Sloveniji. Ta je v gozdarski koči v Besnici. Učilne nastajajo po vseh gozdnih gospodarstvih. To so nekakšne učne delavnice, ki ponazarjajo, kako gozd najbolje dela.

Ob tem pa gozdar postaja javni delavec, učitelj varovanja narave. Takšnih učilnic avstrijsko gozdarstvo še ne pozna. Odprije gozdne učilnice v Besnici ni bilo medijsko zaznamovano, z izjemo kranjskega in ljubljanskega radia.

In na koncu se vprašajmo:

Ali lahko prepustimo zaradi nesnage v zraku in vodi ogrožene gozdove gospodarjenja v prihodnje, ne da bi vedeli za vsako posekano drevo? Drevo ne pomeni samo les, temveč je del naših pljuč, potrebne vode ter varuh rodne zemlje.

Delo v gozdu in z gozdom zahteva najprej strokovnost, potem etiko in kodeks obnašanja, skrbnega gospodarja in ljubezen do življenja. Potem bo gozd naša slovenska domačija še za prihodnje rodove.

France Polanc
Kranj

JOŽE KOŠNJEK

Nova slovenska samozavest in njeni tvorci

Predolgo sedimo na kupu lastne nesreče

Kako slovenski zgodovinar in politolog dr. Janko Prunk skupaj s tvorci nove slovenske oblasti in sedanji najvišji predstavniki slovenske države razmišlja o rojstvu nove slovenske samozavesti. To je vredno prebrati v novi Prunkovi knjigi *Nova slovenska samozavest*, ki jo je avtor pretekli teden predstavil v Kranju. Objavljamo del avtorjevih razmišljanj na predstavitvi knjige, pa nekatere misli slovenskih politikov, ki se pojavljajo v knjigi.

"Vsak Bask si želi svojo državo. Mi spoštujemo Španijo, pravijo, vendar nočemo, da nas Španija v svojem žepu pripelje v združeno Evropo. Irci so na svojo zastavo napisali Mi sami. Francoski revolucionarji se niso nič spraševali, kaj bo rekel avstrijski cesar Jožef, kaj bo menil pruski Friderich, ko so kralju oddrobili glavo. Zdržali so, mi pa pridobitve te revolucije še vedno cenimo. Madžari so leta 1848 oklicali svojo državo. Takoj niso uspeli, slabih 20 let kasneje pa so dobili svojo avtonomijo in obenem dualistično ureditev v habsburški monarhiji. Madžari so zaradi tega zelo napredovali. Konec 19. stoletja so izdelovali izredno kvalitetne lokomotive, lokomotiva pa je bila takrat sinonim visoke tehnologije. Danes je v OZN tretjina držav, ki so manjše od Slovenije. Svet nas bo slejkoprej sprejel take, kakršne se bomo sami naredili, kar bomo naredili s svojimi močmi." je dejal v predstavitvi svoje knjige dr. Janko Prunk. "To je naloga, ki jo se sposoben uresničiti ves narod, po možnosti čim bolj politično združen. Za medsebojno obračunavanje, za medsebojno tekmovanje bo po osamosvojitvi je dovolj časa. Jaz sem prepričan, da bo v samostojni, osamosvojeni Sloveniji, politično življenje bolj normalno. Politično tekmovanje bo normalno, pluralno, izhajajoč iz samo domačega položaja, brez navezovanja na silo izven naroda, in zanašajoč se samo na domačo moč."

Dve stoletji dolga pot

"Rudi Šeligo, velik premišljevalec slovenske narodne usode, je dobro rekel, da je plebiscit dolžnost, ki izvira iz naše samozavesti, da je to vprašanje naše človeške morale. Tudi Milan Kučan, ki pravi, da je plebiscit logična posledica tega, kar smo Slovenci zadnja tri leta delali. Jaz pa tudi menim, da je to logična posledica vsega, za

kar je slovenski narod zadnjih 200 let živel. Sem specialist za novejšo zgodovino in jo začel najam s prosvetljenstvom, z Antonom Tomažem Linhartom, čeprav ne mislim, da se tam začne vsa slovenska zgodovina. S prosvetljenstvom se začne slovenski človek, ki je bil prej 1000 let potisnjen k tlom, pojavljati kot subjekt politike. Tlačan postane osebno svoboden in ta tlačan je leta 1848 izdeloval program zedinjene Slovenije. Od takrat dalje smo Slovenci kot narod subjekt, najprej na kulturnem področju, po letu 1860, po obnovitvi ustavnega življenja v Avstriji, pa tudi v politiki. Čeprav Slovenci v stari Avstriji nismo bili priznani kot državnopravna enota in nismo imeli nobene državnopravne avtonomije, smo imeli vseeno srečo, da je bila v Avstriji takrat uveljavljena civilna družba, politična demokracija, parlamentarna demokracija in osebna svoboda, ki je upoštevala tudi svobodo izpovedovanja narodove pripadnosti. Slovenski narod je mogel napredovati in graditi nacionalno kulturo, nacionalno samozavest, zahteval pa je tudi nacionalno emancipacijo. Slovenski narod je takrat realiziral izredno množično kulturo, imel je osnovne šole v slovenščini, zadnja desetletja pa je imel vedno več vpliva tudi na srednje šolstvo. Preveč negativno sodimo, da v stari Avstriji ni bilo nacionalnih pravic. Nemška šovinistična pa mnogih stvari res ni dovoljevala. Ni bilo upravne enotnosti v smislu Zedinjene Slovenije. Nekateri krogi v Avstriji so bili obsedeni od misli, da bi bila Avstrija, če bi dobila Slovenija nacionalni politični avtonomni status, odrezana od Jadranskega morja, Trsta. Pomemben je stavek dr. Antona Korošca, ki ga je izrekel zadnje leto prve svetovne vojne avstrijskemu cesarju, ko ga je hotel le - ta prepričati, naj Slovenci ne gredo skupaj s Hrvati k Jugoslaviji. Vaše veličanstvo, je dejal dr. Korošec, vse

krivice, ki smo jih morali preživeti, zlasti med prvo svetovno vojno, so slovenskemu narodu ubile vero v to državo. Ne zaupamo vam več."

Lažna upanja v Jugoslavijo

Slovenci smo bili lojalni tako Avstriji, kot vsa leta Jugoslaviji, tako stari kot sedanji. Dr. Prunk pravi, da se program Zedinjene Slovenije takrat ni mogel uresničiti, narod s peščico izobražencev za to ni bil zrel, Avstrija tega tudi ni dovolila, zato gre zaradi tega in zaradi strahu pred germanizacijo stran od Avstrije k Jugoslaviji.

Zanimiva razmišljanja

V knjigi *Nova slovenska samozavest* je izjemno zanimiv uvodni esej avtorja s tem naslovom, v katerem posebej poudarja, da se moramo Slovenci zanesti predvsem nase, nato pa znani slovenski politiki odgovarjajo na Prunkova vprašanja. Tako lahko preberemo odgovore dr. Leva Krefta (Stranka demokratične prenoje), Gregorja Golobiča, Miha Kovača, Pavla Gantarja, Mileta Šetinca in Janeza Kopača (Liberalno demokratična stranka), Andreja Capudra (Krščansko demokratična stranka Slovenije), Marjana Podobnika (Slovenska kmečka zveza), Dimitrija Rupla (Liberalna stranka), Lea Šešerka (Zeleni Slovenije), Jožeta Pučnika (Socialdemokratična stranka Slovenije), Boruta Šukljeta (Socialistična stranka Slovenije), Vitomirja Grosa (Liberalna stranka), Franceta Bučarja, predsednika slovenske skupščine, Lojzeta Peterleta, predsednika izvršnega sveta, in Milana Kučana, predsednika predsedstva republike Slovenije.

Slovenec so iz Avstrije nagnali nemški šovinisti, trdi dr. Janko Prunk.

"Vprašanje je, ali je bila Jugoslavija prava rešitev. Takrat so vsi mislili: gremo k Jugoslaviji, da se rešimo nemškega pritiska. Saj bomo skupaj z brati, z brati pa se ja ne bomo kregali. To je bil idealizem. Vendar kmalu začne slovenski narod postavljati zahteve po avtonomiji v federaciji. Nekateri liberalne stranke so šle pakirati z Beogradom, vendar ne zaradi neke grdobije, ampak iz prepričanja, da bo nastal jugoslovanski narod. To je bila napačna predstava. V Evropi se leta 1918 narodi nič več ne zlivajo.

Narodi so bili oblikovani, tudi v Jugoslaviji, zlasti slovenski in hrvaški. Bili so zrela bitja, formirana kulturno in zgodovinsko. Vsi politiki v času med obema vojnama, med NOB in dolga leta po vojni, so govorili, da ima slovenski narod individualnost, da je danost, da ima perspektivo, za svojo državo pa ni. To je bila največja napaka v slovenski zgodovini. Po drugi svetovni vojni smo imeli svojo državo, svojo vojsko, pa smo vse prepoceni prodali. Suverenost in državnost smo premalo zagarantirali. Že po letu 1920 so nekateri politiki govorili temu v prid, recimo Božo Vodušek iz krščansko-socialističnih krogov, in Lojze Ude iz skrajno levičarskih krogov, in menili, da moramo imeti svojo državo. Komunistična partija Slovenije je bila vsejugoslovanska. Vpra-

šanje je, ali bi se dalo to resnično realizirati, vendar bi morali take zahteve vsaj postavljati.

Samostojno Slovenijo je zagovarjala samo manjšinska skupina v kontrarevolucionarnem polju, ki ji je pripadal tudi Ciril Zebot, večina drugih skupin, nasprotujočih Osvobodilni fronti, tudi kompletna stara ljudska stranka, londonska vlada in slovenski ministri v njej, pa so vztrajali na avtonomni Sloveniji znotraj Jugoslavije.

Tu se Osvobodilna fronta in kontrarevolucionarna Slovenska zaveza nista čisto nič razlikovali. OF, ki je imela tudi vojaško moč, bi morala zahteve po samostojnosti in garancije zanje jasneje terjati."

Sedaj je čas za samostojnost

Moja teza je, da doslej v zgodovini nismo imeli čisto realnih možnosti za samostojno slovensko državo. Sedaj smo postali bolj močni in tudi svet je drugačen. Ni tako hudega šovinizma, da bi drug na drugega prežali. Slovenstvo je prvič osvobodeno tega strahu, da moramo biti pridni in ostati v Jugoslaviji. Močni moramo biti in ukrepati, zavarovati svojo svobodo, če bi kdo slučajno hotel uresničiti Rapallsko pogodbo. Zadnja lerta je v slovenskemu narodu dozorela misel: če smo narod, ki je toliko časa zdržal, imamo pravico do svoje države, imamo pravico biti taki kot vsi drugi. Nihče, ki se danes združuje, ne razmišlja, da bi se odpovedal svoji državi. Združevanje gre na gospodarski, tehnološki in socialnem področju. Nekateri narodi so se v zgodovini utopili, mi ne, čeprav smo se kot narod udeležili šele v prosvetljenstvu in smo imeli malo razumnikov.

Sedaj je torej pravi čas. Pa tudi nikdar doslej pritisk ljudi na politiko ni bil tako močan in odločen kot sedaj. Javnega mnenja in njegovega vpliva na politiko doslej nismo imeli ali pa ga je bilo zelo malo. Javno mnenje je sedaj nov element politične kulture na Slovenskem. Vsak, ki ima parcialne interese, bo svoje poteze zelo premislil. Lahko je cena za to umik s politične scene."

Pri Podmlačanu na Jarčjem brdu

Zakaj se je šofer držal za glavo?

Matevž Debeljak, Podmlačan z Jarčjega brda: "Gostje, ki prihajajo k nam na kmečki turizem, so v glavnem kulturni ljudje. Le dvakrat, trikrat smo imeli opravka z nenavadnimi turisti: neka ženska, velik komunist po srcu, je po tem, ko je slišala, da domači molimo, samo še pripovedovala, kaj vse je pri nas narobe; druga, še bolj nenavadna, je pri nas iskala junaka iz knjige Pod svobodnim soncem."

Jarčje brdo, 22. decembra - Ko sem se v soboto odpravil k Podmlačanu na Jarčje brdo, so me v dolini opozorili, da je pot do kmetije, ki leži na 630 metrih nadmorske višine, zasnežena in da brez dobrih zimskih gum ali snežnih verig na kolesih avtomobila ne bo mogoče drugače kot peš. No, z zimskimi gumami in nekaj sreče, da kolesa niso zavrtila v prazno, je vendarle šlo.

Kmetija z veliko hišo in gospodarskim poslopjem že na zunaj daje vtis, da tod živijo pridni, gospodarni in podjetni ljudje. Staro se prepleta z novim, izkušnje enega rodu z mladostnim zanosom mladih in otroško radostjo, kmetijstvo z gozdarstvom in kmečkim turizmom...

Matevž, kdaj je letos zapadel sneg?

"Kadar zapade pri nas, pa de po vsej dolini. Vedno pa ga je pri nas nekoliko več kot, denimo, v Škoflji Loki."

Koliko ga je bilo, kar pač pomnite, doslej največ?

"1952. leta smo ga imeli dobra dva metra in pol. Skozi okna se ni videlo ven. Prvikrat je padel 2., 3. in 4. februarja, do kolen je bil suh, zgoraj pa moker, tako da se nam je pri vsaki stopnji vdrlo do tal. Z ženo bi tedaj ostala v snegu, če ne bi prišel sosed s krpljami. Za razdaljo, za katero običajno rabimo deset minut, sva potrebovala dve uri. Drugič je sneg padal v sredini februarja, takrat ga je nanoslo še toliko, da ga je bilo skupaj dva metra in pol. To je bilo izredno leto, sicer pa ga je tudi meter bolj redko."

Kdo vam pluži pot?

"Ko cestarje včasih podražim, če bi se do nas spluzili pot, pravijo: kar sam jo daj, saj jo tudi sam najbolj rabiš. Ne preostane nam drugega, da vsakič, ko začne naletavati sneg, pripravimo traktor in da začnemo plužiti."

Se zdaj še lahko pripeljete iz doline brez snežnih verig?

"Odkar je zapadel sneg, sem se dvakrat pripeljal brez verig, dvakrat pa so kolesa zavrtela v prazno in sem moral nadeti verige. Ne vem, kaj je bilo: sem slabše peljal ali pa je bil sneg drugačen..."

Dosti dela in malo denarja

Pa pustiva sneg in zimo, lahko na kratko predstavite kmetijo?

"Vse zemlje je 45 hektarov, od tega 30 hektarov gozda in 15 hektarov travnatih površin. Nekdaj, še po vojni nekako petnajst let, smo imeli tudi štiri hektare njiv, potem pa so nas kmetijski strokovnjaki začeli podučevati, da naj njive opustimo in se posvetimo živini. Opustili smo jih s težkim srcem, še bolj težko bi jih uvedli nazaj, saj vse pridelano ni odtehtalo garanja. Pridelovali smo vse: krompir, ajdo, lan, korenje, repo, zelje, fižol, rž, pšenico, oves, ječmen..."

So vam po vojni kaj zemlje vzeli?

"Niso. Nekaterim so vzeli le nekaj gozdov, a so jih potem, ko so jih malo izsekali, vrnilo."

Povojna oblast je hotela uničiti kmeta in si je (po sovjetskem vzoru) izmislila KOZ-e, kmetij-

Zadnje čase ni v modi samo barvanje nohtov in ustnic, ampak tudi barvanje (političnega) prepričanja. Vas to kaj moti?

"Med vojsko sem bil v Nemčiji pri obrtniku, ki je stalno nosil nemški znak. Ko ga je nekega dne nehal nositi, sem bil radoveden, zakaj ga nima več, pa mi je odgovoril: "Fant, proti vetru nikdar ne ščij! Ne bo drugega, kot kolena boš imel mokra!" Takšnih je tudi pri nas veliko, tudi zato, ker je bilo veliko ljudi med komunisti zaradi položaja in plače, ne pa po prepričanju. Tem, ki so se kasneje prebarvali, niti ne zamerim; zamerim pa kmetom, da so se vpisali v partijo, ki je bila ves povojni čas proti kmetu."

Kaj menite o strankarskem življenju pri nas, o prerekanju med oblastjo in opozicijo?

"Včasih so rekli: "Za vladavo se gre, za to, da bi oblast dobili!" Da bi se le preveč ne prepirali, malo se lahko. Če se ne bi nič, tudi ne bi bilo dobro, ker potem ne bi bilo nikogar, ki bi povedal, kaj je narobe."

ske obdelovalne zadruga. So tudi vas silili, da bi podpisali?

"Agitirali so, vendar pa v kraju ni bilo nikogar, ki bi dal povod oziroma bi rekel: "Jaz sem "za!" Pri nas so obupali, več uspeha so imeli v Poljanski dolini, kjer jim je uspelo ustanoviti dve KOZ-i."

Koliko živino redite? S čim se ukvarjate?

"Dosedle smo deset let redili plemenske telice za kmetijsko posestvo Naklo, zdaj pa so posestvo zmanjšali, nekaj ga je odkupila šola, tako da se bomo morali preusmeriti. Krav redimo le toliko, da imamo dovolj mleka za družino in za goste. Da bi mleko vozili v dolino, bi bilo predaleč pa tudi sicer s prirejo mleka nimamo izkušenj in ne tradicije. Z živino je nasploh tako: dosti dela in malo denarja. Nekateri mislijo tudi drugače. Ko se je pred leti na kmetiji oglasil neki šofer, se je kar za glavo držal, ko je prišel iz hleva. Ko sem ga vprašal, kaj je videl tako strašnega, je odvrnil, da "živino, ki je ne boš nikoli porabil" in "denar, ki bo zadoščal za vse življenje". Ko sem mu izračunal, koliko hlev "vrže" na leto, se je še bolj držal za glavo in je komaj verjel, da je res. Pa je res: če bi narava sama toliko dala, kot da zdaj skupaj z umetnimi gnojili in krmili, bi še nekaj bilo."

Trenutno je v hlevu 22 glav živine, štiri pa smo pred kratkim prodali. Predno bomo dobili denar, bo verjetno inflacija, ki jo obetajo, pobrala že precej zaslužka."

Apartmentji? Ženskam ni do tega, da bi kuhale še "na turizmu"

Kdaj ste na kmetiji začeli s kmečkim turizmom?

"Razmišljanja segajo v 1970. leto, ko so začeli na bližnjem Starem vrhu postavljati žičnice in urejati smučišče. Občinski moške z Zdravkom Krvinom na čelu so spoznali, da ne bo toliko prometa, da bi se

splačalo ob smučišču postaviti gostinske lokale, zato so začeli pripravljati okoliške kmete, da bi kmetije preuredili za kmečki turizem. Jaz sem bil odločno proti, vendar sem nazadnje le popustil in vzel posojilo, ki so nam ga ponujali. Začeli smo s tremi sobami, zdaj jih imamo deset s skupno 27 ležišči."

Gradite novo hišo. Bo tudi v njej kaj prostora za goste?

"Dve ali tri sobe, verjetno tudi kakšen apartma. Nekateri apartmaje zelo priporočajo, jaz pa nisem povsem prepričan, da bi se obnesli. Kolikor poznam gospodinjje, pravijo, da so že doma site kuhanja in da jim ni do tega, da bi kuhale še "na turizmu".

Kakšni gostje prihajajo k Podmlačanu, od kod?

Česa si želite v naslednjem letu?

"Najbolj si želim, da bi se izboljšal položaj hribovskega kmeta in da bi tisti, ki oblikujejo cene kmetijskih pridelkov upoštevali, da je pridelava v hribih veliko dražja kot na ravnem. Zdaj sicer spet obetajo, kaj vse bodo dali hribovskega kmetu; mi, ki živimo v hribih, pa takšne obljube poslušamo že 45 let. Prejšnjo oblast bi pohvalil le za to, da nam je dala posojila z regresiranimi obrestmi, potem pa z inflacijo poskrbela, da smo lažje odplačevali."

Imate za novo leto še kaj prostota?

"Nič več. Zdravnica iz Ljubljane je zavzela vso hišo, ker želi biti s svojo družino sama v hiši. Povpraševanje pa je bilo veliko. Najmanj sto ljudi bi lahko sprejeli, če bi imeli dovolj prostora."

Odkazilo in cesta - letošnja jeza in veselje

Kaj vas je letos najbolj ujezilo?

"Razprave o spremembi gozdarske zakonodaje. Če smo kmetje pod prejšnjo vladavino imeli občutek, da nas hoče spraviti ob lastnino, nas zdaj, v novih razmerah tega ni več strah; kaj nam bo prinesel zakon, pa nam tudi še ni povsem jasno. Najbolj so me razjezila prerekanja o tem, ali mora biti odkazilo drevja za posek še obvezno ali ne. Jaz trdim, da lastnik, ki svoj gozd dobro pozna, vsaj toliko ve, katero drevje je primerno za posek, kot tisti, ki enkrat ali dvakrat na leto pride na kmetijo oz. v gozd. Kmetom pravim, da se ne smejo podcenjevati in pristati na to, da bi jim drugi kazali, katero drevo lahko posekajo in katero ne."

Molitev "izmerila" razpoloženje

Koliko je od vaše kmetije do Starega vrha?

"Do srednje postaje žičnice je tri kilometre, do spodnje pa dva. Odkar so gozdarji uredili pot, se je mogoče sem in nazaj pripeljati na smučeh. Imamo pa tudi svojo žičnico, vendar je letos še nismo postavili, tudi zato ne, ker obetajo, da bo slaba zima. Sneg je za kmečki turizem zelo pomemben. Pred štirimi oz. petimi leti smo imeli pozimi prav toliko nočitev kot poleti (blizu dva tisoč), lansko zimo pa nič."

AVGUST

VELIKI SRPAN

Če na veliki Šmaren sonce sije,
vino samo v sode lije.

O letu, ki se končuje

Ko se končuje leto, vsak kmet vsaj po tihem, bolj zase kot za druge, naredi "bilanco" in pregleda, kaj mu je prineslo leto. Samo več dela ali tudi več zaslužka, samo nesrečo pri živini ali tudi srečno roko pri selekciji, le dober pridelek in slabo prodajo...

Če začnemo pri vremenu, lahko rečemo, da je bilo letos gorenjskemu kmetijstvu dokaj naklonjeno. Bilo je dovolj moče, a tudi zadosti toplote. Zimska in spomladanska pozeba, slana, toča, neurja in vetrovi so Gorenjski precej prizanesli in niso povzročili večje škode. Dokaj ugodno sliko je skazila le novembrska povodenj, ki je naredila veliko škodo na kmetijskih zemljiščih, v gozdovih, na gospodarskih poslopih in poteh, ki so pomembne za normalno delo in življenje kmetij.

Kar zadeva cenovno problematiko, je bila tudi letos pečeča. Odkupna cena mleka je bila nekaj časa razmeroma ugodna, saj je pokrivala domala vse stroške, ki so jih za povprečne kmetije izračunali na kmetijskem inštitutu, zadnje mesece pa je razkorak med stroški in izplačilom vse večji. Najslabši zaslužek je bil letos pri pitju živine. Odkupna cena je tudi na kmetijah, ki se po produktivnosti lahko primerjajo s sosednjimi državami, močno zaostajala za stroški; v nekaterih mesecih je bila razlika že tako velika, da je morala posredovati republiška vlada. Pri krompirju se je tudi letos pokazalo, da gre za "hudirjevo rastlino". Kdor je dobro "mešetaril", je tudi s skromnim hektarskim pridelkom zaslužil več, kot bi kjerkoli v razviti Evropi.

Letos so se dokončno podrli mostovi, ki so slovenskemu kmetijstvu dolgo časa dajali upanje, da bo lahko vse, kar bo pridelalo, tudi brez težav prodalo. Nekaj so k temu prispevale politične peripetije v državi, nekaj ekonomski liberalizem, ki se je odražal v nenadzorovanem uvozu mleka, mesa in izdelkov in v premajhni pripravljenosti, da bi po vzoru drugih držav zaščitili domače kmetijstvo pred neloyalno konkurenco. Če je kmete še pred leti skrbelo samo to, kako čimveč pridelati, jih zdaj tudi skrbi, kako pridelano prodati in kako za prodano iztržiti denar. ● C. Zaplotnik

MEŠETAR

V republiškem odboru za mleko so sklenili, da se odkupna cena za mleko, ki je bilo v mlekarne oddano decembra, ne spreminja in da ostaja na novembrski ravni. Živinjorejci bodo tako za liter mleka prejeli povprečno 4,60 dinarja, nekateri več in drugi manj, odvisno od deleža toščice in kakovosti. V odboru so se za takšno nespremenjeno odkupno ceno odločili zaradi zelo težkih razmer v gospodarstvu, zmanjšanja kupne moči prebivalstva in zapletov pri sprejemanju zakona o intervencijah v kmetijstvu.

V Kmetijskem inštitutu Slovenije so izračunali, da so se stroški prireje litra mleka decembra v primerjavi z novembrom povečali za domala pet odstotkov. Na povečanje so najbolj vplivali za 12 odstotkov večji osebni dohodki delavcev v kmetijski proizvodnji ter za 11 odstotkov nižja cena goriva.

Odkupna cena mleka je torej enaka že pet mesecev.

Po koliko so kmetijski stroji v zasebni trgovini Lojzeta Laha na Klancu pri Komendi?

vrsta stroja	cena (v din)
kosilnica britev 135	22.800,00
kosilnica britev 165	25.900,00
kosilnica britev disk 165	29.500,00
vrtavkasti obračalnik pajek 230	14.900,00
vrtavkasti obračalnik pajek 340	21.000,00
pajek 460	26.800,00

Iz (kmetijske) preteklosti

O doktorju in dekli

Ko so 1949. leta pozivali ljudi za delo v frontnih brigadah, se je odzvala tudi "tovarišica Pepca", ki je bila sicer dekla na posestvu nekega "gospoda doktorja" na Bledu. Doktorju ni ugajalo, da se je njegova dekla odločila za delo v frontni brigadi, pa tega zato, ker naj bi bil preboječ, da bi pokazal nejevoljo proti vladajočemu delovnemu ljudstvu, ni upal javno pokazati. Pepca je kljub temu odšla v brigado, kjer je spoznala novo pot v življenje, pot iz izkoriščanja v blagostanje, pot iz hlapčevskega v svobodno ustvarjalno življenje. Po tem velikem spoznanju se je oglasila na Upravi za delo in dobila nakazilo za delo v jeseniški Železarni. Ko ga je pokazala "gospodu doktorju", ga ji je vzel, pa je "tovarišica Pepca" dobila drugega, začela delati v železarni, kjer se je po pisanju tedanjega Jeseniškega kovinarja uvrstila med tiste, ki so nosili največje breme za zgraditev petletke.

Le kaj bi Pepca rekla danes?

Na volišče ob štirih zjutraj

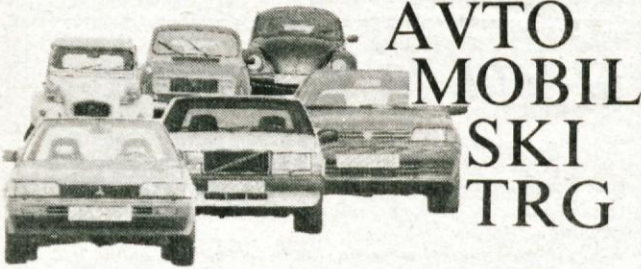
Decembra 1949. leta so bile ene od mnogih volitev v krajevne ljudske odbore. Da bi lahko vsi volili, tudi tisti, ki so morali na delo, so volišča odprli že ob štirih zjutraj. Ker se je delovno ljudstvo zavedalo svoje državljanske dolžnosti, predvsem pa je hotelo vsemu svetu dokazati, da ljubi ljudsko oblast, se je začelo zbirati na voliščih že pred četrto uro. Ljudstva ni motil niti sneg, ki je naletaval v debelih kosmih.

SEPTEMBER

KIMAVEC

Če se zgodaj selijo ptiči,
bo huda zima o božiči.

AVTO MOBIL SKI TRG

Kredit samo za Zastavine tovornjake

Kragujevska Zastava bo po vsej verjetnosti v naši rubriki morala dobiti stalno mesto. Že nekaj števil nazaj smo namreč pisali o obljubljenih kreditih za njihove avtomobile. Zgodilo pa se je tako, kot so kupci zastav že vajeni. Ostalo je bolj pri obljubah, torej s krediti verjetno ne bo nič. Zastava trenutno daje na kredit samo dva tipa tovornjakov in sicer za 35.8 in 50.8 v različicah z dolgim in kratkim kesonom. Lastna udeležba pri kreditu je 30-odstotna, posojilo je na 36 mesecev, obresti pa so za dvajset odstotkov nižje od rednih bančnih. Za ta način nakupa tudi ne velja 18-odstotni popust, ki ga sicer odobravajo za tovorna vozila.

Za tiste, ki nameravajo kupiti eno od Zastavinih vozil, pa še ena tolažilna vest: beograjsko podjetje 21. maj v času do novega leta ponuja kupcem 5 odstotkov lastnega popusta, zraven pa dodajo še brezplačne prevleke za sedeže in tehnični pregled vozila. Seveda pa je količina teh vozil omejena.

Tovarniške cene tovornjakov zastava z 18-odstotnim popustom:

Tip tovornjaka	tovarniška cena
35.8.A	242.884,00
50.8.A	257.972,00
80.12.A	392.534,00
Rival kombi	338.545,20
Rival furgon	317.881,20
Rival kamion	326.711,00

● M. G.

Pestro leto za avtomobilizem

Za nami je leto velikih sprememb, tudi na domačem avtomobilskem trgu. V dobršni meri je dogajanje na trgu krovil sproščen uvoz tujih avtomobilov, ki ga je v začetku leta odobrila zvezna vlada. Prodaja uvoženih avtomobilov se je povečala za več kot 120 odstotkov. Največji kos tržne pogače so si seveda odrezali japonski avtomobili. Med njimi zlasti izstopa daihat-su, pravi posel stoletja pa so naredili pri Slovenijalésu z zastopništvom za korejski hyundai. Do konca leta bodo prodali skoraj pet tisoč vozil, za prihodnje leto pa obljubljuje razširitev ponudbe in skrajšanje dobavnih rokov. Dobro gredo v prodajo tudi ostala tuja vozila predvsem zaradi ponudbe številnih zasebnih podjetij.

Med prodajnimi uspešnicami letošnjega leta sta tudi mitsubishi colt 1.3 GL in toyota carina II 1.6 XLI. Tudi na našem trgu sta zabeležila dobre prodajne rezultate, predvsem zaradi številnih zasebnih podjetij, ki prodajajo uvožene avtomobile.

Z letošnjo prodajo so zadovoljni tudi domači proizvajalci, saj še vedno ne uspejo kupcem dobaviti toliko avtomobilov, kolikor bi jih lahko, če se domača industrija ne bi vse bolj spotala ob splošnih gospodarskih težavah in zaostajala za svetovno. Rešitev je seveda v tesnejših povezavah s tujimi partnerji in morebitne ustanovitve mešanih podjetij. Nekaj se sicer šušlja o partnerstvu med Fiatom in Zastavo ter med Renaultom in IMV Revozom. Potem ko so Renaultu propadli posli s češko Škodo bo v novomeško tovarno po vsej verjetnosti vložil sredstva za proizvodnjo novega avtomobila z oznako XO-6. To pa je seveda samo kaplja v morje. Kakšne bodo razmere na našem avtomobilskem trgu, je odvisno tudi od tečaja dinarja. Morebitna devalvacija nas bo ponovno odmaknila od nakupa sodobnih uvoženih avtomobilov, kajti od obljub zvezne vlade o znižanju davkov se je zgodilo malo ali pa skoraj nič. ● M. Gregorič

V pričetku novega leta bomo v rubriki Avtomobilski trg poleg vesti, ki jih pripravljamo vsak teden, pričeli tudi z objavljanjem zapisov s testnih voženj. Potrudili se bomo, da bomo v izbor zajeli tržno najbolj zanimive avtomobile. Teste bomo objavljali vsaj enkrat mesečno. Poleg tega boste v tej rubriki lahko zastavljali različna vprašanja s področja avtomobilizma, na katera bomo s pomočjo strokovnjakov poskušali odgovoriti. Vsa vprašanja lahko pošljate na naslov: Uredništvo Gorenjskega glasa, Moša Pijade 1, 64000 Kranj, s pripisom Avtomobilski trg.

Koliko je vreden dinar

Tečajna lista z dne 27. decembra

država	devize	velja za srednji tečaj
Avstrija	100 ATS	99,5828
Nemčija	100 DEM	700,0000
Italija	100 ITL	0,9304
Švica	100 CHF	822,7406
ZDA	1 USD	10,7449
Japonska	100 JPY	7,8804

Dinar čez mejo - Dinar v sosednji Avstriji je zadnje čase manj vreden, saj je njegov tečaj ponovno padel za nekaj odstotkov. Še vedno ga najbolje menjajo v enotah Zveze bank - zveze slovenskih zadrug, kjer so v začetku tedna za dinar plačali 80 grošev. Trgovci se dinarjev vse bolj otepajo, saj so prav dobro seznanjeni z možnostjo devalvacije pri nas. Tudi na bankah ni dinar vreden več kot 60 grošev, v več bankah pa ga niti ni več moč zamenjati.

Prav tako tudi v Italiji dinar ni več zaželeno plačilno sredstvo, in le še v nekaterih bankah je še ostal na tečajni listi. Tam pa je vreden le 70 do 85 lir. Tržaška kreditna banka, ki tradicionalno dinar menja najbolje, je v začetku tedna za dinar plačala 90 lir.

Črna borza - Črna borza spet oživlja, saj na naših bankah ni več moč kupiti deviz. Celotno iz hranilne knjižice jih ni mogoče dvigniti kadarkoli pa tudi ne kolikor koli. Preplačilo je trenutno od deset do dvajset odstotkov, nekateri pa so ga navili celo na trideset odstotkov in več.

CARINIK ODGOVARJA

vprišanje svoje dejavnosti na osnovi 4. odstavka 118. člena Zakona o zunanjetrgovinskem poslovanju. Carinske davke so za različna glasbila različne. Po trenutno veljavnih predpisih znašajo vse davke za glasbila od 57,20 odstotka do 63,20 odstotka. (izračun velja na dan 20. 12).

Kako uspeti

Misliti bolj na delo kot na denar

Ko sva se oni dan srečala, se mu je ravno mudilo na carino. Nov stroj je pričakoval, ki bo v njegovo delo pa tudi našemu gospodarstvu prinesel nekaj novega, koristnega: veliko ceneje bodo prišli do kvalitetnih talnih oblog po naših delovnih halah, obrtnih delavnicah in podobno. Zunaj to že uvajajo, on noče zaostajati.

Jaka Vreček iz Predoselj pri Kranju je pred dvanajstimi leti začel na svoje s polaganjem tlakov in oblog. Skromno, kot so ponavadi začetki. Le doma izdelan stroj za ravnanje estrihov je imel in mešalec za priložno mešanje betona, za prevoz pa fičota s prikolico. Kasneje se je specializiral le na estrihe, toplotno - zvočno izolacijo. Vsa večja in zahtevnejša dela je prevzemal s svojimi delavci. Njihovo delo so na primer novi mejni plati na Hrušici, tlaki v spremlevalnih obmejnih objektih, avstrijsko-jugoslovanski mejni prehod, tlaki v novem Alp hotelu v Bovcu, v športni dvorani v Kopru, plato škofijskega obmejnega bloka itd. Zdaj se pripravlja na novost: obnavljanje starih tal v proizvodnih halah. S kovinskim peskanjem bodo odstranjevali obrabljene, načete, od raznih olj zamazane talne površine. Odstraniti je možno le plast od pol do 1 cm, da se dobi čista in trdna podlaga betona, nato pa se obnovi, odvisno od višine tlakov, z nanosom epoksalnih smol od 2 do 10 mm, nadaljujejo pa z novimi cementnimi oblogami, ki se mešajo s posebnimi tekočinami za spajanje nanosa na staro podlago. Tega novega sistema oblog se loteva v sodelovanju z avstrijsko firmo. Stroj, ki ga je dobil zadnjič na carino, je črpalka za transport suhih in vlažnih betonov.

Peskanje starih in polaganje novih oblog po novem sistemu bo prišlo kot nalašč v naših kriznih časih. Zidov imamo dovolj, pravi, zdaj bo to treba obnavljati. In novi način bo hitrejši in cenejši. Medtem ko je bil dosedaj novi estrih visok najmanj 4 do 5 cm, bo ta novi nanos lahko veliko tanjši: če boš pobrusil pol centimetra stare površine, bo treba tudi le toliko novega nanosa. In prihranek bo tudi na času. Medtem ko so debeli estrihi zahtevali vsaj dva meseca sušenja, se bodo tla ob tankem nanosu posušila že v desetih dneh, kar pomeni takojšnje nadaljevanje proizvodnje. Povsem nov način obnavljanja tal, ki bo zagotovo zelo zanimivo za naše gospodarstvo.

In kako je uspel? "Trdo voljo do dela je treba imeti in misliti bolj na delo kot na denar. Če ti ni odveč delati več kot štih, denar sam pride. Redko pa je uspel tisti, ki je na svoje začel samo zaradi denarja." ● D. Dolenc

INTREST

Ihr Partner für optimale Geldanlage

DELAVSKE DELNICE

Vse več je podjetij, ki ponujajo posebne delnice le svojim delavcem. Nakupna vrednost teh delnic je običajno nižja od vrednosti delnic na borzi. Delavske delnice zagotavljajo lastnikom vse pravice, ki so priznane lastnikom navadnih delnic. Vendar morajo imeti te delnice v svoji posesti določen čas, večinoma je to rok petih let. Če jih prodajo pred rokom, nimajo pravice do davčnih olajšav, ki jih te delnice nudijo. Tu gre predvsem za davek na dohodek iz dividend in na davek na mesečni zaslužek v podjetju. S temi delnicami, kakor z ostalimi, normalno trgujejo na borzi.

Te delnice izdajajo podjetja z namenom, da bi delavci, ki so v njem zaposleni, bolj solidno delali. Delavec je namreč z nakupom delavske delnice soudeležen pri dobičku podjetja. Zato je tudi v njegovem interesu, da bo bolje delal. Delnice izda podjetje tako, da poveča osnovni kapital podjetja. Lahko pa jih izda tako, da podjetje na borzi kupi navadne delnice in jih po nižji ceni proda delavcem.

Piše Aljoša Jerovšek v sodelovanju z Intrest GmbH

INTREST, podjetje za upravljanje s premoženjem, Einsteinstrasse 5, 8060 Dachau, ZRN, išče predstavnika oziroma podjetje, ki bo prevzelo predstavnništvo za Slovenijo in Hrvaško. Dejavnost INTREST-a je obračanje denarja zasebnikov, bank, zavarovalnic, podjetij in drugih institucij. Pogoj je visokošolska izobrazba, aktivno znanje vsaj enega tujega jezika, večletne izkušnje in ustrezne reference.

Ponudbe pošljite na naslov: **Borzna svetovalnica FIRST**, Gankarjeva 3, Ljubljana, kjer dobite tudi vse dodatne informacije po tel.: 061/219-975 in 571-949 med 9.30 in 13.30, zahtevajte Aljoša Jerovška.

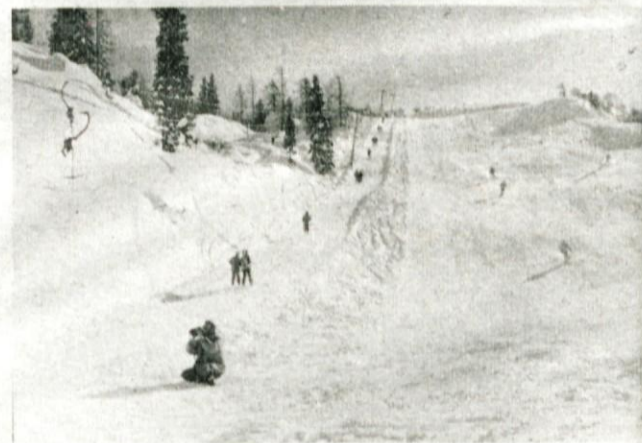
Vroča linija za brezplačne finančne nasvete

- pokličete lahko vsak dan med 9.30 in 13.30 po telefonu (061) 571 - 949

S kranjske tržnice

l kg	cena din	l kg	cena din
česen	50	mandarine	25
čebula	10	pomaranče	16
solata	15 - 25	banane	20
radič	40	grozdje	35
korenje	25	hruške	20
petersilj	40	kaki	30
zelje	10	jabolka	15
cvetača	25	kivi	40
brstični ohrovt	50	orehi	120
limone	20	fižol	40

Na smučiščih je živahno

Vogel, 25. decembra - Med prazniki so na vseh naših smučiščih obratovalne žičniške naprave. Ponekod se je že kazalo kamenje, vendar pa so bila smučišča lepo urejena. Kot so v sredo povedali žičničarji, pa ni bilo pretirane gneče (razen v nedeljo), saj je dan smučarje za štiričlansko družino že kar velik strošek. Dnevne smučarske vozovnice za odrasle namreč stanejo od 90 do 210 dinarjev, za otroke pa so nekaj cenejše. Ker danes pada sneg, padavine pa so še napovedane, ni skrbi, da bi bilo smučarje kmalu konec. Tako je na Voglu, odkoder je naš posnetek, že okrog dva metra snega. ● V. S., Foto: J.Cigler

LOKA KAVA

okus in aroma vaših želja

okus in aroma vaših želja

okus in aroma vaših želja

Dober nakup je pri Loki nakup

Vesele praznike

in srečno novo leto 1991

vam želi

LOKA
ŠKOFJA LOKA

JUGOTRANSPORT

Predstavništvo LJUBLJANA

PRODAJA IZDELKOV ZABAVNE ELEKTRONIKE ZNAMKE »GOLDSTAR«

TV COLOR EKTRAN 36 cm, 51 cm, 55 cm.
VIDEOREKORDERJI
PRENOSNI STEREO RADIOKASETOFONI
z enojnim ali dvojnim kasetofonom.

**IZREDNO
NIZKE CENE.**

**OBROČNO
ODPLAČEVA-
NJE.**

**GARANCIJA
12 MESECEV.**

PRODAJNA MESTA:

JUGOTRANSPORT

Filiala Koper, Patrisa Lumumbe bb

tel.: (066) 33-636, 34-471

Predstavništvo Jesenice, Spodnji Plavž 6

Tel.: (064) 84-392

Predstavništvo Ljubljana, Cesta VII. | Korpusa 17

Tel.: (061) 310-520, 312-458

Predstavništvo Sežana, Partizanska 109

Tel.: (067) 72-691

Predstavništvo Reka, Rade Končarja 7

Tel.: (051) 213-276, 213-273

pekarna kranj

Nudimo vam tudi biološko bogatejše proizvode, kot so BIO, ALPIN, SUVITA, KORUZNI in SOJIN KRUH. Izdelani so iz mešanice različnih vrst žita z dodatki semen in otrobov. So brez konzervansov in obdržijo svežino 5 do 8 dni.

Poleg tega prodajamo avstrijske proizvode: Müsli vseh vrst, krekerje, flipse, prepečenec in lahke kruhke.

Dober tek v novem letu!

Drugo leto bodo na Bledu praznovali 60-letnico veslanja

Prvomajska regata ostaja na Bledu

Bled, 21. decembra - Konec prejšnjega tedna so z zadnjo letošnjo sejo Regatnega odbora Bled končali minulo veslaško sezono in sprejeli program dela v novem letu. Najboljšim veslačem so podelili nagrade in se dogovorili za proslavljanje 60-letnice veslanja na Bledu. Praznovanje naj bi potekalo hkrati z junijsko mednarodno regato, ob tej priložnosti pa naj bi izdali tudi posebno edicijo.

"Ne vemo še natančno, kako bo v prihodnjem letu s prvomajsko regato, vendar pa, kljub spremembam, ki nastajajo v Jugoslaviji, mislim, da bi jo še vedno organizirali. Do sedaj je bila kriterijska regata za sestavo reprezentanc, kako pa bo v prihodnje, je težko reči. Po sedanjih načrtih naj bi jo organizirali zadnji konec tedna aprila, 28. in 29. aprila. Mednarodno regato pa bomo organizirali sredi junija, kot je bilo to pred leti," je o načrtih povedal predsednik regatnega odbora Jakob Vidic.

Robert Kraševac, Milan Janša in Sašo Mirjanič so za uspehe v Tasmaniji dobili nagrade, ki so jih prispevala nekatera blejska in bohinjaška podjetja: Hoteli Toplice, Jelovica, Alpinum, Golf, Park in Kompas. Foto: J. Cigler

Čas prvomajske regate je po besedah podpredsednika regatnega odbora Vinka Marolta idealen za pripravo tekmovanja, saj Bled v tem času med prireditelji nima konkurenta. Na Bledu so takrat idealni vremenski pogoji in so zato rezultati merljivi. Bled je večini tekmovalcev blizu in zato tudi v prihodnjem letu računajo na dobro udeležbo. Bodo pa predstavili čas mednarodne regate na Bledu (16. in 17. junij), ki naj bi se jo udeležili avstrijski, italijanski, nemški, češki, madžarski, romunski, bolgarski, grški in švicarski veslači.

"Regatni odbor je z organizacijo svetovnega prvenstva dobil precej premoženja, ki ga predstavljajo objekti ob vodi in na vodi. Zato bo vzdrževanju treba posvetiti veliko pozornost, saj lahko nastane ogromna škoda. Treba pa bo več narediti tudi na področju marketinga, saj je skupina za marketing pri komiteju razpadla. To pa je za razvoj veslanja škoda, saj brez takšnega dela ni več razvoja nobenega športa," je poudaril Vinko Marolt.

V načrtu regatnega odbora je tudi organizacija svetovnega prvenstva v veslanju za veterane, ki naj bi ga organizirali čez tri ali štiri leta, prav tako pa se že dogovarjajo za organizacijo šestereboja, ki naj bi bil na Bledu prihodnje leto.

Nekateri častni člani regatnega odbora so na petkovi seji tudi zahtevali, da se razčisti, kaj je z izkupičkom svetovnega prvenstva, saj je bilo na zadnji skupščini Veslaške zveze Slovenije rečeno, da se ne ve, kako se je denar porabil. Tudi po Bledu menda krožijo govornice o denarju, ki so ga zapravili veslači, zato je treba člane Regatnega odbora, veslače in javnost obvestiti, kakšna je resnica. Kot je ugotavljal Božo Benedik, častni član VZS, je bila napaka storjena že pri organizaciji, saj ni bilo natančno dogovorjeno, kdo in kako odgovarja za pridobljeno premoženje. Zato je predlagal, da se vsi odgovorni že v začetku januarja dogovorijo o deljenju in upravljanju s premoženjem. S tem se je strinjalo tudi vodstvo Regatnega odbora in novi predsednik Veslaške zveze Slovenije Slobodan Radujko. Sklenili so, da se v začetku prihodnjega leta na Bledu zbere vodstvo VZS, VK Bled in Regatnega odbora. Na skupnem sestanku naj bi razrešili vse nejasnosti in nesporazume, potem pa javnost, predvsem pa veslače in člane Regatnega odbora obvestili, kako je v resnici bilo in kakšni so zaključni računi. ● V. Stanovnik

Akcija Planinskega društva Železniki

Prijatelj Ratitovca

Železniki, 28. decembra - Da bi Planinsko društvo Železniki popestrilo dejavnost in omogočilo rekreacijo čim več ljudem, se bo s 1. januarjem prihodnje leto začela akcija Prijatelj Ratitovca, katere cilj je v enem letu doseči čim več vzponov na Ratitovec. Kot potrdilo o vzponu bosta lastnoročni vpis in podpis planinca v posebno knjigo, ki bo pozimi v zimski sobi Male kočice, poleti pa jo bo imel oskrbnik kočice. Akcija bo trajala do 31. decembra, v enem dnevu pa je dovoljen le en vzpon. Nepravilni vpis bo diskvalifikacija za vse leto. Da ne bo zlorab, naj ima vsak poseben znak, ali svoj žig, ali barvni svinčnik. Ob prvem vpisu mora vsak napisati v knjigo tudi svoj naslov in rojstne podatke. Rezultati akcije bodo razglašeni na občnem zboru. ● J. K.

Hokej na ledu

Januarja nadaljevanje lig

Kranj, 28. decembra - Hokejisti, ki igrajo v I. A in I. B zvezni hokejski ligi, imajo počitek do nedelje, 6. januarja. V zadnjem kolu pred počitkom so Jeseničani gostovali v Ljubljani in izgubili z 8 : 4. Ljubljanci so povedli, Jeseničani so se jim približali, nato pa so naredili preveč napak v obrambi in izgubili. Medveščak pa je v gosteh premagal Crveno zvezdo s 3 : 0. Vodi Olimpija s 13 točkami pred Medveščakom, ki jih ima 11, Jesenice in Crvena zvezda pa imata po 5 točk. V I. B zvezni hokejski ligi pa nadaljuje Bled z odličnimi igrami. V zadnjem kolu je v Zagrebu premagal Mladost z 2 : 1. Bled vodi s 6 točkami. V II. zvezni ligi, kjer igra Triglav iz Kranja, pa vodijo Jesenice II, ki so v zadnjem kolu premagale Triglav z 8 : 2, Kranjčanov pa na zadnjo tekmo v Celje s Cinkarno ni bilo. ● J. K.

Odlično pripravljeno tekmovalstvo za jubilejni pokal Vitranc

Zmagi Tombi, Fürüsethu, naši smučarji brez uspeha

Letošnji tekmi za svetovni pokal v slalomu in veleslalomu za moške v naši Kranjski Gori sta bili precej različni od tekem na Vitrancu v zadnjih letih. Sneg je pobelil smučišča, vreme je bilo prekrasno. Žal pa (vsaj na petkovi tekmi) skoraj ni bilo gledalcev. Ni pa bilo tudi uspehov naših smučarjev.

Kranjska Gora, 21. in 22. decembra - Nekaj več ljubiteljev smučanja si je sicer ogledalo sobotno slalomsko tekmo, vendar pa se so še kako potrdile domneve, da brez pričakovanja uspehov naših smučarjev, kranjskogorska tekmovalstva ne bodo več obiskana tako množično kot zadnja leta. Kljub temu so vsi, ki so prišli na tekmi, lahko uživali v zanimivih obračunih najboljših veleslalomistov in slalomistov. Posebej italijanski navijači, ki so v petek bučno slavili Tombovo zmago. V soboto je Alberto Tomba naredil napako, slavil pa je Norvežan Ole Christian Fürüseth. Med našimi se je v petkovo veleslalomsko finale uvrstil le Gregor Grile, ki je naredil napako v drugi vožnji, v soboto pa, po napaki Grege Benedika, nismo imeli slalomskega finalista.

Seveda se mnogi naši ljubitelji smučanja te dni sprašujejo, kakšna je naša reprezentanca, kaj je od večinoma mladih fantov pričakovati in kdaj lahko spet pričakujemo tekmovalce, ki bodo redno in zanesljivo posegali po točkah svetovnega pokala. Seveda se vodstvo naših alpskih reprezentanc in trenerji zavedajo, da uspehi ne bodo prišli tako kmalu, s trdim treningom pa morda že v letu ali dveh. Zato so si za cilj izbrali čimveč dobrih uvrstitev na tekmah evropskega pokala in FIS tekmovanjih, s čimer si bodo izboljšali štartna mesta na tekmah svetovnega pokala.

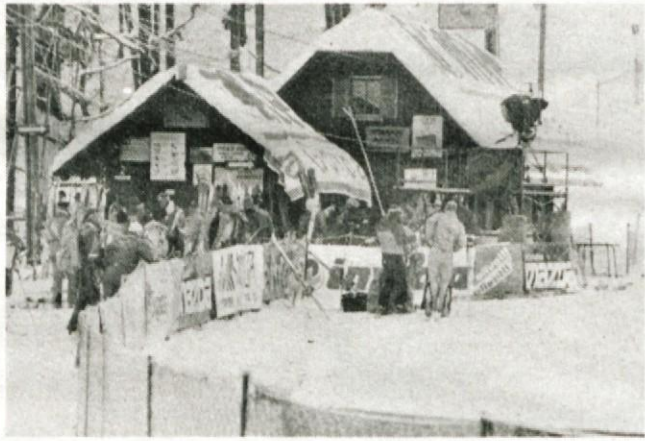
Med petkovo veleslalomsko tekmo smo poiskali vodjo naše moške ekipe Matjaža Kranjca in nekaj naših mladih tekmovalcev. Takole so ocenili tekmo in svojo trenutno pripravljenost: Matej Jovan iz Radovljice: "Seveda s svojim današnjim nastopom nisem zadovoljen, kot tudi nisem zadovoljen s svojimi nastopi na začetku letošnje sezone. Zastavil sem si namreč višje cilje, vendar pa kaže, da ne bo tako, kot sem pričakoval. Forma ni takšna, kot bi morala biti, čeprav še upam, da bo boljše. Moje največje možnosti so tako zaenkrat dobre uvrstitve v evropskem pokalu, najbrž pa si bom težko pridobil mesto v reprezentanci za nastop na svetovnem prvenstvu."

Jure Košir iz Mojstrane: "Danes je bil moj drugi štart v tekmah za svetovni pokal in res škoda, da sem, po dobrem vmesnem času, spodaj naredil napako. Sicer pa mi je v letošnji sezoni prvi cilj svetovno mladinsko prvenstvo, na katerem bom imel v treh disciplinah prvo skupino. V svetovnem pokalu letos lahko največ

naredim v superveleslalomu, v katerem imam med Jugoslovani druge FIS točke. Če pa bi bila vsa tekmovalstva v svetovnem pokalu tako dobro pripravljena, kot je današnja tekma v Kranjski Gori, pa bi se dalo marsikaj bolje odpeljati. Glede svetovnega prvenstva upam, da bi nastopil morda vsaj v superveleslalomu."

Klemen Bergant iz Ljubljane: "Letos sva bila z Žanom v B reprezentanci, vendar sva v začetku sezone vozila tako dobro, da sva se uvrstila tudi v ekipo za tekme svetovnega pokala. Imam še visoko štartno številko, žal pa mi je za današnji izpad, ko je bila progla dobra in bi se dalo. Boljši sem v veleslalomu in moj cilj je čimbolje dirkati in se uvrščati med dvajsetorico."

Gregor Grile iz Šenčurja: "V današnji prvi vožnji sem v zgornjem delu (proga je bila ledena kot kranjsko drsališče) naredil nekaj napak, dobro pa sem peljal v spodnjem delu in s tako visoko številko dosegel kar dober rezultat. To je moje prvo finale v tekmah za svetovni pokal in dolgo sem čakal

Matjaž Kranjec

Matej Jovan

Jure Košir

Klemen Bergant

Gregor Grile

Grege Grilca in Jureta Koširja. Roberta Žana in Klemena Berganta ne morem oceniti, ker sta prehitro izpadla, Matej Jovan, Mitja Kunc in Sašo Robič pa so peljali daleč pod svojimi možnostmi in mnogo slabše kot na tekmah evropskega pokala v začetku tedna tu v Kranjski Gori." ● V. Stanovnik, Slike: J. Cigler

Kegljanje

Vodi Simon Jenko

Kranj, 28. decembra - Končan je prvi del gorenjske kegljaške lige. Vodi Simon Jenko, ki ima 16 točk, Jesenice in Kranjska Gora jih imata 14, Bled 10, Lubnik, Sava in Triglav po 8, Adergas 6, Elan 4 in Ljubelj 2 točki. V 8. kolu so bili doseženi naslednji izidi: Sava : Adergas 4801 : 4778, Simon Jenko : Ljubelj 4941 : 4758, Jesenice : Kranjska Gora 5051 : 4876, Bled : Lubnik 4956 : 4922, Elan : Triglav 4776 : 4836. V 9. kolu so igrali takole: Sava : Elan 4764 : 4691, Lubnik : Triglav 5006 : 5025, Kranjska Gora : Bled 5002 : 4929, Ljubelj : Jesenice 4786 : 4816 in Adergas : Simon 4824 : 4872. ● T. Bolka

Novoletni šah

Lesce, 28. decembra - Šahovsko društvo Murka prireja v sredo, 2. januarja, ob 9. uri v Družbenem domu v Lescah novoletni šahovski turnir. Igrali bodo 7 do 9 kolu po švicarskem sistemu, igralni čas pa je 15 minut na igralca.

Ligaški izidi

Rokomet - Rokometiške Kranja Dupelj so zadnjo tekmo jesenskega dela prvenstva igrale v Velenju z ekipo Velenja in izgubile z rezultatom 31 : 27 (15 : 12). Tako so Kranjčanke po prvem delu prvenstva v drugi zvezni rokometni ligi za ženske z desetimi točkami na osmem mestu lestvice, prva pa je ekipa Modca Šparte. Prvo tekmo v spomladanskem delu prvenstva rokometiške Kranja igrajo z ekipo Ferrotherma.

Rokometiški Preddvora so uspešno nastopanje v prvi slovenski ligi končali z neodločenim izidom. V Ribnici so namreč izenačeno igrali z domačo ekipo Inles Rika z rezultatom 22 : 22 (12 : 10). Tako so dokazali, da si (čeprav novinci v ligi) zaslužijo visoko mesto na lestvici. S štirinajstimi točkami so namreč po jesenskem delu tekmovalja šesti.

Rokometiški Šeširja tekme (zaradi obnove škofjeloške dvorane Poden, ki je bila pred dvema mesecema poplavljen) zadnje tekme z ekipo Pomurke Bakovci niso odigrali. ● V. Stanovnik

Odbojka - Odbojkarji Bleda so v zadnji tekmi jesenskega dela prvenstva v prvi slovenski odbojkarjski ligi za moške doma gostili ekipo Pomurja in jo gladko premagali z rezultatom 3 : 0 (3, 7, 6). Tako so odbojkarji Bleda s štirinajstimi točkami četrti na lestvici. ● V. Stanovnik

Košarka - Košarkarji Triglava so gostovali v Mariboru pri ekipi Maribora in izgubili z rezultatom 107 : 97. To soboto, 29. decembra, doma gostijo ekipo Alkarja.

V prvi slovenski košarkarski ligi so košarkarice Odeje Marmorja gostovale pri ekipi košarkaric Jesenic na Jesenicah in jih premagale z rezultatom 50 : 77 (17 : 38). Tako Ločanke še vedno neporažene vodijo na lestvici, Jeseničanke pa so še vedno na repu razpredelnice. Košarkarice Kranja so bile tokrat proste, sicer pa so na lestvici tretje s šestnajstimi točkami. ● V. Stanovnik

Hokej - Hokejisti Jesenice so v 6. kolu drugega dela I.A Zvezne hokejske lige igrali v Ljubljani pri ekipi Olimpije in izgubili z rezultatom 8 : 4 (2 : 1, 4 : 1, 2 : 2). Naslednjo tekmo Jeseničani igrajo v Zagrebu z ekipo Medveščaka v nedeljo, 6. januarja. V I.B Zvezni hokejski ligi je ekipa Bleda v Zagrebu izgubila z Mladostjo z rezultatom 1 : 2 (0 : 0, 0 : 1, 1 : 1). ● V. Stanovnik

Z ZMT
salon pohištva
prodaja ★ inženiring

vam nudi po izredno ugodnih cenah pohištvo za opremo dnevni sob, otroških sob, spalnic, predsob in kuhinj.

INFORMACIJE: tel. 064/50-795

DELOVNI ČAS: PO-PE
8.30-19.00
SOBOTA
8.00 - 13.00

UGODNI PRODAJNI POGOJI
KONKURENČNE CENE
NASVETI ARHITEKTA OB SREDAH IN ČETRTRKIH
BREZPLAČNA DOSTAVA
PO ŽELJI VAM KUPLJENO POHIŠTVO TUDI
SESTAVIMO

NOVO PRI NAS - POSTELJA SAMURAJ

Boli vas hrbet, obračate se v spanju, morijo vas hude sanje?!
Vzrok je slabo, mehko ležišče. Priporočamo vam posteljo SAMURAJ v japonskem stilu z bombaževinastim ležiščem, ki vam zagotavlja zdravo spanje! Cena kompletne postelje je samo 3.864 din. Obiščite nas in prepričajte se.

Srečno 91

**Sava
Kranj**

Sava EXACT

Goro
bo premaknil
samo tisti,
ki je na začetku
premikal kamenčke.
Naš cilj je gora.

Srečno 1991
Sava Kranj

ŽIVILA Kranj
trgovina in gostinstvo

*Cenjenim kupcem in gostom
se zahvaljujemo za zaupanje
in jim želimo obilo sreče
in zdravja v letu 1991*

KDOR IZBERE IZBIRA IZBIRO

tel.: 064/21-276
064/27-479

M MERCATOR - IZI 'RA KRANJ
Trgovsko podjetje, d. o. o. KRANJ

*Navada je stara nov' leto voščiti,
To tudi zdaj iz srca jaz hočem sturiti:
Da b' dolgo živeli,
Prav zdravi veseli,
da b' vsako nesrečo
Pregnali skuz srečo!*

Gorenjska kolednica

MI SMO Z VAMI

Zato smo tu,
da bi vam olajšali iskanje pri gradnji ali
obnovi doma.

Tu smo.
S celovito ponudbo gradbenih materialov,
stavbnega pohištva...
Z resnično veliko izbiro keramike,
izolacij in izdelkov iz lesa.

**MI SMO Z VAMI V VAŠEM
MESTU!**

lesnina
LGM les
gradbeni
material

Kranj - Primskovo
tel.: 26-076 ali 23-949

Odprto vsak dan od 7. do 19. ure, ob
sobotah od 7. do 13. ure

REKAR

d. o. o.,
Kranj

Na
zalogi
imamo

AVTOMOBILI import - export

SUZUKI - 1,3/1,6 SEDAN
MAZDA - vsi modeli

Cenjenim bralcem želimo
SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1991!
Pokličite po telefonu **064/33-085**

PEPELKA

TRGOVINA OTROŠKE OBUITVE IN IGRAČ · RADOVLJICA Linhartov trg 5

Pripravili smo vam veliko izbiro drsalk po ugodnih cenah - že od 450,00 do 690,00 din
Možnost plačila na obroke!

Vsem kupcem želimo mnogo sreče v letu 1991!

Agromehanika

Kranj, Hrastje 52 a,
tel.: 34-034, 34-033, 36-033

DNEVI PREDPRAZNIČNIH NAKUPOV

● TRAKTORJI TOMO VINKOVIČ

po najnižjih cenah

TV 818	50.614,00 din
TV 821	52.380,00 din
TV 822	62.380,00 din
IMT 539	86.703,80 din

ZA NAKUP LASTNE PROIZVODNJE - VSEH VRST
ŠKROPILNIC ATOMIZERJEV NUDIMO PRI GOTOVINSKEM
PLAČILU 30 % POPUST

POSEBNA NAGRADA KUPCEM
AGROMECHANIKE JE

VREDNOSTNI BON AGROMECHANIKE

SAMO V OMENJENIH DNEH LAHKO POLEG ZNIŽANIH CEN
KORISTITE UGODNE KREDITE ZA NAKUP TRAKTORJEV IN
VSE DRUGE KMETIJSKE MECHANIZACIJE.

OBIŠČITE NAS NA GORENJSKEM SEJMU IN V NAŠI
TRGOVINI V HRASTJAH

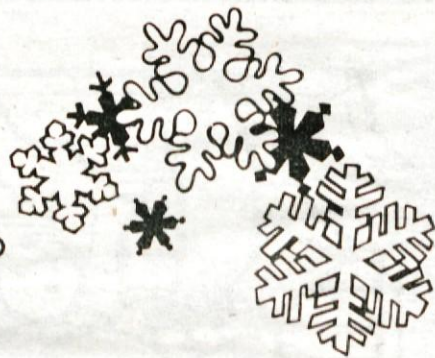
POKLIČITE po telefonu
34-035, 36-033, 33-034

TRGOVINA JE ODPRTA VSAK DAN OD 7. - 17. URE,
OB SOBOTAH OD 8. - 12. URE.

RENAULT

REMONTO

**SERVIS, PRODAJA REZERVNIH DELOV
KRANJ - LABORE**

**ŽELI VSEM VOZNIKOM V NOVEM LETU
VARNO VOŽNJO V BREZHIBNEM VOZILU.**

**NAJ VAM GRE
V NOVEM LETU 1991
VSE KOT PO OLJU**

PRIJETNE PRAZNIKE VAM ŽELI

Mercator - Oljarica Kranj

Skupščina občine Jesenice
Izvršni svet
in upravni organi

Vsem delovnim ljudem in občanom
želimo vesele praznike in
srečno novo leto 1991!

domplan kranj,
p. o.
kranj, c. JLA 14

POSLOVNIM PARTNERJEM IN OBČANOM
ŽELIMO SREČNO NOVO LETO 1991

DELAVCI PODJETJA DOMPLAN

ELEKTROTEHNIŠKO
PODJETJE
Kranj, Koroška c. 53

*Cenjenim strankam
in občanom
želimo
vesele praznike
in srečno novo leto 1991*

NEOPANTA

INDUSTRIJA MESA, 21000 NOVI SAD,
POSLOVNI CENTER KRANJ

POSLOVNIM SODELAVCEM IN OBČANOM
ŽELIMO SREČNO NOVO LETO,
VELIKO USPEHA IN SODELOVANJA V 1991

»FARMACOO« - NOVI SAD

Predstavništvo KRAJN

Cesta Staneta Žagarja 51 - telefon (064) 25-267, 25-268

KOVINSKO PODJETJE
KRAJN, Šuceva 27

VESELE PRAZNIKE
IN SREČNO
NOVO LETO 1991

VESELE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO 1991
VAM ŽELI

alpina[®]

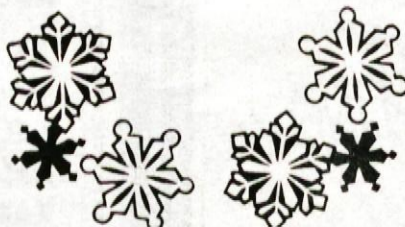
ŽIRI

VESELE PRAZNIKE TER MIRU, POSLOVNIH USPEHOV,
PREDVSEM PA ZVRHAN KOŠ SREČE IN ZADOVOLJSTVA

vam želi

Elita 35

BANKA

ABANKA D. D. LJUBLJANA

VEZANE VLOGE PRINAŠAJO VISOKE OBRESTI

PONUDBA ZA NOVE VEZANE VLOGE

znesek v din	letna obrestna mera		
	nad 1 mesec	nad 3 mesece	nad 6 mesecev
od 1.000 do 25.000	24%	29%	30%
od 25.001 do 50.000	26%	31%	32%
od 50.001 do 100.000	27%	32%	33%
nad 100.001	28%	33%	34%

UPOKOJENCI, KI BODO PREJEMALI POKOJNINO NA HRANILNO KNJIŽICO ALI TEKOČI RAČUN V ABANKI, LAHKO PO UGODNEJŠI OBRESTNI MERI VEŽEJO TUDI NIŽJE ZNESKE

znesek v din	letna obrestna mera		
	nad 1 mesec	nad 3 mesece	nad 6 mesecev
od 1.000 do 10.000	25%	30%	31%
od 10.001 do 50.000	26%	31%	32%

Vse opravke v zvezi z nakazilom vaše pokojnine bo uredila vsaka enota ABANKE v Sloveniji. Obiščite nas, skupaj bomo poiskali najboljšo rešitev

POSEBNA PONUDBA ZA DEVIZNE VARČEVALCE, ZA VLOGE, VEZANE NAD 3 MESECE

vrsta vloge	letna obrestna mera
DEM	7,25%
ATS	8,25%
CHF	7,75%
USD	7,75%
ITL	9,00%

Ko vezava poteče, sredstva prenesemo na vpogledno vlogo.

VSEM VARČEVALCEM ŽELIMO PRIJETNE PRAZNIKE IN USPEŠNO NOVO LETO 1991!

**ABANKA
BANKA PODJETNIH LJUDI**

DISKONT
NADA JELOVČAN

GRENC 2, 64220 ŠKOFJA LOKA, tel. 064-632 094

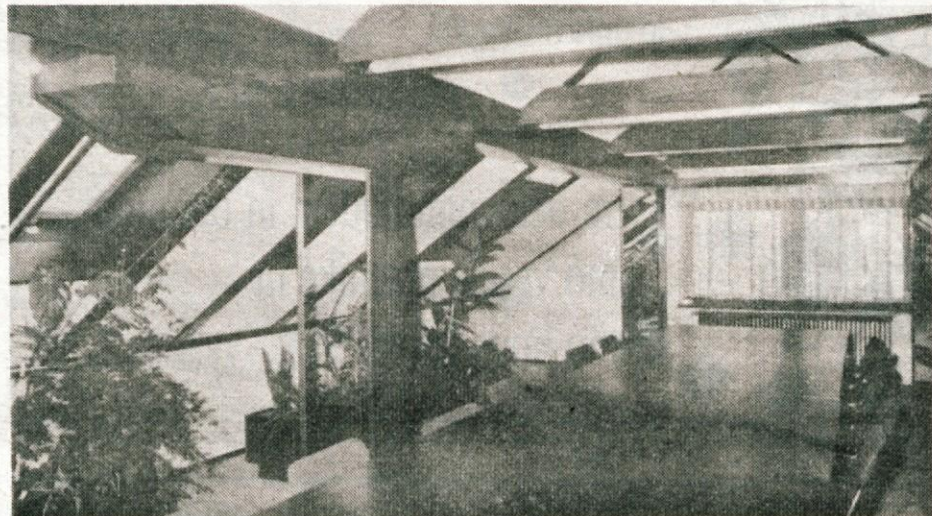

PETROL

**PETROL - DO TRGOVINA
LJUBLJANA
T O E K r a n j**

*ŽELIMO VAM ZDRAVO,
USPEŠNO IN ZADOVOLJNO
NOVO LETO 1991*

Srečno vožnjo!

● ADAPTIRAMO PODSTREŠJA PO SODOBNI
TEHNOLOGIJI IN ARHITEKTONSKIH REŠITVAH

● ADAPTIRAMO VAM TUDI V ZIMSKEM ČASU

TEL.: 064/620-371

SREČNO V LETU 1991 VAM ŽELI KOLEKTIV

TEHNIK
SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE
Š K O F J A L O K A

VOLNA & PLETENINE
BIANKA

**VELIKA IZBIRA
VOLNE IN
MOHERJA ZA
PLETENJE**

**NOVO: unikatna
kolekcija pletenin za
slovesnejše priložnosti!
UGODNE CENE!
OBIŠČITE NAS IN
SE PREPRIČAJTE!**

Blanka Kežmah
64000 Kranj, Cankarjeva 4
tel. 064/35 440

KOMPAS

★ **POČITNICE - domovina** ★

- ★ ROVINJ, h. Eden/h. Park, 10 % popusta za upokojence, ugodna cena
- ★ SENIORSKI KLUBI - Mali Lošinj, Hvar, Dubrovnik, organiziran prevoz (letalo/avtobus), v jan., feb., mar.
- ★ DOLENJSKE TOPLICE, K-KLUB, Zdraviliški dom, od 8. 1. do 30. 4. 91, avtobusni prevoz
- ★ MALI LOŠINJ, TENIŠKI KAMP, 8 dni, 26. 1. in 2. 2. 91
- ★ MALI LOŠINJ-hil. AURORA znižana cena, do 26. 1. in od 2. 2. - 2. 3. 91
- ★ POREČ, h. Parencium/h. Pical/ h. Neptun
- ★ NOVI GRAD, h. Maestral, v jan., feb., mar.

★ **POTOVANJA PO DOMOVINI** ★

- ★ POSEBNA PONUDBA ★
Potovanja za otroke, učence, dijake in študente!

★ **POČITNICE - TUJINA** ★

- ★ KANARSKI OTOKI: GRAN CANARIA IN TENERIFE - vsak ponedeljek
- ★ CIPER, 7 dni, odhodi vsako sredo

★ **SMUČANJE 90/91** ★

- ★ KOMPASOV KATALOG - BOGATA PONUDBA
Ugodna smuka na Krvavcu, počitnice v prenovljenem domu.

★ **POTOVANJA V TUJINO** ★

- UGODNO
- ★ DUNAJ Z LETALOM, 3 dni, 18. 1., 15. 2. 91
 - ★ SVETA DEŽELA, počitnice na Rdečem morju, 8 ali 15 dni, 28. 1. 91
 - ★ LONDON, 4 ali 5 dni, letalo, januar 91 (3 dni, za zaključene skupine)
 - ★ AMSTERDAM, 4 dni, letalo, jan., feb., mar. 91
 - ★ VIKEND V CARIGRADU, 5 dni, 12. in 17. 1.; 7. in 28. 2.
 - ★ VELIKA POTOVANJA ★
 - ★ KAIRO, 6 dni, 13., 27. 2.; 6. 3. 91
 - ★ KAIRO, 6 dni, 13., 27. 2.; 6. 3. 91
 - ★ KRIŽARJENJE PO NILU, 9 dni, IZREDNO UGODNO, 6., 13., 20., 27. 1.; 3. 2. 91
 - ★ EGIPT, 9 dni, 27. 1.; 3., 17. 2.; 3., 10., 17. 3. 91
 - ★ INDIJA-KATMANDU-VARANASI, 30, 1., 27. 2., 27. 3., 24. 4. 91
 - ★ SRI LANKA-MALDIVI, 14 dni, 5. in 26. 1. 91
 - ★ HONGKONG-BANGKOK-PATAJA, 11 dni, 13. 2. 91
 - ★ ZAKLADI TAJSKE, 10 dni, 23. 1.; 20. 2. 91
 - ★ BANGKOK-PHUKET-SINGAPUR-KUALA LUMPUR, 11 dni, 18. 1. 91
 - ★ KENIJA-ZIMBABVE-TANZANIJA, 6. 2. 91
 - ★ MADAGASKAR-REUNION-AURITIUS-SEJSELI, 17 dni, 26. 1. 91
 - ★ JUG AFRIKE, 17 dni, 14. 1., 18. 2. 91
 - ★ BANGKOK-HONGKONG-SINGAPUR, 12 dni, 20., 27. 1. 91
 - ★ SEJSELI, 9 ali 16 dni, 13. 1. 91

*Želimo vam zdravo, srečno
in uspešno novo leto 1991!*

TRGOVINA

LUČKA

trgovina, izvoz in uvoz in inženiring
Kranj d.o.o., 64000 Kranj, Titov trg 1
(skozi vežo na dvorišču) - BERJAK

VAM NUDI

- **NARAVNO
KOZMETIKO**
ŠVICARKEGA
PROIZVAJALCA BIO
KOSMA

- **SEMENA ZA
KALJENJE**

- **KALILNIKE**

- **KAMNITE ROČNE
MLINE**

Delovni čas
od 9. do 12. in 15. do
19. ure
sobota od 8. do 12. ure

30.000 ATS mesečno!
KOT FINANČNI SVETOVALEC.
Novo v Jugoslaviji.

Informacije:
CELOVEC, v gostini GURKERWIRT
Vabljeni vse nemško govoreče osebe,
danes ob 18. uri!

LIMOS

ŠKOFJA LOKA, 64-220
Kidričeva c. 51
tel. 064/631-471
fax. 064/632-705
telex. 34685 YU
AVTOKO

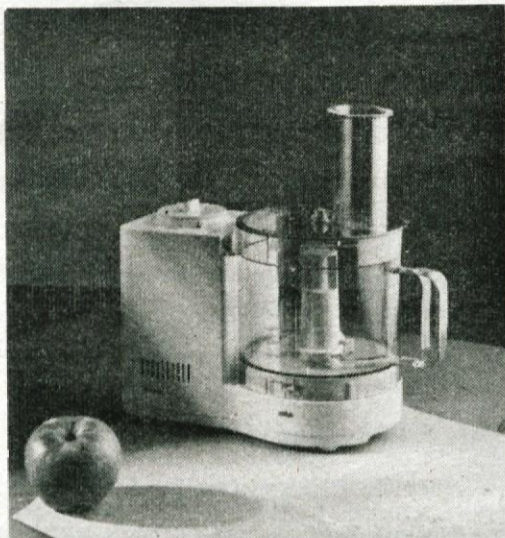
LIMOS je specializirano podjetje za proizvodnjo klavniške opreme in strojev. LIMOS nudi svojim poslovnim partnerjem izgradnjo klavniških objektov s kompletno opremo za klanje goved, svinj in ovac različnih kapacitet.

LIMOS je partner za vas!

VESELE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO 1991

SAMO
MULTIPRACTIC
JE PRAVI
MULTIPRACTIC
BRAUN

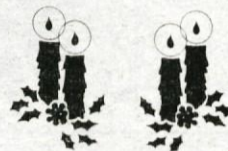

Iskra

GORENJSKI GLAS

KOMUNALNO PODJETJE TRŽIČ
64290 TRŽIČ, Pristavška c. 31, tel. 57-415

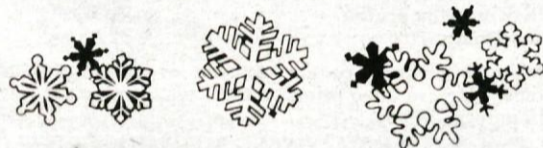

USPEŠNO ● V MIRU ● SVOBODNO
● SREČNO ● VESELO
● DOBREGA ZDRAVJA ● V LETU 1991

OPT TRŽIČ

**OBRTNO
PODJETJE TRŽIČ**

Telefon 50-774, 50-765, 50-760

Mizarstvo, zidarstvo, tesarstvo, steklarstvo,
slikarstvo, pleskarstvo, črkoslikarstvo,
polaganje vseh vrst podov, izdelovanje lesne
galanterije

Bralcem Gorenjskega glasa in
poslovnim prijateljem želimo zdravo in
uspešno novo leto 1991 in se še naprej
priporočamo s svojimi storitvami!

AZUR

Trgovina
Kamnik - Vrhpolje, tel.: 061/832-875

organizira decembra in januarja
VELIKO RAZPRODAJO

gradbenega in instalacijskega materiala
ter stavbnega pohištva

Cene nižje do 30 % od tovarniških.

Ugodni kreditni pogoji!

Vse informacije dobite v
poslovnih enotah stanovanjske
zadruga **AZURIANA**

KRANJ, Partizanska 8
Tel.: 064/21-119
RADOVLJICA, Kranjska 13/1
Tel.: 064/75-962
JESENICE, Kidričeva 41
Tel.: 064/81-562, int. 28

Komisijna trgovina
METULJ
Janeza Puharja 1 KRANJ
Tel.: 064/418-081

EDINA
VIDEOTEKA
ODPRTA MED
PRAZNIKI
Odperto vsak dan od
10. do 20. ure

- prodaja novih in rabljenih nadomestnih delov in opreme
- servisiranje in popravilo karoserijskih storitev
- prodaja avtolakov ACRYL in METAL

Vesele praznike ter miru in osebnega zadovoljstva v letu 1991 vam želi
AVTO TRI

SS Slovenijašport

VSE ZA ŠPORT IN REKREACIJO
VSE ZA LJUBITELJE SMUČANJA

**V NOVOODPRTI
TRGOVINI SLOVENIJAŠPORT
V KRANJSKI GORI**

Ul. Slavka Černeta 33

Delovni čas: od 8. - 20. ure, sobota od 8. - 16. ure

Kemična čistilnica in pralnica

Bistca

Škofja Loka p. o. Spodnji trg 27
tel.: 064/620-317

VESELE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO 1991

**DELIKATESA
cekar**

BLED

Sreče, zdravja in osebnega
zadovoljstva v letu 1991

želimo vsem, ki nas obiskujete!

2. januarja 1991 je delikatessa odprta
od 7. do 11. in od 13. do 20. ure.

NOVO!
V KRANJU
Mladinska 2
ob nekdanjem
Vino-Pivo

TRGOVINA
BARV, LAKOV, LEPIL,
AVTOKOZMETIKE,
PRIBORA itd.

ŠIROKA IZBIRA PO
KONKURENČNIH
CENAH

SGP Tržič
p.o.

Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspešno novo leto 1991

SKUPŠČINA OBČINE ŠKOFJA LOKA
Komisija za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve

Komisija za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve Skupščine občine Škofja Loka v skladu z 267. členom Zakona o prekrških (Uradni list SRS; št. 25/83) ter z 20. členom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (Uradni list RS; št. 5/890), razpisuje prosta dela in naloge

SODNIKA ZA PREKRŠKE OBČINE ŠKOFJA LOKA

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje določene v 268. členu Zakona o prekrških, naj v roku 15 dni po objavi razpisa pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev (življenjepis, podatki o izobrazbi in zaposlitvah), komisiji za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve Skupščine občine Škofja Loka, Poljanska 2, Škofja Loka.

ELEKO delniška družba
Blejska Dobrava

Zaposli mlajše ambiziozne strokovnjake, ki jim zahtevno delo pomeni izziv in novo priložnost za opravljanje naslednjih del in nalog

VODENJE UVOZNO, IZVOZNE KOMBINATORIKE

Pogoja:
- visoka izobrazba ustrezne smeri
- znanje dveh tujih jezikov od tega angl. ali nem. aktivno

SISTEMSKA PODPORA POSLOVNO INFORMACIJSKEGA SISTEMA

Pogoja:
- poznavanje zgradbe IBM kompatibilnih osebnih računalnikov in MS DOS operacijskega sistema
- pasivno znanje angleškega jezika

PREIZKUŠANJE ELEKTRONSKIH NAPRAV

Pogoja:
- elektrotehnik
- pasivno znanje angleškega jezika

Nudimo vam kreativno delo, nadaljnje strokovno usposabljanje ter stimulatívne osebne dohodka. Prednost pri izbiri bodo imeli strokovnjaki, ki že imajo ustrezne izkušnje in obvladajo delo z osebnim računalnikom. Z izbranimi kandidati bomo sklenili pogodbo o delu za nedoločen čas z enomešnim poskusnim delom.

Pisne prijave pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: ELEKO d.d., 64273 Blejska Dobrava 124. Podrobnejše informacije lahko dobite po telefonu št. 82-861 int. 53.

UPRAVNI ORGANI IN STROKOVNE SLUŽBE OBČINE KRANJ

razpisuje prosta delovna mesta

V UPRAVI ZA DRUŽBENE PRIHODKE

1. INŠPEKTOR I - delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi - 1 delavec

Pogoji:
- visoka izobrazba VII/1 stopnje zahtevnosti pravne ali ekonomske smeri
- 2 leti delovnih izkušenj
- 3 mesečno poskusno delo
- strokovni izpit
- šoferski izpit "B" kategorije

2. INŠPEKTOR DRUŽBENIH PRIHODKOV - delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi - 2 delavca

Pogoji:
- višja izobrazba VI/1 stopnje zahtevnosti pravne, ekonomske ali upravne smeri
- 2 leti delovnih izkušenj
- 2-mesečno poskusno delo
- strokovni izpit
- šoferski izpit "B" kategorije

V SEKRETARIATU ZA NOTRANJE ZADEVE

3. ČLAN KOMISIJE ZA VOZNIŠKE IZPITE

Pogoji:
- srednja izobrazba V. stopnje zahtevnosti tehnične smeri
- 1 leto delovnih izkušenj
- 2-mesečno poskusno delo
- strokovni izpit
- izpit za voznika inštruktorja
- izpit za ocenjevanje na vozniškem izpitu

Strokovni izpit za delavce v državni upravi se lahko opravi v enem letu po sklenitvi delovnega razmerja. Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas. Izbrani kandidati pod zap. št. 1 in 2 bodo imenovani v naziv za 4 leta.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom delovnih izkušenj naj kandidati pošljejo v 8 dneh na naslov: Občina Kranj - Kadrovska služba, Trg revolucije 1, 64000 Kranj.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

URARSKI SERVIS
TRGOVINA

Rudi Hlebec
Titov trg 1, Kranj,
tel.: 21-041

Prodaja ur **Seiko, Junghaus, Zlatarne Celje** in ostalih priznanih firm

EVROPSKA NOVOST:
radijsko vodene ure Junghaus iz Frankfurta
Odpri: od 9. do 12. in 15. do 18. ure, sobota od 9. do 12. ure

Mercator Mednarodna trgovina d.d. Ljubljana, Titova 137 vabi k sodelovanju

KV KUJARJE
KV KUJARJE - SPECIALISTE ZA RIBJE JEDI
- KV SLAŠČICARJE
KV NATAKARJE

Zaželene so večletne delovne izkušnje ter obvezno znanje tujega jezika. Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati, ki imajo ob delu končano srednjo, višjo ali visoko stopnjo izobrazbe.

Primerne kandidate bomo zaposlili v naših delovnih enotah v Libiji in SSSR.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na gornji naslov v roku 8 dni.

pekarna kranj p.o.

NAKLO, Cesta na Okroglo 5

razpisuje prosto delovno mesto s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODJA RAČUNOVODSTVA

za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:
- da ima višjo izobrazbo ekonomske smeri
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj na podobnih delih.

Prednost pri izbiri imajo kandidati, ki obvladajo računalniški jezik COBOL na PC.

Pisne prijave s kratkim življenjepisom, opisom dosedanjih delovnih izkušenj ter dokazili o izpolnjevanju pogojev razpisa naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Pekarna Kranj, p.o., 64202 Naklo, Cesta na Okroglo 5.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

dp Lth·OL p.o.

LTH - Orodjarna in Livarna, p.o.
64220 Škofja Loka, Vincarje 2

Komisija za delovna razmerja LTH-OL objavlja prosto delovno mesto:

VIŠJEGA REFERENTA V ZUNANJI TRGOVINI

Pogoji:
- VII. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske ali filozofske smeri (germanistika),
- dve leti delovnih izkušenj,
- aktivno znanje nemškega jezika,
- pasivno znanje angleškega jezika,
- znanje strojepisja (obvezno).

Delo bo kandidat sklenil za nedoločen čas.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 14 dni po objavi kadrovske služba LTH-OL, Vincarje 2, Škofja Loka.

O izbiri bo kandidat obveščen v 14 dneh po odločitvi.

alpski letalski center lesce-bled p.o.

64248 LESCE - Begunjska cesta 10

Na podlagi sklepa Sveta centra razpisujemo delovno mesto

DIREKTORJA CENTRA

Kandidat za direktorja mora poleg splošnih z zakonom določenih pogojev, izpolnjevati še naslednje:
- da ima najmanj srednjo ali višjo izobrazbo ekonomske ali tehnične smeri
- da obvlada vsaj en svetovni jezik
- da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti
- poleg izkušenj vodenja, mora imeti znanje in izkušnje s področja letalstva.

Kandidate bomo imenovali za dobo 4 let.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z ustreznimi dokazili in kratkim življenjepisom v 15 dneh po objavi razpisa.

O imenovanju bomo prijavljene kandidate obvestili v 30 dneh po končanem razpisu.

FRIZERSTVO IVANKA

Seljakovo naselje 29
Stražišče - Kranj

Imamo novo tel. št. 12-455

Odpri vsak dan od 13. do 20. ure, ob sobotah po dogovoru!

Veliko sreče in uspehov v novem letu 1991!

Združenje šoferjev in avtomehnikov Bled
Prešernova 14

organizira tečaj iz cestno-prometnih predpisov. Začetek 7. januarja 1991. Po tečaju je možnost vožnje takoj, 1. ura je brezplačna

Informacije v pisarni združenja ali po tel. 77-687.

ZŠAM Bled

Zasebno podjetje, LES iz Dolenje vasi, ki se je doslej ukvarjalo s prodajo lesnih polizdelkov, je odprlo

SALON POHIŠTVA V NAKLEM
(nekdanja prodajalna Kuriva)

Nudimo:
- kvalitetno pohištvo domačih in tujih proizvajalcev
- sedežne garniture
- pohištvo po naročilu za opremo stanovanj in lokalov
- nasveti arhitekta

SALON JE ODPRT: ☎ 47-000
od 9. - 12. in od 15. - 19. ure

NOVOI NOVOI

UGODNE CENE!

Sava Kranj

Škofjeloška cesta 6
64000 Kranj

Podjetje Sava Kranj razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA ZASTOPSTVA TUJIH FIRM

Pogoji:
- visoka strokovna izobrazba ekonomske, komercialne ali tehnične smeri,
- aktivno znanje dveh tujih jezikov,
- pogoji za delo v zunanji trgovini,
- delovne izkušnje s področja zunanje trgovine.

Interesenti naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Sava Kranj, Kadrovski sektor, Škofjeloška cesta 6, 64000 Kranj. Prijavljene kandidate bomo o izboru obvestili najkasneje v 30 dneh po zaključku razpisa.

Anton Marolt ZLATAR-PASAR
Titov trg 1, KRANJ

BOGATA IZBIRA ZLATEGA IN SREBRNEGA NAKITA

IZDELAVA PO NAROČILU - TUDI IZ PRINESENEGA MATERIALA

Odpri: od 8.30 do 13. ure in 16. do 18. ure
sobota od 8.30 do 12. ure
sreda dopoldne zaprto!

KAJ PONUJA SEMENARNA »PEHTA« ZA BLIZAJOČE SE PRAZNIKE:

Poleg stalnega programa je PEHTA poskrbela:

- za razširjeno ponudbo prehrane in opreme za male živali
- za pestro uvoženo ponudbo božičnih in novoletnih venčkov, okraskov, umetnih smrečic, sveč...
- za uvožene umetne svilene rože vseh vrst
- za okrasno lončarijo, cvetlične lončke in korita

VABIMO VAS, DA NAS OBIŠČETE NA TOMŠIČEVI 30 V KRANJU

med tednom od 9. do 13. in od 14. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure

ZVUTS KRANJ
Stritarjeva 5 D
Zbor vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja Kranj bo organiziral v sodelovanju s Fakulteto za telesno kulturo tečaj za pridobitev naziva: VADITELJ SMUČANJA SLOVENIJE.
Pogoji za sprejem na tečaj so letnik rojstva 1973 ali starejši, obvladanje tehnike smučanja in smisel za pedagoško delo.
Prijava bomo sprejemali v četrtek, 3. januarja 1991, od 17. do 18. ure v prostorih ZVUTS Kranj, Stritarjeva 5/D, tel.: 26-197.

SKLAD STAVBNIH ZEMLJIŠČ OBČINE JESENICE
objavlja na podlagi 52. čl. Zakona o stavbnih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 18/84, 32/85, 33/89) in 35. seje upravnega odbora Sklada stavbnih zemljišč občine Jesenice z dne 17. decembra 1990

JAVNI RAZPIS

ZA ODDAJO NEZAZIDANEGA STAVBNEGA ZEMLJIŠČA ZA GRADNJO OBJEKTA Z GOSTINSKO TRGOVSKO NAMEMBNOSTJO

1. Oddajamo zemljišče s parc. št. 421/4 k. o. Hrušica opredeljeno za pozidavo po lokacijski dokumentaciji Sekretariata za urejanje prostora št. 1/1107-1/90 z dne 3. 8. 1990.
2. Na zemljišču je predvidena gradnja poslovnega objekta z gostinsko trgovsko namembnostjo. Program je slaščičarna in pizzerija vključno s prodajo sadja in zelenjave.
3. Cena zemljišča: pridobitev stavbnega zemljišča znaša 251,50 din za m² povečana vrednost zaradi preteklih družbenih vlaganj individualne rabe 128,70 din za m², kolektivne rabe 226,40 din m², skupaj 606,60 din za m², za površino 331 m² 200.784,60 din, velja do 5. 1. 1991 in se valorizira na dan podpisa pogodbe.
4. Pogoji: zainteresirani morajo k ponudbi priložiti izjavo, da se strinjajo z razpisnimi pogoji, opis obrtne dejavnosti, ki jo nameravajo opravljati v objektu z idejno zasnovano gostinske in trgovske ponudbe. Ponudbi naj bo priložena idejna skica objekta.
5. Če na javnem razpisu sodeluje več ponudnikov, so ob izpolnjevanju razpisanih pogojev smiselno uporabljajo merila odloka o stavbnih zemljiščih v občini Jesenice (Uradni vestnik Gorenjske, št. 14/85).
6. Rok za začetek gradnje je dvanajst mesecev, za zgraditev objekta do IV. gradbene faze po največ tri leta po sklenitvi pogodbe.
7. Pisne ponudbe je potrebno vložiti v roku 15 dni po objavi razpisa na naslov Sklad stavbnih zemljišč občine Jesenice, v zaprtih kuvertah, z oznako »za javni razpis - ne odpiraj«.
8. Komisija za oddajo stavbnih zemljišč bo obravnavala vse v roku prispelne ponudbe naslednji dan po poteku razpisa in vse ponudnike, ki so se udeležili javnega razpisa v 15 dneh obvestila.

KOMISIJA ZA ODDAJO STAVBNIH ZEMLJIŠČ

PLANINSKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA
Mestni trg 38
objavlja za sezono 1991 prosta dela in naloge
OSKRBNIKA V PLANINSKEM DOMU NA LUBNIKU in V PLANINSKEM DOMU NA BLEGOŠU.

Sezona na Lubniku april - december
Sezona na Blegošu maj - oktober
Delo je primerno za zakonska para, ki sta večša kuhanja, strežbe in vzdrževanja objekta. Lahko so tudi mlajši upokojenci.

Prijave pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Planinsko društvo Škofja Loka, Mestni trg 38. Podrobnejše informacije lahko dobite po telefonu 064/620-642 ali 631-453 zvečer. Kandidate, ki bodo izpolnjevali pogoje, bomo povabili na razgovor.

AVTO ŠOLA GOLF
PODJETJE ZA USPOSABLJANJE
VOZNIKOV KRANJ d. o. o.
KRANJ, PLANINA 3

Vpisujemo v tečaj iz cestnoprometnih predpisov, ki bo že 9. 1. 1991. Tečaj v mesecu januarju je brezplačen. Cena praktične vožnje na vozilih golf, zastava pa je še vedno 140,00 din.
Informacije o vpisu v Poslovnem centru Planina 3 (ob Iskra servisu) ali po tel.: 33-171 int. 10 vsak dan od 9. - 10.30 ure in od 16. - 19. ure.

Avto šola golf želi vsem kandidatom srečno novo leto, vsem, ki ste že opravili vozniki izpit, pa srečno in varno vožnjo.

Naročam knjigo SMEHLJAJ POLETJA

roman, avtorice Angelce Pogelšek po ceni 220 din za izvod. Plačam po povzetju.

Naročilnica

Ime
Priimek
Kraj
Podpis

Naročilnico izrežite in pošljite na naslov: **Angelca Pogelšek**, Cegelnica 30, p. Naklo 64202.

OKTOBER

VINOTOK

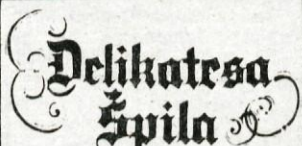
*Če se drevje zgodaj obleti,
polje ob letu bogato rodi.*

Liberalno-demokratska stranka Kranj vabi vse članice in člane ter simpatizerje stranke na veliki

PREDNOVOLETNI ŽUR

ki bo v petek, 28. decembra 1990, s pričetkom ob 19.30 uri, v prostorih KS Čirče v Čirčah pri Kranju.

Gosti večera: Las Vegas band, Elvis Presley show, dedek Mraz s programom za odrasle.
Vabijo liberalni-demokrati.

Restor Zdenka
Juka Platiša 17
tel. 064-36971

Nudimo vam pestro izbiro izbranih delikates, vrhunskih buteljčnih vin in žganih pijač

Obilo sreče in zdravja v letu 1991!

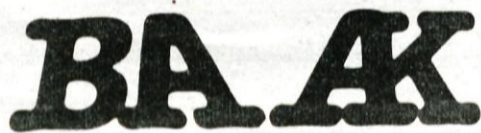
CREINA

HOTEL CREINA vam želi SREČNO 1991 ter obenem obvešča, da ima še nekaj prostih mest za silvestrovanje z ansambлом LI-PA ter humoristoma MATEVŽEM ROBLEKOM in IČO. Cena 500,00 din na osebo. Rezervacije sprejema recepcija po telefonu 064/23-650.

EUROINTER december 90

razstavno-prodajni interier
MODNA HIŠA PRISTAVA
BLED

Tel.: (064) 77-529, 78-561 (int.232)
fax: (064) 78-962
Delovni čas: 10^h - 19^h; sobota: 10^h - 19^h

V naši prodajalni Vam nudimo:

izdelke iz medenine in drugih kvalitetnih materialov

unikatne - ročno izdelane izdelke: primerne za darila: svečnike, vaze, vrčke, pepelnike, okrasne

lončke za rože, kanglice, zvonce....

vse vrste svetil (stenske, stropne, stoječe), mize,

stole, podstavke za TV sprejemnike, kljuke, kopalniško opremo, postelje....

izdelavo po naročilu

kompletno opremljanje gostinskih lokalov, hotelov,

pisarniških prostorov, stanovanj, trgovin....

prevzem del po sistemu »na ključ«, inženiring

obnovo starih medeninastih izdelkov

AK
KOVINARSTVO
ALBŠ KUPLJENIK

Vam predstavlja svojo dejavnost:

- proizvodnjo vitrage in tiffany polnil iz antik stekel, stekel za vrata, okna, predelne stene in druge ambiente po katalogu ali po naročilu ter različne druge dekorativne izdelke
- različne vrste obdelave stekel (preoblikovanje, vtljevanje barvnih slik in sitotiska, fazetiranje, brušenje in izrezovanje)

PREJELI SMO

O predstavnikih strank pred ekrani!

V eni od večernih televizijskih oddaj, ki so vendarle pretrgale stare vpeljane monotono polnjenje programe, smo končno dobili nekaj bolj svežega. Predstavniki strank nam prikazujejo "Plebiscit" v vsej njegovi razsežnosti in pomembnosti. Takega, kot so si ga zamislili, in primerjali z našimi možnostmi, željami in potrebami. Ker je plebiscit nekaj novega, pa tudi edinstvenega, in enkratnega, pojasnjevanja o njem ne sme manjkati.

V eni od teh oddaj, menda je bilo to 12. t.m., so gospodje: Niko Grafenauer, Jože Snoj in Tine Hribar, voditelj je bil Peter Kuhar, dali svoja in gledanja strank, ki jih zastopajo, tega zgodovinskega dejanja. Ne pišem, kaj, in kako je potekal ta večer, pač pa bi rad omenil besede g. Snoja, ki je omenil, sicer v nekaj besedah, da se je govorilo o množičnem preseljevanju Slovencev, če bi Nemčija zmagala.

Od 400 do 500 tisoč bi jih odpeljali v Rusijo. To bi bila prava "eksmisija". Sicer pa naj navedem nekaj misli, mnenj, ki mi jih je v štiriurnem pogovoru povedal prof. dr. Neckheim iz Graške univerze. To je bilo v pozni jeseni 1943. Z vlakom sem se peljal iz Kranja na Jesenice. Temna poznojesenska noč, popolna zatemnitev, med Podnartom in Radovljico smo čakali, v gluhi naravi, kaj da bo!

Proga je bila minirana, takrat smo rekli "sprengana". Bilo je prav po egiptovski. Samo najine pipe so bolj skrito brlele. Takoj ko smo iz Kranja potegnili proti Gorenjski, sem tudi jaz prižgal pipo, bila sva sama v kupeju, in je takoj navezal pogovor. Bil je čudovit sogovornik. Slovenijo je poznal bolje kot vsak Slovenec. Vprašal me je, ali sem bil kdaj že

v Bohinju. Dr. Neckheim je kot arheolog tam že izkopaval, omenil je tudi Vače, in po vsem svetu znano vaško situlo, pa Negovo in bronasto čelado, in Hallstattske izkopanine ter Potočko zijalko pod Olševo. Tam sta delala skupaj, profesor Brodar in on, ko sta izkopavala koščeno in kamnito orodje, še iz mlajšega paleolitika. Po njegovi oceni je bilo tisto orodje staro 20.000 leti pred Kristusom. Vprašal sem ga, kaj čaka nas, "Oberkrajnarje" in Slovence po končani vojni. Odgovoril je, da se nam Slovencem po končani vojni, ni pa rekel, ko bo Hitler zmagal, ampak, če bo zmagal, torej "Wen", ni treba nič bati, ker, da mi Slovenci, nismo suedslawische voelker, pač pa, da smo prišli od zgoraj dol, ne od spodaj gor!

To so bili časi, ko Matej Bor še ni raziskoval napisov na raznih nagrobnih kamnih, k temu so ga pozneje študije pripeljale, pri tem graškemu učenjaku pa je bilo to že takrat čisto razumljivo.

France Logar, Lokarje pri Vodichah

Pozabljeni in izkoriščani

V času, ko se veliko govori o prenovi pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja, se pozablja, da je med kmetom in kmetom velika razlika. Hribovski kmetje smo zaradi naravnih danosti v veliko slabšem položaju kot kmetje v ravninskem svetu in v neposredni bližini mest.

Izdatki za zavarovanje so postali tako breme, da ga kmet, kjer sta zavarovana mož in žena, komaj zmore. V mojem primeru bi moral vsako leto samo za ta prispevek prodati dva močno rejena bika ali dva kamiona

najboljših smrekovih hlovod. Če k temu pristejemo še razne druge davščine in potrebe za skromno preživljanje, ugotovim, da tega preprosto ne zmorem več obvladovati.

Upanje, da bo vstop kmetov v vlado, parlament in predsedstvo razmere izboljšalo, se doslej še ni uresničilo. Tudi izgledi, da se bo to kmalu zgodilo, so slabi. Zaenkrat nam ostaja slaba tolažba, da so tako in še težje živeli tudi naši predniki. Živeli so in vztrajali, ker drugih boljših možnosti niso imeli. Sprašujem se, ali smo hribovski kmetje res drugorazredni ljudje, ki moramo potrpeti, da pridemo na vrsto, samo zato, ker smo vajeni potrpeti in trpeti.

Mnogo hribovskih domačij je že ostalo praznih. Še več jih bo, ko bodo umrli starci in starke, ki v njih še vztrajajo in životarijo. Mladi rod ob takih finančnih bremenih, težkih pogojih dela in življenja ne bo vztrajal na teh kmetijah.

Če je to cilj kmetijske politike, potem nam to pošteno povejte. Če pa nameravate resnično spremeniti kmetijsko politiko, potem storite nekaj najprej za tiste, ki delajo v najtežjih naravnih pogojih - za hribovske kmete. Čudi me, da kmetijska stroka ne pove jasno in glasno, kolikšne obremenitve so za posamezne tipe kmetij še sprejemljive. Zakaj o teh obremenitvah odločajo ljudje, ki ne vedo, koliko dela je potrebno vložiti na kmetiji za to, da plačaš prispevke za zavarovanje. Skrajni čas je že, da kmetijska stroka tudi na tem področju stori nekaj za kmeta.

Ne pričakujem odgovora, temveč konkretne ukrepe, ki bodo spremenili, ne pa ohranjali tisto, kar smo morali 45 let prenašati.

Janez Krek
Sv. Barbara 15
Škofja Loka

MALI OGLASI

27-960
Cesta JLA 16

VARSTVO

USTANAVLJAMO skupino za VARSTVO otrok na vašem domu. Pogoj: starost nad 18 let in veselje do dela z otroci. Dekleta imajo prednost! Informacije na 33-666 18537

PREVODI IZ

- ITALIJANŠČINE
- FRANCOŠČINE
- ANGLEŠČINE

vsak dan dopoldne
tel. 064/633-457

DISKOTEKA PRIMADONA

NA TREBIJI

DICERIA

Cenjenim gostom želimo srečno, zdravo in uspešno novo leto 1991 - v samostojni demokratični Sloveniji

APARATI STROJI

Prodaj oljni GORILEC Kloeckner, moči 36 kW. Informacije na 22-412 ali 34-455 18484

CITROËN SERVIS
IVAN BAŠAR
K R A N J
Ljubljanska c. 20

CENJENE STRANKE OBVEŠČAM, DA IMAM NOVO TELEFONSKO ŠTEVILKO 12-170.
ŽELIM JIM SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1991 TER VARNO VOŽNJO.

Ugodno prodaj barvni TV Gorenje Gradnec 777, ekran 63 cm. 26-175 18498
Prodaj črno-bel TV. 633-009 18503
Prodaj TRAKTOR Tomo Vinkovič, tip TV 523 in zadnja desna VRATA za Lado Riva 1300. 622-984 18505
VILIČAR Indos, 2,5 tone, diesel, letnik 1974, prodaj. Kavčič, Podbrezje 26, Duplje. 70-154 18508
Prodaj MOTOKULTIVATOR Gorenje Muta, 10 KM. 68-140 18517
Ugodno prodaj barvni TV Gorenje, ekran 63 cm, brezhiben. Cena 2.000,00 din. 68-293 18519
Prodaj barvni TV GRUNDIG, ekran 37 cm. 631-784

BOJLER, popolnoma nov, kombiniran, 130-litrski, prodaj. Cena izjemno nizka. Informacije na 061/621-146, popoldan 18541

Prodaj 220-litrsko zamrzovalno SKRINJO in parni ČISTILEC 100 gradi. 40-624 18557

Prodaj novo nerabljeno SMUČARSKO VLEČNICO Tomos. Janez Urh, Sebenje 78, Zasip, Bled, 77-746 18560

Prodaj ŽAGO za razrez hlodovine. Dviganje in spuščanje je avtomatsko. 75-722 ali 84-089 18561

Prodaj termoakumulacijsko PEČ 3 kW ter ŠTEDILNIK na trda goriva Kiperbusch. 39-195 18565

Prodaj novo trajnožarečo PEČ Feroterm, 40 ccal. 42-835 18573

Prodaj VIDEOREKORDER Samsung, star pol leta. 39-873

Prodaj PLETILNI STROJ Singer Memomatic, z elektromotorjem, na kartice. Cena 2.500 DEM. 622-418 18590

KOMBAJN za krompir Grime ali Hagetorn in SILOREZNICO Eple 900, prodaj. 061/375-168

Ugodno prodaj termoakumulacijski PEČI, 3 in 3,5 kW, ŠTEDILNIK kiperbusch in trajnožarečo PEČ. 802-602 18607

Prodaj TRAKTOR Zetor 60-45, SILOREZNICO, KRAVO in TELIČKO. 65-445 18623

Barvni TV, ekran 56 cm, ugodno prodaj. 25-209 18626

Ugodno prodaj rabljen barvni TV. Ropret, 45-352 18628

Prodaj termoakumulacijsko PEČ, 3 kW. Ponudbe na 83-918

Prodaj električni VILIČAR Indos, nosilnosti 600 kg, kompletnim s polnilcem in električni PISALNI STROJ Olimpia. 73-556 18691

ČESTITKE

SREČNO VOŽNJO v letu 1991 vam želi AVTOMEHANIČAR Knap Jože. Hkrati vas obveščam, da imam novo telefonsko številko: 12-210 18192

Gasilsko društvo Voglje VOŠČI vsem vaščanom in ostalim organizacijam iz vasi Vogelj vselele BOŽIČNE PRAZNIKE ter sreče, zdravja in uspeha polno V LETU 1991 ter vam ŽELI še naprej skupno sodelovanje. Gasilci! 18533

Gasilsko društvo Ljubno ŽELI krajanom vasi: Brdo, Praproše, Otoče, Posavec in Ljubno, SREČNO v letu 1991! 18555

GRADBENI MATERIAL

Ugodno prodaj plastificirano uvoženo PLUTO. 83-727, po 20. uri 18330

Prodaj PEČ za centralno ogrevanje Feroterm, 25 kW. 36-565 18524

Prodaj LESTVE, dolž. od 4 m do 9 m. Luznar, Kovski vrh 2, Škofja Loka. 65-939 18544

Nujno prodaj PEČ za etažno centralno kurjavo, 23.000 kal., kovinski PODBOJ in vratno KRILO. 58-086 18655

MOTORJI KOLES

Ugodno prodaj nov MOPED Piaggio Si. 35-261 18627

KUPIM

Kupim dva BIKCA simentalca, stara 7 dni. 74-823 18556

Kupim VW - hrošča. 36-525 18583

Kupim osebni AVTO. Cena do 5.000 DEM. 631-538 18589

Kupim dve toni SENA. 633-236

OBVESTILA

POPRAVILO električnega ročnega orodja, termoakumulacijskih peči, bojlerjev in betonskih mešalcev! 40-684, Kodrič 18354

ROLETE: žaluzije, lamelne zavese, harmonika vrata, zasteklitev balkonov in teras, naročite na 75-610

Avtokleparstvo - Branko Lacko, Bevkova 37, Radovljica, 75-807 - vam NUDI SVOJE USLUGE za vse vrste vozil, tudi obnovo veterenov. Hitro, poceni, kvalitetno! 17313

Se Vam je POKVARIL TV aparat? POKLIČITE RTV servis "ORBITER". Janez Kert, 26-945 18499

POPRAVLJAM vse vrste avdio in video opreme. 39-601 18502

Pestra ponudba AKVARIJSKIH RIB in RASTLIN. Jože Benedičič, Galetova 12, Kranj - Kokrica, 28-049 18549

Iskreno se zahvaljujemo gasilcem in policiji za hitro POSREDOVANJE OB POŽARU, 5. novembra. Hvala tudi prijateljem in Zavovalnici "Triglav". Vidmarjevi, Smedniška 31, Kranj 18551

GRADITELJI - INSTALATERJI pozor! Po konkurenčnih cenah izdelujemo PEČI in BOJLERJE za centralno ogrevanje. Tone Aolenc, Prekorje 29/a, 63211 Škofja vas (pri Celju), 063/39-878 18578

VAM NE DELA CENTRALNA KURJAVA - pokličite na 632-422. Obenem pa Vam želimo SREČNO NOVO LETO. 18593

OBRTNIKI! Nudim VODENJE poslovnih knjig in izračun davčne napovedi. Šifra: BLED 18606

Šivilstvo - Express popravila - Šivanje kril, Cvetka Mali, Partizanska 31, Kranj, 23-595, se Vam priporočamo! 18663

OSTALO

Zelo lepo krzno JAKNO - volk, štev. 38 - 40, poceni prodaj. 74-509 18575

Ugodno prodaj otroško POSTELJICO z jogijem. 26-525 18599

Prodaj krzno JAKNO - volk, štev. 38, uvožena. 39-369 18614

Prodaj žensko krzno JAKNO, strižena ovca, sive barve, štev. 42. Cena 4.000,00 din. 25-866 18615

Prodaj bukova DRVA. Po želji vam jih razrežem in dostavim na dom. 39-652 18617

Prodaj avstrijski otroški športni VOZIČEK. 33-605 18630

Prodaj domače rdeče VINO. Zg. Brnik 39, Cerklje 18672

finest
Trgovina z otroško konfekcijo in kozmetiko v centru Kranja na Cankarjevi 4. I nadstropje
Tel. in fax 39-714
Oderbo 9. - 19. sobota 9. - 13

PARFUMI CRISTIAN ROS'S

PRIDELKI

Prodaj zelo dobro naravno rdeče dolensko VINO in mešana JABOLKA, po 6,00 din za kg. Sr. Dobrava 14, Kropa 18513

Ugodno prodaj krmilni KROMPIR. C. J. Bonarja 7, Cerklje 18539

POSESTI

HIŠO z vrtom, na lepem kraju blizu Bleda, prodaj. 75-369 18520

Prodaj zazidljivo STAVBNO ZEMLJIŠČE, v bližini Kranja. 21-210 ali 25-131 18552

Oddam ali zamenjam GARAŽO v Kranju, pri Prešernovem gaju, za garažo na Planini. 35-396 18584

Na lepi lokaciji, 5 km iz Kranja, prodaj visokopritlično HIŠO. Predoslje 129, Kranj 18681

RAZNO PRODAJ

Prodaj 3.000 kosov betonske OPEKE - špičak in zadnji ODBIJAC za R 9. 52-327 18608

STAN. OPREMA

Prodaj KAVČ in trajnožarečo PEČ. 45-098 18495

Prodaj kopalniško KAD, dolž. 1,5 m. 45-682 18497

POGRAD - POSTELJI, poceni prodaj. 45-495 18611

STANOVANJA

Najemem STANOVANJE v Kranju. Nudim predplačil! 39-338 18496

Prodaj STANOVANJE, 61 kvad. m., delno na kredit. Repe, Sp. Gorje 208 18515

PRIREDITVE

Odlično glasbo za OHČETI in ZABAVE, nudita glasbenika. 42-827, Prosenc 17737

Nogometni klub Senčur Vas vabi na SILVESTROVANJE, 31. 12. 1990, ob 20. uri v športni dom v Senčurju. Zabaval Vas bo priznani duet. Informacije in prijave v Bifeju ŠD Senčur. Vabljeni! 18637

cocktail bar
A PROPOS

ZAKAJ BI SLIŠALI ZANJ OD PRIJATELJEV - PREPRIČAJTE SE SAMI.

Ljubljanska cesta 4, Bled, Telefon: 064/78-861

V najem vzamem SOBO, s souporabo sanitarij, na relaciji Kropa - Radovljica. Naslov in oglasnem oddelku. 18494

3-članska družina - obrtnik, išče začasno STANOVANJE, na relaciji Bled - Lesce - Radovljica. Ponudbe pošljite na naslov: Štefe, Alpska 33, Lesce 18538

Oddam več SOB, mladim zakonskim parom. Sp. Duplje 23 18545

Sprejemmo žensko na STANOVANJE. Smedniška 35, II. vhod, Kranj 18610

V najem oddam popolnoma novo 2-sobno STANOVANJE z dvema kabinetoma, na Planini III., v Kranju, pošteni družini. Možnost odkupa! 39-992 ali 994181516549 (Švica) 18640

Zamenjam 1-sobno STANOVANJE, 40 kvad. m., v Štepanjskem naselju - Ljubljana, v stolpnici, za manjšo hišico, na območju Kranja. Ostalo po dogovoru. Vrhovšek, Prebačevo 71, Kranj 18652

VOZILA

Prodaj GOLF JL, letnik 79, obnovljen, s štirimi vrati, reg. do maja 91. Klobovševa 4, Škofja Loka

Ugodno prodaj YUGO 45 KORAL, letnik 88, 20.000 km, reg. do maja 91 za 7.700 DEM. Sv. duh 40, Škofja Loka, popoldne

Ugodno prodaj »folkswagena« kombi, starejši letnik, reg. do decembra 91. Podlubnik 292, Škofja Loka

Zelo ugodno prodaj malo rabljeni avtomobilski GUMI, dim. 145/13. 620-962 18493

JUGO 55 AX, letnik 1988, prodaj. 70-225 18500

Prodaj JUGO 55, letnik 1979. Cena ugodna. Štefan Dominko, Brezovica 25, Kropa 18504

Prodaj JUGO 55 Koral, letnik 1988, registriran do decembra 1991 in PRALNI STROJ Gorenje, servisiran. Ogled vsak dan, od 12. do 16. ure. Prešernova 9, Radovljica (stan. štev. 17) 18507

R 4, letnik 1985, bele barve, prodaj za 37.000,00 din. Kavčič, Podbrezje 26, Duplje. 70-154 18509

Prodaj JUGO 45, letnik 1983. 695-182 18510

Prodaj JUGO 55 Koral, letnik oktober 1988, sprednji levi del karamboliran, motor v dobrem stanju. Cena 2.500 DEM. Informacije na 52-101 18523

Prodaj JUGO 55 Koral, z dodatno opremo, star 2 leti. Ivan Podrekar, Begunjska 47, Trzič 18526

Prodaj 3 leta star JUGO 55 A in termoakumulacijsko PEČ, 3,5 kW. 70-223 18527

Ugodno prodaj VISO 1100, letnik 1985 in barvni TV. 48-061 18528

Prodaj Z 750, letnik 1984. 70-382 18534

Ugodno prodaj Z 750, letnik 1975. Velesovo 60, Cerklje. 42-541 18535

Prodaj GOLF, letnik 1978, registriran do 31. 5. 1991. Cena ugodna. Darko Klinar, Planina pod Golico 57, Jesenice 18543

Prodaj Z 750, letnik 1981, neregistrirana. 51-051 18562

Ugodno prodaj Z 101, letnik 1985. 49-379 18564

Prodaj FORD Escort, letnik 1981. Milena Zihel, Britof 171, Kranj

Prodaj R 4, letnik 1981, neregistriran, vozen. Cena 1.900 DEM. 632-867 18567

AUDI 80, bencinar, letnik julij 1990, metalne barve, prevoženih 9.000 km, prodaj. Cena 36.000 DEM. 061/452-829, popoldan 18568

Prodaj R 19 TS, bele barve, letnik februar 1989, dobro ohranjen. 16.000 km. 44-625 18621

Prodaj Z 101, letnik december 1986. Ančimer, Predoslje 13, Kranj 18625

Prodaj VW, letnik 1976. 45-170 18631

Prodaj Z 101, zelene barve, letnik 1981. Cena po dogovoru. Gojko Milovanovič, Jenkova 2, Kranj

Prodaj LADO Niva, letnik 1987, prevoženih 19.000 km. 68-662 18638

GUME s platišči za nov Golf in PRTLJAŽNIK za smuči, ugodno prodaj. Rekar, 33-085 18638

Prodaj FORT ESCORT, letnik 1978. 24-628 18641

Prodaj Z 128 Skala 55, letnik 1988, v odličnem stanju. 39-464 18642

Prodaj JUGO 55, letnik januar 1990. 78-441 18643

Prodaj Z 750, letnik 1985. 25-552 18646

Prodaj Z 101 Skala 55, letnik maj 1989. Jeruc, Sp. Duplje 2, 48-512 18647

Prodaj Z 750, letnik 1976, registrirana za eno leto. Cena 1.000 DEM. 620-026 18648

Prodaj JUGO 45 Koral, dodatno opremljen, garažiran. 82-905 18649

Odlično ohranjeno Z 101, letnik 1978, registrirana do novembra 1991, prodaj. 51-058 18653

Prodaj R 5 GTL, letnik 1985. 52-259, od 10. ure dalje 18657

JUGO 55 Skala, letnik maj 1990, garažiran, prodaj. 58-162 18661

Prodaj JUGO 45, letnik 1989. 38-057 18661

Prodaj OPEL KADETT 1.3 S, letnik 1989, tip Solza, dobro ohranjen. Hrstje 131, Kranj 18662

Prodaj PRIKOLICO za osebni avto, dim. 200 x 100 cm. Cena 550 DEM. 89-109 18667

JUGO 55 Skala, letnik 1989, zelo lepo ohranjen, prevoženih 17.000 km, prodaj. Informacije na 620-729 18670

Prodaj 126 P, letnik 1982, Zdravko Rodič, Jaka Platiše 1, Kranj, 37-537 18673

Ugodno prodaj dve leti stare zimske GUME, dim. 155/70-13. 35-305 18674

JUGO 55 Skala, bele barve, letnik maj 1989, prevoženih 18.000 km, prodaj za 10.000 DEM. 38-074 18675

Prodaj R 4, star tri leta. 23-713 18676

Prodaj R 4 GTL, letnik 1987. 36-574 18677

Prodaj JUGO 45, letnik 1984, registriran do decembra 1991. Šubic, Zmencec 53, Škofja Loka 18678

GOLF JXD, letnik 1986, dobro ohranjen, prodaj za 15.500 DEM. 35-876 18682

Prodaj eno leto starega GOLFA prevoženih 28.000 km. 35-106 18688

R 4 TL, letnik 1978, pred registracijo, poceni prodaj. 061/214-399, int. 261 ali 061/611-138, po 22. uri 18688

Prodaj JUGO 55 GVL, letnik 1989, Informacije na 42-134 18690

Prodaj 1 leto star JUGO 55 Koral. 68-623 18620

ORTNER
BELJAK / VILLACH

- TOYOTA
- SUBARU
- Lada
- Alfa Romeo

ZEHENTHOFSTR. 26
TEL 9943-4242-41310
PICCOSTRASSE 42
TEL 9943-4242-28494

JUGO 55 Skala, letnik 1989, zelo lepo ohranjen, prevoženih 17.000 km, prodaj. Informacije na 620-729 18670

Prodaj 126 P, letnik 1982, Zdravko Rodič, Jaka Platiše 1, Kranj, 37-537 18673

Ugodno prodaj dve leti stare zimske GUME, dim. 155/70-13. 35-305 18674

JUGO 55 Skala, bele barve, letnik maj 1989, prevoženih 18.000 km, prodaj za 10.000 DEM. 38-074 18675

Prodaj R 4, star tri leta. 23-713 18676

Prodaj R 4 GTL, letnik 1987. 36-574 18677

Prodaj JUGO 45, letnik 1984, registriran do decembra 1991. Šubic, Zmencec 53, Škofja Loka 18678

GOLF JXD, letnik 1986, dobro ohranjen, prodaj za 15.500 DEM. 35-876 18682

Prodaj eno leto starega GOLFA prevoženih 28.000 km. 35-106

Če bi radi dodatno zaslužili in imate svoj prevoz, pokličite na ☎ 73-164, od 16. do 19. ure 18531

ROKODELCI! Če ste pripravljeni sprejeti DELO na dom, se javite? Pošljite življenjepis in pismo za odgovor. Šifra: DOM 18554

Zaradi prezasedenosti nudim DELO na dom. Material dostavim! Šifra: POŠTENOST 18563

Za Silvestrovo vam je na voljo HARMONIKAR ☎ 11-388 18598

Visoko provizijo nudim za PRODAJO ženskih krznenih copat. Šifra: IZPLAČILO TAKOJ 18622

Redno zaposlim TRGOVKA v živilski trgovini. Šifra: POŠTENA TRGOVKA 18645

Delo v Pekarni dobi samostojni PEK, z ustreznimi delovnimi izkušnjami. ☎ 27-935, od 10. do 12. ure 18654

PEKA za samostojno peko, zaposlim. ☎ 41-377, v nedeljo dopoldan 18665

DELO na dom, delovne izkušnje niso potrebne - PAKIRANJE kuvert za firmo "Intermail Trading". Ena kuverta - 1 DEM. Pošljite kratak življenjepis in kuvertu z znamko pošljite na naslov: Stojkovič, Tavčarjeva 14, 64270 Jesenice 18668

ŽIVALI

Prodajam 1 leto stare KOKOŠI nesnice, za zakol ali nadaljno rejo. Zadruga 18, Duplje 18216

Rjave JARKICE ter od 20 do 160 kg težke PRAŠIČE, prodajam. Stanovnik, Log 9, Škofja Loka 18268

Prodajam PRAŠIČE za zakol. Luže 9, Šenčur 18408

KOBILO, stara 7 let, breja 9 mesecev, mirna voznička, težka 560 kg in ZAPRAVLJIVČEK, na gumi kolesih, z dvema sedežema, zelo dobro ohranjen, prodajam. Ciril Kalan, Voklo 14, Šenčur, ☎ 49-326 18501

Prodajam 10 dni staro TELIČKO simentalko in drobni KROMPIR. Bernik, Zabnica 43 18451

Prodajam PRAŠIČA za zakol. Voklo 46, Šenčur 18506

Prodajam KRAVE po izbiri, s teličkomo ali brez. Svovljak, Zbilje 43, Medvode 18511

Prodajam KRAVO simentalko, po prvem teletu, mleka od 10 do 12 l. Sr. Dobrava 14, Kropa, ☎ 79-619 18512

Prodajam KRAVO. Šenturška 1, Cerklje 18514

Prodajam PRAŠIČE, težke od 25 do 130 kg in enoletne KOKOŠI, za nadaljno rejo ali zakol. Globočnik, Letališka 7, Voglje - Šenčur 18516

Prodajam TELIČKO simentalko, težka 85 kg. Brolih, Tupaliče 12, Pred-dvor 18522

Prodajam KRAVO s teletom. Krakovska 27, Voglje - Šenčur 18525

Prodajam ŽREBICO Haflinger, stara 7 mesecev, z rodokovnikom, prodajam. Cena po dogovoru. Janko Jereb, Podlanišče 33, 65282 Cer-kno, ☎ 065/75-487 18529

Podarimo PSIČKE - ljubiteljem živali. Britof 391, Kranj, ☎ 26-598, dopoldan 18532

JARKICE rjave, ter manjše in večje PRAŠIČKE prodajam. Stanovnik, Log 9, Škofja Loka, ☎ 65-546 18540

PRAŠIČKE, težke od 20 do kg, KRAVO s teletom, VEZI in VRATA za peč, prodajam. Fujan, Hraše 5, Smednik 18550

Prodajam mlado brejo KOZO. ☎ 621-197 18558

Prodajam 12 tednov stare PRAŠIČKE, dva PRAŠIČA, težka 130 kg, KRAVO in oddam tri TELICE v rejo, težke od 150 do 200 kg. Grad 43, Cerklje 18570

Prodajam TELIČKO in BIKCA frižija, star 14 in 10 dni. Eržen, Žabnica 59 18587

Prodajam 14 dni starega TELETA simentalca. C. na Klanec 5, Kranj 18588

Prodajam 7 tednov stare PRAŠIČKE. Pivka 7, Naklo 18591

Prodajam 1 teden dni starega BIKCA. Zapoge 24, Vodice 18597

Prodajam 8 tednov stare PUJSKE, ŽREBICO staro 9 mesecev in 2 mladiča nemška OVČARJA stara 8 tednov. Poljče 1, Begunje 18732

Prodajam črno-belega BIKCA, starega 1 teden. Goriče 11, Golnik 18597

180 kg težkega PRAŠIČA, krmljen z domačo krmo, prodajam. ☎ 061/375-168 18601

Prodajam PRAŠIČA za zakol. Češnjevek 3, Cerklje 18604

Polovico BIKA za v skrinjo, prodajam. Velesovo 24, Cerklje, ☎ 42-444 18609

Ugodno prodajam PUJSKE, težke 140 kg. Smoldno 3, Poljane, ☎ 65-360 18612

Prodajam dva PRAŠIČA, težka od 60 do 70 kg. Alojz Gunde, Gorica 3, Radovljica 18624

Prodajam 200 kg težkega PRAŠIČA. Grad 24, Cerklje 18629

Prodajam mesnatoga PRAŠIČA za zakol. Suha 24, Kranj 18632

Prodajam več TELIČK simentalk, stare 10 dni in JABOLKA. Zg. Bitnje 30, Zabnica 18633

Prodajam SVINJO za zakol, težka 180 kg in domač "špeh". Moše 11, Smednik 18634

Če mokro zemljo sneg pokrije,
bo malo prida za kmetije.

Prodajam dva TELIČKA, stara 6 tednov. Sr. Bitnje 22, Zabnica 18636

Prodajam več vrst mladih PAPIG. Kurnik, ☎ 44-536, popoldan 18644

Prodajam PRAŠIČA za zakol. Sp. Br-nik 87, Cerklje 18650

Ugodno prodajam OVCE z jagnjeti ali brez in plemenskega OVNA. ☎ 74-394 18651

Prodajam TELICO simentalko, stara 4 mesece. ☎ 64-011 18656

Prodajam 7 mesecev brejo KRAVO, dobra mlekarica. Pungert 9, Škofja Loka 18658

Ljubiteljem živali oddam ljubke MUCKE. ☎ 73-497 18680

Prodajam mladi breji KOZI. Mežan, Grajska 12, Bled 18683

Prodajam 170 kg težkega PRAŠIČA za zakol. Strahinj 70, Naklo 18684

Prodajam 10 dni starega BIKCA simentalca. Krakovska 12, Voglje - Šenčur 18687

ZAHVALA
Pomlad na vrt bo tvoj prišla,
čakala, da prideš ti
in sedla bo na rožna tla,
jokala, ker tebe ni...

(Gregorčič)

Ob izteku leta je dokončal svojo življenjsko pot naš mož, oče, stari oče in stric

SLAVKO KNAFELJ

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, njegovim sodelavcem iz »Elana« in Turističnega društva Brezje. Hvaležni smo za vso pomoč, izraze sožalja, darovano cvetje in sveče, kot tudi za prispevke, namenjene Onkološkemu inštitutu. Posebno zahvalo izrekamo medicinskemu osebju bolnišnice na Golniku, zlasti pa dr. Šolarju, dr. Ješetovi in patronažni sestri Saši, ki so mu lajšali bolečine na domu. Mnogi ste mu tudi posredno izrazili naklonjenost: z množičnim spremstvom na zadnji poti, g. župnik z lepim obredom, pevci z žalostinkami, govorniki, gasilci in Stane Praprotnik s »Tišino«. Hvala vsem, tudi neimenovani. Radi smo imeli našega očeta in neizmerno ga bomo pogrešali, saj je svoje življenje nenehno podarjal družini in soljudem. Ljubezen do bližnjih in skrb zanje pri njem niso bile le besede. Zato bo ostal z nami.

VSJ NJEGOVI

Brezje, 17. decembra 1990

V SPOMIN

STANKU dr. POTOČNIKU
28. 12. 1980—28. 12. 1990

Mineva 10 let, odkar naju je zapustil dragi mož in oče. Vsem, ki ga v vseh teh letih niste pozabili in ki obiskujete njegov grob, iskrena hvala!

ŽALUJOČI: žena Fanika in sin Henri z družino

ZAHVALA

Ob smrti 92. letne tete

MARJETE REZAR

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v tem času na kakršenkoli način pomagali. Še posebno se zahvaljujemo zdravniku oziroma vsemu osebju »doma ostarelih v Pred-dvoru«, da ste ji nudili vsestransko pomoč in oskrbo v zadnjih letih njenega življenja. Spoštovanje in hvaležnost izrekamo g. župniku za lepo opravljeno pogrebno svečanost, govorniku za poslovilne besede, trobaču za lepo igrano pesem »Tišino« in kvintetu bratov Zupan za ganljivo zapete žalostinke, ter vsem ostalim, ki ste nam izrekli sožalje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Prav vsem še enkrat iskrena hvala!

ŽALUJOČI: NJENI DOMAČI
Goriče, dne 20. decembra 1990

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in babice

MARIJE LELJA

se zahvaljujemo sorodnikom in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli sožalje, kakorkoli pomagali, darovali cvetje in prižgali sveče. Še posebno se zahvaljujemo vsem njenim bližnjim sosedom v Brodeh za dolgoletno vsakodnevno pomoč in skrb zanjo. Hvala tudi g. župniku iz Škofje Loke za poslovilni govor in pogrebni obred.

Sinova Jože in Lojze z družinama ter ostalo sorodstvo

Škofja Loka, 10. decembra 1990

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, strica in tasta

FRANCA GROHARJA

p. d. Tolcovega ata

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem, sodelavcem iz Iskre za izraze sožalja in podarjeno cvetje. Hvala sosedom za pomoč v najtežjih trenutkih, g. župniku za lepo opravljeno pogrebni obred in vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem iskrena hvala!

VSJ NJEGOVI

Sorica, Železniki, Dražgoše, Škofja Loka,
9. decembra 1990

ZAHVALA

Ob hudi bolečini, ki nas je prizadela ob mnogo prerani smrti sina in brata

FRANCIJA GORJANCA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, njegovim bivšim sodelavcem in drugim, ki ste ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala za vsa izrečena sožalja, denarno pomoč in za cvetje, s katerim ste zasuli njegov grob. Posebej se zahvaljujemo pevskemu kvintetu »Gorenjci« in govorniku za poslovilne besede ter g. dekanu kranjske župnije za prelep pogrebni obred.

ŽALUJOČI: Ostali
Kranj, decembra 1990

V SPOMIN

*Iztrgati mladost iz življenja je tako,
kot če bi bila letu odvzeta pomlad.*
(Perikles)

JANEZU, MILANU in ANDREJU

Ljubljeni sinovi, lepo je bilo z Vami. Hvala vsem, ki jim izkazuje spoštovanje.

NESREČNI DRUŽINI: Berce in Stavrov

Zg. in Sp. Besnica, decembra 1990

V SPOMIN

*Vihar močan, buči, šumi,
srce gori od bolečine,
le kdo je kriv?
O žalosti ti, da zanj
bilo ni več vrnitve*

VOJKU MALIJU

Ko smo to najmanj pričakovali, Te je kruta usoda iztrgala iz našega življenja. Mineva eno leto, odkar si zapustil naš dom, ki je ostal tih in samotni v neizmerni žalosti, a poln spominov nate, ki si ga tako pridno pomagal graditi, a ni Ti bilo dano, da bi v njem živel. Vsem, ki se ga spominjate z lepo mislijo, hvala!

NJEGOVI: oče Peter, mama Vera in sestra Jelka
Goriče, decembra 1990

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega

FERDA MEKIŠA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so mu darovali cvetje, ga spremili na njegovi zadnji poti in nam izrekli sožalje. Hvala g. župniku za pogrebni obred. Posebna zahvala pa velja LD »Jošt« za zadnje slovo in poslovilni govor. Priserčna hvala sosedom za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih.

ŽALUJOČI: Vsi njegovi

ZAHVALA

Tiho si odšla od nas v 92. letu starosti, naša mama, babica, prababica, sestra in teta

FRANČIŠKA ŽITKO

roj. Rozman

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja in podarjeno cvetje. Posebna zahvala g. župniku iz Trboja za lepo opravljeno pogrebni obred. Zahvala velja tudi pevcem iz Trboja in pevsem Društva upokojevcem Kranj. Še enkrat hvala vsem, ki ste našo mamo pospremili na njeni zadnji poti.

ŽALUJOČI: hčerka Marija z družino, sestra Manca ter ostalo sorodstvo
Trboje, 15. decembra 1990

ZAHVALA

Ob boleči izgubi najine drage hčerke

MARUŠE PIRNAT

izrekava iskreno zahvalo sorodnikom, prijateljem in sodelavcem, ki so nama v teh težkih dneh stali ob strani in nama pomagali. Posebej se zahvaljujeva sestram in zdravnikom Neonatalnega oddelka Pediatrice poliklinike in Intenzivne enote otroškega oddelka kirurških strok UKC, za vse kar so storili, da bi rešili njeno mlado življenje. Hvala tudi župniku Cirilu Brglezu za lepo pogrebni obred.

ŽALUJOČA: mamica Irena in očka Igor

DECEMBER

GRUDEN

Tepežni dan oblačen,
k letu ne boš kruha lačen.

Mladi slovenski oblasti!

Skupina nekdanjih borcev NOV, ki se je v skupini kulturnih delavcev in drugih (sedaj Združeni ob Lipi sprave), prva javno spomnila vseh žrtev ideologije nasilja na naših tleh, ki je posadila Lipo sprave in skupščini Republike Slovenije predlagala Deklaracijo o narodni spravi, čestita mladi slovenski oblasti in naši Cerkvi k izjemnemu uspehu v prizadevanjih osveščanja našega naroda in s tem pomoči k njegovi trdni odločitvi za samostojno in svobodno slovensko državo.

V prepričanju, da je tako visoka stopnja narodne enotnosti tudi izraz dosežene stopnje narodne sprave, v kateri se nestrpnost in sovraštvo umika strpnosti in ljubezni, združeni ob Lipi sprave naši mladi slovenski oblasti (in Javnemu tožilstvu Republike Slovenije) ponavljamo

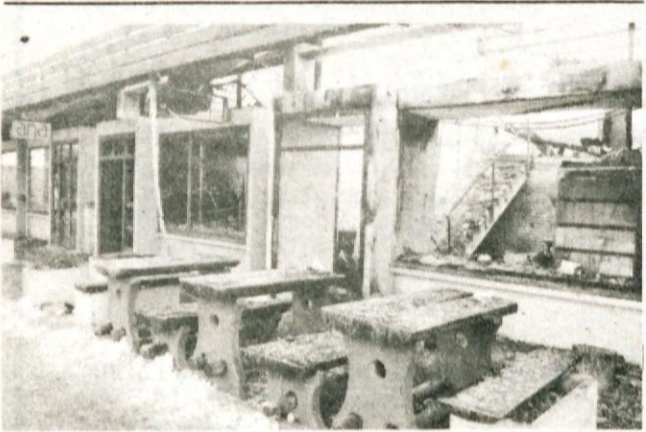
predlog,

ki smo ga v predlogu Deklaracije o narodni spravi navedli pod točki 3. in 4., da se naj s slovesno izjavo ali drugim ustreznim državnim aktom zagotovi, da nihče, tako na strani partizanskega in komunističnega, kakor na strani domobranskega in protikomunističnega tabora, ne bo sodno ali administrativno kaznovan za protipravna vojna in poveljna dejanja, ki so bila storjena iz ideoloških ali političnih razlogov, in da se s slovesno izjavo vsakemu Slovencu na tujem zagotovi domovinska pravica, zlasti pa pravica prostega prihoda v matično Slovenijo s pravico stalnega prebivanja.

S tem bi omogočili tudi tistim, katerih dejanja so bila in so za vedno hudo oporečna in jih zato še preveča bojazen pred kaznijo ali maščevanjem, da skupaj z ogromno večino Slovencev in državljanov Slovenije delijo radost in veselje SVOBODE, za katero se je naš narod izrekel 23. decembra in ki jo je v veliki meri že tudi dosegel.

Ob Lipi sprave, na Božični dan 1990

Združeni ob Lipi sprave:
Stanislav Klep
Franc Šetar
Stane Vežjak
Zdenko Zavadlav

Požar v Radovljici

V petek okrog dveh ponoči so v lokalu pizzerije Pibernik v radovljiškem trgovskem centru opazili ogenj, ki se je razširil na ostrežje. Zublji so več ur uničevali dobrih pet let staro stavbo, v kateri je poleg banke in knjigarne Državne založbe Slovenije še več zasebnih lokalov. Objekt, ki je bil menda grajen za garaže in kasneje prenamenjalen za trgovski center, nima požarnih zidov in menda ni bil požarno pregledan, odkar so ga naselili. Škode zaradi ognja je za najmanj 15 milijonov dinarjev. Kako bo z odškodnino, je še vprašanje, saj nekateri zasebniki, ki so ostali brez vsega, imetja niso zavarovali. Radovljiški in okoliški gasilci so imeli pri gašenju požara precej težav, saj niso dobili dovolj vode iz hidrantskega sistema, tako da so jim jo s cisternami vozili poklicni gasilci iz Kranja. Preiskava, ki jo vodi UNZ Kranj, še ni zaključena. Domnevajo, da je ogenj povzročil kratek stik v električni napeljavi. ● H. J., foto: G. Šinik

Prijeti storilci dvajsetih vlovov in ropov

Ameriški par z domačo okrepitevijo

Kranj, 27. decembra - Delavci iz oddelka za zatiranje kriminalitete UNZ Kranj so 20. decembra po ropu v Naklem prijeli skupino mladitih, ki je od konca oktobra do zdaj zagrešila vsaj dvajset vlovov in ropov v stanovanja, stanovanjske hiše in osebne avtomobile na območju škofjeloške in kranjske občine. Kolikor je znano doslej, so pokradli za okrog 110.000 DEM denarja, zlatnine in drugih vrednih predmetov. Preiskava še traja.

Gre za ameriško-jugoslovansko družino. 22-letni D. N., 18-letni E. P. in 15-letna E. K., vsi ameriški državljanji s koreninami v Črni Gori, so pripotovali v Jugoslavijo pred več meseci. Poleti so se na morju spoznali z 22-letno J. V. iz Škofje Loke. Američan D. N. jo je navdušil za roparske podvige. V skupini je bila "zadolžena" za prevoze (z očetovim avtom), Američana pa sta v "posle" pritegnila tudi 25-letnega S. B. iz Plava. Zunaj umazanih operacij je ostala le mladoletna zaročenka E. K., ki je na fanta čakala v hotelih. Niti ameriško niti loško dekle nista vedeli druga za drugo.

Denar, ki so ga dobili na nepošten način, so nepridipravi večinoma zapravljali sproti za hotele, hrano, zabavo. V preiskovalnem zaporu so vsi, razen 15-letne Američanke, ki so jo vzeli pod streho starši njene "tekmiče". Kot rečeno, preiskava še traja, saj je verjetno, da je skupina "delovala" tudi drugje. ● H. Jelovčan

Velika maskota Tomu Česnu

Kranj, 27. decembra - Najvišje priznanje Gorenjske turistične zveze je v četrtek prejel naš alpinist Tomo Česna. Več kot dvanajst tisoč članov osemstiridesetih turističnih društev na Gorenjskem, ki večinoma tesno sodelujejo tudi s planinskimi organizacijam, zelo ceni uspehe Toma Česna. Zato so se na skupščini Gorenjske turistične zveze odločili, da mu podelijo najvišje priznanje - veliko maskoto. ● V. S.

DISKOTEKA PEGAZ
VAS VABI NA

SILVESTROVANJE
S SIMONO WEISS

V CENO SILVESTROVANJA
JE VKLJUČENA VEČERJA
IN BOGAT ZABAVNI
PROGRAM.

INFORMACIJE IN
REZERVACIJE V
DISKOTEKI PEGAZ V
HOTELU KAZINA NA
JEZERSKEM ALI PO
☎ 39-448

SVETOVANJE
FINANČNE
AGENCIJSKE
IN DRUGE
STORITVE

GLOBAL

Global Kranj, d.o.o.
64000 Kranj, C. JLA 4
tel: (064) 21-3810
fax: (064) 28167

NESREČE

Prometni policisti za petek, 28. decembra, na vseh gorenjskih cestah pripravljajo obsežno akcijo, v kateri bodo preverjali (ne)alkoholiziranost voznikov. Istega dne pred letom dni je prav alkohol v prometnih nesrečah botroval dvema smrtnima žrtvama. Toliko v opozorilo.

Zbil pešakinjo

25. decembra ob 1.15 je Tomaž Peternel, roj. 1965, iz Pristave vozil od Tržiča proti Pristavi. Z avtom je zadel 38-letno Viktorijo Blazi iz Tržiča, ki je šla peš po desni strani ceste. Huje ranjeno so odpeljali v jeniško bolnišnico.

S ceste na njivo

Jovan Vukovič, star 37 let, iz Spodnjih Bitenj je 25. decembra ob 16.25 na poledeneli cesti od Police proti Kranju zapeljal prek levega voznega pasu na njivo. Med prevračanjem ga je vrglo iz avta. Huje ranjenega so odpeljali v ljubljanski UKC.

Podelili Pantzovo nagrado in plakete

Vsem železarjem le 3.000 dinarjev

Jesenice, 27. decembra - Minuli petek so v jeseniški železarni vsem delavcem lahko izplačali le 3.000 dinarjev. Za preostali znesek regresu naj bi zaposleni dobili moko, sladkor in olje. Zaupnica dosedanjemu direktorju inž. Borisu Bregantu.

Na zadnji seji delavskega sveta jeseniške železarne so člani sprejeli statutarni sklep, po katerem bo poslej železarno vodil glavni direktor in ne več poslovodni odbor. Ponovno so dali zaupnico dosedanjemu direktorju inž. Borisu Bregantu, ki bo železarno vodil eno leto, vse do preoblikovanja jeseniške Železarne v kapitalsko družbo.

Železarna Jesenice je v hudih likvidnostnih težavah in obupno potrebuje svež kapital. Ob vseh sanacijskih programih in prestrukturiranju upravičeno pričakuje pomoč bank in slovenske vlade, ki se mora odločiti, kaj bo s slovensko črno metalurgijo. Vsekakor bi bilo najbolje, ko bi to dejavnost podžavili in prestrukturirali, šele nato pa naj bi se odločili za reprivatizacijo - tako so napravili v vseh zahodnih družbah.

Januarja bodo v železarni izdelali poslo-

vne načrte za vse dele železarne, ob pomoči svetovalne službe McKinsey in tedaj bodo železarje tudi obvestili, koliko delavcev bo še v železarni.

V Železarni so imeli velike težave z izplačili novembrskih dohodkov. Vsi zaposleni so v petek, 21. decembra, dobili le 3.000 dinarjev. V podjetju ne vedo, ali jim bodo lahko preostanek izplačali januarja prihodnje leto, prav tako so delavcem »dolžni« še za 620 dinarjev regresu. Zato, ker domači kupci blaga ne plačujejo, se bodo z nekaterimi izmed njih v železarni dogovorili tako, da jim bodo poslali nekaj sto ton moke, olja in sladkorja.

Na zadnji seji delavskega sveta v tem letu so po tradiciji podelili novatorska priznanja. Pantzovo nagrado za življenjsko delo je dobil Janko Perne, novator leta pa je Filip Marinšek. Zlate plakete pa so prejeli: Ivo Cundrič, Franc Novak in Franc Papler, srebrne Jože Arh, Zdravko Jamar, Ivan Mežik, Ibrahim Tubić in Bogdan Stocca, bronaste pa: Jože Bernik, Miran Bricelj, Miha Hladnik, Emil Jakelj, Branko Juch, Leon Mesarič, Stanko Sedlar, Ivan Urana in Stane Škabar. ● D. Sedej

Lek so prenovili

Kranjska gora, 27. decembra - V Kranjski Gori so slovesno odprli temeljito prenovljen hotel Lek, ki se tako uvršča v višjo cenovno kategorijo.

Hotel Lek v Kranjski Gori so zgradili pred dvajsetimi leti in je bil za tedanje prilike izjemno lep in funkcionalen objekt. Sčasoma pa so ugotovili, da bi morali imeti znatno več hotelskih sob, prostore pa bi morali preurediti. Pri Leku so začeli razmišljati o temeljitejši obnovi kranjskogorskega hotela in o obnovitvi njegove okolice.

Prizadevanja so rodila sadove, saj so minuli petek slovesno odprli obnovljen hotel Lek, s prizidkom in novimi hotelskimi sobami, obnovljeno kuhinjo, restavracijo s 170 sedeži, s posebnim prostorom za zaključne družbe. Posodobili so tudi ostale hotelske sobe, telefonsko centralo, v prvem nadstropju imajo večnamenski prostor, čitalniški kot ob kamnu. Lepo in sodobno opremo so prispevali avstrijski poslovni partnerji, izvajalec pa je bil Gradis. Vsa obnovitvena dela so veljala okoli 7 milijonov nemških mark, prenovljen Lekov hotel pa se danes že uvršča v višjo kategorijo, se pravi, v višji cenovni razred. ● D. S.

Kranj, 22. decembra - V času božičnih praznikov se muči v Sloveniji ekspert Centra harvardske univerze za bližnjevzhodne študije in profesor za svetovno politiko in filozofijo na bostonski in harvardski univerzi dr. A. Motzkin. Takoj po prihodu je imel v Kranju tiskovno konferenco, na kateri je novinarjem odgovarjal na vprašanja o bližnjevzhodni krizi in priznanju samostojne Slovenije v svetu. Glede slednjega je dejal, da je plebiscit legitimno dejanje, za priznanje samostojne Slovenije pa se je treba stalno prizadevati, strpno in potrpežljivo je potrebno seznanjati države z našimi hotenji, z napredkom demokracije in na uspeh prav gotovo ne bo potrebno predolgo čakati.

V Kranju so visokega gosta iz ZDA pozdravili član predsedstva Slovenije Ivan Oman, župana kranjske in tržiške občine Vitomir Gros in Peter Smuk ter vodja poslanskega kluba liberalne stranke Franc Golja. - Foto: G. Šinik

Razlitje dušikove kisline

41-letni poklicni voznik Vitko Rakanović iz Donje Sopotnice je v petek ob 7.50 v križišču na Zlatem Polju zavijal levo po magistralni cesti iz Ljubljane proti Podnartu. Pri tem je cisterna s podstavkom, ki je bila naložena na pod klesano, začela drseti v desno. Rakanović je začel zavirati, cisterna s podstavkom pa je še kar drsela v desno, polomila desno stranico klesona in padla z vozila na cesto. Obležala je ob robu ceste na desnem boku. Iz cisterne je skozi zračnik začela iztekati dušikova kislina in se razlivali po cesti. Izteklo je približno sto litrov kisline, nakar je Rakanović sam zamašil odprtino s PVC vrečko. Na kraj nezgode so brž prišli kranjski poklicni gasilci, ki so kislino nevtralizirali z Driolom, preprečili zlitje v kanalizacijske jaške ter jo posuli z apnom. ● H. J., foto: J. Cigler

Nesreča v križišču

V križišču Ceste JLA, Oldhamske in Kidričeve v Kranju se je 26. decembra ob 21.20 zgodila prometna nesreča. 20-letni Peter Jamnik z Jesenic je z avtom zavijal s Ceste JLA na Kidričevo, ko je iz smeri Kokrice proti Koroški cesti z avtobusom pripeljal Jože Škorc, roj. 1940, z Golnika. Jamnik mu je zaprl pot. Avtobus je trčil v desni bočni del osebnega avtomobila. V nesreči je bila huje ranjena Jamnikova Sopotnica Simona Bosnjak, stara 19 let, iz Kranja. ● H. J.

Prijeta oba vlomilca

Poleg L. S. iz Srbije, ki so ga radovljiški policisti prijeli ob vlovu v bencinsko črpalko 18. decembra, se je znašel v priporo tudi njegov "sodelavec" M. U. iz Ljubljane. Ta je ob prihodu policistov razbil zadnjo stekleno steno črpalke in zbežal. Policisti so ga prijeli v BiH in pripeljali v radovljiški zapor. ● H. J.

Objestneži s petardami

Radovljica, 27. decembra - Čeprav velja prepoved za vnašanje petard in drugih eksplozivnih teles iz tujine in seveda tudi njihova uporaba, zlasti ob božičnih, še bolj pa novoletnih dneh, ne pomaga noben predpis in številna javna opozorila. Tudi letos se je začelo z nočnimi treskanji po Radovljici že pred božičnim večerom, nadaljevalo pa naslednje prednovoletne noči. Zlasti razposajeni so mladoletni razgražaji v strnjanih stanovanjskih naseljih. Vprašujem, zakaj miličniki ne ukrepajo. Zakaj starši onkraj meje kupujejo otrokom petarde in rakete? Ali ne pomislijo, da se utegne komu kaj zgoditi? ● J. R.